

โครงการพัฒนาและจัดทำผังแนวความคิดการพัฒนาชุมชนเมืองน่าอยู่

ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)

Urban Redevelopment and Conceptual Plan for

Watt Suwannaram (Banbu) Community

นางสาวเพ็ญกานต์ วงศ์วานิชย์ศิลป์

ปริญญาานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม

๒๗.

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

พ.๑๔๘๑

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

๒๕๔๖

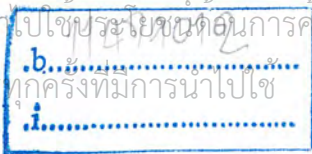
ปีการศึกษา ๒๕๔๖

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน 55842

วันเดือนปี ๒๗/๑๒/๒๕๔๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์สงวนสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริญญาานิพนธ์ : โครงการพัฒนาและจัดทำผังแนวความคิดการพัฒนาชุมชน
เมืองนำอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)
Urban Redevelopment and Conceptual Plan for
Watt Suwannaram (Banbu) Community

นักศึกษา : นางสาวเพียรกานต์ วงศ์วานิชย์ศิลป์ รหัส 45035021

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์เบญจวรรณ อุบลศรี

คณะ : ครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ภาควิชา : ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม

สาขาวิชา : สถาปัตยกรรม

.....

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ คณะกรรมการตรวจปริญญาานิพนธ์ได้ตรวจพิจารณาและ
เห็นชอบแล้วจึงอนุมัติให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรคณะครุ
ศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2546

.....คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(รศ.ดร. รวีวรรณ ชินะตระกูล)

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ พัสตราภรณ์ มีสิริ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ สมิทธิ์ หวังเจริญ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

.....กรรมการ
(ผศ. สมพล ดำรงเสถียร)

.....กรรมการ
(ผศ. สุรศักดิ์ กังขาว)

.....กรรมการ
(ผศ. สุทัศน์ จุฬามาศี)

.....กรรมการ
(อาจารย์ เบญจวรรณ อุบลศรี)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ทศพร ไสดาบรรลุ)

.....กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์ ชูเกียรติ แซ่ตั้ง)

.....กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(อาจารย์ ชาติไท จันเสน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ปริญญาานิพนธ์ : โครงการพัฒนาและจัดทำผังแนวความคิดการพัฒนาชุมชน
เมืองนำอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)
Urban Redevelopment and Conceptual Plan for
Watt Suwannaram (Banbu) Community
- นักศึกษา : นางสาวเพ็ชรกานต์ วงศ์วานิชย์ศิลป์ รหัส 45035021
- อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์เบญจวรรณ อุบลศรี
- คณะ : ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
- ภาควิชา : ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม
- สาขาวิชา : สถาปัตยกรรม

บทคัดย่อ

โครงการพัฒนาและจัดทำผังแนวความคิดการพัฒนาชุมชนเมืองนำอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ) เป็นโครงการที่จัดทำเพื่อตอบสนองตามนโยบายของสำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทางภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านความเป็นอยู่ของชุมชน ซึ่งมีปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ดังเช่น ปัญหาทางด้านกายภาพ สังคมและเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อคนในชุมชน ด้วยเหตุนี้การวางผังปรับปรุงฟื้นฟูเมืองให้เป็นชุมชนเมืองนำอยู่ จึงมีความสำคัญต่อชุมชนที่มีความเสื่อมโทรมและขาดความเป็นอยู่ที่ถูกสุขลักษณะเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะชุมชนที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ซึ่งชุมชนวัดสุวรรณารามก็เป็นอีกชุมชนหนึ่งที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนังและอุโบสถที่ได้รับยกย่องว่ามี ความงดงามยิ่งนัก ชันลงหินหรือชันบุที่เป็นอาชีพของชาวบ้านนับมาตั้งแต่โบราณ ตลาดวัดทองที่มี โครงสร้างของอาคารไม้ที่เก่าแก่ อาคารพักอาศัยที่เป็นสถาปัตยกรรมไทยที่อยู่คู่กับชุมชนชาวบ้าน บูริมคลองบางกอกน้อยมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งชุมชน โดยมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย แต่ปัจจุบันสภาพความเป็นอยู่เปลี่ยนไป ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นของชุมชนวัดสุวรรณารามจะเป็นทางด้านกายภาพที่เกิด จากสภาพความเสื่อมโทรมของบ้านเรือนที่อยู่ติดพื้นที่ริมคลองบางกอกน้อย พื้นที่รกร้างว่างเปล่า ของการรถไฟที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ ทางสัญจรในชุมชนมีความคับแคบที่ก่อให้เกิดอันตราย ได้ง่าย ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนมีความแออัดและขาดสุขลักษณะที่ดีและรวมถึงปัญหาประชากรมีรายได้ต่ำ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักของการพัฒนาชุมชน ดังนั้นจึงควรมีการแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน ของชุมชน ซึ่งควรค่าแก่การอนุรักษ์พื้นที่และวิถีชีวิตของคนในชุมชนไว้ ให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ อย่างเหมาะสมและยั่งยืนต่อไป

การพัฒนาชุมชนเมืองน่าอยู่ ประกอบด้วยปัจจัยหลาย ๆ ด้าน เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งการจัดทำผังชุมชนได้มีการนำแนวความคิดและวิธีการต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการแก้ปัญหา ดังเช่นแนวความคิดเมืองน่าอยู่ที่มุ่งสร้างสรรค์และปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพและทางสังคมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถเสริมสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ได้ศักยภาพหรือคุณภาพที่ดีที่สุด อีกทั้งมีแนวความคิดด้านการจัดรูปที่ดิน ที่นำมาใช้ร่วมกับการเวนคืนและการจัดสรรที่ดิน การจัดทำพื้นที่โล่งกว้างให้เป็นสวนสาธารณะระดับชุมชนในพื้นที่ สร้างโครงข่ายคมนาคมในชุมชนทั้งทางเดินเท้าและทางรถจักรยานยนต์ให้มีความสะดวกและสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น การกำหนดจินตภาพของชุมชนให้มีความชัดเจนขึ้น รวมทั้งสร้างสรรค์กลุ่มกิจกรรมของชุมชนให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างพื้นที่และคนในชุมชนรวมถึงนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วยเช่นกัน

ซึ่งแนวความคิดและแนวทางการแก้ไขปัญหของชุมชนดังกล่าว จะช่วยส่งเสริมให้ชุมชนมีศักยภาพที่สูงขึ้น ประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีอัตราการย้ายออกลดลง อาคารบ้านเรือนที่มีอยู่จะคงเท่าเดิมมีการปรับปรุงสภาพอาคารให้ดีขึ้น ที่โล่งกว้างจะถูกปรับเป็นพื้นที่สีเขียวให้กับชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียง มีการกำหนดกิจกรรมให้เกิดประโยชน์ เช่น ลานธรรมะที่ช่วยส่งเสริมเผยแผ่พุทธศาสนาให้กับคนในชุมชนโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนในชุมชน ลานกลางชุมชนที่เป็นสถานที่เล่าประวัติและเรื่องราวของชุมชนด้วยภาพ รวมทั้งสนามเด็กเล่น พื้นที่ออกกำลังกาย ฯลฯ ซึ่งปัจจัยดังกล่าว จะช่วยส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมกัน ในกิจกรรมและช่วยกันดูแลรักษาชุมชนให้มีความน่าอยู่มากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำปฏิญานิพนธ์ในครั้งนี้ ต้องขอขอบคุณผู้ที่ให้การสนับสนุนในการทำปฏิญานิพนธ์มาตลอด ทั้งทางด้านข้อมูล คำปรึกษาและความช่วยเหลือต่าง ๆ เพื่อให้การศึกษาโครงการในครั้งนี้ประสบความสำเร็จและสมบูรณ์ลุล่วงไปด้วยดี อันประกอบด้วย

- ขอขอบคุณอาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาสถาปัตยกรรม ทุก ๆ ท่านที่ให้ความรู้และคำปรึกษาตลอดมา
 - ขอขอบคุณฝ่ายวางผังปรับปรุงฟื้นฟูเมือง กองจัดรูปที่ดินและปรับปรุงฟื้นฟูเมือง สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านข้อมูลและหัวข้อโครงการที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง
 - ขอขอบคุณครอบครัว วงศ์วานิชย์ศิลป์ ที่ให้การสนับสนุนทางด้านการศึกษามาตลอด ทั้งทุนทรัพย์และกำลังใจจนทำให้มีวันนี้
 - ขอขอบคุณเพื่อนแจจ สำหรับมิตรภาพดี ๆ ที่มีให้และไม่เคยทิ้งกัน
 - ขอขอบคุณเพื่อนแยม ที่ลงเรือลำเดียวกันในการทำงานด้านผังเมืองจนสำเร็จ
 - ขอขอบคุณเพื่อนเด็ก สำหรับอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีให้หยิบยืมตลอดเวลา และ Flash present งานสวย ๆ ที่ทำให้
 - ขอขอบคุณเพื่อนแซม ก๊ก ปู ปาน ที่คอยเป็นผู้ช่วยงานจิปาตะหลาย ๆ อย่าง รวมทั้งรูปสวย ๆ จากชุมชนวัดสุวรรณารามที่ถ่ายมาให้
 - ขอขอบคุณเพื่อนกระแต อัน ต้อ รุด อ้อย เท็น กานต์ พีลิ่ง แอนก้อ บีม กลุ่มแม่บ้านประจำรุ่นและรหัส450350..ทุก ๆ คน สำหรับระยะเวลา 2 ปีที่มีความสุข
 - ขอขอบคุณตัวเองที่อดทนและเพียรพยายามทำปฏิญานิพนธ์จนสำเร็จ
- และสุดท้ายนี้ต้องขอขอบพระคุณ ผู้ที่อยู่เบื้องหลังการทำปฏิญานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง คืออาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เบญจวรรณ อุบลศรี ที่ให้คำปรึกษาในทุก ๆ ด้าน ความรู้ทางด้านผังเมือง อีกทั้งคอยรับฟังปัญหาและช่วยชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในทุก ๆ เรื่อง ขอขอบคุณค่ะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 เหตุผลในการเสนอปริญญาโท	4
1.3 ความเป็นมาของปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา	6
1.4 วัตถุประสงค์ของปริญญาโท	7
1.5 ขอบเขตการศึกษาปริญญาโท	8
1.6 วิธีการดำเนินปริญญาโท	9
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
1.8 อภิธานศัพท์	13
บทที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา	
2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันในประเทศ	15
2.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันในกรุงเทพมหานคร	23
บทที่ 3 การศึกษาสภาพปัจจุบันของชุมชนเมืองและพื้นที่ศึกษา	
3.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันในชุมชนเมืองเขตบางกอกน้อย	35
3.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษาชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)	70
บทที่ 4 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปและบทบาทของพื้นที่	
4.1 การวิเคราะห์แผนพัฒนาและโครงการที่เกี่ยวข้อง	78
4.2 การวิเคราะห์แนวโน้มการขยายตัวของชุมชนวัดสุวรรณาราม	86
4.3 การวิเคราะห์ข้อได้เปรียบและศักยภาพในการพัฒนาของพื้นที่ศึกษา	89
4.4 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาของพื้นที่ศึกษา	91
4.5 การวิเคราะห์จินตภาพของพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ศึกษา	92
4.6 การวิเคราะห์เพื่อหาศักยภาพในการพัฒนา	98
4.7 การวิเคราะห์บทบาทของพื้นที่ศึกษาในอนาคต	108

บทที่ 5	การกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนา	
5.1	การกำหนดนโยบายของการวางแผนพัฒนา	111
5.2	การคาดการณ์จำนวนผู้ใช้พื้นที่ศึกษาในอนาคต	113
5.3	การวิเคราะห์ลักษณะและพฤติกรรมของประชากรที่เข้ามาในพื้นที่ศึกษา	120
5.4	การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพในอนาคต	121
บทที่ 6	การเสนอแนะแนวทางการพัฒนาชุมชนวัดสุวรรณาราม	
6.1	แนวทางการวางแผนพัฒนาพื้นที่ศึกษา	124
6.2	แนวทางในการพัฒนาด้านกายภาพ	125
6.3	สรุปภาพรวมการออกแบบ	142
6.4	แนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนและผัง	143
บทที่ 7	สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
7.1	สาระสำคัญของการศึกษา	174
7.2	ข้อเสนอแนะ	176
บรรณานุกรม		
ภาคผนวก		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนประชากรจากการทะเบียนจำแนกตามเพศเป็นรายภาค และจังหวัด ปีพ.ศ. 2546	17
ตารางที่ 2.2 แสดงการคาดการณ์ประมาณประชากรและอัตราต่างๆ ของประชากรประเทศไทยใน 10 ปี (พ.ศ.2545 – 2555)	18
ตารางที่ 2.3 แสดงอัตราเฉลี่ยการเพิ่มของประชากรในประเทศ ปี พ.ศ. 2540 – 2544 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	18
ตารางที่ 2.4 แสดงรายได้เฉลี่ยประชาชาติ, รายได้เฉลี่ย:คน, งบประมาณประเทศและการท่องเที่ยว	20
ตารางที่ 2.5 แสดงอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงของประเทศในอนาคต	21
ตารางที่ 2.6 แสดงรายได้และรายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน จำแนกเป็นรายภาค ปี พ.ศ. 2541 – 2545	22
ตารางที่ 2.7 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2540 – 2544	31
ตารางที่ 2.8 แสดงมูลค่ารวมผลิตภัณฑ์ในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2539 – 2543	33
ตารางที่ 2.9 แสดงรายได้เฉลี่ยต่อคนของประชากรในกรุงเทพมหานครปีพ.ศ.2539–2543	34
ตารางที่ 3.1 แสดงการสรุปรายละเอียดเกี่ยวกับชุมชนของเขตบางกอกน้อยในปัจจุบัน	40
ตารางที่ 3.2 แสดงการสรุปการใช้ที่ดินในปัจจุบันของเขตบางกอกน้อย	48
ตารางที่ 3.3 แสดงการเปลี่ยนแปลงของประชากรในเขตบางกอกน้อย	49
ตารางที่ 3.4 แสดงโครงสร้างของประชากรเขตบางกอกน้อย	50
ตารางที่ 3.5 แสดงการเปลี่ยนแปลงของประชากรเขตบางกอกน้อย	50
ตารางที่ 3.6 แสดงการกระจายตัวของบริการด้านศึกษาของเขตบางกอกน้อย	51
ตารางที่ 3.7 แสดงการกระจายตัวของสถานพยาบาลในเขตบางกอกน้อย	53
ตารางที่ 3.8 แสดงสรุปการเปรียบเทียบรายรับจากการจัดเก็บรายได้ทุกประเภทเขตบางกอกน้อย	55
ตารางที่ 3.9 แสดงการสรุปงบประมาณรายรับและรายจ่ายของเขตบางกอกน้อย	56
ตารางที่ 3.10 แสดงสรุปโครงสร้างการผลิตภาคบริการของเขตบางกอกน้อยในปีพ.ศ.2544	58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.11	แสดงสรุปองค์ประกอบของภาคอุตสาหกรรมเขตบางกอกน้อยช่วงปี พ.ศ. 2541-2543	58
ตารางที่ 3.12	แสดงประเภทการใช้ที่ดินพื้นที่ศึกษาชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)	72
ตารางที่ 3.13	แสดงสภาพโครงสร้างอาคารชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)	76
ตารางที่ 3.14	แสดงการเปรียบเทียบราคาประเมินที่ดินปีพ.ศ.2539-2542 และปีพ.ศ. 2543- 2546	77
ตารางที่ 4.1	แสดงลักษณะและค่าน้ำหนักของปัจจัย	99
ตารางที่ 4.2	แสดงค่าคะแนนดิบของระบบการเข้าถึง	100
ตารางที่ 4.3	แสดงค่าคะแนนดิบของระดับความหนาแน่นของที่อยู่อาศัย	100
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าคะแนนดิบของลักษณะของพื้นที่	101
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าคะแนนดิบของราคาที่ดิน	101
ตารางที่ 5.1	แสดงข้อมูลจำนวนประชากรในชุมชนวัดสุวรรณาราม ปีพ.ศ. 2542 - 2546	115
ตารางที่ 5.2	แสดงการคาดการณ์จำนวนประชากรในชุมชนวัดสุวรรณาราม	115
ตารางที่ 5.3	แสดงข้อมูลจำนวนประชากรในเขตบางกอกน้อย ปีพ.ศ. 2542 - 2546	116
ตารางที่ 5.4	แสดงการคาดการณ์จำนวนประชากรในเขตอิทธิพล	117
ตารางที่ 5.5	แสดงการคาดการณ์ประชากรในเขตอิทธิพลที่เข้ามาในพื้นที่ศึกษา ในปี พ.ศ. 2555 และ พ.ศ. 2565	118
ตารางที่ 5.6	แสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศในกทม.	119
ตารางที่ 6.1	แสดงเกณฑ์ในการคัดเลือกเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาที่เหมาะสม	135

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แสดงการปกครองของกรุงเทพมหานคร	24
ภาพที่ 2.2 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินของกรุงเทพมหานคร	25
ภาพที่ 2.3 แสดงการคมนาคมระบบขนส่งมวลชนรถไฟฟ้ายกระดับ (BTS)	29
ภาพที่ 2.4 แสดงการคมนาคมระบบขนส่งมวลชนรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRTA)	29
ภาพที่ 2.5 แสดงระบบแม่น้ำลำคลองในกรุงเทพมหานคร	30
ภาพที่ 3.1 แสดงชุมชนแออัดในเขตบางกอกน้อย	42
ภาพที่ 3.2 แสดงที่ตั้งของเขตบางกอกน้อยในกรุงเทพมหานคร	43
ภาพที่ 3.3 แสดงขอบเขตของเขตบางกอกน้อย	45
ภาพที่ 3.4 แสดงจำนวนบ้านเรือนและความหนาแน่นของอาคารในเขตบางกอกน้อย	45
ภาพที่ 3.5 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตบางกอกน้อย	46
ภาพที่ 3.6 แสดงสถานศึกษาในเขตบางกอกน้อย	51
ภาพที่ 3.7 แสดงที่ตั้งโรงพยาบาลและศูนย์บริการสาธารณสุข	52
ภาพที่ 3.8 แสดงศาสนสถานในเขตบางกอกน้อย	54
ภาพที่ 3.9 แสดงพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจและการกีฬาในเขตบางกอกน้อย	54
ภาพที่ 3.10 แสดงข้อบัญญัติ ฯ โดยรอบกรุงรัตนโกสินทร์	61
ภาพที่ 3.11 แสดงการคมนาคมทางบกของเขตบางกอกน้อย	64
ภาพที่ 3.12 แสดงสายรถประจำทางที่ผ่านเขตบางกอกน้อย	65
ภาพที่ 3.13 แสดงคลองสายหลักและคลองสายรองในเขตบางกอกน้อย	67
ภาพที่ 3.14 แสดงการคมนาคมทางน้ำในเขตบางกอกน้อย	67
ภาพที่ 3.15 แสดงเส้นทางการคมนาคมจากแม่น้ำเจ้าพระยาสู่คลองบางกอกน้อย	68
ภาพที่ 3.16 แสดงพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมและน้ำเซาะพัง, ตำแหน่งประตูระบายน้ำ , สถานีสูบน้ำ	68
ภาพที่ 3.17 แสดงสถานที่สำคัญในเขตบางกอกน้อย	69
ภาพที่ 3.18 แสดงทรัพยากรที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินและเอกชน	69
ภาพที่ 3.19 แสดงอาณาเขตที่ติดต่อกับพื้นที่ศึกษา	70
ภาพที่ 3.20 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่ศึกษา	72
ภาพที่ 3.21 แสดงการแบ่งพื้นที่ของพื้นที่ศึกษา	76

ภาพที่ 4.1	แสดงลักษณะและข้อจำกัดของพื้นที่ศึกษา	96
ภาพที่ 4.2	แสดงจินตภาพของพื้นที่ศึกษา	97
ภาพที่ 4.3	แสดงค่าคะแนนลักษณะความหนาแน่นของอาคารสิ่งก่อสร้าง	102
ภาพที่ 4.4	แสดงค่าคะแนนลักษณะของพื้นที่	103
ภาพที่ 4.5	แสดงค่าคะแนนลักษณะของระบบการเข้าถึง	104
ภาพที่ 4.6	แสดงค่าคะแนนราคาที่ดินในชุมชน	105
ภาพที่ 4.7	แสดงค่าคะแนนรวมทั้งหมด	106
ภาพที่ 6.1	แสดงการวิเคราะห์แนวทางเลือกที่ 1	132
ภาพที่ 6.2	แสดงการวิเคราะห์แนวทางเลือกที่ 2	133
ภาพที่ 6.3	แสดงการวิเคราะห์แนวทางเลือกที่ 3	134
ภาพที่ 6.4	แสดงวัตถุประสงค์กรรมสิทธิ์ที่ดินของพื้นที่ศึกษา	147
ภาพที่ 6.5	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนการปรับปรุง	148
ภาพที่ 6.6	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินหลังการปรับปรุง	149
ภาพที่ 6.7	แสดงระดับน้ำท่วมถึงในชุมชน	150
ภาพที่ 6.8	แสดงการเวนคืน จัดสรร และจัดรูปที่ดิน	151
ภาพที่ 6.9	แสดงภาพถ่ายในชุมชน	152
ภาพที่ 6.10	แสดงสภาพทั่วไปและปัญหาของชุมชน	153
ภาพที่ 6.11	แสดงแนวทางการปรับปรุงชุมชน	154
ภาพที่ 6.12	แสดงระบบการคมนาคมในชุมชน	155
ภาพที่ 6.13	แสดงบริเวณการปรับปรุงของชุมชน	156
ภาพที่ 6.14	แสดงระยะในการพัฒนาชุมชน	157
ภาพที่ 6.15	แสดงการปรับปรุงทางเดินเท้าและทางจักรยานยนต์	158
ภาพที่ 6.16	แสดงการปรับปรุงพื้นที่พาณิชยกรรม ตลาดและร้านค้า	159
ภาพที่ 6.17	แสดงการปรับปรุงท่าเรือและภูมิทัศน์บริเวณวัดสุวรรณารามราชวรวิหาร	160
ภาพที่ 6.18	แสดงการปรับปรุงทัศนียภาพพื้นที่ริมคลองบางกอกน้อย (บริเวณที่พักอาศัย)	161
ภาพที่ 6.19	แสดงการปรับปรุงรูปลักษณะใหม่ของอาคาร	162
ภาพที่ 6.20	แสดงการปรับปรุงทัศนียภาพคลองจักรทองและถนนข้ามคลอง	163
ภาพที่ 6.21	แสดงการปรับปรุงบริเวณกลางชุมชนให้เป็นศูนย์กลางกิจกรรม	164
ภาพที่ 6.22	แสดงการปรับปรุง Landmark และ Gate way	165

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.23 แสดงการปรับปรุงสวนสาธารณะ	166
ภาพที่ 6.24 แสดงการปรับปรุงสนามเด็กเล่น	167
ภาพที่ 6.25 แสดงการปรับปรุงส่วนออกกำลังกาย	168
ภาพที่ 6.26 แสดงการปรับปรุงเครื่องประดับถนนและทางเดิน Street Furniture	169
ภาพที่ 6.27 แสดงทัศนียภาพโดยรวมของพื้นที่ศึกษา	170
ภาพที่ 6.28 แสดงทัศนียภาพโดยรวมพื้นที่ใกล้เคียง	171
ภาพที่ 6.29 แสดงหุ่นจำลองของชุมชนลัดสุวรรณาราม	172
ภาพที่ 6.30 แสดงหุ่นจำลองของชุมชนลัดสุวรรณาราม 2	173

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ในอดีตประเทศไทย ยังเป็นประเทศที่มีการเจริญเติบโตของเมืองเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป สามารถควบคุมได้และยังไม่มีปัญหาของเมือง ซึ่งรวมไปถึงที่อยู่อาศัยเท่าที่ควร แต่ปัจจุบันการพัฒนาของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและสิ่งต่าง ๆ ส่งผลให้ประเทศเกิดการพัฒนาขึ้น โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครที่มีการเจริญเติบโตและมีการขยายตัวของประชากรที่อยู่อาศัยอย่างรวดเร็ว เมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้นความต้องการทางด้านต่าง ๆ ก็เพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน อาทิ ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ส่งผลให้ผู้คนเริ่มอพยพเข้าสู่เมืองหลวง จึงทำให้มีความจำเป็นต้องการแหล่งที่อยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็นการเช่าที่หรือบุกรุกที่ของภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้การวางผังเมืองยังไม่มีบทบาทเท่าที่ควร ขาดมาตรการในการควบคุมการใช้ที่ดินของเมือง เป็นเหตุให้สภาพแวดล้อมเกิดความเสื่อมโทรมและการใช้ที่ดินของชุมชนเมืองนั้นเป็นไปตามยถากรรม

เมืองที่มีปัจจัยสนับสนุนพร้อมสำหรับการเป็นฐานหลักในด้านต่าง ๆ ดังเช่น กรุงเทพมหานคร จึงดำรงบทบาทสำคัญในฐานะเป็นศูนย์กลางทางการพัฒนาประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 - 3 (พ.ศ. 2504 - 2519) ที่มุ่งเน้นการขยายโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและกายภาพ ซึ่งในระยะนั้นยังไม่มีผังเมืองรวมสำหรับเขตนครหลวง เพื่อบังคับในการใช้ที่ดินอย่างเป็นทางการ เป็นเพียงการแก้ปัญหาวิกฤตการณ์เฉพาะหน้า จึงส่งผลให้เมืองมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทำให้การพัฒนาและการสนับสนุนทางด้านต่าง ๆ ไม่เพียงพอกับการขยายตัวของประชากรและได้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาหลายประการ อันได้แก่ การใช้ที่ดินไม่มีระบบและขาดประสิทธิภาพ ปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ด้านการจราจร นอกจากนี้การขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนเมือง โดยขาดการควบคุมและการจัดสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม ทำให้เกิดปัญหาสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ทำให้คุณภาพของประชากรต่ำกว่ามาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทาง

สังคมและคนจนในเมือง แต่เนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 - 3 ได้วางแนวทางต่าง ๆ ไว้แล้ว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้เพื่อการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 - 7 (พ.ศ. 2520 - 2539) ซึ่งมุ่งเน้น การกระจายความเจริญ ออกไปสู่ส่วนภูมิภาค และ ท้องถิ่น เพื่อป้องกันการอพยพของประชากรต่างจังหวัดเข้ามาในกรุงเทพมหานคร และชะลอการขยายตัวของกรุงเทพมหานครให้อยู่ในอัตราที่ต่ำลง รวมทั้ง เร่งให้มีการกระจายการตั้งถิ่นฐานของชุมชนเมือง ให้สมดุลกับการเพิ่มของประชากร ลดความแออัดและ ปรับปรุงสภาพแวดล้อม ที่เสื่อมโทรมในปัจจุบันให้ดีขึ้น ต่อมาเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และ สังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ที่ให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์เป็นหลักและพัฒนาพื้นที่มหานคร ตลอดจนการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของเมืองให้คนในชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาและ ดูแลชุมชนของตนเอง รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนจนในเมือง จากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) มีการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) เป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ ได้มีจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย และสร้างค่านิยมร่วมให้คนไทยตระหนักถึงความจำเป็นและปรับเปลี่ยนกระบวนความคิด ทักษะคิด และกระบวนการทำงานโดยยึดหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้อยู่บนพื้นฐานของความสมดุลพอดีและความพอประมาณอย่างมีเหตุผล นำไปสู่สังคมที่มีคุณภาพทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สามารถรักษากฎมีปัญญาท้องถิ่น ควบคู่ไปกับการสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม โดยยึดแนวทางการพัฒนาประเทศของกระทรวงมหาดไทย โดยเริ่มจากนโยบายของแผนมหาดไทยฉบับที่ 1 - 4 (พ.ศ. 2515 - 2534) ที่มีนโยบายโดยส่วนใหญ่เน้นไปในเรื่องทางด้านารปกครองของประเทศ แต่ยังไม่ได้มีการกล่าวถึงในเรื่องของการวางผังเมืองเท่าที่ควร ซึ่งต่อมาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการวางผังเมืองในนโยบายของแผนมหาดไทยฉบับที่ 5 - 6 (พ.ศ. 2535 - 2544) ที่เริ่มมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินให้มีประสิทธิภาพ และมีแผนพัฒนาให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่น่าอยู่ โดยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องไปจนถึงแผนมหาดไทย ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2545 - 2549) ที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนในการพึ่งตนเอง พัฒนาเมืองให้น่าอยู่จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เมื่อเริ่มมีการพัฒนาการวางผังเมืองและปรับปรุงการใช้ประโยชน์ที่ดิน กรุงเทพมหานครจึงได้มีแนวทางที่จะพัฒนาและควบคุมพื้นที่ โดยเริ่มจากแผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 1 - 4 (พ.ศ. 2520 - 2539) ซึ่งได้มีนโยบายปรับปรุงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับผังเมืองรวมและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทางสังคม รวมไปถึงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของประชากร และแผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540 - 2544) มีนโยบายที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่เจริญเติบโต อย่างเป็นระบบตามหลักสากลของการพัฒนาเมือง และพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของเมือง โดยเพิ่มพื้นที่สีเขียวและลดปัญหามลพิษต่าง ๆ ส่วนปัจจุบันเป็นพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545 - 2549) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายและมาตรการที่สำคัญไว้ดังนี้ ให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่ดำรงรักษาไว้ ซึ่งมรดกทาง ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติ โดยเน้นพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์และพื้นที่ บริเวณชั้นในของกรุงเทพมหานคร และให้เป็นเมืองที่สงวนรักษาสภาพแวดล้อม ทรัพยากร ธรรมชาติอย่างมีคุณค่า เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรในอนาคต เพิ่มสวนสาธารณะและพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองน่าอยู่ และชุมชนมีความเข้มแข็ง จากนั้นทางด้านหน่วยงานอื่น ๆ ดังเช่น นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปี พ.ศ.2540 - 2546 ได้มีนโยบาย ที่สอดคล้องกับโครงการ คือได้ส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับสิ่งแวดล้อม ให้การท่องเที่ยวเป็นในเชิงอนุรักษ์ และนโยบายการรถไฟแห่งประเทศไทยที่มีนโยบายปรับปรุงพื้นที่ว่างบริเวณสถานีรถไฟบางกอกน้อย โดยให้มีสภาวะแวดล้อมที่ดีขึ้นและให้ เป็นสวนสาธารณะ ที่พักผ่อนหย่อนใจของคนในชุมชนใกล้เคียง รวมทั้งยังเป็นท่าเทียบเรือแห่งใหม่ เพื่อรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบริเวณนั้น

เนื่องจากกรุงเทพมหานครได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสื่อมโทรมของพื้นที่เมืองเก่า (Downtown) และพื้นที่ต่อเนื่อง ซึ่งเป็นบริเวณพื้นที่อนุรักษ์ ดังเช่น ชุมชนเก่าแก่ที่มีมาตั้งในสมัยรัชกาล 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ บรรพบุรุษของชาวบ้านนุเป็นชาวกรุงศรีอยุธยาได้อพยพมาตั้งถิ่นฐาน โดยเลือกที่ตั้งบ้านเรือนขึ้นในท่าเลนนอกคลอง คูเมืองราชธานี บริเวณปากคลองบางกอกน้อย โดยมีวัดสุวรรณาราม (วัดทอง) ซึ่งเป็นวัดโบราณสมัยอยุธยาเป็น ศูนย์กลางของชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านนุ) แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย เป็นชุมชนที่มีอาชีพทำภาชนะเครื่องทองลงหินหรือชันบู ที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ซึ่งปัจจุบันเหลืออยู่เพียงแห่งเดียว แต่เนื่องจากการพัฒนาของเมืองเจริญขึ้น ส่งผลให้ชุมชนมีอัตราของประชากรเพิ่มขึ้นทั้งจากการอพยพและจากประชากรในชุมชนเอง ดังนั้นสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของชุมชน ได้ดำเนินการคัดเลือกให้เป็นชุมชนน่าวร่ง เพื่อทำการวางแผนปรับปรุงฟื้นฟู บริเวณและสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าในเขตกรุงรัตนโกสินทร์และบริเวณต่อเนื่อง เพราะปัญหาที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดจาก ประชากรที่อาศัยตั้งถิ่นฐานอยู่ภายในบริเวณพื้นที่เหล่านั้น ที่สั่งสมกันมาเป็น ระยะเวลาที่ยาวนานและอีกส่วนหนึ่งเกิดจากปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ปัจจัยทางด้านกายภาพ สังคมและเศรษฐกิจ โดยปัญหาเสื่อมโทรมทางด้านกายภาพอาจเกิดขึ้นจากความเสื่อมโทรมและเก่าแก่ของโครงสร้างอาคารเอง การมีมลภาวะที่เกินค่ามาตรฐาน ขาดแคลนระบบกำจัดของเสีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และระบบสาธารณูปโภค เกิดการสะสมของขยะมูลฝอย และการทำกิจกรรมของชุมชนเกิดการรุกรานพื้นที่สาธารณะ ส่วนปัญหาทางด้านสังคม เช่น คนเร่ร่อนในชุมชนแออัดตักงาน ขาดการดูแลด้านสุขภาพอนามัยและสวัสดิการที่ดี สำหรับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ คือ ทำให้การใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือมูลค่าของพื้นที่ลดลง เกิดการทิ้งร้างของพื้นที่จนกลายเป็นพื้นที่เสื่อมโทรม จากปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ต้องรีบแก้ไขและปรับปรุงพื้นที่ เนื่องจากการใช้ประโยชน์ของที่ดินเป็นการพัฒนาแบบผสมผสานอย่างอิสระ มีการกำหนดบทบาทในอนาคตให้เป็นชุมชนเมืองหลากหลายกิจกรรม ที่ผสมผสานความสมดุลของการพัฒนาและการอนุรักษ์ของเขตการใช้ที่ดินหลัก 2 เขตคือ เขตชวมลทล เป็นเขตอนุรักษ์สภาพธรรมชาติของพื้นที่ริมน้ำและคลองของเขตบางกอกน้อย ให้มีการพัฒนาอย่างเหมาะสม มีคุณภาพที่ยั่งยืน

เขตปรับปรุงและฟื้นฟูแหล่งประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และ วิถีชีวิตของชุมชนเมือง เป็นเขตที่ต้องปรับปรุงแหล่งประวัติศาสตร์ มรดกทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตหลากหลายของชุมชนเมืองของเขตบางกอกน้อย

ด้วยเหตุนี้การวางผังปรับปรุงฟื้นฟูเมืองจึงมีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะชุมชนแออัดในเขตอนุรักษ์ นับว่าเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่สำคัญของเขตอนุรักษ์ ซึ่งทำให้ทราบประวัติความเป็นมาของชุมชน โบราณสถาน อาชีพที่เก่าแก่ และชุมชนพักอาศัยจะช่วยส่งเสริมให้เขตอนุรักษ์เป็นบริเวณที่มีชีวิตชีวา ในท่ามกลางบรรยากาศเมืองเก่าจึงจำเป็นต้องลำดับความสำคัญของชุมชนแออัดให้มีความจำเป็นอันดับแรกและมีแนวทางการแก้ปัญหาชุมชนแออัด เช่น การจัดรูปแบบที่ดินใหม่ การแบ่งปันที่ดิน การจัดสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ในที่ดินเดิม การปรับปรุงด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน ให้ชุมชนเกิดการพัฒนาและสร้างรายได้ภายในชุมชน

1.2 เหตุผลในการเสนอปฏิญญานิพนธ์

1.2.1 ด้านนโยบาย

- เพื่อตอบสนองแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 – 9 (พ.ศ. 2504 – 2549) ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยที่มุ่งเน้นทางการวางผังปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนแออัด และยกระดับคุณภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น
- สอดคล้องกับแผนมหาดไทยฉบับที่ 1 - 7 (พ.ศ. 2515 - 2549) เป็นแผนแม่บทกระทรวงมหาดไทย โดยมีนโยบายที่ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีประสิทธิภาพและพัฒ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นาคักยภาพของคนในชุมชนให้เกิดการพึ่งตนเอง พัฒนาเมืองให้น่าอยู่ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน

- เพื่อตอบสนองแผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 1-6 (พ.ศ. 2520 - 2549) ในเรื่องของการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทางสังคมและให้เป็นเมืองที่ดำรงรักษาไว้ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

- เพื่อตอบสนองกับนโยบายการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่มีนโยบายส่งเสริมทางด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

- เพื่อสอดคล้องกับนโยบายการรถไฟแห่งประเทศไทย ที่มีนโยบายในการปรับปรุงพื้นที่ว่างบริเวณสถานีรถไฟบางกอกน้อย ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเชิงอนุรักษ์

- เพื่อตอบสนองกับนโยบายสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร มีนโยบายที่จะพัฒนาพื้นที่เมืองเก่า โดยมีชุมชนนารองในการพัฒนาพื้นที่ บริเวณชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ) ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้

เพื่อตอบสนองแผนพัฒนาชุมชน ของสำนักงานเขตบางกอกน้อย ที่มีนโยบายในการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

1.2.2 ด้านเศรษฐกิจ

จากการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจของประเทศเกิดการพัฒนาด้านอื่นอย่างต่อเนื่อง ทำให้การใช้ประโยชน์ของที่ดินมีมากขึ้นโดยเฉพาะการใช้ที่ดินทางด้านที่อยู่อาศัย ส่งผลกระทบให้ที่อยู่อาศัยเกิดความแออัด เกิดความเสื่อมโทรมในพื้นที่ ทำให้มูลค่าของพื้นที่ลดลง

1.2.3 ด้านสังคม

เนื่องจากจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบให้ที่อยู่อาศัยไม่เพียงพอต่อความต้องการและไม่ถูกสุขลักษณะ " เกิดปัญหาชุมชนแออัด " ขาดการดูแลทั้งทางด้านของสาธารณูปโภค สาธารณูปการ คนในชุมชนแออัดตกงานและคนเร่ร่อนในพื้นที่มีมากขึ้น

1.2.4 ด้านกายภาพ

เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ของที่ดิน ให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่รวมถึงปรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฏกรูปแบบทางด้านสถาปัตยกรรมที่มีอยู่เดิมและที่จะเกิดขึ้น ให้สอดคล้องกันกับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่

1.3 ความเป็นมาของปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา

1.3.1 ด้านนโยบาย

- เนื่องจากนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 1-9 (พ.ศ. 2504 - 2549) มีการแก้ปัญหาที่ไม่ต่อเนื่องกัน จึงทำให้การพัฒนาเกิดความล่าช้า ส่งผลให้การพัฒนาพื้นที่เป็น ไปได้ยากและเกิดปัญหาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น ปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดินของคนในชุมชน

- แผนของกระทรวงมหาดไทยฉบับที่ 1 - 7 (พ.ศ. 2515 - 2549) โดยส่วนใหญ่จะเน้นในเรื่องปัญหาทางการปกครอง ซึ่งขาดการดูแลทางด้านการพัฒนาและควบคุมเมือง

แผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 1 - 6 (พ.ศ. 2520 - 2549) จะเน้นหนักไปในด้านของปัญหาการจราจรและปัญหามลภาวะต่าง ๆ

- แผนของสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร ได้เล็งเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น จึงทำให้ปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการส่งเสริมให้มีการพัฒนาและการวางผังปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนที่มีความเสื่อมโทรม ซึ่งรวมไปถึงแก้ไขปัญหา เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของนโยบายที่กำหนดไว้

1.3.2 ด้านเศรษฐกิจ

จากสภาพพื้นที่ปัจจุบัน ทำให้บทบาทและกิจกรรมของพื้นที่มีความสำคัญน้อยลง เช่น โบราณสถาน อาคารที่มีสถาปัตยกรรมอันเก่าแก่และอาชีพที่ชุมชนบ้านบุท่ามาตั้งแต่สมัยตั้งกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี คือ การทำภาชนะเครื่องทองลงหินหรือชันบุ ซึ่งมีชื่อเสียงมากและปัจจุบันเหลืออยู่เพียงแห่งเดียว แต่เนื่องจากเกิดปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน ส่งผลให้การทำอาชีพขางบุลดลงและขาดรายได้ในชุมชน อีกประการหนึ่งคือการใช้ที่ดินเป็นไปอย่างไม่มีการระบบ จึงทำให้ปัจจัยทางเศรษฐกิจด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นไปอย่างไม่คุ้มค่า จากปัญหาดังกล่าวจึงต้องเร่งแก้ไข โดยการส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพ ให้ผู้อยู่อาศัยตระหนักถึงการใช้ประโยชน์ของที่ดินอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.3 ด้านสังคม

ปัญหาทางด้านสังคมเกิดจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการพัฒนาของชุมชน ยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร การเพิ่มของจำนวนประชากรในชุมชนมีมากขึ้นส่งผลให้เกิดความแออัดในชุมชนและความเป็นอยู่ไม่ถูกสุขลักษณะ ดังนั้นจึงควรพัฒนาความเป็นอยู่ของชุมชนส่งเสริมให้ชุมชนเกิดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

1.3.4 ด้านกายภาพ

เนื่องจากชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ) เป็นบริเวณพื้นที่อนุรักษ์ที่ได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ จากชุมชนที่อยู่อาศัย เช่น แม่น้ำลำคลองเน่าเสีย , บ้านเรือนทรุดโทรม ปัญหาขยะมูลฝอยและปัญหาเสาเสตด ทำให้พื้นที่มีสภาพเสื่อมโทรม จากปัญหาดังกล่าวจึงต้องปรับปรุงพื้นที่ จากสภาพเดิมที่เสื่อมโทรม , ปรับปรุงทัศนียภาพของชุมชน , อนุรักษ์โบราณสถานและอาคารที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรม , เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้คนภายนอกเข้ามาในชุมชน ทำให้ชุมชนมีศักยภาพที่สูงขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้และเป็นชุมชนที่น่าอยู่

1.4 วัตถุประสงค์ของปฏิญานินทร์

1.4.1 ด้านนโยบาย

- เพื่อศึกษาแนวทางการวางผังปรับปรุงพื้นที่ บริเวณพื้นที่ชุมชนแออัดวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ) และพัฒนาศักยภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ให้ยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองได้ ตามนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 – 9 (พ.ศ.2504 – 2549)
- เพื่อศึกษาแผนมหาดไทยฉบับที่ 1-7 (พ.ศ. 2515 – 2549) ที่มีการส่งเสริมการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ และแก้ไขปัญหามีอยู่ให้หมดไป
- เพื่อศึกษาแผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่1-6 (พ.ศ. 2520 – 2549) ได้เน้นการพัฒนาเมือง บริเวณเมืองเก่าที่มีประวัติศาสตร์
- เพื่อศึกษาชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ) เป็นชุมชน ที่สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร ได้เล็งเห็นการพัฒนาพื้นที่เพื่อเกิดประโยชน์ในอนาคต
- เพื่อศึกษาแผนพัฒนาชุมชนสำนักงานเขตบางกอกน้อย ที่มีนโยบายในการพัฒนา ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.2 ด้านเศรษฐกิจ

เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของปัจจัยต่าง ๆ ทางด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการปรับปรุงพื้นที่พื้นที่และศึกษาสภาพเศรษฐกิจ ของผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาพื้นที่ในชุมชน

1.4.3 ด้านสังคม

เพื่อศึกษาแนวความคิดในการวางผังปรับปรุงพื้นที่ชุมชนซึ่งเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของคนในชุมชนและกิจกรรมที่เอื้อประโยชน์ต่อสาธารณะ

1.4.4 ด้านกายภาพ

เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ของที่ดิน ให้เป็นไปตามศักยภาพของพื้นที่และวางแผนปรับปรุงทัศนียภาพในชุมชน ให้เข้ากับสภาพของชุมชนที่มีอยู่เดิมแล้ว และสอดคล้องกัน โดยที่สามารถคงเอกลักษณ์ของชุมชนได้อย่างเดิม

1.5 ขอบเขตของการศึกษาปริญญาโท

1.5.1 ส่วนของการศึกษามากข้อมูล

- ศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพ ซึ่งรวมทั้งแผนพัฒนาของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการที่เกิดขึ้น รวมไปถึงผู้ใช้ของโครงการและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ศึกษาแนวความคิดในการวางผังชุมชนและทฤษฎี ที่สามารถประยุกต์ใช้ในงานวางผัง
- ศึกษาข้อมูลด้านเทคนิคต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในโครงการ
- ศึกษาผลกระทบที่เกิดจากโครงการ ซึ่งรวมไปถึงการเปรียบเทียบระหว่างข้อดีและข้อเสียของโครงการ
- ศึกษากฎหมาย , พระราชบัญญัติและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.2 ส่วนของการศึกษาภาคออกแบบ

- วิเคราะห์ที่ตั้งโครงการเพื่อการออกแบบ
- จัดทำรูปแบบการวางผังให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของที่ตั้งโครงการ
- ปรับปรุงทัศนียภาพให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชนที่เป็นอยู่
- นำแนวความคิดของชุมชนเมื่อนำอยู่มาใช้ในการออกแบบ
- นำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานสถาปัตยกรรม เข้ามาช่วยส่งเสริมในการ

พัฒนาชุมชน

1.6 วิธีการดำเนินปริญญานิพนธ์

1.6.1 ชั้นศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

- ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยการศึกษาค้นคว้า สอบถาม และ สัมภาษณ์บุคคลที่อยู่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและออกสำรวจพื้นที่ของโครงการ
- ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือหรือ ตำราวิชาการ ผลการวิจัย แผนที่ ภาพถ่ายและเอกสารต่าง ๆ โดยจำแนกข้อมูลได้ดังนี้
 - 1) ข้อมูลด้านนโยบาย
 - นโยบายระดับประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-9 (พ.ศ. 2504 – 2549)
 - แผนแม่บทของกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 1 – 7 (พ.ศ.2515 - 2549)
 - แผนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2540 - 2546
 - แผนโครงการพัฒนารถไฟแห่งประเทศไทย
 - แผนพัฒนาจังหวัดกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 1 – 6 (พ.ศ. 2520 – 2549)
 - แผนของฝ่ายวางผังปรับปรุงฟื้นฟูเมือง กองจัดรูปที่ดินและปรับปรุงฟื้นฟูเมือง สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร
 - แผนของสำนักงานเขตบางกอกน้อย
 - 2) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ
 - แผนงบประมาณของการดำเนินงานก่อสร้าง สิ่งปลูกสร้าง ค่ารั้อ

ก่อนและปรับปรุงพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ ภาค จังหวัด เขต และชุมชนที่มีอิทธิพลต่อโครงการ

- ศึกษาสภาวะเศรษฐกิจ การขยายตัวทางเศรษฐกิจและการลงทุน ซึ่งส่งผลต่อโครงการ

3) ข้อมูลด้านสังคม

- สถิติการเพิ่มของประชากรที่อยู่ในชุมชน พฤติกรรมของคนในชุมชนที่มีผลต่อความเป็นไปได้ของโครงการและมีอิทธิพลต่อการออกแบบ

- สถิติของหน่วยงานต่าง ๆ ในภาครัฐ ที่มีผลต่อโครงการ

4) ข้อมูลด้านกายภาพ

- การใช้ประโยชน์ของที่ดินได้อย่างคุ้มค่า

- ศึกษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ในชุมชนและโดยรอบ

- ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการของชุมชน

1.6.2 ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

จากการรวบรวมข้อมูลทางด้านต่าง ๆ แล้วจึงทำการแยกรายละเอียดเพื่อทำการวิเคราะห์ ข้อมูล ด้วยเหตุผลและหลักการ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 4 ส่วน ดังนี้

1.6.2.1 ข้อมูลด้านนโยบาย

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยยกเอาเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เพื่อเป็นการพิจารณาประกอบการวางแผนการทำงาน

1.6.2.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

วิเคราะห์แนวโน้มการขยายตัวและความเป็นไปได้ของโครงการ โดยอาศัยข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้อง

1.6.2.3 ข้อมูลด้านสังคม

ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้ของโครงการและศักยภาพของคนในชุมชน เพื่อกำหนดขนาดของโครงการ ให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน

1.6.2.4 ข้อมูลด้านกายภาพ

วิเคราะห์สภาพพื้นที่ทั่วไปในชุมชน เพื่อทำการจัดหาพื้นที่ ที่เหมาะสมในการวางผังปรับปรุงพื้นที่บริเวณชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6.3 ขั้นสังเคราะห์ข้อมูล

เป็นการนำเอาผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล มาสรุปและทำการประเมินค่า เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดพื้นที่กิจกรรมและรูปแบบทางสถาปัตยกรรม ให้เหมาะสมกับชุมชนที่เป็นอยู่

1.6.4 ขั้นเสนอแนะและการออกแบบ

1.6.4.1 สร้างแนวความคิดในการออกแบบ

ขอบเขตของการศึกษา แนวทางในการออกแบบ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำเสนอแนวทางในการปรับปรุง ซึ่งมีขอบเขตในการปรับปรุง ประกอบด้วย ส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1) ส่วนอาคาร

- ปรับปรุงอาคารที่มีสภาพเก่าแก่ รวมไปถึงการรื้อถอน สร้างใหม่ให้มีมาตรฐานสำหรับชุมชน

- ปรับปรุงตลาดของชุมชนให้ถูกสุขลักษณะและคงอาคารเดิมไว้
 - จัดวางผังพื้นที่ที่แออัด ให้เป็นระเบียบ เพื่อการอยู่อาศัยที่ถูกต้อง
 ลักษณะ

2) ส่วนพื้นที่สาธารณะ

- ปรับปรุงทางเดินเท้าและทางรถจักรยานยนต์ภายในชุมชน
 - จัดทำสนามเด็กเล่นและลานอเนกประสงค์ในชุมชน
 - ปรับปรุงพื้นที่บริเวณริมคลองบางกอกน้อยที่อยู่ในเขตชุมชน
 - ปรับปรุงพื้นที่บริเวณที่ติดต่อสถานีรถไฟ บางกอกน้อย
 - จัดทำสวนสาธารณะและพื้นที่นันทนาการ เพื่อเป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจของคนในชุมชน

- ปรับปรุงเครื่องประดับถนน (Street Furniture)
- ปรับปรุงภูมิทัศน์และทำเรือน้ำวัดสุวรรณารามราชวรวิหาร
- จัดทำศูนย์กลางกิจกรรมของชุมชน

1.6.4.2 สร้างทางเลือกให้เหมาะสมกับการออกแบบ

1.6.4.3 ขั้นตอนกระบวนการในการออกแบบ

1.6.4.4 กำหนดกิจกรรมภายในพื้นที่ เพื่อให้ทราบถึง องค์ประกอบหลักและองค์

ประกอบรองของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.6.5 ขั้นสรุปผลและการนำเสนอโครงการ
 - 1.6.5.1 สรุปภาคข้อมูล และการวิเคราะห์
 - 1.6.5.2 สรุปขั้นตอนของกระบวนการออกแบบ
 - 1.6.5.3 นำเสนอผลงานการออกแบบ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.7.1 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ
 - 1.7.1.1 ด้านนโยบาย

เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เห็นนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมไปถึงแผนงานต่าง ๆ บรรลุตามความมุ่งหมาย
 - 1.7.1.2 ด้านเศรษฐกิจ

ได้ทราบถึงระบบเศรษฐกิจในประเทศและในชุมชนที่ศึกษา
 - 1.7.1.3 ด้านสังคม

ได้ศึกษาถึงความเป็นอยู่และกิจกรรมของคนในชุมชน ซึ่งมีผลต่อการออกแบบ
 - 1.7.1.4 ด้านกายภาพ

ได้ศึกษาถึงการใช้อยู่ประโยชน์ของที่ดิน เพื่อให้ได้ประโยชน์และคุ้มค่าอย่างสูงสุด
- 1.7.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำปริญญาานิพนธ์
 - 1.7.2.1 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการทำปริญญาานิพนธ์มาใช้กับโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - 1.7.2.2 ทำให้รู้จักการวิเคราะห์ , สังเคราะห์และสามารถนำมาใช้ประกอบในการออกแบบ
 - 1.7.2.3 ได้ทราบถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ของคนในชุมชนที่เก่าแก่ ซึ่งรวมไปถึงอาคารและสถาปัตยกรรมที่เก่าแก่
 - 1.7.2.4 ทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไขที่มีในชุมชนแออัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8 อภิธานศัพท์

ชุมชนแออัด	หมายถึง สถานที่หรือกลุ่มของสถานที่ที่มีการขยายตัวอย่างหนาแน่นและเก่าแก่ชำรุดทรุดโทรม มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นผิดสุขลักษณะอนามัย ทำให้การดำรงชีวิตอยู่ในลักษณะที่ต่ำกว่ามาตรฐานก่อให้เกิดปัญหาทางด้านต่าง ๆ ตามมา ทั้งนี้จำนวนอาคารที่อยู่อาศัยภายในชุมชนอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 30 หลังคาเรือนต่อพื้นที่ 1 ไร่ ไม่ว่าจะอยู่ในที่ดินเจ้าของเดียวกันหรือไม่ก็ตาม
การพัฒนาที่ยั่งยืน	หมายถึง การพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในปัจจุบัน ซึ่งสามารถสืบทอดต่อเนื่องไปในอนาคต โดยไม่กระทบต่อโอกาสในการพัฒนาของคนรุ่นหลัง สาระของการพัฒนาแบบยั่งยืน จึงต้องคำนึงถึงมิติของการพัฒนา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และ สังคม อย่างสมดุล โดยเน้น 1. การสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะการลดช่องว่างการออมและการลงทุน และการกระจายรายได้ 2. การพัฒนาที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3. การพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์สามารถพึ่งตนเองได้ ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ คุณภาพ จิตใจและปัญญา
Street Furniture	หมายถึง เครื่องประดับทางถนน ทางเดิน เช่น โคมไฟ ถังขยะ ม้านั่ง เป็นต้น
Urban Greenery	หมายถึง พื้นที่สีเขียว
Visual Pollution	หมายถึง ปัญหาทางด้านมลทัศน
Land Form	หมายถึง ลักษณะของพื้นที่
Land Cost	หมายถึง ราคาที่ดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Rate of Population Growth	หมายถึง สูตรใช้คำนวณการคาดการณ์ จำนวนของประชากรในอนาคต
Community Parks	หมายถึง สวนสาธารณะระดับชุมชน
Redevelopment	หมายถึง การพัฒนาและการรื้อสร้างใหม่
การปรับปรุงพื้นที่ชุมชนเมือง	หมายถึง แผนงานการใช้ประโยชน์ทรัพยากร ทั้งที่เป็นสาธารณะและเอกชนเป็นการดำเนินตามผังเมืองรวม เพื่อกำจัดและป้องกันการกระจายตัวของชุมชนแออัด หรือ แหล่งเสื่อมโทรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา

การศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทราบถึงสภาพของพื้นที่ศึกษาในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับจังหวัด ระดับเขตจนถึงระดับชุมชนที่ศึกษา โดยสามารถแบ่งการศึกษาออกเป็นลำดับดังนี้

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันในประเทศ

2.1.1 การศึกษาทางด้านกายภาพในประเทศ

2.1.1.1 ขนาดที่ตั้ง

ประเทศไทยตั้งอยู่บนเส้นรุ้งที่ 5 – 21 องศาเหนือ เส้นแวงที่ 90 – 106 องศาตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 518,000 ตารางกิโลเมตร ส่วนที่กว้างที่สุด 2,730 ตารางกิโลเมตร ยาวที่สุด 1,260 ตารางกิโลเมตรและส่วนที่แคบที่สุด 10.6 กิโลเมตร

2.1.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

โครงสร้างและลักษณะภูมิประเทศของไทย แบ่งออกเป็น 5 เขต ดังนี้

1. ที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
2. บริเวณชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของอ่าวไทย
3. ที่สูงภาคพื้นทวีป
4. คาบสมุทรภาคใต้
5. ที่ราบสูงโคราช

2.1.1.3 สภาพภูมิอากาศ

ประเทศไทยแบ่งลักษณะภูมิอากาศออกเป็น 3 ฤดู คือ

- ฤดูร้อน (ระหว่างเดือนก.พ. – พ.ค.)
- ฤดูหนาว (ระหว่างเดือน พ.ย. – ก.พ.)
- ฤดูฝน (ระหว่างเดือน มิ.ย. – ต.ค.)

ส่วนทิศทางลมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ทิศทาง คือ

- ลมทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ คือลมที่พัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเป็นลมที่พัดมาในช่วงฤดูร้อนและฤดูฝน

- ลมทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ คือลมที่พัดมาจากประเทศจีน โดยจะเป็นลมหนาว ซึ่งเกิดขึ้นในฤดูหนาว

2.1.1.4 การใช้ประโยชน์จากที่ดิน

ประเทศไทยนับว่าเป็นประเทศเกษตรกรรม เพราะพื้นที่โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมอาชีพส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทางการเกษตร ลักษณะการใช้ที่ดินขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศ ภาคกลางของประเทศเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นพื้นที่ ๆ มีความอุดมสมบูรณ์มากที่สุด ประชาชนมีอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด ภาคเหนือ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาที่มีที่ราบลุ่มเล็กน้อย ผลผลิตทางการเกษตรที่เด่นชัด ได้แก่ ผลผลิตของพืชเมืองหนาว ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นอาณาเขตที่ติดกับชายฝั่งทะเล ซึ่งลักษณะการใช้ที่ดินเป็นเกษตรกรรมส่วนหนึ่งของประชากร

2.1.1.5 การคมนาคมและการขนส่ง

- การคมนาคมขนส่งทางบก

ประกอบไปด้วยเส้นทางรถยนต์หลายประเภท ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดิน (#1 เส้นทางพหลโยธินสำหรับทางเหนือ #2 สายมิตรภาพไปภาคตะวันออกเฉียงเหนือ #3 ถนนสุขุมวิทซึ่งเป็นสายตะวันออก #4 ถนนพหลโยธินสำหรับทางใต้) ทางหลวงพิเศษ ทางหลวงจังหวัด ทางหลวงชนบท ทางหลวงสุขาภิบาล และทางหลวงสัมปทาน นอกจากนี้ยังมีทางหลวงสายเอเชีย ซึ่งเป็นถนนสายสำคัญที่ตัดผ่านประเทศไทยเพื่อเชื่อมต่อกับประเทศอื่น ๆ ในทวีปเอเชีย รวม 14 ประเทศ

เส้นทางรถไฟ มีให้บริการ 6 สาย คือ สายเหนือ (สถานีกรุงเทพฯ ที่หัวลำโพง - สถานีเชียงใหม่ เป็นระยะทาง 751 กิโลเมตร) สายตะวันออกเฉียงเหนือ (สถานีกรุงเทพฯ - สถานีอุบลราชธานี รวมระยะทาง 575) และสถานีกรุงเทพฯ - หนองคาย เป็นระยะทาง 624 กิโลเมตร) สายตะวันตก (สถานีวงเวียนใหญ่ - กาญจนบุรี ระยะทาง 210 กิโลเมตร) และสายแม่กลอง สายตะวันออก (สถานีกรุงเทพฯ - สถานีอรุณประเทศ เป็นระยะทาง 225 กิโลเมตร) สายชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก (สถานีฉะเชิงเทรา - สถานีสัตหีบ ระยะทาง 142 กิโลเมตร) และสายใต้ (สถานีกรุงเทพฯ - สถานีปาดังเบซาร์ ระยะทาง 945 กิโลเมตร) และสถานีกรุงเทพฯ - ชุมทางหาดใหญ่ - สุโขทัย รวมระยะทาง 1,159 กิโลเมตร)

ในส่วนของเส้นทางรถไฟนี้สามารถติดต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้านคือสหพันธ์มาเลเซียได้ที่สถานีปาดังเบซาร์และสถานีสุโขทัย

- การคมนาคมขนส่งทางน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบ่งออกได้เป็นการขนส่งทางแม่น้ำลำคลองต่าง ๆ ภายในประเทศ และการคมนาคมขนส่งทางชายฝั่งทะเลและมหาสมุทร ทั้ง 2 ด้าน ของคาบสมุทรตอนใต้ของไทย

- การคมนาคมขนส่งทางอากาศ

ประเทศไทยมีสายการบินให้บริการภายในประเทศถึง 4 สายการบิน คือ สายการบินไทย สายการบินบางกอกแอร์เวย์ สายการบินบีพีแอร์ไลน์และสายการบินแองเจิ้ลแอร์ไลน์ สำหรับสายการบินระหว่างประเทศนอกจากจะมีสายการบินของไทยแล้ว ยังมีสายการบินของชาติอื่น ๆ หยุดแหวะให้บริการมากกว่า 20 สายการบิน สนามบินพาณิชย์ที่รองรับสายการบินดังกล่าวข้างต้นมีอยู่เกือบ 30 แห่ง ทั่วประเทศ โดยมี 4 แห่งที่เป็นสายการบินนานาชาติประกอบด้วย สนามบินกรุงเทพ (ดอนเมือง) สนามบินเชียงใหม่ สนามบินภูเก็ต สนามบินหาดใหญ่ (ที่จังหวัดสงขลา) และที่กำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้างคือ สนามบินสุวรรณภูมิ (หนองงูเห่า) ที่เหลือเป็นสนามบินภายในประเทศกระจายอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ในทุกภูมิภาค

2.1.2 การศึกษาทางด้านสังคมในประเทศ

2.1.2.1 ประชากรในประเทศ

ประเทศไทยแบ่งออกเป็น 6 ภาค โดยปัจจุบันมีประชากรในประเทศทั้งหมด 62,799,872 คน โดยภาคที่มีประชากรมากที่สุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ,ภาคกลาง ,ภาคเหนือ ,ภาคใต้ ,ภาคตะวันออกและภาคตะวันตก ตามลำดับ โดยสามารถจำแนกตามเพศและรายละเอียดต่าง ๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนประชากรจากการทะเบียนจำแนกตามเพศเป็นรายภาคและจังหวัด ปีพ.ศ. 2546

ภาค	ประชากร			ความหนาแน่นต่อ ตร.กม.
	หญิง	ชาย	รวม	
ทั่วราชอาณาจักร	62,799,872	31,139,647	31,660,225	122.39
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	9,668,854	4,679,270	4,989,584	1245.73
ภาคกลาง	3,002,544	1,483,448	1,519,096	180.95
ภาคตะวันออก	4,300,513	2,148,640	2,151,873	117.81
ภาคตะวันตก	3,650,366	1,807,796	1,842,570	84.80
ภาคเหนือ	12,152,502	6,031,399	6,121,103	71.64
ภาคใต้	8,415,908	4,183,184	4,232,724	119.01
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	21,609,185	10,805,910	10,803,275	127.97

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2.2 การคาดการณ์ประมาณประชากรและอัตราต่าง ๆ ของประชากรประเทศไทย ในอนาคต การคาดการณ์ในอนาคตประชากรของประเทศ จะมีอัตราการเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี และ อัตราการตายมีลดลง โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงการคาดการณ์ประมาณประชากรและอัตราต่าง ๆ ของประชากรประเทศไทย ใน 10 ปี (พ.ศ.2545 – 2555)

ปี	จน. ประชากร	อัตราเพิ่ม ตามธรรมชาติ	อัตราเจริญพันธุ์รวม	อัตราทดแทน พันธุ์สุทธิ	อัตราเกิด (ต่อพัน)	อัตราตาย (ต่อพัน)	อัตราตายทารก
2545	63.43	0.82	1.89	0.88	16.20	8.00	28.07
2546	63.96	0.79	1.88	0.87	15.96	8.08	27.59
2547	64.49	0.76	1.87	0.87	15.72	8.16	27.11
2548	65.03	0.72	1.85	0.86	15.48	8.24	26.64
2549	65.47	0.69	1.84	0.86	15.24	8.32	26.16
2550	65.94	0.66	1.83	0.85	15.00	8.40	25.68
2551	66.19	0.64	1.82	0.85	14.80	8.44	25.26
2552	66.69	0.61	1.81	0.85	14.60	8.48	24.83
2553	67.23	0.59	1.81	0.85	14.40	8.52	24.41
2554	67.71	0.56	1.80	0.84	14.20	8.56	23.98
2555	68.19	0.54	1.79	0.84	14.00	8.60	23.56

ที่มา : การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 2.3 แสดงอัตราเฉลี่ยการเพิ่มของประชากรในประเทศ ปีพ.ศ.2540 – 2544 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อัตราเฉลี่ยของประชากร (ล้านคน)
แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 1 – 3 (พ.ศ. 2504 - 2519)	41.3
แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 4 – 6 (พ.ศ. 2520 –2534)	57.7
แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 7 – 8 (พ.ศ. 2535 - 2544)	60.8
แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	62.3

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2.3 การสาธารณสุข

ด้านสุขภาพของคนไทยในปัจจุบันโดยรวมอยู่ในภาวะที่ค่อนข้างดี มีการพัฒนาในทางที่ดีอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ใน พ.ศ. 2540 อายุเฉลี่ยของคนไทยเมื่อแรกเกิดเพิ่มขึ้น โดยที่ผู้ชายมีอายุเพิ่มจาก 56 ปี ใน พ.ศ. 2507 มาเป็น 70 ปี ในพ.ศ 2540 ส่วนผู้หญิงเพิ่มจาก 62 ปี เป็น 75 ปี อัตรากำลังคนทางด้านสาธารณสุข ใน พ.ศ. 2544 ประเทศไทยมีแพทย์ที่จดทะเบียนไว้กับแพทย์สภาทั้งหมด 26,225 คน คิดเป็นอัตราส่วนต่อประชากร 1:3,136 คน ปัจจุบันประเทศไทยสามารถผลิตแพทย์ได้ปีละประมาณ 1,200 คน นอกจากนี้ยังมีการผลิตกำลังคนด้านสาธารณสุขจากสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ปัจจุบันมีสถานพยาบาลทั่วประเทศ 1,345 แห่งในกรุงเทพมหานครมีโรงพยาบาลของรัฐ 53 แห่ง กล่าวได้ว่าโรงพยาบาลในประเทศไทยมีเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ค่อนข้างทันสมัย อย่างไรก็ตามเทคโนโลยีการแพทย์โดยเฉพาะเครื่องมือแพทย์ที่มีประสิทธิภาพสูง ส่วนใหญ่จะอยู่ในเมืองใหญ่และอยู่ในภาคเอกชนมากกว่าภาครัฐและด้วยของรัฐบาลภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540 – 2544) รัฐบาลได้เร่งดำเนินนโยบายตามโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า " 30 บาทรักษาทุกโรค " เพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพให้แก่นคนไทยที่ไม่มีสิทธิในการเบิกค่ารักษาพยาบาลจากที่ใด ให้สามารถเข้าใช้บริการรักษาสุขภาพได้ โดยรัฐบาลจะเป็นผู้จ่ายค่ารักษาพยาบาลแทน

2.1.2.4 ด้านการปกครอง

ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย กำหนดให้อำนาจในการออกกฎหมาย (นิติบัญญัติ) อำนาจในการนำกฎหมายไปใช้ปฏิบัติ (บริหาร) และอำนาจการตัดสินใจตัดสินคดีความ (ตุลาการ) ซึ่งรวมเรียกว่าเป็น " อำนาจอธิปไตย " เป็นของปวงชนชาวไทย โดยมีองค์พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายปกครองสูงสุดของประเทศ และพระมหากษัตริย์จะทรงใช้พระราชอำนาจ ทั้ง 3 นี้ผ่านทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรีและศาลตามลำดับ นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังกำหนดให้จัดรูปแบบการปกครองออกเป็น 3 ส่วน คือ

- 1) การปกครองส่วนกลาง แบ่งออกเป็น กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ และส่วนราชการอื่น ๆ ที่เทียบเท่า
- 2) การปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งจะแบ่งเป็นในรูปของจังหวัด แล้วแบ่งย่อยออกเป็นอำเภอ ตำบลและหมู่บ้านตามลำดับ ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 76 จังหวัด 913 อำเภอ กิ่งอำเภอ 7,416 ตำบลและ 66,975 หมู่บ้าน
- 3) การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย องค์การบริหารส่วน

จังหวัด 75 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ 6,282 แห่ง เทศบาล 333 แห่ง และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุขาภิบาลอีก 794 แห่ง นอกจากนี้ยังมีเขตการปกครองพิเศษอีก 2 แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

2.1.2.5 ด้านศาสนา

ศาสนาประจำชาติคือ ศาสนาพุทธ มีผู้นับถือประมาณ 95% และศาสนาอื่น ๆ ได้แก่ คริสต์, อิสลาม, ฮินดู ฯลฯ อีก 5 % แต่เนื่องจากประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในการนับถือศาสนา จึงมีชาวไทยที่นับถือศาสนาอื่น ๆ อยู่เป็นจำนวนไม่น้อยและภาษาทางราชการคือภาษาไทย

2.1.2.6 ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี

ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณกาล แม้ว่าในระหว่างช่วงระยะเวลาที่ยาวนาน ที่ผ่านมามีโอกาสรับเอาวัฒนธรรมของชาติอื่น ๆ ทั้งจากประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงหรือชาติห่างไกล ในทวีปยุโรป เข้ามามากมาย แต่ก็สามารถนำเอาวัฒนธรรม ที่รับเข้ามาประยุกต์ และ ปรับใช้ให้เข้าลักษณะอุปนิสัยใจคอของคนไทยได้อย่างกลมกลืนและได้พัฒนา จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของชาติเราดังเช่นในปัจจุบัน วัฒนธรรมไทยอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ วัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม มองเห็นได้ชัดเจนจากโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนสถาน งานด้านสถาปัตยกรรมและงานประเพณีต่าง ๆ อีกประเภทหนึ่งคือวัฒนธรรมที่เป็นนามธรรมที่ไม่สามารถมองเห็นหรือจับต้องได้แต่สามารถสังเกตได้จาก แบบแผนของการแสดงออกในด้านความคิด และความเชื่อเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีในการดำเนินชีวิต ที่ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ได้แก่ ความโอบอ้อมอารีเกื้อกูลกันระหว่างคนในหมู่บ้าน การเคารพนับถือผู้ที่อาวุโสกว่า ความกตัญญูกตเวทิต่อบุพการี เป็นต้น

2.1.3 การศึกษาทางด้านเศรษฐกิจในประเทศ

2.1.3.1 สภาพทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจระดับประเทศ

ตารางที่ 2.4 แสดงรายได้เฉลี่ยประชาชาติ , รายได้เฉลี่ย:คน ,งบประมาณประเทศและการท่องเที่ยว

ปีงบประมาณ	รายได้ประชาชาติ (พันล้านบาท)	รายได้เฉลี่ยต่อคน (บาท)	งบประมาณประเทศ (ล้านบาท)	งบประมาณการท่องเที่ยว (ล้านบาท)
2540	4,740.2	78,484	-	-
2541	4,628.4	75,967	-	-
2542	4,615.4	75,143	-	2,649.2
2543	4,904.7	78,702 p	-	2,920.2
2544	5,208.6	80,963 p	910,000	2,918.8
2545	5,309.2 e	84,272 e	1,023,000	3,075.4
2546	5,588.8 e		999,900	3,311.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

P = ตัวเลขเบื้องต้น e = ตัวเลขประมาณการณ

ที่มา : รายได้ประชาชาติ, รายได้เฉลี่ยต่อคน ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจการค้า กรมเศรษฐกิจพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์
 งบประมาณประเทศ สำนักงานประมาณ สำนักงานนายกรัฐมนตรี
 งบประมาณการท่องเที่ยว รายงานประจำปี 2544 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2.1.3.2 การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจระดับประเทศ

จากการพิจารณาทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศ โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ได้คาดการณ์แนวโน้มทางเศรษฐกิจไทยในอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้าว่าประเทศไทยจะมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (Real GDP Growth) ดังนี้

ตารางที่ 2.5 แสดงอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงของประเทศในอนาคต

โครงสร้างทางเศรษฐกิจ	อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ (Real GDP Growth)			
	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12
1.ภาคเกษตรกรรม	2.1	2.3	2.5	2.9
2.ภาคบริการ	5.4	5.6	5.0	4.7
3.ภาคอุตสาหกรรม	6.5	6.4	6.1	6.0
รวม	5.6	5.7	5.3	5.2

ที่มา : สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งประเทศไทย (TDRI), 2543

2.1.3.3 โครงสร้างการผลิตระดับประเทศ

ผลิตภัณฑ์ภาค (GRP) ทุกภาคขยายตัวสูงขึ้น โดยมี ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคตะวันตกเป็นภาคนำ การผลิตในภูมิภาคเริ่มปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลิตภัณฑ์ภาค (GRP) ทุกภาค มีอัตราการเติบโตสูงขึ้น โดยมีภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคตะวันตก เป็นภาคนำในอัตราร้อยละ 7.8 6.3 และ 5.3 ตามลำดับ โดยที่ภาคเหล่านี้เติบโตมาจากการผลิตในสาขาของภาคเกษตรเป็นสำคัญ โดยเฉพาะสาขาอุตสาหกรรม สาขาการค้า และสาขาบริการ ส่วนภาคอื่นที่เหลือมีการเติบโตสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2542 อย่างไรก็ตาม ภาคเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังมีการเกษตรเป็น ฐานการผลิตหลักซึ่งในปีนี้จะขยายตัวได้ดี โดยเฉพาะในหมวดพืชและปศุสัตว์ พืชหลักได้ผลผลิตสูงขึ้น เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวย ทำให้พืชไร่ได้ผลดี ทั้งข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และที่ขยายตัวสูงที่สุดคือ ผลไม้ นอกจากนี้หมวดปศุสัตว์ขยายตัวได้ดี ตามภาวะการบริโภคใน

ประเทศและการส่งออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคใต้ มีอัตราเติบโตสูงขึ้น เนื่องจากหมวดพืชและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นต้นการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมวดประมงขยายตัวเป็นบวกเล็กน้อย นับว่าดีกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งหดตัวลงและประกอบกับสาขาบริการขยายตัวสูงขึ้น นอกจากนี้ราคาพืชผลโดยเฉลี่ยสูงขึ้นจากปีที่แล้ว จึงทำให้รายได้ในภาคเกษตรเพิ่มขึ้นแต่ไม่มากนัก ส่วนรายได้นอกภาคเกษตร ขยายตัวได้ดี ดังนั้นรายได้โดยรวมจึงสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ส่งผลให้เกิดความต้องการที่อยู่อาศัยและอาคารพาณิชย์ ดังนั้นภาวะการก่อสร้างในภูมิภาคจึงเริ่มฟื้นตัวหลังจากซบเซามา 3 ปีติดต่อกัน ภาพรวม GRP ของภาคกลางปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 6.3 มาจากภาคเกษตรที่ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 15.1 โดยเฉพาะหมวดพืชและหมวดปศุสัตว์ ส่วนสาขาอุตสาหกรรมชะลอตัวลงจาก ปี 2542

2.1.3.4 รายได้ต่อครัวเรือนระดับประเทศ

รายได้และรายจ่ายในประเทศ โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน สามารถจำแนกเป็นรายภาคได้ดังนี้

ตารางที่ 2.6 แสดงรายได้และรายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน จำแนกเป็นรายภาค ปี พ.ศ. 2541 – 2545

ปี	ทั่วราชอาณาจักร		กทม. และปริมณฑล(1)		ภาคกลาง (2)		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้	
	รายได้	รายจ่าย	รายได้	รายจ่าย	รายได้	รายจ่าย	รายได้	รายจ่าย	รายได้	รายจ่าย	รายได้	รายจ่าย
'41	12,492	10,389	24,929	19,820	12,643	10,861	9,779	8,209	8,546	7,237	11,461	9,676
'42	12,729	10,238	26,742	20,284	12,786	10,266	10,253	8,388	8,138	6,988	10,953	8,997
'43	12,150	9,848	25,242	19,582	13,012	10,389	8,652	7,318	7,765	6,546	11,186	9,268
'44	12,185	10,025	24,365	18,850	12,807	10,941	8,930	7,395	8,281	6,888	10,914	9,597
'45	13,736	10,889	28,239	21,087	14,128	11,227	9,530	7,747	9,279	7,550	12,487	10,701

(1) กรุงเทพมหานคร, นนทบุรี, ปทุมธานี, สมุทรปราการ

(2) ไม่รวมกรุงเทพมหานคร, นนทบุรี, ปทุมธานี, สมุทรปราการ

ที่มา : รายงานสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันในกรุงเทพมหานคร

2.2.1 การศึกษาทางด้านกายภาพของกรุงเทพมหานคร

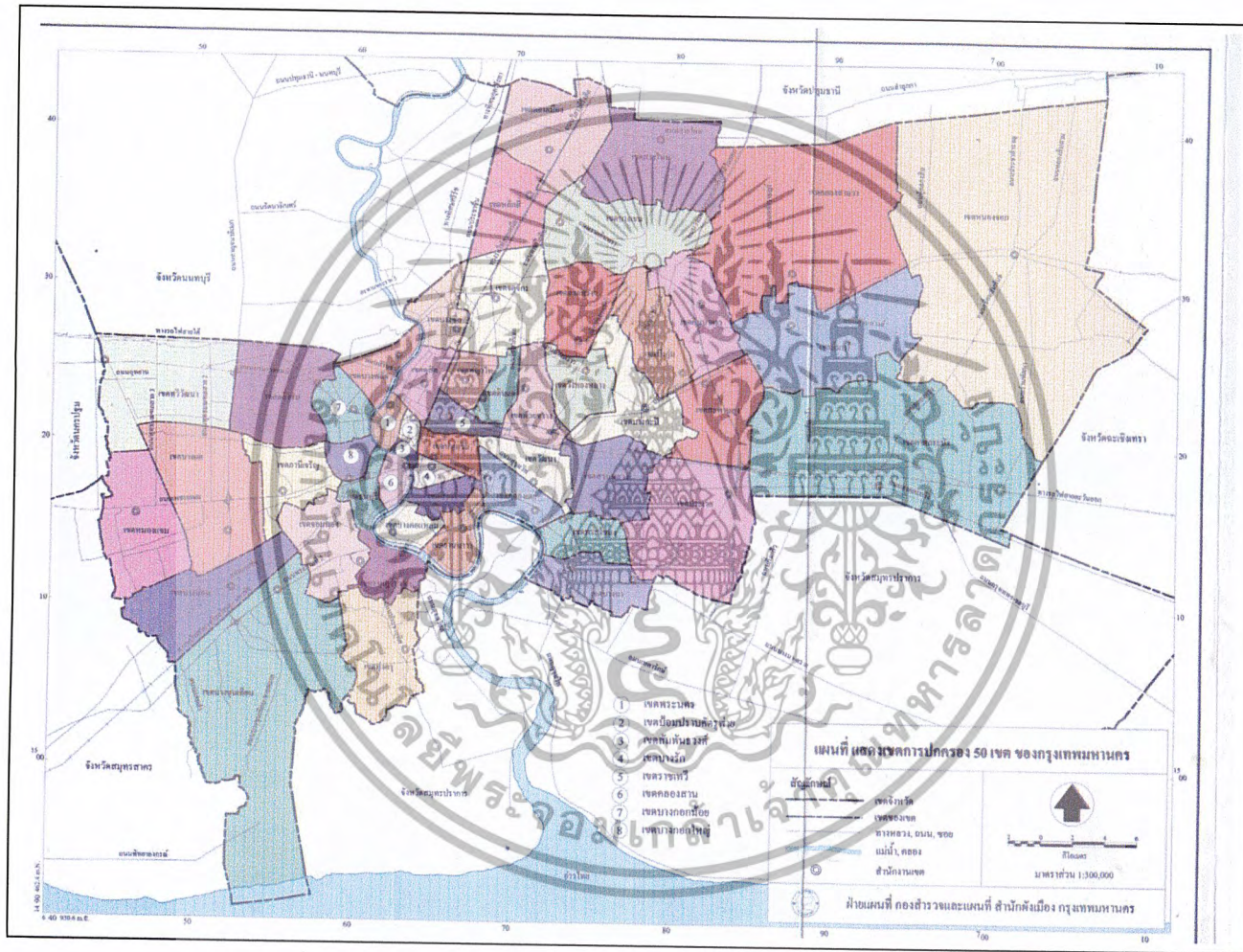
ประเทศไทยมีเนื้อที่ประมาณ 513,115 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในบริเวณตอนกลางของคาบสมุทรอินโดจีน ตั้งอยู่ระหว่างละติจูด $50^{\circ} 27'$ เหนือ ลองติจูด $97^{\circ} 21'$ ตะวันออก ถึง $105^{\circ} 37'$ ตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น เป็นที่ราบลุ่ม ภาคกลางเป็นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่ 163,942 ตารางกิโลเมตร โดยมีกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย ตั้งอยู่ในภาคกลางมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม แบ่งการปกครองเป็น 50 เขต 154 แขวง พื้นที่ 1,568.737 ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี นนทบุรี ปทุมธานี
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอไทย จังหวัดสมุทรปราการ
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดนครนายกและฉะเชิงเทรา
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสมุทรสงคราม นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี

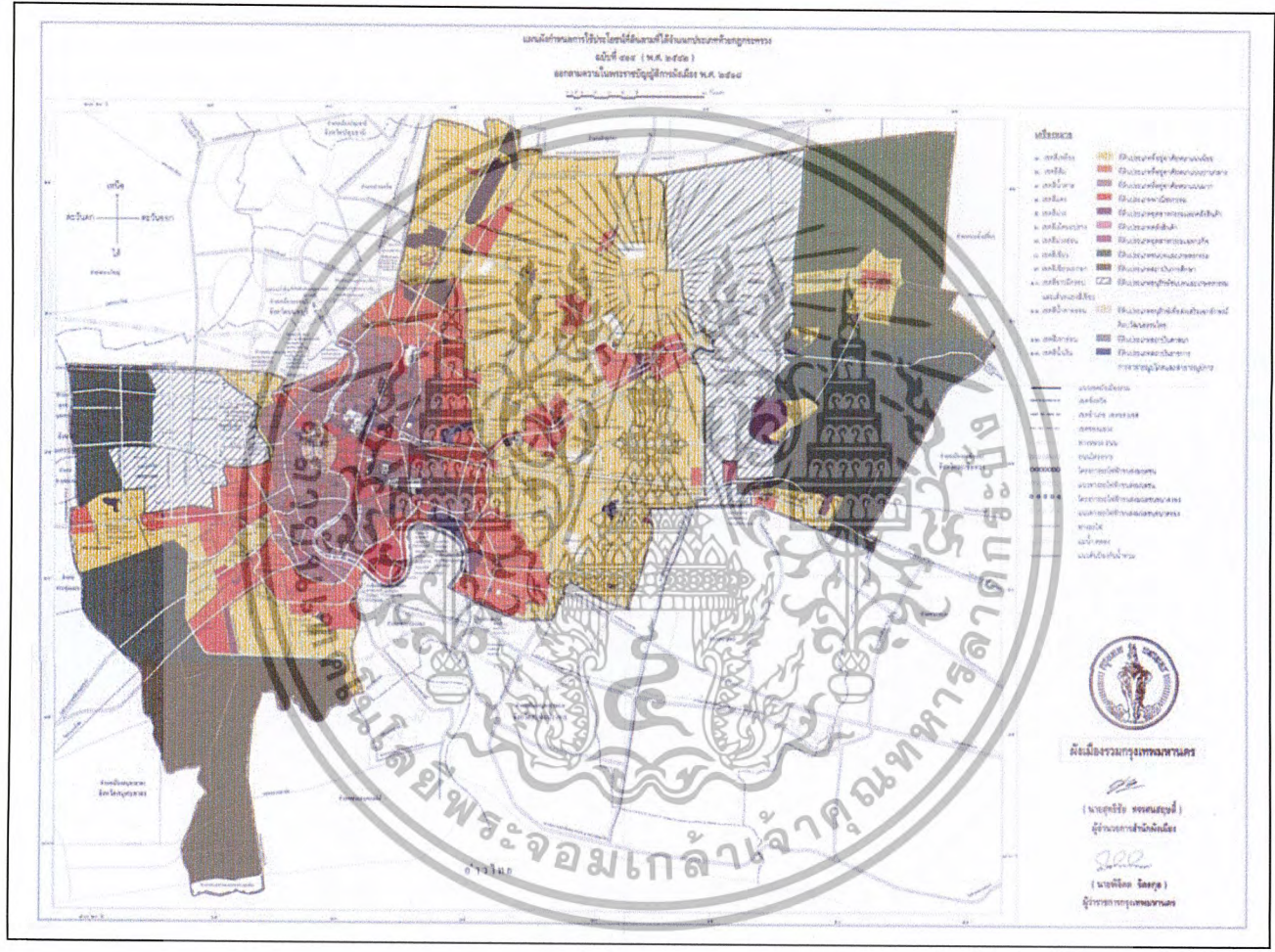
2.2.1.1 ลักษณะทางภูมิประเทศของกรุงเทพมหานคร

ลักษณะภูมิประเทศโดยส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม พื้นดินค่อนข้างราบเรียบ ความลาดเทน้อยกว่า 1% เหมาะแก่การเพาะปลูก แม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญของประเทศ ไหลผ่านตอนกลางของภาค ผ่านจังหวัดปทุมธานี นนทบุรี กรุงเทพมหานครและสมุทรปราการลงสู่อ่าวไทย นอกจากนี้ยังมีลำคลองอีกหลายสายที่แยกออกมาจากแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้มีการใช้ประโยชน์จากคลองอย่างมาก เนื่องจากกรุงเทพมหานครตั้งอยู่ที่ราบดินดอนสามเหลี่ยมแม่น้ำเจ้าพระยา สภาพดินเป็นดินตะกอนอุ้มน้ำเนื้อดินไม่อัดแน่น ทำให้สภาพพื้นดินมีการทรุดตัวลงเรื่อย ๆ บริเวณที่มีการทรุดตัวประมาณ 10 เซนติเมตรต่อปี ได้แก่ ทางตะวันออกและตะวันออกเฉียงใต้ของกรุงเทพ ฯ ที่ล้อมรอบด้วยถนนพหลโยธิน , ถนนรามอินทรา , ถนนสุขาภิบาล1บางกะปิ ลงไปทางใต้จนถึงซอยอ่อนนุช ถนนบางนาตราด จ. สมุทรปราการ , ถนนสุขุมวิท และถนนวิภาวดีรังสิต คลอบคลุมพื้นที่ประมาณ 300 ตารางกิโลเมตร บริเวณที่มีการทรุดตัวประมาณ 5 - 10 เซนติเมตรต่อปี ได้แก่ บริเวณรอบนอกของพื้นที่ที่มีการทรุดตัวมากกว่า 10 เซนติเมตรต่อปี ขึ้นไปทางทิศเหนือถึงดอนเมือง ทางใต้ถึงปากแม่น้ำเจ้าพระยา ทางตะวันออกถึงถนนร่มเกล้าและทางตะวันตกถึงบางส่วนของ จ. นนทบุรี ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 400 ตารางกิโลเมตร นอกจากนี้พื้นที่ที่มีการทรุดตัวน้อยกว่า 5 เซนติเมตรต่อปี เช่นฝั่งธนบุรี บริเวณเหนือดอนเมืองขึ้นไป เขตลาดกระบัง , อ.บางพลี เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.1 แสดงการปกครองของกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 2.2 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินของกรุงเทพมหานคร

2.2.1.2 ลักษณะทางภูมิอากาศของกรุงเทพมหานคร

1) ฤดูกาล ประกอบด้วย

- ฤดูฝน : เริ่มต้นตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนพฤศจิกายน
- ฤดูแล้ง : เริ่มต้นตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม
- ฤดูร้อน : เริ่มต้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน

2) ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณฝนเฉลี่ยในคาบ 8 ปีของกรุงเทพมหานครมีปริมาณ 1,679.7 มิลลิเมตร โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยสูงสุดในเดือนกันยายน 332.5 มิลลิเมตรและมีปริมาณเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนมกราคม 9.1 มิลลิเมตร

3) อุณหภูมิ

อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีของกรุงเทพมหานคร มีค่า 28.1 องศาเซลเซียส โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนมีนาคม 30.3 องศาเซลเซียส และมีอุณหภูมิต่ำสุดในเดือนธันวาคม 21.5 องศาเซลเซียส

4) ลมและทิศทางลม ประกอบด้วย

- ลมหนาว : พัดจากทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์
- ลมร้อน : พัดจากทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน
- ลมฝน : พัดจากทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม

2.2.1.3 การคมนาคมขนส่งของกรุงเทพมหานคร

1) การคมนาคมขนส่งทางบก

- ถนนและทางด่วนของกรมทางหลวง ซึ่งช่วยให้การจราจรในพื้นที่กรุงเทพมหานครและบริเวณรอยต่อของเขตจังหวัดมีความคล่องตัวขึ้น ประกอบด้วย

ทางหลวงมีนบุรี – ฉะเชิงเทรา , ทางหลวงเชื่อมต่อท่าอากาศยานกรุงเทพฯ – ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ , ทางหลวงพระประแดง – บางขุนเทียน , ทางหลวงกรุงเทพฯ – ชลบุรีสายใหม่ ตอนศรีนครินทร์ – ทางเข้าสนามบินสุวรรณภูมิ , ถนนวงแหวนรอบนอกด้านตะวันออกตอนรามอินทรา – บางพลี , ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองวงแหวนรอบนอกด้านตะวันออก ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้เพื่อการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมือง ดังนี้

- การคมนาคมด้วยรถไฟ โดยมีขบวนรถไฟในกรุงเทพฯ ๔ และ ขาน

ขบวนสายเหนือ – สายอีสาน มีสถานีกรุงเทพฯ ๔ , สามเสน , ชุมทางบางซื่อ , บางเขน , หลักสี่ , ดอนเมือง , รังสิต

ขบวนสายใต้ มีสถานีกรุงเทพฯ ๔ , สามเสน , ชุมทางบางซื่อ , บางบำหรุ , ธนบุรี , ชุมทางตลิ่งชัน , ศาลายา

ขบวนสายตะวันออก มีสถานีกรุงเทพฯ ๔ , มักกะสัน , คลองตัน , หัวหมาก , บ้านทับช้าง , ลาดกระบัง , พระจอมเกล้า

2) ระบบขนส่งมวลชน

- ระบบรถไฟฟ้ายกระดับ ของบริษัทระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ จำกัด (BTS) เป็นการขนส่งมวลชนระบบรางในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีสถานีรถไฟฟ้า BTS 25 สถานีดังนี้

สายเหนือ ราชเทวี , พญาไท , ออนุสาวรีย์ ๔ , สนามเป้า , อารีย์ , เสนาร่วม , สะพานควาย , หมอชิต

สายตะวันออก ชิดลม , เพลินจิต , นานา , อโศก , พร้อมพงษ์ , ทองหล่อ , เอกมัย , พระโขนง , อ่อนนุช

สายตะวันตก สนามกีฬา ๔

สายใต้ ราชดำริ , ศาลาแดง , ช่องนนทรี , ศึกษาศาสตร์ , สุรศักดิ์ , สะพานตากสิน

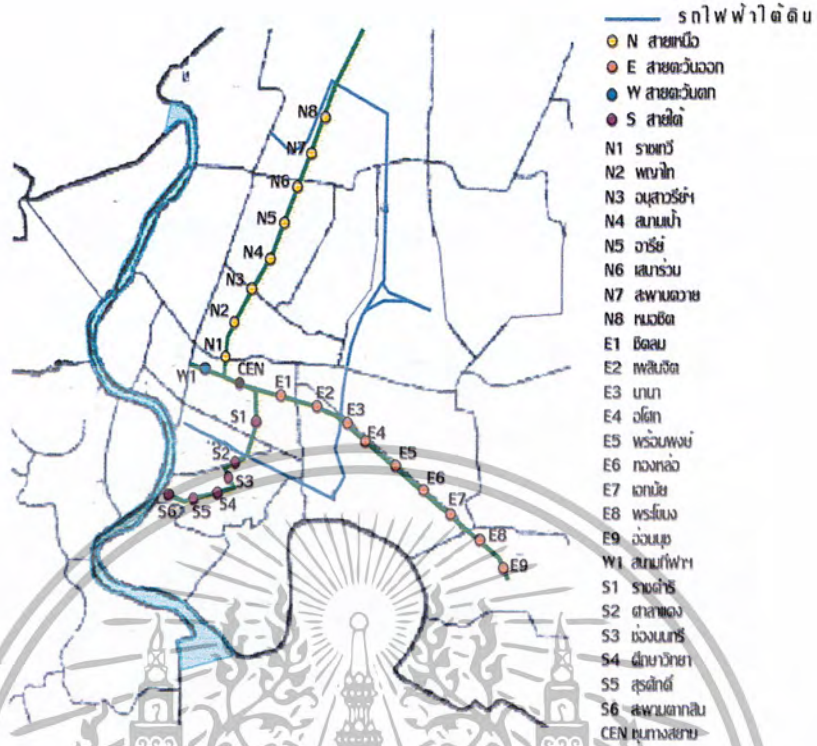
ชุมทางสยาม

- ระบบรถไฟฟ้าใต้ดิน ของการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (MRTA) โดยมีสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน 18 สถานีดังนี้

เริ่มต้นจาก สถานีหัวลำโพง , สถานีสามย่าน , สถานีสีลม , สถานีลุมพินี , สถานีคลองเตย , สถานีศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ , สถานีสุขุมวิท , สถานีเพชรบุรี , สถานีพระราม 9 , สถานีศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย , สถานีห้วยขวาง , สถานีสุทธิสาร , สถานีรัชดาภิเษก , สถานีลาดพร้าว , สถานีพหลโยธิน , สถานีสวนจตุจักร , สถานีกำแพงเพชร และสถานีบางซื่อ

- ระบบรถไฟชานเมืองและรถไฟทางไกล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.3 แสดงการคมนาคมระบบขนส่งมวลชนรถไฟฟ้ายกระดับ (BTS)

ภาพที่ 2.4 แสดงการคมนาคมระบบขนส่งมวลชนรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRTA)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.5 แสดงระบบแม่น้ำลำคลองในกรุงเทพมหานคร

3) การคมนาคมขนส่งทางน้ำ

การคมนาคมขนส่งทางน้ำ ด้วยเรือด่วนธรรมดาและเรือด่วนพิเศษ โดยมีเส้นทางเดินเรือที่สำคัญ ได้แก่ เส้นทางเดินเรือด่วนเจ้าพระยา , เส้นทางเดินเรือ คลองลาดพร้าว , เส้นทางเดินเรือคลองแสนแสบ , เส้นทางเดินเรือคลองมหานาค

4) การคมนาคมขนส่งทางอากาศ

- ทำอากาศยานดอนเมือง ในอนาคตจะใช้รองรับเที่ยวบินเช่าเหมาลำ (Charter Flight) การขนส่งสินค้าทางอากาศ (Pure Freighter) และศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานระดับ C – check

- ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ จะเปิดให้ให้บริการปี พ.ศ. 2548 มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 32 ตารางกิโลเมตร สามารถรองรับผู้โดยสารได้ประมาณ 100 ล้านคนต่อปี รองรับสินค้าได้ 6.4 ล้านตันต่อปี

2.2.2 การศึกษาทางด้านสังคมของกรุงเทพมหานคร

2.2.2.1 ประชากรในกรุงเทพมหานคร

จำนวนของประชากรเป็นปัจจัยพื้นฐานซึ่งบ่งชี้ถึงความต้องการทางด้านที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้นของประชากร โดยสามารถสรุปอัตราการเพิ่มของประชากรในกรุงเทพมหานครได้ดังนี้

ตารางที่ 2.7 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรในกรุงเทพมหานคร ปีพ.ศ.2540 – 2544

ปีพ.ศ.	อัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากร (คน)
2540	5,604,772
2541	5,647,799
2542	5,662,499
2543	5,680,380
2544	5,726,203

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน , กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

2.2.2.2 ด้านการศึกษา

กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการศึกษาที่สำคัญของประเทศ เพราะมีการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับในปีการศึกษา 2538 กรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนสายสามัญ 2,037 แห่ง เป็นโรงเรียนรัฐบาล 583 แห่งและเอกชน 1,455 แห่ง ในจำนวนดังกล่าว เป็นโรงเรียนที่เปิดสอน

ระดับประถมเพียงอย่างเดียว 915 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.92 ร่วงลงมาได้แก่โรงเรียนที่เปิดสอนใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับอนุบาล 765 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 37.56 เปิดสอนในระดับมัธยมตอนต้น 38 แห่ง เป็น ร้อยละ 1.37 นอกนั้นเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนหลายระดับชั้น 134 แห่งคิดเป็นร้อยละ 6.57

2.2.2.3 ด้านสาธารณสุข

ทางด้านสาธารณสุขในกรุงเทพมหานคร มีการพัฒนาและปรับปรุงมากขึ้น เพื่อ ปรับปรุงคุณภาพของชีวิตและการเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เช่น จัดตั้งโครงการต่อต้านยาเสพติด , รักษาผู้ติดยาเสพติด , จัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุขในเขตที่ยังไม่มีและจัดตั้งศูนย์ประสานงานการ ปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ตลอด 24 ชั่วโมง มีชื่อว่า " ศูนย์เอราวัณ " เพื่อให้บริการ ทางด้านการแพทย์แบ่งออกเป็น 6 รูปแบบคือ บริการนำส่งโรงพยาบาล , บริการหน่วยแพทย์กู้ชีวิต, บริการแนะนำให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ , ศูนย์ประสานงานระบบส่งต่อ , ศูนย์ระบบข้อมูลข่าวสาร, บริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ทางการแพทย์

2.2.2.4 ด้านการปกครอง

กรุงเทพมหานคร แบ่งการปกครองออกเป็น 50 เขต 154 แขวง มีพื้นที่ทั้งหมด 1,568.737 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็นเขตชั้นใน 13 เขต เขตชั้นกลาง 16 เขตและเขตชั้นนอก 7 เขต เขตหนองจอกเป็นเขตที่มีพื้นที่มากที่สุดเท่ากับ 236,261 ตารางกิโลเมตรคิด เป็นอัตราร้อยละ 15.04 รองลงมาคือ เขตมีนบุรี เขตบางขุนเทียน เขตลาดกระบัง ตามลำดับ

2.2.2.5 ด้านศาสนา

กรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ ในปี 2545 มีผู้นับถือศาสนาพุทธ เท่ากับ 6,201,145 คน มากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ ศาสนาอิสลาม เท่ากับ 441,230 คน ศาสนาคริสต์ เท่ากับ 86,402 คน ศาสนาพราหมณ์ ฮินดู ซิกข์ เท่ากับ 16,817 คน ศาสนาอื่น ๆ 8,675 คนและไม่ระบุอีก 104,669 คน กรุงเทพฯ มีศาสนสถานมากที่สุดคือ วัดในศาสนาพุทธ 420 แห่ง มัสยิดในศาสนาอิสลาม 157 แห่ง และศาสนสถานในศาสนาอื่น ๆ อีก 166 แห่ง

2.2.2.6 ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี

กรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง และเป็นเมืองหลวงของประเทศ ดังนั้นจึงเป็นศูนย์กลางและต้นแบบของวัฒนธรรมที่จะแผ่ขยายไปในภาคต่าง ๆ โดยมีประเพณีที่ คล้ายกับจังหวัดในภาคกลางทั่วไป ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของเมืองไทย จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นทุกปี

2.2.3 การศึกษาทางด้านเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร

2.2.3.1 สภาพทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร

เศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็นภาคต่าง ๆ โดยที่กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และปริมาณพล มีโครงสร้างการผลิตด้านอุตสาหกรรม , ภาคบริการและภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะทางด้านอุตสาหกรรม ที่มีการขยายตัวได้ไม่มากนัก ส่วนด้านเกษตรกรรมก็จะเป็นสาขาการผลิตด้านสาขาสถาปัตยกรรม , สาขาปศุสัตว์และสาขาประมงในบางส่วนของพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่วนด้านภาคบริการ โดยส่วนใหญ่ภาคเอกชนจะเป็นผู้ลงทุน

2.2.3.2 การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร

ทางด้านเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร มีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเมื่อเทียบกับมูลค่ารวมผลิตภัณฑ์ในกรุงเทพมหานคร (Gross Regional Product GRP. and Gross Provincial Product GPP .in Bangkok) โดยสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2.8 แสดงมูลค่ารวมผลิตภัณฑ์ในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2539 – 2543

ปีพ.ศ.	มูลค่ารวมผลิตภัณฑ์ในกรุงเทพมหานคร (หน่วย : ล้านบาท)
2539	1,769,319.9
2540	1,813,453.1
2541	1,664,233.7
2542	1,699,744.3
2543	1,787,455.6

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2.2.3.3 โครงสร้างการผลิตของกรุงเทพมหานคร

การผลิตโดยรวม ขยายตัวร้อยละ 4.1 ชะลอลงจากร้อยละ 5.2 ในปี 2542 เป็นผลจากสาขาอุตสาหกรรมที่ขยายตัวในอัตราชะลอลง แต่สาขาบริการยังขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนสาขาการธนาคาร ฯ เริ่มผ่อนคลายเป็นผลจากอัตราที่ลดลง ภาพรวม GRP ของกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันมีสัดส่วนร้อยละ 47.4 ของ GDP ซึ่งยังเป็นสัดส่วนสูงที่สุด เมื่อเทียบกับทุกภาคการผลิตโดยรวมในปี 2543 ขยายตัว ร้อยละ 4.1 ชะลอลงเมื่อเทียบกับร้อยละ 5.2 ในปีที่ผ่านมา เป็นผลจากสาขาอุตสาหกรรมที่ขยายตัวในอัตราชะลอลง แต่ในสาขาบริการยังขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และรวมทั้งสาขาการธนาคาร ฯ เริ่มผ่อนคลายเป็นผลจากอัตราที่ลดลง ส่วนการผลิตในภาคเกษตรขยายตัวในระดับเดียวกับปีที่ผ่านมา

2.2.3.4 รายได้ต่อบุคคลของกรุงเทพมหานคร

รายได้ของประชากรในกรุงเทพมหานคร โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.9 แสดงรายได้เฉลี่ยต่อคนของประชากรในกรุงเทพมหานครปีพ.ศ.2539-2543

ปีพ.ศ.	รายได้เฉลี่ยต่อคน (บาท)
2539	223,104
2540	222,007
2541	201,842
2542	202,332
2543	208,434

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงานสถิติแห่งชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การศึกษาสภาพปัจจุบันของชุมชนเมืองและพื้นที่ศึกษา

3.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันในชุมชนเมืองเขตบางกอกน้อย

3.1.1 การตั้งถิ่นฐานในอดีตและปัจจุบันของเขตบางกอกน้อย

3.1.1.1 ประวัติความเป็นมาของเขตบางกอกน้อย

ชุมชนวัดสุวรรณาราม หรือที่เรียกในอดีตว่า "บ้านบุ" ตั้งอยู่บริเวณริมคลองบางกอกน้อยฝั่งใต้ หลังสถานีรถไฟธนบุรี ยาวขนาดไปกับลำคลองบางกอกน้อยประมาณ 800 เมตร จนถึงบริเวณวัดสุวรรณาราม ในสมัยโบราณเรียกชุมชนด้านวัดสุวรรณารามว่า "บ้านบุบน" ปัจจุบันคือบริเวณถนนเจริญสนิทวงศ์ 29 ฝั่งที่ติดกับคลองบางกอกน้อยและเรียกชุมชนด้านปากคลองว่า "บ้านบุล่าง" ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ตั้งของสำนักงานเขตบางกอกน้อย

ชุมชนบ้านบุ เป็นย่านที่ทำขันทองเหลืองหรือขันทูมาตั้งแต่โบราณ ปราภพหลักฐานในเอกสารสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์เป็นต้นมาว่า บรรพบุรุษของชาวบ้านบุเป็นชาวกรุงศรีอยุธยาได้อพยพมาตั้งหมู่บ้านขึ้นภายหลังจากการเสียกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. 2310 และตั้งถิ่นฐานเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ผู้ที่อพยพในสมัยนั้นเป็นพวกช่างสิบหมู่ที่มีฝีมือ โดยได้รวมกลุ่มกันเลือกที่ตั้งบ้านเรือนขึ้นในทำเลนอกคลองคูเมืองราชธานี บริเวณคลองบางกอกน้อยอันเป็นที่ตั้งของชุมชนตั้งแต่กรุงศรีอยุธยา โดยมีวัดสุวรรณาราม (วัดทอง) ซึ่งเป็นวัดสมัยกรุงศรีอยุธยาตั้งอยู่เป็นศูนย์กลางของชุมชนมาตั้งแต่เดิม (วัดสุวรรณาราม ตั้งอยู่ริมคลองบางกอกน้อยฝั่งตะวันตก เป็นพระอารามหลวงชั้นโท มีมาตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา รัชกาลที่ 1 ได้โปรดเกล้าฯ ให้รื้อและสถาปนาให้ทั้งพระอาราม แต่เดิมวัดนี้มีเมรุหลวง ซึ่งสร้างไว้นอกกำแพงใช้สำหรับพระราชทานเพลิงศพเจ้านายและขุนนางผู้ใหญ่ เรื่อยมาจนถึง รัชกาลที่ 4 ภายในอุโบสถของวัดมีภาพจิตรกรรมฝาผนัง อันเป็นภาพที่ยกย่องกันว่างามยอดเยี่ยมในยุครัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นผลงานของจิตรกรที่มีชื่อเสียงในสมัยรัชกาลที่ 3 คือ ครูคงแป๊ะ และครูทองอยู่ นอกจากนี้ยังมีหมูกุฎิงษ์ ซึ่งเป็นเรือนไม้ฝาปะกน นับเป็นของเก่าแก่ เป็นสถาปัตยกรรมที่มีความงดงาม) และชาวบ้านยังคงดำรงชีพด้วยการทำภาชนะเครื่องทองเหลืองเช่นเดียวกับเมื่อครั้งที่บ้านเมืองยังเจริญอยู่ และสืบเชื้อสายถ่ายทอดวิชาช่างบุตต่อเนื่องกันมาหลายชั่วอายุคน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขตบางกอกน้อย แต่เดิมชื่อเรียกว่า "อำเภอมรินทร์" เป็นชื่อเรียกตามประกาศกระทรวงนครบาล ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2458 ลงนามโดย มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยายมราช เสนาบดี กระทรวงนครบาล ในรัชการพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 อำเภอมรินทร์ เป็นอำเภอที่ 21 ในจำนวน 25 อำเภอ ตามประกาศดังกล่าว ระบุอาณาเขตไว้ว่า " ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอตลิ่งชันและบางพลัด ตั้งแต่สามแยกหน้าวัดสุวรรณคีรีไปตามลำคลองบางกอกน้อยฝั่งเหนือ ออกลำน้ําเจ้าพระยาตัดข้ามปากไปถึงคลองโรงไหมทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอรราชวัง ตั้งแต่ปากคลองโรงไหมฝั่งใต้ ไปตามลำแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตะวันออกถึงตงข้ามปากคลองมอญ ทิศใต้คืออำเภอหงษาราม ตั้งแต่ตรงข้ามปากคลองมอญ ข้ามลำน้ําเจ้าพระยาเข้าไปตามลำคลองมอญฝั่งเหนือถึงสี่แยกบางเสาชิง ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอตลิ่งชัน ตั้งแต่สี่แยกบางเสาชิงไปตามลำคลองบางขุนศรีและคลองอ้อมซึกพระฝั่งตะวันออกถึงสามแยกหน้าวัดสุวรรณคีรี "

ซึ่งต่อมา พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงมีพระราชดำริว่านามอำเภอบางแห่งยังไม่เหมาะแก่นามของตำบล อันเป็นหลักฐานมาแต่โบราณ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีประกาศเปลี่ยนนามอำเภอมรินทร์เรียกเป็นอำเภอบางกอกน้อย , อำเภอหงษารามเรียกว่าอำเภอบางกอกใหญ่ , อำเภอราชคฤห์เรียกว่าอำเภอบางยี่เรือ , อำเภอบุษผารามเรียกว่าอำเภอคลองสาน ประกาศดังกล่าวได้ประกาศ ณ วันที่ 11 กรกฎาคม 2459 โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 ตำบล คือ ตำบลบางอ้อ , ตำบลบางพลัด , ตำบลบางบำหรุ , ตำบลบางยี่ขัน , ตำบลบางขุนนนท์ , ตำบลบางขุนศรี , ตำบลศิริราช , ตำบลบ้านช่างหล่อ ต่อมาใน พ.ศ. 2515 ได้มีประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ได้ยกเลิกหน่วยการปกครองเดิม คือ จังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดธนบุรี เป็นหน่วยการปกครองเดียว เรียกว่า " กรุงเทพมหานคร " ได้เปลี่ยนจาก อำเภอบางกอกน้อย มาเป็น " เขตบางกอกน้อย " ตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม 2515 ได้แยกเขตการปกครองออกเป็นแต่ละเขต และตั้งแต่วันที่ 4 พฤศจิกายน 2532 พื้นที่เขตบางกอกน้อยจึงเหลือเพียง 4 คือ แขวงศิริราช , แขวงบ้านช่างหล่อ , แขวง บางขุนศรี , แขวงบางขุนนนท์ สาเหตุที่แบ่งพื้นที่ออกเป็นหลาย ๆ เขต ก็เพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วให้กับประชาชน ต่อมาได้มีประกาศของกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2534 เปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตบางกอกน้อยอีก โดยได้เพิ่มแขวงอีกหนึ่งแขวง โดยได้พื้นที่ที่ตัดโอนมาใหม่จากเขตบางพลัด คือแขวงบางยี่ขัน และแขวงบางบำหรุบางส่วน เป็นแขวงอรุณอมรินทร์ ดังนั้นเขตบางกอกน้อยจึงมีพื้นที่การปกครองเป็น 5 แขวง ตั้งแต่วันที่ 12 ธันวาคม 2534

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.1.2 ชาติพันธุ์ของชาวบางกอกน้อย

นับตั้งแต่กรุงธนบุรีได้ก่อตั้งเป็นราชธานี ได้มีราษฎรทั้งชาวไทยและหลากหลายชาติพันธุ์อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานเพื่อแสวงโชคและชีวิตใหม่ในเมืองไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์ที่ประกอบเป็นสังคมของเขตบางกอกน้อยในปัจจุบัน ได้แก่

1) ชาวจีน

ชาวจีนได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย เนื่องจากในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี ได้มีนโยบายสนับสนุนให้ชาวจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในเมืองไทย เพื่อช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจภายหลังเสียกรุงศรีอยุธยา โดยเฉพาะชาวจีนแต่จิวจะได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ จนมีผู้เรียกชาวจีนกลุ่มนี้ว่า “จีนหลวง” ส่วนชาวจีนฮกเกี้ยนได้ตั้งถิ่นฐานในย่านฝั่งธนบุรี

2) ชาวมุสลิม

ส่วนใหญ่ได้มีการตั้งถิ่นฐานอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และคลองสายหลักคือคลองบางกอกใหญ่และคลองบางกอกน้อย ที่ประกอบด้วยชาวมุสลิมนิกายสุหนี่และนิกายชีอะห์ แต่เดิมได้มีการปลูกแพอยู่หนาแน่น ตั้งแต่บริเวณฝั่งตรงข้ามวัดสุวรรณาราม ไปจนถึงวัดชีปะขาวและบางส่วนได้กระจายตัวไปปะปนกับคนไทยและคนจีน

3) ชาวมอญ

ชาวมอญที่อพยพเข้ามาในเขตบางกอกน้อยคือ ชาวบ้านมอญ เขตธนบุรี ซึ่งได้ตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่บริเวณคลองมอญ

4) ชาวลาว

ไม่มีหลักฐานปรากฏชัดว่าชาวลาวอพยพเข้ามาในสมัยใด แต่ในส่วนของชาวลาวในเขตบางกอกน้อยคือคนลาวบ้านข้างหล่อ ซึ่งเป็นชาวลาวที่อพยพมาจากภาคเหนือหรือพวกลาวยวน

5) ชาวโปรตุเกส

ส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่เป็นพวกมิชชันนารีที่เข้ามาเผยแผ่ศาสนา โดยมีถิ่นฐานตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา

3.1.1.3 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการตั้งถิ่นฐานของชุมชนเขตบางกอกน้อย

จากความหลากหลายของชาติพันธุ์ ที่อพยพเข้ามาอยู่ในเขตกรุงธนบุรีในอดีตได้ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) ของการตั้งถิ่นฐานของชุมชนที่เป็น “ การรวมกลุ่มกันของชาติพันธุ์ ที่มีความคล้ายคลึงและกลมกลืนกันของวัฒนธรรมพฤติกรรมทางสังคมและกิจกรรม ” (Symbiosis) และ “ การรวมกลุ่มกันของความต่างและความแปลกแยกของวัฒนธรรม พฤติกรรมทางสังคมและกิจกรรม ” (Segregation) ที่ก่อให้เกิดการสร้างสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใหม่ก่อตัวขึ้นเป็น “ย่าน” หรือ “บ้าน” หรือ “ชุมชน” ตามกระบวนการทางธรรมชาติและ
พฤติกรรมของมนุษย์ โดยปราศจากการวางแผนและวางผัง (Natural Areas) อันประกอบด้วย

1) ชุมชนศิลปหัตถกรรมดั้งเดิม

มีการรวมกลุ่มกันของชาติพันธุ์ที่มีความคล้ายคลึงและกลมกลืนกัน
ของวัฒนธรรม พฤติกรรมทางสังคมและกิจกรรม (Symbiosis) ของเขตบางกอกน้อย ได้แก่

- บ้านช่างหล่อ

เป็นย่านประกอบอาชีพหัตถกรรมที่มีชื่อเสียง เป็นแหล่งรวมช่าง
ฝีมือสำหรับการหล่อประติมากรรม ที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษที่เป็นชาวกรุงศรีอยุธยา ที่มีการ
ก่อตั้งโรงหล่อเป็นกลุ่มใหญ่ที่จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือเกื้อกูลต่อกัน ดังนั้น “ บ้านช่างหล่อ ”
จึงเปรียบเสมือนรากเหง้าสำคัญในการสร้างสรรค์ช่างฝีมือทางด้านประติมากรรมที่มีการสืบทอดมา
จนถึงปัจจุบัน

- บ้านบุ

บ้านบุเป็นย่านที่ประกอบอาชีพทำขันทองเหลืองหรือขันบุ มาตั้งแต่
สมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ที่มีการสืบทอดอาชีพมาจากบรรพบุรุษที่เป็นชาวกรุงศรี
อยุธยา โดยรวมกลุ่มกันเลื้อยที่ตั้งบ้านเรือนนอกคลองคูเมืองราชธานี บริเวณปากคลองบางกอก
น้อย ซึ่งอาชีพ “ การบุ ” จำเป็นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญ ความแม่นยำและความประณีตในการ
ทำงาน การทำเครื่องทองลงหินของชาวบ้านบุในปัจจุบันยังคงยึดถือกรรมวิธีแบบโบราณที่ต้องใช้
เวลาและช่างฝีมือหลายสาขาประกอบกัน ได้แก่ช่างตี ช่างลอย ช่างกลึง ช่างกรอ ช่างเจียและช่างขัด
นอกจากนี้บ้านบุยังเป็นแหล่งศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทย ที่นอกเหนือจากมวยไทยค่ายบ้านบุ
ได้อันรักษารูปแบบการฝึกสอนกระบี่กระบองตามแบบแผนโบราณ ซึ่งสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ

- บ้านขมิ้น

เป็นย่านประกอบอาชีพที่ทำขม้นผงสำหรับใช้ในการย้อมสีและมี
อาชีพใหม่เข้ามาทดแทนในปัจจุบันโดยการทำเปลือกส้มโอแช่ขมิ้นและมะตูมเชื่อม ที่ปัจจุบันรู้จักใน
ชื่อของตรอกมะตูมมากกว่าบ้านขมิ้น นอกจากนี้บริเวณย่านขมิ้นยังเป็นแหล่งของวงการเล่นหุ่น
กระบอกและวงปี่พาทย์ที่เป็นที่รู้จักกันมานาน

- บ้านเนิน

เป็นย่านประกอบอาชีพการทำข้อมวง ที่เป็นงานสำริดอีกรูปแบบ
หนึ่งที่พัฒนามาจากการตีขึ้นแบบดั้งเดิม

2) ชุมชนชาวต่างชาติ

- ชุมชนชาวมุสลิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีการตั้งถิ่นฐานใกล้กับปากคลองบางกอกน้อย ซึ่งใกล้กับสุเหร่าอันซอริซซุนนะห์และพื้นที่ใกล้เคียง มีการสืบสานอาชีพหัตถกรรมมาตั้งแต่บรรพบุรุษของชาวไทยมุสลิม คือการทำที่นอน ที่มีฝีมือประณีตและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

- ชุมชนชาวโปรตุเกส

เป็นชุมชนที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานเพื่อเผยแพร่ศาสนาของ มิชชันนารี และกลุ่มพ่อค้าชาวตะวันตกที่เดินทางเข้ามาติดต่อค้าขาย ปัจจุบันไม่มีร่องรอยของชุมชนดั้งเดิมหลงเหลืออยู่ให้เห็นมากนัก

3) ชุมชนในเขตธนบุรีเดิม

เป็นการตั้งถิ่นฐานของคนไทย มาตั้งแต่โบราณโดยกระจายตัวไปตามแนวคูเมืองเดิมไปจนจรดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ปัจจุบันยังคงปรากฏชุมชนดั้งเดิมให้เห็นอยู่บางส่วน

4) ชุมชนริมน้ำคลองบางกอกน้อย

เป็นลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชุมชน โดยเกาะตัวไปตามแนวลำน้ำเป็นหลัก และมีวิถีชีวิตผูกพันกับสายน้ำ ที่ส่วนใหญ่เป็นชุมชนอยู่อาศัยที่เกาะตัวอย่างหนาแน่น ลักษณะบ้านเรือนเป็นบ้านริมน้ำที่มีเอกลักษณ์เฉพาะอีกทั้งยังมีเค้าโครงของเรือนแพในอดีตให้เห็นอยู่บ้าง

5) ชุมชนแออัด

เป็นการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ที่พบเห็นอยู่ในปัจจุบันที่กระจายตัวเป็นชุมชนเล็ก ๆ ซึ่งในเขตบางกอกน้อยมีจำนวนทั้งสิ้น 32 ชุมชน มีประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 73,200 คน มีจำนวนหลังคาเรือน 9,400 เรือน มีจำนวนครัวเรือนประมาณ 14,700 ครอบครัวยังมีความหนาแน่นของประชากรค่อนข้างสูงเฉลี่ย 85 คนต่อไร่ โดยแบ่งชุมชนแออัดตามแขวงได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงการสรุปรายละเอียดเกี่ยวกับชุมชนของเขตบางกอกน้อยในปัจจุบัน

ชุมชน	กรรมสิทธิ์ในการใช้ที่ดิน และการถือครองที่ดิน		จน. ประชากร รวม (คน)	องค์ประกอบการอยู่อาศัย			ความหนาแน่น	
	เจ้าของ ที่ดิน	ลักษณะ การถือ ครอง		จน.หลัง คาเรือน (หลัง)	จน. ครัวเรือน ครอบครั้ว	ขนาด ครัวเรือน (คน/หลัง)	ประชากร (คน/ไร่)	อาคาร (หลัง/ไร่)
แขวงอรุณอมรินทร์								
1.ชุมชนวัดดุสิตาราม	วัด,เอกชน, กรมธนารักษ์	LT,R,LHO	4,938	900	1,100	5.5	412	75.00
2.ชุมชนสวนหลวง	เอกชน	LT,LHO	350	80	125	4.4	117	26.67
3.ชุมชนสันติชนสงเคราะห์ แขวงศิริราช	รัฐ,เอกชน	LT,LHO	855	80	200	10.7	43	4.00
4.ชุมชนวัดสุวรรณาราม	วัด,เอกชน	LT,LHO	2,000	300	470	6.7	80	12.00
5.ชุมชนวัดระฆัง	วัด,เอกชน	LT,LHO	1,000	200	260	5.0	33	6.67
6.ชุมชนตรอกวังหลัง	ที่ทรัพย์สินฯ, กรมธนารักษ์, เอกชน	LT,R,LHO	1,096	399	675	2.7	31	11.40
7.ชุมชนสันติสุข แขวงบ้านช่างหล่อ	วัด,เอกชน	LT,R,LHO	500	120	300	4.2	71	17.14
8.ชุมชนวัดอมรทวยากรม	วัด,เอกชน	LT,R,LHO	850	130	176	6.5	283	43.33
9.ชุมชนตรอกข้าวเม่า	วัด,เอกชน	LT,R,LHO	1,500	350	450	4.3	65	15.22
10.ชุมชนวัดยางสุธาราม	วัด,เอกชน	LT,LHO	4,000	700	900	5.7	133	23.33
11.ชุมชนวัดพระยาทำ	วัด	LT,R	1,200	145	245	8.3	67	8.06
12.ชุมชนวัดครุฑ	วัด,เอกชน, ที่ทรัพย์สินฯ	LT,R,LHO	2,000	350	450	5.7	50	8.75
13.ชุมชนวัดสี่ไกรสร	วัด,เอกชน	LT,R,LHO	1,000	90	90	11.1	91	8.18
14.ชุมชนวัดดงมูลเหล็ก	วัด,เอกชน	LT,R,LHO	11,875	950	2,375	12.5	792	63.33
15.ชุมชนวัดอัมพวา	วัด,เอกชน	LT,R,LHO	5,625	400	800	14.1	234	16.67
16.ชุมชนซอยบ้านช่างหล่อ	เอกชน	LT,R,LHO	215	45	65	4.8	14	3.00
17.ชุมชนวัดโพธิ์เรียง	เอกชน	LT,R,LHO	2,000	300	420	6.7	20	3.00
18.ชุมชนสายใต้เก่า	เอกชน	LT,R,LHO	1,500	200	300	7.5	300	40.00
19.ชุมชนซอยสุดสาคร	เอกชน	LT,LHO	3,500	500	700	7.0	117	16.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุมชน	กรรมสิทธิ์ในการใช้ที่ดิน และการถือครองที่ดิน		จน. ประชากร รวม (คน)	องค์ประกอบการอยู่อาศัย			ความหนาแน่น	
	เจ้าของ ที่ดิน	ลักษณะ การถือ ครอง		จน. หลัง คาเรือน (หลัง)	จน. ครัวเรือน ครอบครัวยุค	ขนาด ครัวเรือน (คน/หลัง)	ประชากร (คน/ไร่)	อาคาร (หลัง/ไร่)
แขวงบางขุนศรี								
20.ชุมชนวัดไชยทิศ	รัฐ,เอกชน	LT,LHO	1,500	203	415	7.4	125	16.92
21.ชุมชนซอยประชาร่วมใจ	เอกชน	R,LHO	1,900	200	420	9.5	10	1.00
22ชุมชนตรอกไม้วัดบางเสา ธง	วัด,เอกชน	LT,R,LHO	11,000	750	1,000	14.7	183	12.50
23.ชุมชนวัดรวกสุธาราม	เอกชน	R,LHO	3,000	482	500	6.2	120	19.28
24.ชุมชนซอยวัดมะลิ1	เอกชน	R,LHO	1,800	300	450	6.0	72	12.00
25.ชุมชนซอยวัดมะลิ2	เอกชน	R,LHO	1,500	250	400	6.0	150	25.00
26.ชุมชนหลังตลาดนคร หลวง	เอกชน	R,LHO	800	150	200	5.3	57	10.71
27.ชุมชนปลายซอยเจริญฯ 29 ฟากขวา	เอกชน	R,LHO	1,500	200	270	7.5	214	28.57
28.ชุมชนปลายซอยเจริญฯ 29 ฟากซ้าย	เอกชน	R,LHO	1,200	200	250	6.0	240	40.00
29.ชุมชนบางขุนศรี	เอกชน	R,LHO	500	70	125	7.1	83	11.67
แขวงบางขุนนนท์								
30.ชุมชนวัดบางขุนนนท์	วัด,เอกชน, กรมธนารักษ์	LT,R,LHO	700	130	275	5.4	35	6.50
31.ชุมชนวัดใหม่ยายแป้น	วัด	LT,R	1,000	108	200	9.3	-	-
32.ชุมชนชวนชื่น	เอกชน	R,LHO	800	100	180	8.0	27	3.33
รวม	-	-	79,394	10,986	16,878	7.2	91	12.71

หมายเหตุ LT หมายถึง เช่าที่

R หมายถึง เช่าบ้าน

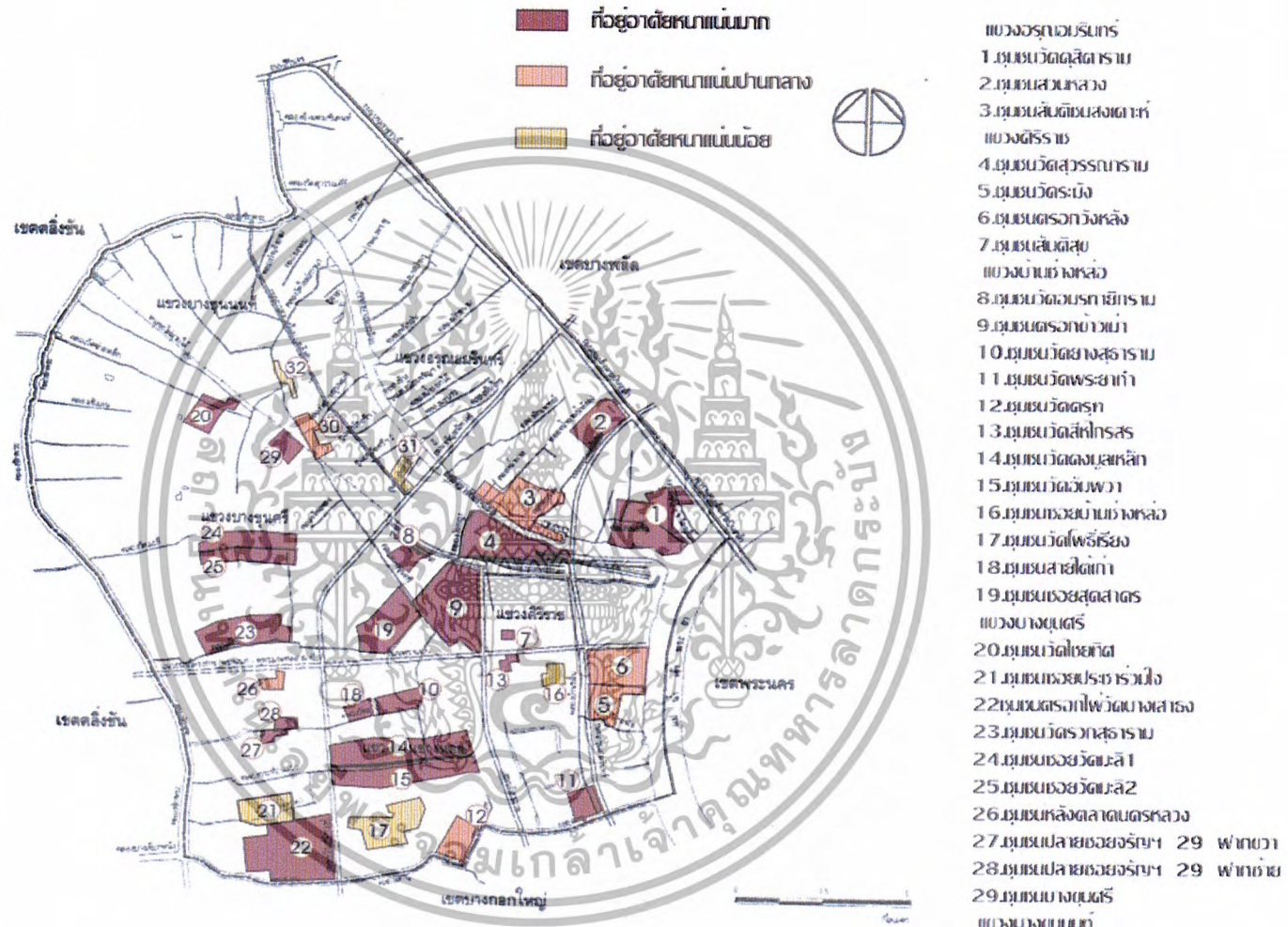
LHO หมายถึง มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง

SW หมายถึง รัฐสวัสดิการ

NA หมายถึง ไม่มีข้อมูล

ที่มา : การปรับข้อมูลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย , 2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.1 แสดงชุมชนแออัดในเขตบางกอกน้อย

ภาพที่ 3.2 แสดงที่ตั้งของเขตบางกอกน้อยในกรุงเทพมหานคร

3.1.2 การศึกษาสภาพทั่วไปทางด้านกายภาพของเขตบางกอกน้อย

3.1.2.1 ที่ตั้งและขอบเขตของเขตบางกอกน้อย

เขตบางกอกน้อยปัจจุบันมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 11.944 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องของเขตกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งอยู่บริเวณกรุงเทพมหานครตรงข้ามรัตนโกสินทร์ชั้นใน และแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 แขวง ดังนี้

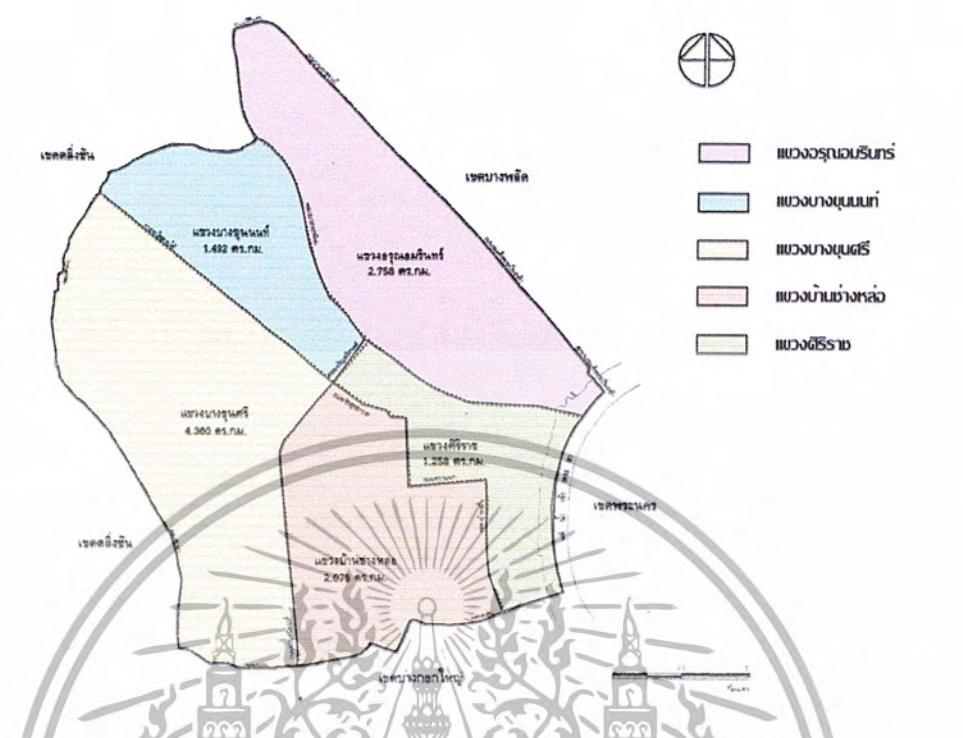
- แขวงอรุณอมรินทร์	มีพื้นที่	2.758	ตารางกิโลเมตร
- แขวงศิริราช	มีพื้นที่	1.258	ตารางกิโลเมตร
- แขวงบ้านช่างหล่อ	มีพื้นที่	2.076	ตารางกิโลเมตร
- แขวงบางขุนศรี	มีพื้นที่	4.360	ตารางกิโลเมตร
- แขวงบางขุนนนท์	มีพื้นที่	1.492	ตารางกิโลเมตร

โดยมีขอบเขตการติดต่อกับเขตใกล้เคียง ดังนี้

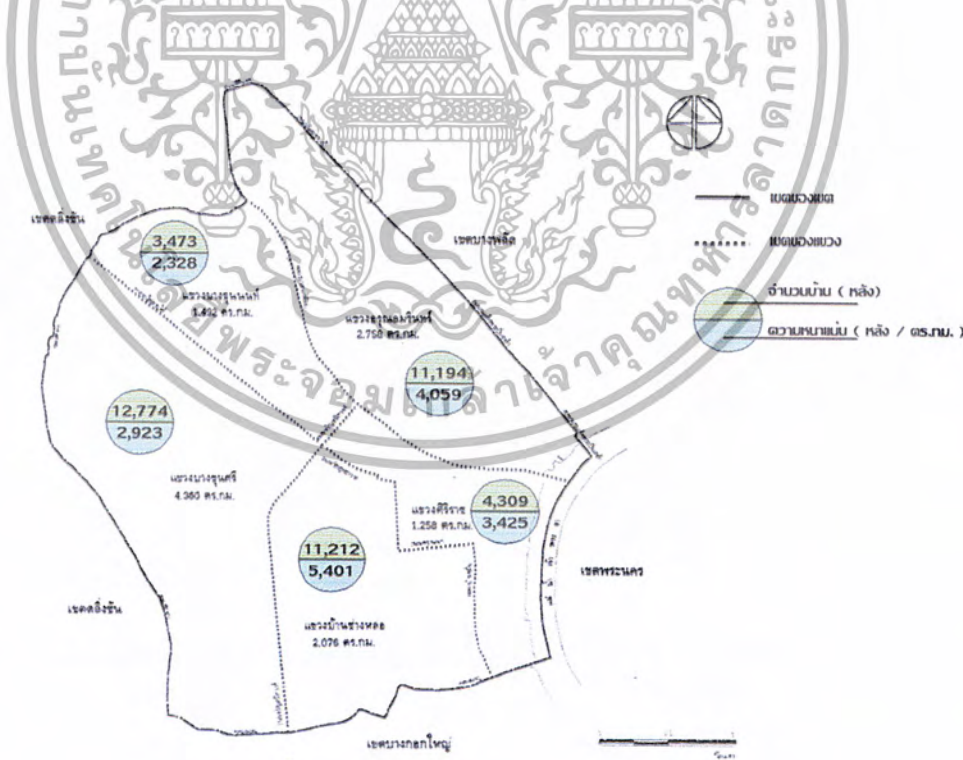
- ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตบางพลัดและเขตตลิ่งชัน
- ทิศใต้ ติดต่อกับเขตบางกอกใหญ่
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยาและเขตพระนคร
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตตลิ่งชัน

3.1.2.2 สภาพภูมิประเทศของเขตบางกอกน้อย

เขตบางกอกน้อยมีโครงสร้างทางธรณีวิทยา ที่ประกอบด้วยหินแปรและหินตะกอน (Sedimentary and Metamorphic Rocks) ที่เป็นตะกอนลำน้ำและก้อนกรวดที่เกิดในยุคปัจจุบันถึงยุคควอเทอร์นารี (Recent to Quaternary) ที่มีลักษณะเป็นแอ่ง " ตะกอนเนื้อประสม " (Clastic Sediment) ของ " ลุ่มที่บดุมธารน้ำพา " (Fluvial Deposit) ที่เกิดเป็น " ที่ราบตะกอนน้ำพา " (Alluvial Plain) สองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ที่มีลักษณะทางธรณีสัณฐานเป็น " ดินดอนสามเหลี่ยมที่เป็นที่สูง " (Deltaic Heigh) บนพื้นที่ " ดินดอนสามเหลี่ยมใหม่ " (New Delta) ของที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 3-5 เมตร โดยค่อย ๆ ลาดเทไปทางทิศตะวันออก ทิศตะวันตกและทิศใต้ สู่พื้นที่ที่เป็น " ดินดอนสามเหลี่ยมที่เป็นที่ต่ำ " (Deltaic Flat) ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 1-2 เมตร

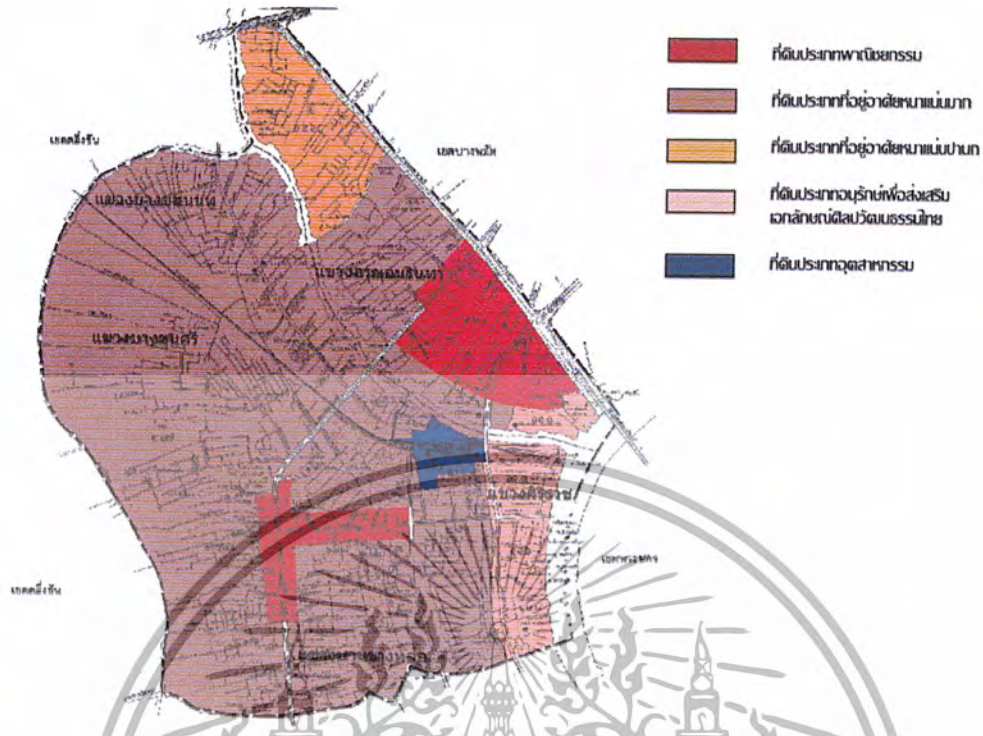

ภาพที่ 3.3 แสดงขอบเขตของเขตบางกอกน้อย

ภาพที่ 3.4 แสดงจำนวนบ้านเรือนและความหนาแน่นของอาคารในเขตบางกอกน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.5 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตบางกอกน้อย

3.1.2.3 สภาพภูมิอากาศ

1) ฤดูกาล ประกอบด้วย

- ฤดูฝน เริ่มต้นตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนพฤศจิกายน
- ฤดูแล้ง เริ่มต้นตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม
- ฤดูร้อน เริ่มต้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน

2) ลมและทิศทางลม ประกอบด้วย

- ลมหนาว : พัดจากทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์
- ลมร้อน : พัดจากทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน
- ลมฝน : พัดจากทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2.4 การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตบางกอกน้อย

การใช้ที่ดินในปัจจุบันของเขตบางกอกน้อย จำแนกออกเป็นการใช้ที่ดินได้ 8 ประเภทหลัก คือ

1. การใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย

ส่วนใหญ่จะกระจุกตัวในรูปของกลุ่มชุมชน ทั้ง “ ชุมชนบ้านจัดสรร ” ที่มีเพียงชุมชนเดียวที่เป็นชุมชนขนาดเล็ก “ เคหะชุมชน ” ที่เป็นกลุ่มบ้านพักของสถานีตำรวจนครบาล “ ชุมชนเมือง ” ที่มีทั้งขนาดเล็ก กลางและใหญ่ ในส่วนที่เป็น “ ชุมชนแออัด ” ประกอบด้วยกลุ่มชุมชนขนาดเล็ก กลางและใหญ่ ที่กระจุกกระจายในทุกแขวงของเขตบางกอกน้อยมีจำนวนทั้งสิ้น 32 ชุมชน ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 860 - 900 ไร่

2. การใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม

ส่วนใหญ่การใช้ที่ดินจะกระจุกกระจายเป็นพื้นที่แคบ ๆ แทรกอยู่กับที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยและสองฟากถนนเจริญสีทองค์ โดยมีการค้าส่งและการค้าปลีกส่วนใหญ่

3. การใช้ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า

มีสถานประกอบการที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กแต่ส่วนใหญ่เป็นการใช้ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ โดยจะกระจุกตัวอยู่ในที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย

4. การใช้ที่ดินประเภทสถาบันราชการ , การสาธารณูปโภค และ

สาธารณูปการ

การใช้ที่ดินเพื่อให้บริการด้านระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ที่แขวงบ้านช่างหล่อและแขวงศิริราช โดยจะแทรกอยู่กับการใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ

5. การใช้ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา

สถาบันศึกษามีทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา กระจายตัวอยู่ในทุกแขวงของเขตบางกอกน้อย

6. การใช้ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา

มีการใช้ที่ดินที่เป็นศาสนสถานทั้งวัดในพุทธศาสนาและมัสยิดของศาสนาอิสลาม มีทั้งสิ้น 34 แห่ง โดยจำแนกเป็นวัด 32 แห่ง , มัสยิด 2 แห่ง และกระจายตัวอยู่ในที่ดินประเภทอื่น ๆ

7. การใช้ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาด้านนี้ มิได้อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในอดีตเขตบางกอกน้อยเป็นพื้นที่เกษตรกรรมโดยส่วนใหญ่ แต่ด้วยศักยภาพที่ตั้งของเขตบางกอกน้อย ได้พัฒนาเป็นย่านที่อยู่อาศัยและอยู่ใกล้พื้นที่ศูนย์กลางของกรุงเทพมหานคร ทำให้ปัจจุบันมีพื้นที่เกษตรกรรมลดลง และได้กระจายตัวเป็นที่ดินประเภทต่าง ๆ

8. การใช้ที่ดินประเภทที่โล่งและที่รกร้างว่างเปล่า

การใช้ที่ดินที่เป็นพื้นที่โล่งเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ครอบคลุมพื้นที่โล่งที่เป็นโครงข่ายระบบถนน ระบบคลองและพื้นที่ที่รมน้ำ โดยพื้นที่ที่รมน้ำจะแทรกตัวอยู่กับการใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ

โดยภาพรวมของการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ มีพื้นที่รวมและคิดเป็นร้อยละโดยสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงการสรุปการใช้ที่ดินในปัจจุบันของเขตบางกอกน้อย

ลำดับที่	ประโยชน์การใช้ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)	สัดส่วน (%)
1	การใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย	3,919.38	52.50
2	การใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม	495.94	6.64
3	การใช้ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า	39.09	0.52
4	การใช้ที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	531.13	7.11
5	การใช้ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา	161.06	2.16
6	การใช้ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา	182.31	2.44
7	การใช้ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม	1,149.38	15.40
8	การใช้ที่ดินประเภทที่โล่งและที่รกร้างว่างเปล่า	986.71	13.23
รวม	-	7465.00	100.00

ที่มา : บริษัท โมดัส คอนซัลแทนส์ จำกัด , 2545 โดยการสำรวจภาคสนาม

3.1.3 การศึกษาสภาพทั่วไปทางด้านสังคมของเขตบางกอกน้อย

3.1.3.1 ประชากรในเขตบางกอกน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3 แสดงการเปลี่ยนแปลงของประชากรในเขตบางกอกน้อย

ปีพ.ศ.	อัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากร (คน)
2540	167,171
2541	162,502
2542	160,035
2543	155,165
2544	136,459

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน , กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

3.1.3.2 โครงสร้างของประชากรเขตบางกอกน้อย

1) โครงสร้างทางอายุของประชากร

จากฐานข้อมูลด้านโครงสร้างของประชากรของเขตบางกอกน้อยที่มี
 หมวดอายุตั้งแต่ 0-14 ปีถึงหมวดอายุ 100 ปีขึ้นไปมีประชากรรวม 136,459 คน พบว่ามีประชากร
 วัยพึ่งพิงรวมทั้งสิ้น 35,189 คน คิดเป็นอัตราส่วนประชากรวัยพึ่งพิง 25.79 จำแนกเป็นประชากร
 วัยพึ่งพิงอายุ 0-14 ปี รวม 25,326 คน คิดเป็นอัตราส่วนประชากรวัยพึ่งพิงอายุ 0-14 ปี 18.56
 และประชากรวัยพึ่งพิงอายุ 65 ปีขึ้นไปรวม 9,863 คน คิดเป็นอัตราส่วนประชากรวัยพึ่งพิงอายุ 65
 ปีขึ้นไป 7.23 ในขณะที่ประชากรวัยแรงงานอายุ 15-64 ปี มีจำนวนรวม 101,270 คน คิดเป็นร้อยละ
 74.21 ของประชากรรวม

2) โครงสร้างทางเพศของประชากร

จากฐานข้อมูลด้านโครงสร้างของประชากรของเขตบางกอกน้อยที่มี
 ประชากรรวม 136,459 คน พบว่ามีประชากรเพศชายรวม 65,189 คน คิดเป็นร้อยละ 47.77 ของ
 ประชากรรวมและมีประชากรหญิงรวม 71,270 คน คิดเป็นร้อยละ 52.23 ของประชากรรวม
 โดยมีอัตราส่วนเพศเท่ากับ 91.47

ตารางที่ 3.4 แสดงโครงสร้างของประชากรเขตบางกอกน้อย

โครงสร้างของประชากร	หมวดอายุของประชากร (ปี)									ประชากร รวม	อัตรา ส่วน
	0-14	15-29	30-44	45-59	60-69	70-79	80-89	90-99	100		
1.โครงสร้างอายุของประชากร	25,326	35,579	36,691	23,852	9,276	4,058	1,184	344	149	136,459	100.00
วัยพึ่งพิง อายุ 0-14 ปี	25,326	-	-	-	-	-	-	-	-	25,326	18.56
วัยแรงงาน อายุ 15 - 64 ปี	-	35,579	36,691	23,852	9,276	-	-	-	-	101,270	74.21
วัยพึ่งพิง อายุ 65 ปีขึ้นไป	-	-	-	-	-	4,058	1,184	344	149	9,863	7.23
ประชากรวัยพึ่งพิงรวม	25,326	-	-	-	4,128	4,058	1,184	344	149	35,189	25.79
2.โครงสร้างทางเพศ	25,326	35,579	36,691	23,852	9,276	4,058	1,184	344	149	136,459	100.00
ประชากรชาย	12,789	17,763	17,269	10,802	4,214	1,653	422	123	54	65,189	47.77
ประชากรหญิง	12,537	17,816	19,422	12,950	5,062	2,405	762	221	95	71,270	52.23

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน , กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

: สำนักงานเขตบางกอกน้อย

3.1.3.3 การเปลี่ยนแปลงของประชากรเขตบางกอกน้อย

ตารางที่ 3.5 แสดงการเปลี่ยนแปลงของประชากรเขตบางกอกน้อย

องค์ประกอบด้านประชากรของเขตบางกอกน้อย	ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ.
	2540	2541	2542	2543	2544
อัตราการเกิด	19,742	8,955	9,398	9,503	8,223
อัตราการตาย	897	673	705	749	722
อัตราการย้ายเข้า	10,085	8,703	8,178	9,186	7,654
อัตราการย้ายออก	25,081	23,830	22,194	21,309	20,234
จำนวนหลังคาเรือน (หลัง)	41,243	42,475	42,569	42,861	42,932
ขนาดของครัวเรือน(คน : หลังคาเรือน)	4.1	3.9	3.8	3.7	3.6
ความหนาแน่นของประชากร(คน : ตร.กม.)	14,181	13,996	13,605	13,399	12,399

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน , กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

: สำนักงานเขตบางกอกน้อย

3.1.3.4 การศึกษาของประชากรเขตบางกอกน้อย

การให้บริการทางด้านการศึกษาของเขตบางกอกน้อย ในปัจจุบันมีทุกระดับการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติอันประกอบด้วยระดับภาคบังคับ 9 ปี ,ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ,ระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา มีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น 41 แห่งดังแสดง

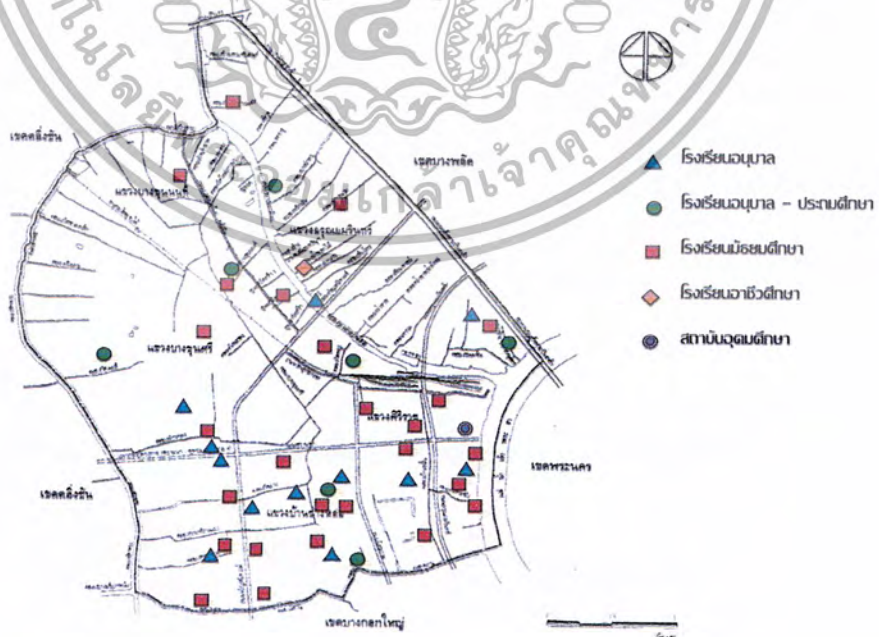
ตารางการกระจายตัวของบริการด้านการศึกษาดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.6 แสดงการกระจายตัวของบริการด้านศึกษาของเขตบางกอกน้อย

แขวง	จำนวนสถานศึกษา	ระดับ	ครู/อาจารย์	นักเรียน/นักศึกษา	คิดเป็นสัดส่วน
1.แขวงอรุณอมรินทร์	3	ประถมศึกษา	85	1,343	16 : 1
	2	มัธยมศึกษา	110	2,591	24 : 1
	1	อาชีวศึกษา	150	2,500	17 : 1
2.แขวงศิริราช	1	อนุบาล	11	104	9 : 1
	5	ประถมศึกษา	236	4,804	20 : 1
	2	มัธยมศึกษา	246	4,328	18 : 1
3.แขวงบ้านช่างหล่อ	2	อนุบาล	29	200	7 : 1
	2	อนุบาล-ประถม	78	860	11 : 1
	6	ประถมศึกษา	193	2,931	15 : 1
	2	มัธยมศึกษา	224	3,608	16 : 1
4.แขวงบางขุนศรี	4	อนุบาล	60	322	5 : 1
	6	ประถมศึกษา	258	3,435	13 : 1
5.แขวงบางขุนนนท์	1	อนุบาล	15	190	13 : 1
	3	ประถมศึกษา	72	956	13 : 1

ที่มา : สำนักงานเขตบางกอกน้อย , 2545

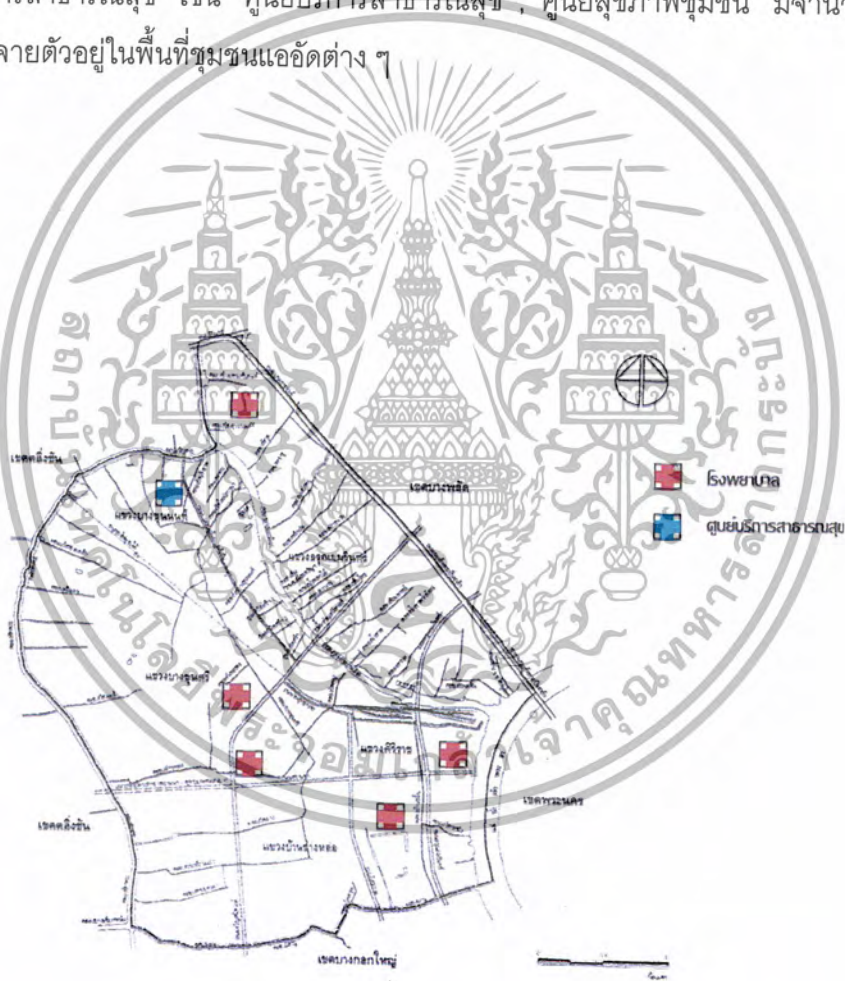
ภาพที่ 3.6 แสดงสถานศึกษาในเขตบางกอกน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงพาณิชย์เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.3.5 การบริการสาธารณสุขและบริการทางสังคมเขตบางกอกน้อย

1) ด้านสาธารณสุข

การให้บริการทางด้านสาธารณสุขของเขตบางกอกน้อย ในปัจจุบัน มีสถานพยาบาลในรูปแบบของโรงพยาบาลภาครัฐ 1 แห่งและโรงพยาบาลภาคเอกชน 3 แห่ง มีจำนวนเตียงรวมทั้งสิ้น 3,252 เตียง กระจายตัวอยู่ในท้องที่ของแขวงต่าง ๆ เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนของประชากรต่อเตียง เท่ากับ 51:1 และ สัดส่วนของประชากรรวมต่อบุคลากรทางการแพทย์ เท่ากับ 15:1 นอกจากนี้ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย ยังมีการให้บริการด้านสาธารณสุขในรูปแบบของศูนย์บริการสาธารณสุข เช่น ศูนย์บริการสาธารณสุข , ศูนย์สุขภาพชุมชน มีจำนวนทั้งสิ้น 22 ศูนย์กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ชุมชนแออัดต่าง ๆ

ภาพที่ 3.7 แสดงที่ตั้งโรงพยาบาลและศูนย์บริการสาธารณสุข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.7 แสดงการกระจายตัวของสถานพยาบาลในเขตบางกอกน้อย

สถานพยาบาล	ที่ตั้ง	สถานพยาบาลในสังกัด	จำนวนเตียง	จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ (คน)
โรงพยาบาลศิริราช	แขวงศิริราช	ภาครัฐ	2,397	9,769
โรงพยาบาลธนบุรี	แขวงบ้านช่างหล่อ	ภาคเอกชน	400	400
โรงพยาบาลศรีวิชัย	แขวงบ้านช่างหล่อ	ภาคเอกชน	55	110
โรงพยาบาลเจ้าพระยา	แขวงอรุณอมรินทร์	ภาคเอกชน	400	509
รวม			3,252	10,788

ที่มา : สำนักงานเขตบางกอกน้อย

2) ด้านการบริการชุมชน

เขตบางกอกน้อย แบ่งการปกครองออกเป็น 5 แขวง มีพื้นที่รวมทั้งหมด 11.944 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น แขวงอรุณอมรินทร์ 2.758 ตารางกิโลเมตร , แขวงบางขุนนนท์ 1.492 ตารางกิโลเมตร , แขวงบางขุนศรี 4.360 ตารางกิโลเมตร , แขวงศิริราช 1.258 ตารางกิโลเมตร , แขวงบ้านช่างหล่อ 2.076 ตารางกิโลเมตร ซึ่งแขวงบางขุนศรีที่มีพื้นที่มากที่สุด โดยมีหน่วยงานของรัฐดังนี้

- สำนักงานเขตบางกอกน้อย ทำหน้าที่ปกครองเขตและให้บริการชุมชนและประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น บริการด้านการปกครอง , การบริการด้านการทะเบียน , การบริการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ , การโยธา , งานด้านสรรพากร ฯลฯ

- สถานีตำรวจ เขตบางกอกน้อยมีหน่วยงานที่ให้บริการแก่ชุมชนและประชาชนในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มี 4 หน่วยงานตำรวจดังนี้ กองบังคับการตำรวจนครบาล 7 , สถานีตำรวจนครบาลบางขุนนนท์ , สถานีตำรวจนครบาลบางกอกน้อยและกองกำกับการ 2 กองตำรวจรถไฟ

- สถานีดับเพลิง เป็นส่วนที่บริการชุมชนและประชากรที่เกิดจากอัคคีภัยและอุบัติเหตุต่าง ๆ โดยสำนักงานของงานดับเพลิงที่ 20 กองกำกับการ 2 กองบังคับการตำรวจดับเพลิง

3) ด้านศาสนา

เขตบางกอกน้อยมีศาสนสถาน ทั้งในพุทธศาสนาและศาสนาอิสลาม รวมทั้งสิ้น 34 แห่ง เป็นศาสนาพุทธ จำนวน 32 แห่ง และศาสนาอิสลาม จำนวน 2 แห่ง โดยกระจายตัวอยู่ในแขวงต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.8 แสดงศาสนสถานในเขตบางกอกน้อย

ภาพที่ 3.9 แสดงพื้นที่ที่ก่อกวนสายตาและการกีฬาในเขตบางกอกน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจและการกีฬา

พื้นที่สีเขียวในเมือง (Urban Greenery) ของเขตบางกอกน้อยที่มีความหมายรวมถึง “พื้นที่สีเขียว” (Green Area) หรือ “พื้นที่โล่งหรือเฉลียงที่โล่ง” (Open Space หรือ Corridor) หรือ “สวนหย่อม” (Package Park) หรือ “สวนสาธารณะชุมชน” (Community Park) ที่เป็นพักผ่อนหย่อนใจ (Passive Recreation) ของเขตบางกอกน้อยมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 27-2-57 ไร่ จำแนกเป็น “สวนหมู่บ้านหรือสวนละแวกบ้าน” “สวนหย่อมขนาดเล็กย่านชุมชน และ “สวนถนน” ที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 0-0-7.5 ไร่ ถึง 13-1-36.0 ไร่ ในส่วนของพื้นที่สีเขียวในเมืองที่เป็นพื้นที่ออกกำลังกายและการกีฬา (Active Recreation) ที่มีพื้นที่จัดตั้งวัสดุพืชพันธุ์ไม้บางส่วน (Ornamental Area) ของเขตบางกอกน้อยในรูปของ “ลานกีฬา” มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 29 แห่ง

3.1.4 การศึกษาสภาพทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจของเขตบางกอกน้อย

3.1.4.1 สภาพทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจระดับเขต

การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจของเขตบางกอกน้อยจะศึกษาทางด้านการเงินการคลังของเขต ดังนี้

1) รายรับจากการจัดเก็บรายได้ทุกประเภท

ตารางที่ 3.8 แสดงสรุปการเปรียบเทียบรายรับจากการจัดเก็บรายได้ทุกประเภทเขตบางกอกน้อย

ประเภทรายรับ	ปี 2540	ปี 2541	ปี 2542	ปี 2543	ปี 2544
1.หมวดภาษีอากร					
จำนวนเงิน (บาท)	56,206,903.33	62,879,260.30	66,507,845.78	74,564,477.73	83,693,391.35
จำนวนราย (ราย)	9,343	9,237	9,569	8,420	9,856
2.หมวดค่าธรรมเนียม,ค่าใบอนุญาตค่าปรับและค่าบริการ					
จำนวนเงิน (บาท)	3,865,629.00	3,497,211.60	4,211,324.00	4,460,974.00	5,066,058.00
จำนวนราย (ราย)	40,198	35,688	45,088	37,037	49,733
3.หมวดรายได้จากทรัพย์สิน					
จำนวนเงิน (บาท)	692,220.93	304,337.97	239,217.13	54,381.92	5,271.13
จำนวนราย (ราย)	27	26	22	7	1
4.หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด					
จำนวนเงิน (บาท)	8,951,620.76	2,688,343.22	1,224,808.41	2,166,543.59	2,163,808.19
จำนวนราย (ราย)	461	674	1,148	1,406	1,682

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมรายรับทุกประเภท					
จำนวนเงิน (บาท)	69,716,437.02	69,369,153.09	72,183,195.32	81,246,377.24	90,928,528.67
จำนวนราย (ราย)	50,029	45,625	55,827	46,870	61,272

ที่มา : สำนักงานเขตบางกอกน้อย , 2545

2) งบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่าย

ตารางที่ 3.9 แสดงการสรุปงบประมาณรายรับและรายจ่ายของเขตบางกอกน้อย

หมวดงบประมาณ	ปี 2540	ปี 2541	ปี 2542	ปี 2543	ปี 2544
1.งบประมาณรายรับ	202,300,900.00	173,116,600.00	149,195,600.00	142,289,400.00	289,189,400.00
2.งบประมาณรายจ่าย	99,198,104.19	112,602,109.36	118,968,581.24	142,581,923.25	142,092,332.00
2.1ค่าเงินเดือนและค่าจ้างประจำ	41,039,401.63	42,974,907.67	44,468,404.22	46,911,470.73	51,611,507.95
2.2ค่าจ้างชั่วคราว	11,602,970.51	18,299,847.41	20,588,614.54	20,815,932.39	18,560,904.56
2.3ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	17,798,036.97	23,125,357.32	27,118,406.63	35,903,354.78	35,471,120.73
2.4ค่าสาธารณูปโภค	1,618,589.08	1,721,538.32	1,509,925.59	1,591,451.78	2,233,997.05
2.5ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	17,372,864.00	11,215,376.00	5,520,692.76	9,672,969.00	6,585,811.00
2.6เงินอุดหนุน	2,628,000.00	10,161,396.30	13,071,000.00	15,253,000.00	15,214,000.00
2.7รายจ่ายอื่นๆ	7,143,242.00	5,103,686.55	6,691,537.50	12,433,744.57	12,414,990.71
ยอดคงเหลือ	103,102,795.81	60,514,490.64	30,227,018.76	35,707,476.75	147,097,068.00

ที่มา : สำนักงานเขตบางกอกน้อย , 2545

3.1.4.2 การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจระดับเขต

จากการศึกษาและวิเคราะห์ " แนวโน้มระยะสั้นและระยะปานกลางของธุรกิจไทย " ของฝ่ายวิจัยธุรกิจ บริษัท ศูนย์วิจัย ไทยพาณิชย์ จำกัด ที่ทำการวิเคราะห์ภาวะธุรกิจในระดับมหภาค (Industrywise) ซึ่งรวมไปถึงการคาดการณ์แนวโน้มของธุรกิจต่างๆ ในด้านการเจริญเติบโตของมูลค่าการตลาด (Growth) การใช้กำลังการผลิต (Capacity Utilization) ความสามารถในการทำกำไร (Profitability) ตลอดจนความเสี่ยง (Risk) ของธุรกิจ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักของเขตบางกอกน้อย เพื่อคาดการณ์ขยายตัวทางเศรษฐกิจของเขตบางกอกน้อย ในระยะปานกลาง 3-5 ปี ข้างหน้าที่เป็นธุรกิจประเภท " Sunshine " หมายถึง ธุรกิจที่มีขนาดตลาดค่อนข้างใหญ่ การดำเนินธุรกิจกำลังรุ่งเรือง ยอดขายหรือมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราสูงอย่างต่อเนื่อง มาหลายปีติดต่อกันและที่แนวโน้มจะขยายตัวในอัตราปานกลางค่อนข้างสม่ำเสมอต่อไปอีก 4-5 ปีข้างหน้า ประกอบด้วย

- ธุรกิจค้าปลีก ได้แก่ ห้างสรรพสินค้า ,ดีสคานท์สโตร์, ร้านสะดวกซื้อ
- สถาบันการเงิน ได้แก่ บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์และธุรกิจหลักทรัพย์ ฯลฯ

- อสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ รับเหมาก่อสร้าง ,บ้านจัดสรร , อพาร์ทเมนท์ , คอนโดมิเนียมที่พักอาศัยราคาสูงและอาคารสำนักงาน

- พาณิชยกรรม ได้แก่ ภัตตาคารและร้านอาหารและธุรกิจโฆษณา

- ธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรม ได้แก่ การท่องเที่ยวและโรงแรม

- บันเทิงและสันทนาการ ได้แก่ โรงภาพยนตร์

- การแพทย์ ได้แก่ โรงพยาบาลเอกชน

- การขนส่ง ได้แก่ การขนส่งทางบกและการขนส่งทางเรือ

3.1.4.3 โครงสร้างทางเศรษฐกิจระดับเขต

เศรษฐกิจพื้นฐานของเขตบางกอกน้อย ประกอบด้วยโครงสร้างการผลิต คือ ภาคบริการ, ภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม โดยสามารถสรุปองค์ประกอบของโครงสร้างการผลิตในแต่ละภาคต่าง ๆ ของเขตบางกอกน้อย ดังนี้

1) ภาคบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.10 แสดงสรุปโครงสร้างการผลิตภาคบริการของเขตบางกอกน้อยในปีพ.ศ.2544

สาขาการผลิตของภาคบริการ	จำนวน
1. การค้าส่งและค้าปลีก	4
1.1 ห้างสรรพสินค้าและศูนย์การค้า (แห่ง)	820
1.2 ร้านค้าเบ็ดเตล็ดและร้านค้าขายสินค้าเฉพาะอย่าง (ราย)	4
1.3 ร้านรับซื้อของเก่า (ราย)	9
1.4 สถานีบริการน้ำมัน (สถานี)	7
1.5 ตลาดสด (แห่ง)	1,237
1.6 หาบเร่และแผงลอย (ราย)	
2. การธนาคาร	33
2.1 ธนาคารพาณิชย์และธนาคารของรัฐ (แห่ง)	
3. ผู้ประกอบการด้านที่อยู่อาศัย	22
3.1 อาคารอยู่อาศัยรวม (ราย)	
4. การบริหารและการป้องกันประเทศ	
4.1 ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ 54 แห่ง (คน)	6,873
4.2 ส่วนราชการของกองทัพเรือ 6 แห่ง (คน)	NA
5. การบริการ	
5.1 โรงภาพยนตร์ สถานบริการและสถานบันเทิง (แห่ง)	31
5.2 ภัตตาคารและร้านอาหาร (แห่ง)	537
5.3 โรงแรม (โรง)	4
5.4 การบริการด้านสาธารณสุขภาคเอกชน (แห่ง)	3
5.5 การบริการด้านการศึกษาภาคเอกชน (แห่ง)	17
5.6 สถานบริการเสริมสวยและความงาม (แห่ง)	86

หมายเหตุ : NA ไม่มีข้อมูล

ที่มา : รวบรวมจากข้อมูลและผังข้อมูลเขตบางกอกน้อย , สำนักงานเขตบางกอกน้อย, 2544

2) ภาคอุตสาหกรรม

ตารางที่ 3.11 แสดงสรุปองค์ประกอบของภาคอุตสาหกรรมเขตบางกอกน้อยช่วงปีพ.ศ.2541-2543

องค์ประกอบของภาคอุตสาหกรรม	ปีพ.ศ.2541	ปีพ.ศ.2542	ปีพ.ศ.2543
1. จำนวนโรงงานทุกประเภท (โรง)	261	272	279
2. เงินลงทุน (ล้านบาท)	534.39	912.09	992.43
3. จำนวนคนงาน (คน)	3,848	3,936	4,274

ที่มา : สถิติกรุงเทพมหานคร , สำนักงานนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) ภาคเกษตรกรรม

เมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรกรรมของเขตบางกอกน้อย จัดเป็นสาขาการผลิต ที่เป็นเพียงการประกอบทางการเกษตรแบบผสมผสานในครัวเรือน เพื่อเป็นรายได้เสริม โดยส่วนใหญ่จะกระจายตัวอยู่ในเขตบางขุนศรีและบางส่วนของเขตบางขุนนนท์ โดยมีด้านกสิกรรม ปศุสัตว์ ประมง ส่วนใหญ่จะเป็นการผลิตไว้บริโภคภายในครัวเรือนและขายเป็นรายได้เสริม

3.1.5 การศึกษาทางด้านนโยบายและโครงการสำคัญที่มีผลกระทบต่อเขตบางกอกน้อย

3.1.5.1 การศึกษาข้อมูลทางด้านนโยบายระดับหน่วยงาน

1) แผนโครงการวางผังปรับปรุงฟื้นฟู บริเวณและสิ่งก่อสร้าง ที่มีคุณค่าในเขตกรุงรัตนโกสินทร์และบริเวณต่อเนื่อง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544

เนื่องจากฝ่ายวางผังปรับปรุงฟื้นฟูเมือง กองจัดรูปที่ดินและปรับปรุงฟื้นฟูเมือง สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร ได้ให้ความสำคัญของการวางผังพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์มาตลอด โดยเฉพาะพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์และบริเวณต่อเนื่อง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ต้องเร่งให้เกิดการวางผังเชิงปฏิบัติมากที่สุด ดังนั้นจึงได้ดำเนินโครงการวางผังปรับปรุงฟื้นฟูบริเวณและสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าในเขตกรุงรัตนโกสินทร์และบริเวณต่อเนื่อง เพื่อวางผังปรับปรุงฟื้นฟูเมืองและต่อเนื่องจนถึงผังปฏิบัติการ ความสำเร็จจากโครงการจะเป็นการเชื่อมโยงต่อการนำแผนและผังไปสู่การปฏิบัติ อันเป็นการแสดงถึงการพัฒนาเมืองที่ไม่ละเลยต่อการอนุรักษ์ ซึ่งเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้จึงได้ดำเนินการคัดเลือกพื้นที่ชุมชนนารอง 6 พื้นที่ใน 3 สำนักงานเขตประกอบด้วย

- เขตบางกอกน้อย ได้แก่ ชุมชนวัดดุสิตาราม และชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)
- เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ได้แก่ ชุมชนวัดสระเกศและชุมชนตลาดนางเลิ้ง
- เขตสัมพันธวงศ์ ได้แก่ ชุมชนเลื่อนฤทธิและชุมชนถนนพาดสาย

2) การศึกษาข้อมูลทางด้านนโยบายเขตบางกอกน้อย

การดำเนินงานพัฒนาชุมชน ของฝ่ายพัฒนาชุมชน และ สวัสดิการสังคม สำนักงานเขตบางกอกน้อย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 ได้ยึดตามแนวทางบทบาทหน้าที่

ของสำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร ที่เน้นหนักเรื่องทางด้านคุณภาพชีวิตและสภาพสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ล้อม ทั้งนี้โดยใช้หลักการพัฒนาชุมชน ทั้ง 5 ด้านคือ ด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ อนามัยและจิตใจซึ่งมีนโยบายดังนี้

ที่ดีขึ้น

- การพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิต

- ส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือตนเอง โดยจัดตั้งองค์กรชุมชนในรูปของคณะกรรมการชุมชน

- เน้นการประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งทางภาครัฐและเอกชน ในการระดมทรัพยากร เพื่อพัฒนาชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

3.1.5.2 การศึกษาโครงการสำคัญที่มีผลกระทบต่อเขตบางกอกน้อย

1) ศูนย์กลางระบบขนส่งมวลชนร่วม

ความสำเร็จของระบบขนส่งมวลชนขึ้นอยู่กับความสะดวกในการต่อใช้บริการกับระบบขนส่งสาธารณะอื่น ซึ่งรวมถึงรถยนต์ส่วนบุคคล รถประจำทาง รถไฟ รถแท็กซี่ และยานพาหนะอื่น ๆ บริเวณที่เป็นจุดต่อรถเป็นบริเวณทำเลดี สำหรับการพัฒนาเพื่อการพาณิชย์ เป็นบริเวณที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาอาคารสำนักงานและที่พักอาศัย ทั้งนี้เพราะการเดินทางเข้าถึงได้สะดวกและไม่ไกลจากสถานีขนส่งมวลชนชุมทางสถานีขนส่งสาธารณะแยกระบบ 5 แห่งที่เสนอ คือสถานีมักกะสัน หัวลำโพง, บางซื่อ, ธนบุรี (บางกอกน้อย) และวงเวียนใหญ่

2) เขตส่งเสริมการพัฒนาที่พักอาศัย

การพัฒนาที่พักอาศัยใหม่เพื่อกลุ่มผู้มีรายได้ระดับต่าง ๆ เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมามีการพัฒนาที่พักอาศัยประเภทอาคารชุดราคาแพงหลายโครงการในเขตเมืองชั้นใน แต่โครงการที่พักอาศัยสำหรับกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและรายได้ปานกลางมีเพียงเล็กน้อย แบบแผนการพัฒนาเช่นนี้ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่คนทำงานส่วนใหญ่ของธุรกิจต่าง ๆ ในเขตเมืองชั้นในเป็นผู้ที่มีรายได้ไม่มากนัก ซึ่งต้องเดินทางไกลทุกวันระหว่างบ้านและที่ทำงาน จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการพิเศษเพื่อแปลงพื้นที่ในครอบครองของรัฐ เพื่อพัฒนาเป็นที่พักอาศัยสำหรับผู้มีรายได้ระดับต่าง ๆ ซึ่งชุมชนแออัดจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงด้วยเช่นกันเพื่อให้มีความปลอดภัย สุขอนามัยที่ดีและเพื่อความสวยงาม ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร ได้ระบุบริเวณพื้นที่ซึ่งต้องการการปรับปรุงเร่งด่วนในช่วง 10 ปี ข้างหน้าและได้เสนอยุทธศาสตร์ที่สำคัญสำหรับการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของแหล่งที่พักอาศัย

3) เขตศูนย์กลางมรดกทางประวัติศาสตร์

แผนพัฒนาเมืองกรุงเทพมหานคร ได้เสนอให้พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวมรดกสยาม เป็นการจัดเส้นทางท่องเที่ยวอย่างเป็นระเบียบ น่าสนใจ และอุดมไปด้วยความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่สวยงามตามเส้นทางท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสสถานที่ทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ในเขตมรดกทางประวัติศาสตร์ของกรุงเทพมหานครอย่างทั่วถึง และได้มีการจัดระบบการขนส่งสาธารณะ ด้วยระบบรถประจำทางไฟฟ้าขนาดเล็กตามเส้นทางท่องเที่ยวแต่ละเส้นทาง มีการติดป้ายบอกเส้นทางและระดมความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

ภาพที่ 3.10 แสดงข้อบัญญัติ ๗ โดยรอบกรุงรัตนโกสินทร์

4) ระบบสวนสาธารณะที่ผสมผสาน

แผนพัฒนากรุงเทพมหานครในช่วง 10 ปีข้างหน้า มีเป้าหมายที่จะเพิ่มพื้นที่สวนสาธารณะขึ้นจากเดิมเป็น 2 เท่าสำหรับประชากรในกรุงเทพมหานครและให้ในแต่ละเขตมีสวนสาธารณะอย่างน้อย 1 แห่ง นอกจากนี้ ยังได้เสนอให้สร้างสวนสาธารณะมุมเมืองขนาดใหญ่ ในบริเวณรอบนอกของกรุงเทพมหานคร เช่น สวนสาธารณะริมฝั่งทะเล ตลอดจนให้มีการพัฒนาสวนสาธารณะเชื่อมโยงกันหลายแห่ง ตามคลองบางกอกน้อยและคลองบางกอกใหญ่ในเขตธนบุรีและตามริมน้ำเจ้าพระยา พร้อมทั้งสร้างท่าเรือจอดเรือประจำทางเพื่อใช้เป็นที่พักและเป็นจุดเชื่อมโยงสำหรับระบบขนส่งทางน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.6 การศึกษาบทบาทและความสำคัญของเขตบางกอกน้อย

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของด้านกายภาพ , สังคม , เศรษฐกิจ , นโยบาย ของเขตบางกอกน้อย สามารถสรุปได้ว่า เขตบางกอกน้อยมีความสำคัญต่อกรุงเทพมหานคร ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้มีความสำคัญคือ ท่าเลที่ตั้งของเขตบางกอกน้อยที่อยู่ในพื้นที่เขตอนุรักษ์บริเวณพื้นที่ต่อเนื่องกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งมีโบราณสถาน , ชุมชนเก่าแก่ , อาชีพและประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ส่งผลให้พื้นที่นี้ สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ เกิดการเจริญเติบโตทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ประชากรในชุมชนต่าง ๆ มีรายได้เข้าสู่ชุมชน และมีแหล่งผลิตงานภาคอุตสาหกรรมมากมายรวมไปถึงงานด้านการบริการและการเกษตรด้วย ซึ่งปัจจุบันมีการเจริญเติบโตขึ้นมาก ในด้านการติดต่อ , การสัญจรและการคมนาคมมีความสะดวกรวดเร็ว ทั้งทางบกและทางน้ำ

3.1.7 การศึกษาปัญหาสำคัญของเขตบางกอกน้อย

3.1.7.1 ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเมือง

1) มลพิษทางน้ำ

แหล่งกำเนิดน้ำเน่าเสีย แหล่งกำเนิดน้ำเน่าเสียหลักและรองเกิดจากประชากรของเขตบางกอกน้อย , โรงแรม , โรงพยาบาล , สถาบันการศึกษา , สถาบันราชการ , สถานประกอบการต่าง ๆ , ตลาดสดและจากภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ

2) ภาวะของเสีย

- " ภาวะของเสีย " โดยความหมายรวม หมายถึง สิ่งของที่เหลือใช้จากการอุปโภคและบริโภคที่เสื่อมสภาพจนใช้ประโยชน์ไม่ได้รวมเรียกว่า " ภาวะของเสีย " สามารถจำแนกเป็นประเภทหลักตามลักษณะที่จะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและประชากรได้ 4 ประเภท ได้แก่ มูลฝอยทั่วไปหรือขยะมูลฝอย , สิ่งปฏิกูล , ขยะติดเชื้อจากโรงพยาบาล , ภาวะของเสียพิเศษจากสารเคมี

3) มลทัศน

ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมของเขตบางกอกน้อย ที่เป็นผลพวงของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นปัญหาทางด้านมลทัศน (Visual Pollution) ในปัจจุบัน ได้แก่

- มลทัศนด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง เนื่องจากกิจกรรมในเมืองต้องการใช้สอยทั้งภายในและภายนอกอาคาร ดังนั้นจึงมีการก่อสร้างอาคารในรูปแบบและประเภทต่าง ๆ ความหนาแน่นของประชากรทำให้เกิดการกระจุกของกิจกรรม ซึ่งหมายถึงความแออัดและอาคารสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ด้วย ในเขตเมืองเก่าของชุมชนที่มีประวัติศาสตร์พัฒนามาแต่เดิมย่อม

มีปัญหาความทุดโทรมของอาคารสิ่งก่อสร้างรุ่นเก่า และความขัดแย้งในเรื่องรูปแบบอาคารเก่า และอาคารแบบใหม่ ซึ่งล้วนแต่ทำให้เกิดความขัดแย้งในกลุ่มของอาคารและชุมชน อิทธิพลของสถาปัตยกรรม ทำให้เกิดความหลากหลายในรูปแบบของสถาปัตยกรรมขาดความกลมกลืน โดยบางอาคารมีการตกแต่ง ซึ่งทำให้อาคารเกิดการทุดโทรมไม่เท่ากันและต่อเติมโดยพลการ ซึ่งลูก ล้าออกมานอกเขตที่ดินและที่สาธารณะ

- มลทัศน์ด้านระบบสาธารณูปโภค ได้แก่ ระบบไฟฟ้า ที่มีเสาไฟฟ้า, สายไฟฟ้า, หม้อแปลง, ดวงโคม ฯลฯ ระบบประปา ที่มีท่อส่งน้ำ, หัวจ่ายน้ำดับเพลิง ฯลฯ ระบบจราจร ที่มีป้ายจราจร, ป้ายสัญญาณ ระบบโทรศัพท์สาธารณะและระบบกระจายเสียง สิ่งเหล่านี้หากได้รับการออกแบบหรือดูแลรักษา จะช่วยลดปัญหามลทัศน์ได้ การออกแบบวางแผน ดำเนินการ โดยถือเอาความง่ายความสะดวกเฉพาะระบบ ล้วนสร้างปัญหาความสับสนรกรุงรังให้กับภูมิทัศน์ของเมือง

- มลทัศน์ด้านเครื่องประกอบถนนและเครื่องประดับบริเวณ องค์ประกอบของภูมิทัศน์ของเมืองต่าง ๆ เหล่านี้มีความหลากหลายรูปแบบ ตามสถานที่ต่าง ๆ ในเมืองซึ่งนับรวมเอาเครื่องประดับถนน (Street Furniture) ได้แก่ ม้านั่ง, เขื่อนริมน้ำ, สะพาน, คูคลอง สิ่งเหล่านี้หากไม่ได้รับการเอาใจใส่ บำรุงรักษา โดยปล่อยให้ทรุดโทรมล้วนแต่สร้างปัญหามลทัศน์ได้เช่นกัน

- มลทัศน์ทางสื่อ ในโลกปัจจุบันการสื่อสาร การโฆษณาประชาสัมพันธ์กลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชุมชนเมืองที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ซึ่งป้ายโฆษณาและประชาสัมพันธ์กลายเป็นองค์ประกอบเมืองที่สำคัญ โดยส่วนใหญ่มุ่งเน้นประโยชน์ทางการค้า ทำให้มีความหลากหลายในเรื่องวัสดุ ขนาดและเทคนิคต่าง ๆ

3.1.7.2 ปัญหาเกี่ยวกับชุมชนแออัด

โดยภาพรวมของการตั้งถิ่นฐานของชุมชนเขตบางกอกน้อย ที่เป็นชุมชนแออัด มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 32 ชุมชน ครอบคลุมพื้นที่ 800 - 900 ไร่ และมีประชากรรวมทั้งสิ้น 59,965 คน ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมเมืองใน ส่วนที่เป็นชุมชนแออัดทางด้านกายภาพและการตั้งถิ่นฐานของชุมชน จะใช้เกณฑ์พิจารณาที่เกี่ยวกับพื้นที่ของชุมชน, จำนวนประชากรในชุมชน, จำนวนบ้านเรือนที่อยู่อาศัย, จำนวนครัวเรือน, ขนาดของครัวเรือน, ความหนาแน่นของประชากร

3.1.7.3 ปัญหาเกี่ยวกับระบบการจราจร

1) การจราจรทางบก

ถนนสายหลักของเขตบางกอกน้อย คือ ถนนจรัญสนิทวงศ์, ถนน

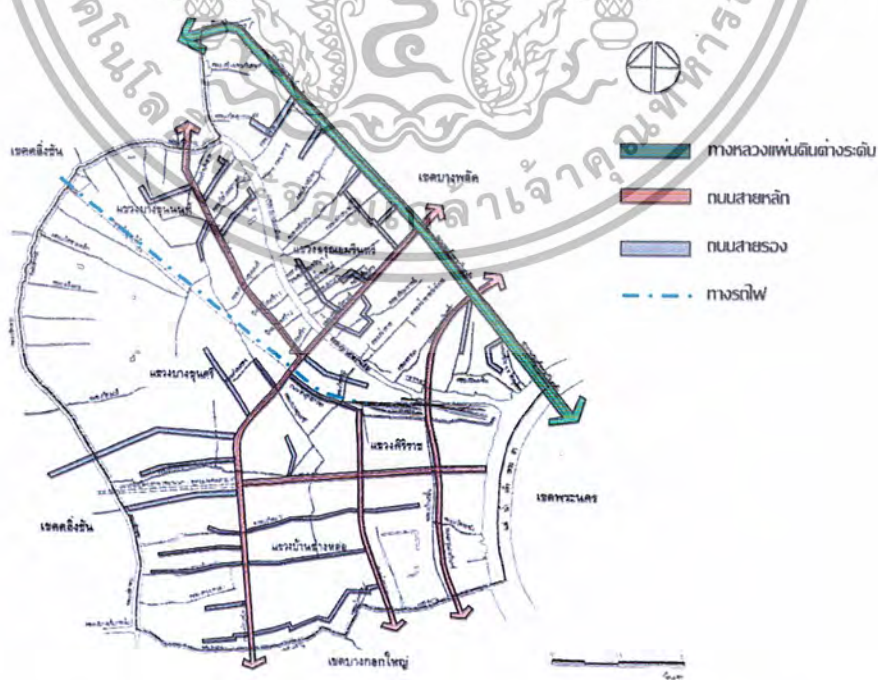
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อิสรภาพ , ถนนบรมราชชนนี ในช่วงที่ประสบปัญหาการจราจรคือชั่วโมงเร่งด่วนในช่วงเช้าและช่วงเย็น สาเหตุของปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออาการจราจรในรูปของอัตราความเร็วเฉลี่ยในการเดินทางเกิดจากปัญหาดังนี้

- ความขาดแคลนของโครงข่ายระบบถนนโดยภาพรวม ที่มีสัดส่วนของโครงข่ายระบบถนนเพียง 5.40 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่รวมบางกอกน้อย

- สัดส่วนของโครงข่ายระบบถนน ภายในเขตบางกอกน้อย เมื่อพิจารณาถึงบทบาทและหน้าที่ของ " ระบบถนนผ่านเมืองที่มีความเร็วสูงในรูปแบบของทางหลวงแผ่นดินหรือระบบทางด่วน : " ถนนสายหลัก " และ " ถนนสายรอง " : " ถนนสายย่อยในพื้นที่ " มีสัดส่วนประมาณ 17 : 74 : 9 เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของกรอบเฉลี่ยของเกณฑ์มาตรฐานของโครงข่ายระบบถนนภายในชุมชนเมือง 5 : 25 : 70

เกิดความคับสมในบทบาทและหน้าที่ ของโครงข่ายระบบถนนในแต่ละประเภท " ระบบถนนที่มีความเร็วสูง " ทำหน้าที่ทั้งถนนที่มีความเร็วสูงและถนนสายหลัก " ถนนสายหลัก " ทำหน้าที่ทั้งถนนสายหลัก ถนนสายรองและถนนสายย่อยในระดับพื้นที่ " ถนนสายรอง " ทำหน้าที่ถนนสายรองและถนนสายย่อย และมีรูปลักษณะของระบบโครงข่ายที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านการจราจรในเขตเมือง ในขณะที่ " ถนนสายย่อยในระดับพื้นที่ " ขาดความเชื่อมโยงกับถนนสายรองอย่างเป็นระบบและเหมาะสม

ภาพที่ 3.11 แสดงการคมนาคมทางบกของเขตบางกอกน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเฉพาะเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.12 แสดงสายรถประจำทางที่ผ่านเขตบางกอกน้อย

2) การจราจรทางน้ำ

จากสภาพการณ์ของความขาดแคลนของโครงข่ายถนน โดยเฉพาะถนนสายรองและถนนสายย่อยในระดับพื้นที่ที่เชื่อมโยงกับพื้นที่พัฒนาตอนใน การคมนาคมและการขนส่งทางน้ำยังคงมีบทบาทและหน้าที่หลักของการเดินทางของประชาชนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ริมน้ำ เรือที่ใช้ในการคมนาคมเป็นเรือยนต์เพลานหรือเรือหางยาว ซึ่งขาดการควบคุมประเภทของเรือ, ความเร็วเรือ, ระดับความดังของเสียงที่เกิดจากเครื่องยนต์ จึงส่งผลกระทบต่อชุมชนที่อยู่อาศัยสองฝั่งคลอง

3.1.7.4 ปัญหาเกี่ยวกับน้ำท่วมและน้ำแช่ขัง

ในบางพื้นที่และบางบริเวณของเขตบางกอกน้อย ที่มีความเสี่ยงต่อความเสียหายที่เกิดจากน้ำท่วมและน้ำแช่ขังในบางฤดูกาล ได้แก่ บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในท้องที่แขวงศิริราช, บริเวณชุมชนวัดสุวรรณาราม, บริเวณวัดศรีสุदारาม, บริเวณวัดภาวนาภิตาราม ฯลฯ ความเสียหายที่เกิดจากน้ำท่วม ถึงแม้ว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินที่รุนแรง แต่ส่งผลกระทบต่อและความเดือนร้อนของกิจกรรมต่าง ๆ และวิถีชีวิตของชุมชน โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัย

อยู่อย่างหนาแน่นในชุมชนแออัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.7.5 ปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัย

ความปลอดภัยที่คุกคามสังคมเมืองของเขตบางกอกน้อย เกิดจากสังคมเมืองที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐานของประชากรที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ที่นำมาสู่ปัญหาทางด้านยาเสพติด ปัญหาทางด้านอาชญากรรม ทั้งการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินและร่างกาย ในส่วนที่เป็นความปลอดภัยที่เป็นสาธารณภัยและอุบัติเหตุของเขตบางกอกน้อย พบว่าอัคคีภัยมีเกิดขึ้นบ่อยครั้ง โดยมากเกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชนแออัดที่มีประชากรและอาคารอยู่อาศัย และสิ่งปลูกสร้างหนาแน่น การเข้าออกของชุมชนจึงแออัดไม่สะดวก

3.1.7.6 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน

แม้ว่าการวางแผนการใช้ที่ดินของเขตบางกอกน้อยตามผังเมืองกรุงเทพมหานคร – มหานครมีการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามที่ได้จำแนกทำกฎกระทรวงและมีการบังคับใช้แล้วในปัจจุบัน ที่มีการแบ่งประเภทการใช้ที่ดินของเขตบางกอกน้อยออกเป็น 4 ประเภทคือ การใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง, การใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก, การใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม และการใช้ที่ดินประเภทสถาบันราชการ สาธารณูปโภค, สาธารณูปโภค การประกาศบังคับใช้ที่ดินตามกฎกระทรวงว่าด้วยการผังเมืองดังกล่าวเพียง “ การสั่งและการควบคุม ” (Command and Control : CAC) เท่านั้น โดยขาดมาตรการซึ่งนำการพัฒนาและแผนการลงทุนด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (Capital Improvement Program : CIP) เข้ามาเสริมและสนับสนุน ส่งผลให้การพัฒนาของเขตบางกอกน้อยกระจายสู่พื้นที่ริมขอบ (Peripheral Sprawl) และพื้นที่ว่างตอนในอย่างไร้ทิศทางและการควบคุมการใช้ที่ดิน ที่ส่งผลกระทบต่อรูปลักษณ์ของชุมชนเมือง ทั้งในส่วนที่เป็น “ เขตชีวมณฑล ” (Biosphere Zone) ที่มีคุณค่าทางสุนทรียภาพของแม่น้ำเจ้าพระยา, คลองบางกอกน้อย, คลองชักพระ, คลองมอญ ตลอดจนคลองสาขาต่าง ๆ “ เขตอนุรักษ์ทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรมและมรดกทางวัฒนธรรม ” (Renaissance Zone) ของโบราณสถาน, โบราณวัตถุ, ศิลปวัตถุและมรดกทางวัฒนธรรม และ “ เขตการพัฒนาสมัยใหม่ ” (Technopolis Zone) ของย่านธุรกิจการค้าและแหล่งที่อยู่อาศัยริมน้ำ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

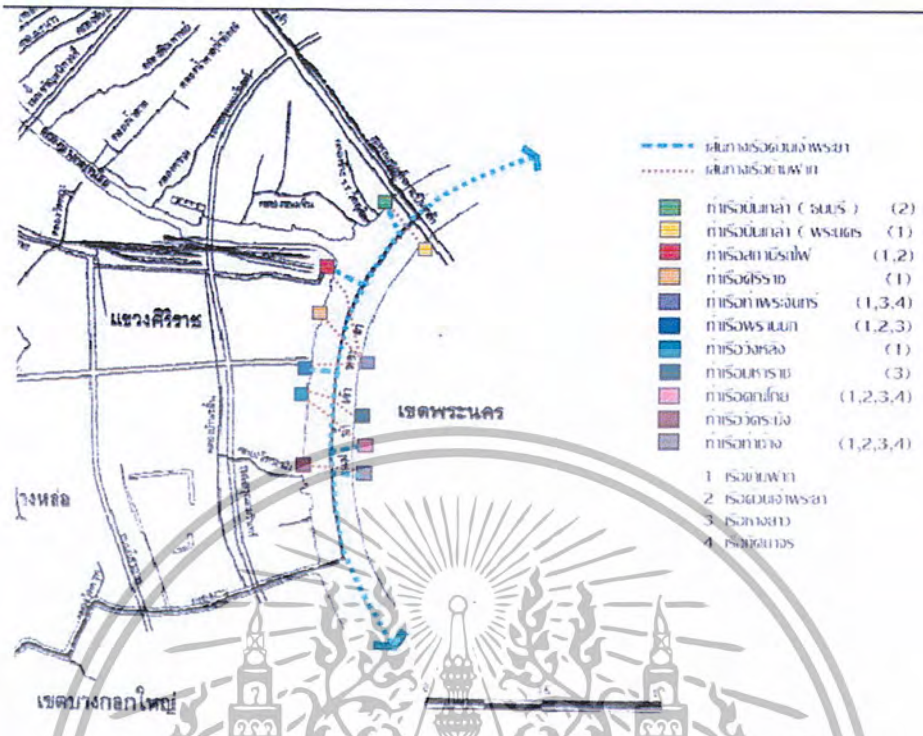

ภาพที่ 3.13 แสดงคลองสายหลักและคลองสายรองในเขตบางกอกน้อย

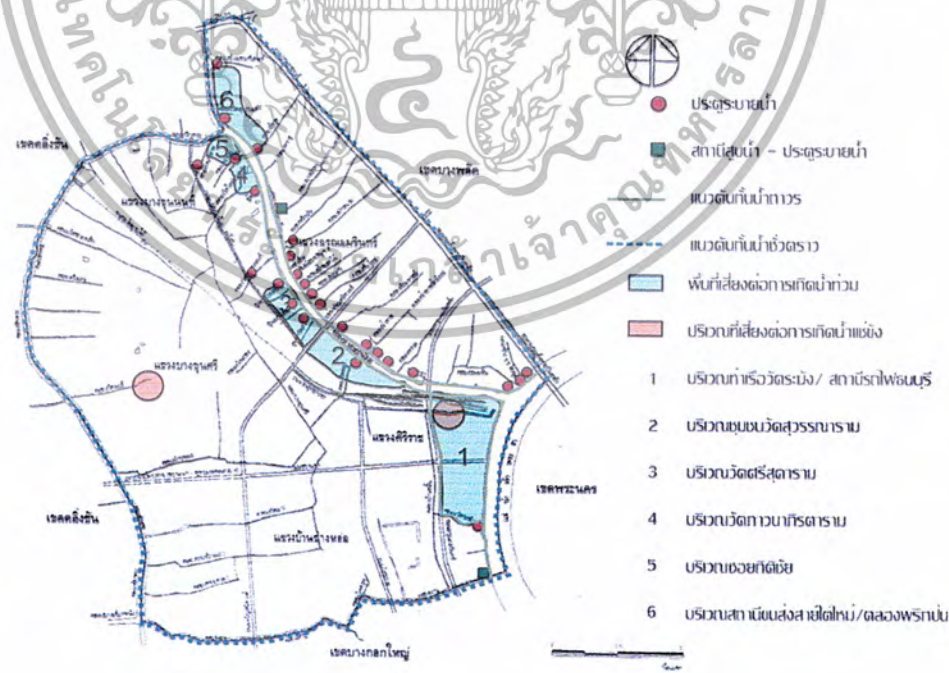

ภาพที่ 3.14 แสดงการคมนาคมทางน้ำในเขตบางกอกน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.15 แสดงเส้นทางการคมนาคมจากแม่น้ำเจ้าพระยาสู่คลองบางกอกน้อย

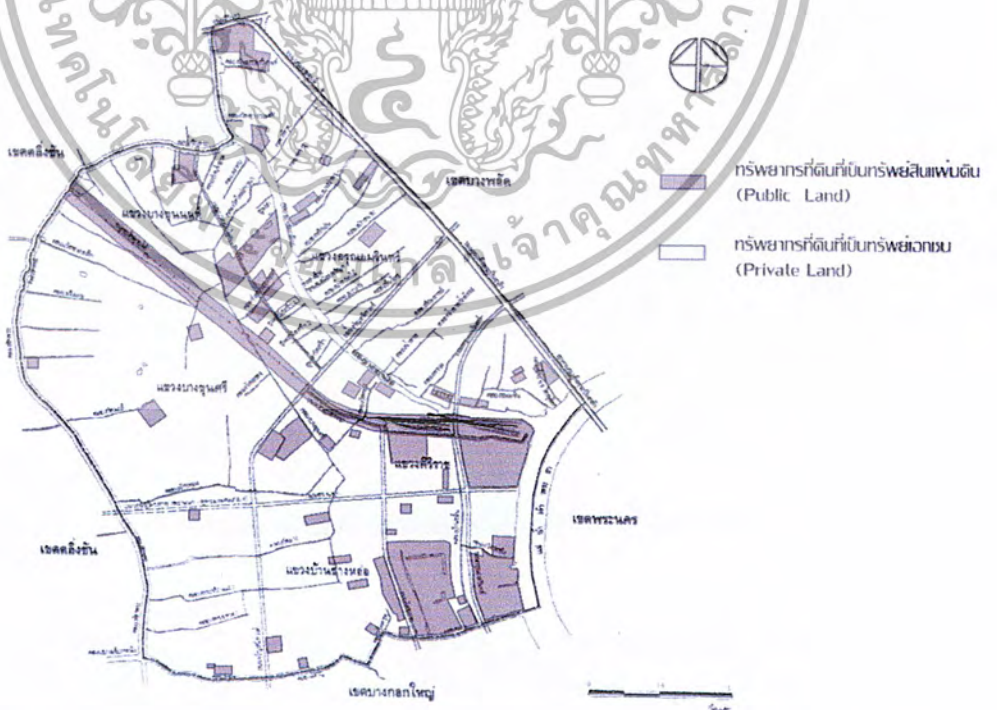

ภาพที่3.16 แสดงพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมและน้ำแช่แข็ง,ตำแหน่งประตูปรับน้ำ,สถานีสูบน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.17 แสดงสถานที่สำคัญในเขตบางกอกน้อย

ภาพที่ 3.18 แสดงทรัพย์สินที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินและเอกชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ขออนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษาชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)

3.2.1 การศึกษาสภาพทั่วไปทางด้านกายภาพของชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)

ชุมชนบ้านวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ) เป็นชุมชนเก่าแก่ที่ตั้งอยู่บริเวณริมคลองบางกอกน้อยฝั่งใต้ ติดกับสถานีรถไฟธนบุรี ยาวขนานไปกับลำคลองบางกอกน้อยประมาณ 800 เมตร ถึงบริเวณวัดสุวรรณาราม ชุมชนมีพื้นที่ 63.5 ไร่

โดยมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับคลองบางกอกน้อย

ทิศใต้ ติดต่อกับสถานีรถไฟธนบุรีและแขวงบ้านช่างหล่อ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับสถานีรถไฟธนบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับถนนจรัญสนิทวงศ์

ภาพที่ 3.19 แสดงอาณาเขตที่ติดต่อกับพื้นที่ศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินของชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)

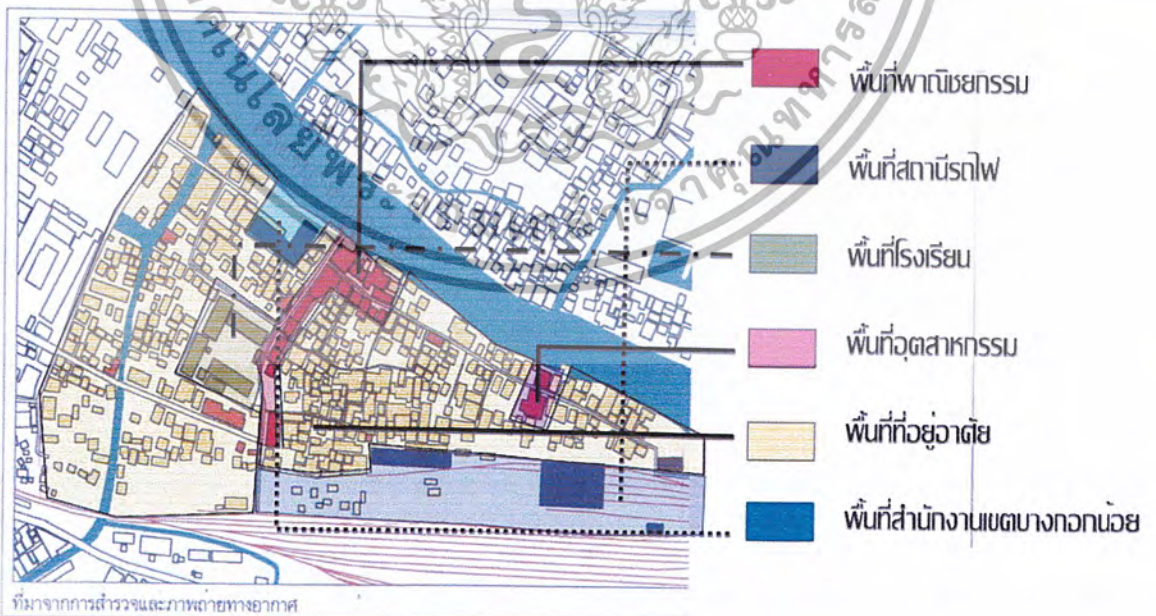
1. การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการพักอาศัย
ชุมชนวัดสุวรรณารามมีการใช้พื้นที่เพื่อการพักอาศัยโดยส่วนใหญ่ รองจากถนนและพื้นที่ว่าง ซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่ว ๆ ชุมชน โดยมีการใช้อย่างแออัด ในบริเวณที่เป็นพื้นที่ด้านในระหว่างหลังสถานีรถไฟธนบุรีกับคลองบางกอกน้อย
2. การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรม
มีการประกอบการพาณิชยกรรมในอาคารพักอาศัย และส่วนใหญ่พื้นที่เพื่อพาณิชยกรรมจะอยู่ใจกลางภายในชุมชน ตามแนวซอยหลักของชุมชน กิจกรรมหลักคือการค้าขายของชำและของใช้ทั่วไป ซึ่งรวมไปถึงอาหารด้วย
3. การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อสถานศึกษา
ในชุมชนวัดสุวรรณาราม มีโรงเรียนซึ่งอยู่ในระดับประถม คือโรงเรียนวัดสุวรรณารามและโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม ซึ่งอยู่บริเวณใจกลางชุมชน
4. การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรม
อุตสาหกรรมภายในชุมชน เป็นแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก คือการทำอุตสาหกรรมทำชิ้นลงหิน อันเป็นอุตสาหกรรมครัวเรือนที่มีมาแต่ดั้งเดิม ซึ่งปัจจุบันเหลืออยู่เพียงแห่งเดียวในชุมชน
5. การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อสถาบันราชการ
สถานที่ราชการที่อยู่ในชุมชน คือสำนักงานเขตบางกอกน้อย อยู่บริเวณริมคลองบางกอกน้อย มีท่าเรืออยู่บริเวณหน้าสำนักงานเขต ยังมีสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) และรวมไปถึงส่วนที่ซ่อมหัวรถจักรของรถไฟด้วย
6. การใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ
ส่วนใหญ่พื้นที่ของในชุมชนจะเป็นถนนและที่ว่างโดยมาก และเป็นแหล่งเสื่อมโทรม , พื้นที่กร้าง ขาดการดูแลและปรับปรุง พื้นที่ว่างบางส่วนถูกบุกรุกโดยมีคนอพยพย้ายเข้าไปอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.12 แสดงประเภทการใช้ที่ดินพื้นที่ศึกษาชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)

ประเภทการใช้ที่ดิน	จำนวนพื้นที่(ไร่)	ร้อยละ
1. ที่อยู่อาศัย	30.50	48.03
2. พาณิชยกรรม	0.78	1.23
3. สถานศึกษา	3.50	5.52
4. อุตสาหกรรม	0.30	0.47
5. สถาบันศาสนา	2.60	4.09
6. สถาบันราชการ	18.42	29.00
7. ถนนและพื้นที่ว่าง	7.40	11.66
รวมพื้นที่โครงการ	63.50	100

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานผังเมือง โดยภาพถ่ายทางอากาศและการสำรวจ

ภาพที่ 3.20 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่ศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3 ระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่งของชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)

1. การคมนาคมขนส่งทางบก

การเดินทางส่วนใหญ่ร้อยละ 86.88 เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล ส่วนการเดินทางโดยระบบการขนส่งสาธารณะโดยรถประจำทางร้อยละ 5.67 และการเดินทางโดยใช้รถรับจ้างจากพื้นที่ที่ยังไม่มีการบริการรถโดยสารประจำทางร้อยละ 6.04

- สถานีรถไฟ (Railway Station) โดยมีสถานีรถไฟธนบุรีตั้งอยู่ในแขวงศิริราช ที่ทำหน้าที่เป็นจุดเริ่มต้นในการเดินทาง , จุดเปลี่ยนผ่าน , จุดหมายปลายทางของการเดินทางของประชากรในเขตบางกอกน้อยและนักท่องเที่ยวต่าง ๆ

- สถานีรถโดยสารประจำทาง (Bus Station) เขตบางกอกน้อยมีสถานีรถโดยสารประจำทาง 3 สถานีคือ สถานีรถโดยสารประจำทางใต้สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า ให้บริการจำนวน 14 สายรถ , สถานีรถโดยสารถนนรถไฟ ให้บริการจำนวน 2 สายรถ , สถานีรถโดยสารพรานนก ให้บริการจำนวน 3 สายรถ

- สถานีรถรับจ้างขนาดเล็ก (Jitney Station) ตั้งอยู่บริเวณสถานีรถไฟธนบุรี ให้บริการเดินรถ 3 เส้นทาง คือ สถานีรถไฟธนบุรี – วัดประดู่ เขตตลิ่งชัน , สถานีรถไฟธนบุรี – หมู่บ้านชัยพฤกษ์ อ. บางใหญ่ จ. นนทบุรี , สถานีรถไฟธนบุรี – บางพระม เขตตลิ่งชัน

จากระบบการขนส่งสาธารณะทางบก พบว่ารถโดยสารประจำทางได้เข้ามามีบทบาทมากที่สุด

2. การคมนาคมขนส่งทางน้ำ

แม่น้ำเจ้าพระยา เป็นโครงข่ายของระบบคมนาคมขนส่งทางน้ำในแผ่นดินสายหลักที่ทอดผ่านศูนย์กลางของกรุงเทพมหานครตลอดแนวลำน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยา โดยได้มีการเชื่อมโยงไปสู่คลองบางกอกน้อยและมีท่าเรือหลักในแขวงศิริราช ดังนี้

- ท่าเรือริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ เป็นจุดเปลี่ยนทางการคมนาคมทางน้ำและทางบกของเขตบางกอกน้อยและพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ ท่าวัดระฆังโฆสิตาราม ใช้รองรับเรือยนต์ข้ามฟากมีผู้โดยสารเฉลี่ยวันละ 1,000 คน , ท่าพรานนกและวังหลัง ใช้รองรับเรือยนต์ข้ามฟากและเรือด่วนเจ้าพระยามีผู้โดยสารเฉลี่ยวันละ 20,000 คน , ท่ารถไฟบางกอกน้อย ใช้รองรับเรือยนต์ข้ามฟากและเรือด่วนเจ้าพระยามีผู้โดยสารเฉลี่ยวันละ 1,500 คน และยังมีท่าเรือสำนักงานเขตบางกอกน้อย , ท่าเรือตลาด , ท่าเรือวัดสุวรรณาราม โดยมีระบบเรือด่วน , ระบบเรือข้ามฟาก , ระบบเรือโดยสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.4 ระบบทางสัญจรในชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)

การเข้าถึงชุมชนสามารถเข้าถึงได้โดยเส้นทางรถ , ทางน้ำ , ทางเดินเท้า ทั้งจากทางด้านถนนจรัญสนิทวงศ์ซอย 32 และการเดินเท้าเข้าจากสถานีรถไฟบางกอกน้อย โดยทางด้านทางเข้าถนนจรัญสนิทวงศ์ มีสภาพผิวจราจรค่อนข้างกว้างขวางช่วงต้นซอย สามารถใช้งานได้สะดวก แต่ส่วนถนนที่อยู่ลึกเข้าไปจะแคบลงจึงทำให้การสัญจรที่ลึกลงไปไม่สะดวกเข้าถึง ยากแต่ก็ยังสามารรถใช้รถจักรยานยนต์ได้สำหรับการสัญจรภายในชุมชน

3.2.5 ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการของวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)

3.2.4.1 ระบบไฟฟ้า

การบริการด้านไฟฟ้าในพื้นที่เขตบางกอกน้อยทั้งหมด อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของการไฟฟ้านครหลวงธนบุรี โดยให้บริการทางด้านกระแสไฟฟ้าในเขตบางกอกน้อย ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างทั่วถึงและเพียงพอ ตลอดจนไฟฟ้าที่ให้แสงสว่างในพื้นที่สาธารณะต่าง ๆ

3.2.4.2 ระบบประปา

การให้บริการด้านการประปาในพื้นที่เขตบางกอกน้อยทั้งหมด อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของการประปานครหลวง โดยมีสำนักงานการประปาสาขาบางกอกน้อย ที่มีพื้นที่การให้บริการครอบคลุมไปถึงเขตบางพลัดและเขตตลิ่งชัน โดยอาคารที่อยู่อาศัยมีผู้ใช้น้ำมากที่สุด จำนวน 21,053 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.31 ในจำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด 27,233 ราย

3.2.4.3 ระบบระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม

เนื่องด้วยปัญหาความเสื่อมโทรมและความถดถอยทางด้านกายภาพ ของระบบคลอง ปัญหาด้านการขาดการวางแผนระบบท่อระบายน้ำที่เหมาะสม ทำให้ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบทางธรรมชาติเอื้อต่อการเกิดการน้ำท่วม เช่น ปริมาณฝน , ปริมาณน้ำทุ่งและน้ำเหนือ , น้ำทะเลหนุน ส่งผลให้ระดับน้ำในแม่น้ำลำคลองเพิ่มมากขึ้นและบางบริเวณมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมและน้ำแช่ขัง

- ระบบระบายน้ำ

ระบบระบายน้ำมีทั้งท่อระบายน้ำสายประธานและระบายน้ำแขนง ที่ทำหน้าที่ระบายน้ำทั้งจากอาคารบ้านเรือนและอาคารต่างๆ พร้อมทั้งน้ำฝนที่ระบายลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาและคลองบางกอกน้อย โดยที่การวางท่อระบายน้ำของภายในชุมชนจะวางท่อโดยใช้แนวทางเดินในชุมชนเป็นทางเดินท่อระบายน้ำ

- การป้องกันน้ำท่วม ได้มีการจัดทำแผนป้องกันน้ำฝน โดยทำความเข้าใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สะอาดคูคลองเพื่อเปิดทางน้ำไหล ก่อสร้างท่อลอดตามแนวคลองด้วยท่อที่มีขนาดยาวเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.30 เมตร และทำความสะอาดท่อระบายน้ำของถนนและซอยต่าง ๆ ทำการจัดทำแผนป้องกันน้ำท่วมและน้ำหลาก โดยการก่อสร้างแนวคันกันน้ำตามแนวชายฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและตามแนวชายฝั่งคลองบางกอกน้อย ส่วนในพื้นที่ที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมได้มีการวางเรียงกระสอบทรายเป็นแนวป้องกันและเสริมระดับ ปิดกั้นท่อระบายน้ำ ติดตั้งทำนบไม้ชั่วคราวและติดตั้งเครื่องสูบน้ำ ฯลฯ

3.2.6 ลักษณะอาคารในพื้นที่ศึกษาชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)

3.2.6.1 สภาพโครงสร้างอาคาร

สภาพโครงสร้างของอาคารในชุมชนวัดสุวรรณาราม ส่วนใหญ่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย รองลงมาเป็นอาคารที่ใช้เพื่อพาณิชย์กรรม สภาพโครงสร้างอาคาร มีความเสื่อมโทรมและค่อนข้างเก่าแก่สมควรที่จะได้รับการปรับปรุงฟื้นฟูให้ดีขึ้น เพื่อให้สืบสานมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชนให้ยั่งยืนต่อไป

3.2.6.2 ลักษณะและสภาพอาคารแยกตามประเภทการใช้

ประกอบด้วย

1) อาคารที่ใช้เพื่อการพาณิชย์ จะอยู่บริเวณศูนย์กลางของชุมชน และอยู่บริเวณด้านหน้าต้นซอยทางเข้าซอยจรัญสนิทวงศ์ 32

2) อาคารเพื่อการพักอาศัย จะอยู่ในซอยและประกอบกิจกรรมอื่น ๆ ไปด้วย ซึ่งพื้นที่บริเวณนี้เป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น บ้านส่วนใหญ่เป็นบ้านไม้ ที่ค่อนข้างเก่า

3.2.6.3 ความสูงของอาคาร

ความสูงของอาคารในพื้นที่ศึกษาสามารถจำแนกเป็น 3 ระดับคือ

1) อาคารสูง 1 – 2 ชั้น เป็นความสูงของอาคารส่วนใหญ่ในพื้นที่ศึกษา ซึ่งอาคารเก่า วัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นไม้ อาคารที่เพิ่งสร้างใหม่สร้างด้วยปูน

2) อาคารสูง 3 – 4 ชั้น เป็นอาคารพาณิชย์ และ ที่อยู่อาศัย สลับกันไป โดยอยู่ในรูปแบบของทาวเฮาส์และอาคารพาณิชย์สูง 3 ชั้น

3) อาคารสูง 5 ชั้นขึ้นไป เป็นอาคารพาณิชย์อยู่บริเวณต้นซอยทางเข้าซอยจรัญสนิทวงศ์ 32

3.2.7 กรรมสิทธิ์ที่ดินในชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)

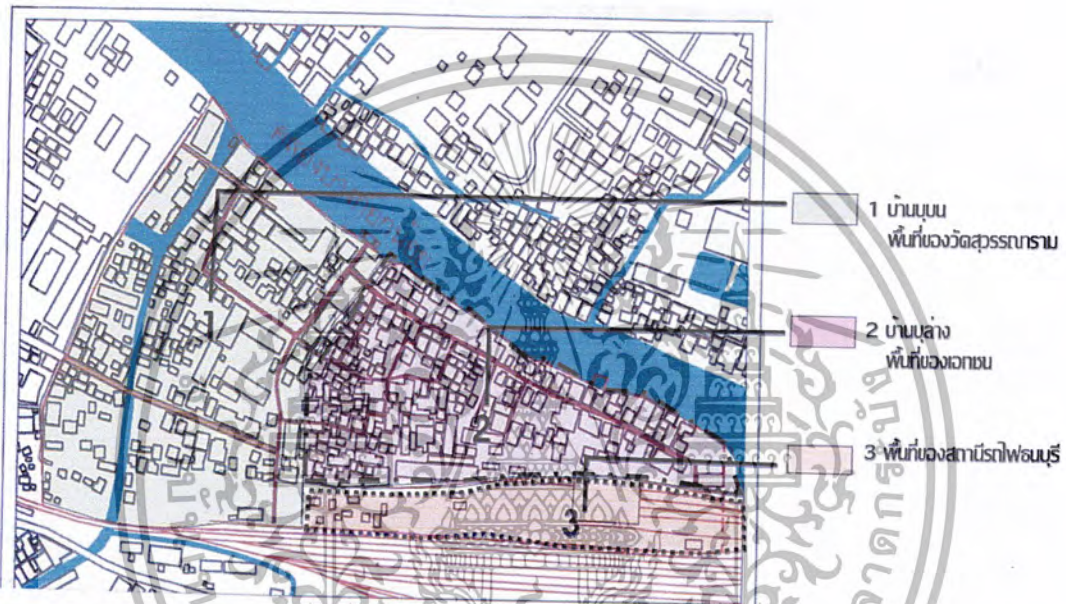
กรรมสิทธิ์ที่ดินของชุมชนวัดสุวรรณาราม แบ่งออกได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) บ้านบุบน คือ ส่วนที่อยู่ด้านหน้าของชุมชนจนสุดเขตของสำนักงานเขต บางกอกน้อย จะประกอบด้วย

- ที่ดินราชการ
- ที่ดินของวัด

2) บ้านบุล่าง คือ ส่วนที่ต่อจากด้านหลังของสำนักงานเขต ไปจนถึงสุดเขตของชุมชนคือสถานีรถไฟธนบุรี จะเป็น ที่ดินของเอกชน ที่ให้เช่า

ภาพที่ 3.21 แสดงการแบ่งพื้นที่ของพื้นที่ศึกษา

ตารางที่ 3.13 แสดงสภาพโครงสร้างอาคารชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ)

ประเภทการใช้ที่ดิน	สภาพที่อยู่ประเภท มาตรฐาน	สภาพที่ตรวจเกณฑ์ มาตรฐาน		รวม	รวมทั้งสิ้น	
		ต้องซ่อมแซม ใหญ่	ชำรุด		โครงสร้าง ทั้งหมด	โครงสร้างต่ำกว่า มาตรฐาน
1.ที่อยู่อาศัย	116	153	134	287	403	71.22
2.พาณิชยกรรม	4	0	84	84	88	95.45
3.สถาบันราชการ	1	0	3	3	4	75.00
4.สถาบันการศึกษา	1	0	0	0	1	0
5.สาธารณสุข	1	0	0	0	1	0
6.อุตสาหกรรม	0	0	2	0	2	100.00
รวม	123	153	223	376	499	75.35

ที่มา : จากการสำรวจ ฝ่ายวางปรับปรุงฟื้นฟูเมือง กองจัดรูปที่ดินและปรับปรุงฟื้นฟูเมือง สำนักผังเมือง กทม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.8 ราคาที่ดินของชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)

ราคาที่ดินในพื้นที่ศึกษา มีดังนี้

ตารางที่ 3.14 แสดงการเปรียบเทียบราคาประเมินที่ดินปีพ.ศ.2539-2542 และปีพ.ศ.2543- 2546

บริเวณที่ดินของชุมชนวัดสุวรรณาราม	ราคาประเมินที่ดิน ปีพ.ศ.2539-2542 (บาทต่อตารางวา)	ราคาประเมินที่ดิน ปีพ.ศ.2543-2546 (บาทต่อตารางวา)
1. ติดคลองบางกอกน้อย , คลองอื่น ๆ	8,000 – 25,000	7,000 – 20,000
2. กลุ่มที่ดินที่ไม่มีทางเข้าออก	-	5,000 – 20,000
3. ซอย , ทางอื่น ๆ	18,000 – 100,000	15,000 – 90,000
4. ซอยจรัญสนิทวงศ์ 24 – 32	20,500 – 60,000	25,000 – 50,000
5. ถนนจรัญสนิทวงศ์จากบางกอกน้อยถึงคลองมอญ	80,000 – 120,000	40,000 – 100,000

ที่มา : กรมที่ดิน , 2546

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์สภาพทั่วไปและบทบาทของพื้นที่

การศึกษาและวิเคราะห์สภาพทั่วไปและบทบาทของพื้นที่ จะมีผลต่อการพัฒนาพื้นที่ศึกษา ชุมชนวัดสุวรรณาราม ให้เกิดเป็นชุมชนที่มีความเป็นอยู่ที่ดีในอนาคต โดยการวิเคราะห์จากแผนพัฒนาและโครงการที่เกี่ยวข้อง ศักยภาพและข้อจำกัดของพื้นที่ศึกษา รวมถึงปัญหาทางด้านกายภาพที่จะส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน แนวโน้มการขยายตัวในอนาคต เพื่อที่จะสรุปบทบาทหน้าที่สำหรับการเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงชุมชนให้เกิดเป็นแนวความคิดและแนวทางการออกแบบที่เหมาะสมต่อไป

4.1 การวิเคราะห์แผนพัฒนาและโครงการที่เกี่ยวข้อง

4.1.1 การศึกษาทางด้านนโยบายในประเทศไทย

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-3 (พศ.2504 - 2519)

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เริ่มประกาศใช้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับแรก การดำเนินการวางแผนพัฒนาต่าง ๆ ได้มีการปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเป็นลำดับและยังได้มีการขยายขอบเขตการพัฒนาให้กว้างขวางออกไป คือ ได้ริเริ่มทำการพัฒนาการวางแผนด้านกำลังคนและวางแผนเศรษฐกิจส่วนของตนเองขึ้นอีกด้วย แต่เนื่องจากได้มีการพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน จึงทำให้การพัฒนาเมืองขาดแผนนโยบายหลักที่ชัดเจน และขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ ซึ่งรวมไปถึงการวางแผนพัฒนาเมืองอย่างเป็นระบบและในระยะนั้นยังไม่มีผังเมืองรวมสำหรับเขตนครหลวง เพื่อบังคับการใช้ที่ดินที่ชัดเจน ดังนั้นการพัฒนาที่ผ่านมาจึงเป็นเพียงการแก้ปัญหาวิกฤตการณ์เฉพาะหน้าเท่านั้น จึงส่งผลกระทบต่อให้การขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนเมือง มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว การใช้ประโยชน์ของที่ดินไม่เป็นระบบระเบียบขาดประสิทธิภาพเนื่องจากขาดการควบคุม ปัญหาของอัตราประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมไปถึงที่อยู่อาศัย ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการมีความต้องการมากขึ้น ซึ่งการขยายตัวของประชากรได้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดผลกระทบทั้งทางด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่

และสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ทำให้คุณภาพของประชากรต่ำกว่ามาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปยังผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมและคนจนในเมือง

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4-7 (พศ.2520 - 2539)

เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-3 ได้วางแนวทางการพัฒนาต่าง ๆ ไว้แล้ว ดังนั้นจึงได้มีการดำเนินงานตามแผนที่ได้วางไว้คือมุ่งเน้นการกระจายความเจริญของเมืองหลวงออกไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น เพื่อชะลออัตราการขยายตัวของประชากรในกรุงเทพฯให้ต่ำลงและป้องกันการอพยพเข้าเมืองของประชากรต่างจังหวัด ดังนั้นจึงได้มีแนวทางในการพัฒนาเร่งรัดปรับปรุงสภาพแวดล้อมของนครหลวง และเน้นการพัฒนากลุ่มผู้มีรายได้น้อย โดยเน้นในเรื่องของการจัดบริการสาธารณะให้ทั่วถึง ตลอดจนการส่งเสริมอาชีพ เพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยวิธีการที่ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตน การประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนให้องค์การเอกชนเข้ามามีบทบาท ในการพัฒนาชุมชนแออัดในเขตมหานคร และมุ่งปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนเมืองที่มีสภาพเสื่อมโทรม กำหนดให้ท้องถิ่นเป็นองค์การกลางในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ พร้อมทั้งจัดผังเมืองเฉพาะชั้นเพื่อให้เป็นมาตรการในการฟื้นฟูชุมชนเมืองรวมทั้งยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยให้มีกฎหมายเฉพาะชั้นเพื่อดูแลคนในชุมชนแออัดและคุ้มครองสิทธิการอยู่อาศัยของชาวชุมชน เช่นปรับปรุงชุมชนแออัดที่มีอยู่เดิมหรือจัดหาที่อยู่ใหม่ให้แก่ชุมชนที่ถูกไล่ออก และทั้งนี้ยังรวมไปถึงในเรื่องของการอนุรักษ์พื้นที่ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยเฉพาะในเขตกรุงรัตนโกสินทร์และบริเวณพื้นที่ต่อเนื่อง ซึ่งมีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกทางหนึ่งด้วย อีกทั้งส่งเสริมให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจกระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พศ.2540 - 2544)

ถึงแม้ว่าการพัฒนาประเทศจะบรรลุตามเป้าหมายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็ตามแต่ กิจกรรมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ก็ยังคงกระจุกตัวอยู่ในเมืองหลวงและปริมณฑล ดังนั้นแผนพัฒนาจึงมุ่งเน้นถึงการพัฒนาศักยภาพการมนุษย์เป็นหลักและพัฒนาพื้นที่มหานคร เพื่อช่วยแก้ปัญหาการพัฒนาที่ขาดความสมดุลคือ " เศรษฐกิจดี สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน " โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักในการพัฒนาดังนี้

การพัฒนาศักยภาพคน ประกอบด้วยส่งเสริมให้ประเทศมีโครงสร้างประชากรที่เหมาะสมและมีการกระจายตัวของประชากรที่สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสการพัฒนา ในแต่ละพื้นที่ของประเทศ

การพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาคน โดยการให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและสังคม เพื่อพัฒนาระบบความมั่นคงทางสังคม และสร้างหลักประกันด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางพัฒนาที่กำหนดไว้เป็นการชี้ทิศทาง ตามวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยไม่เน้นรายละเอียดของแนวทางการพัฒนาตามสาขาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายที่จะทำให้เกิดผลต่อประชาชนมิใช่องค์กรของรัฐ

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 - 2549)

เป็นแผนยุทธศาสตร์ซึ่งนำการพัฒนาประเทศระยะ 5 ปี ที่มีจุดมุ่งหมายมุ่งเน้นในการแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศ มุ่งปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองให้เข้าสู่สมดุลและยั่งยืน นำไปสู่เป้าหมายระยะยาวในการกระจายโอกาสการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ให้เท่าเทียมกันตามศักยภาพในทุกพื้นที่ โดยจะดำเนินการตามหลัก "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ที่ยึดคนในพื้นที่เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมที่อาศัยความเข้มแข็งของชุมชนทั้งในชนบทและเมืองเป็นพื้นฐาน ให้คนส่วนใหญ่ของประเทศสามารถพึ่งตนเองได้ โดยการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ตามศักยภาพ สอดคล้องกับวัฒนธรรม ค่านิยม และความต้องการของคนในสังคม

แต่เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 มีการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 จึงเป็นการพัฒนาควบคู่ไปกับแนวคิดที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและให้การพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขปัญหาความยากจน การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ฟื้นวิกฤต พร้อมไปกับการวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง และสร้างระบบการบริหารจัดการภายใต้ที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกระดับ

4.1.2 การศึกษาข้อมูลทางด้านนโยบายระดับกระทรวง

- แผนกระทรวงมหาดไทยฉบับที่ 1-4 (พ.ศ. 2515 - 2534)

ในระยะนี้เป็นช่วงที่เริ่มมีการใช้แผนกระทรวงมหาดไทย นโยบายส่วนใหญ่จึงเป็นการเน้นไปในเรื่องของทางด้านการปกครองประเทศ ซึ่งการกล่าวถึงเมืองทางด้านการวางผังเมืองจึงยังไม่ค่อยมีบทบาทต่อการปกครองเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาเมืองยังมีไม่มาก

- แผนกระทรวงมหาดไทยฉบับที่ 5-6 (พ.ศ. 2535 - 2544)

ภายหลังจากแผนพัฒนาในระยะแรกทางด้านการปกครองประเทศได้มีการพัฒนาขึ้นในระดับหนึ่ง ซึ่งต่อมาภายหลังจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการวางผังเมืองและความเป็นอยู่ของประชาชน ดังนั้นจึงได้มีนโยบายในการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับพื้นที่ พร้อมไปกับการวางแผนพัฒนาให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่น่าอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แผนกระทรวงมหาดไทยฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2545 – 2549)

เนื่องจากได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นโยบายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้จะพัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองน่าอยู่แล้ว ยังมีนโยบายที่จะส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนในการพึ่งตนเอง พัฒนาเมืองให้น่าอยู่ โครงสร้างพื้นฐานและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9

4.1.3 การศึกษาข้อมูลทางด้านนโยบายการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

- แผนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวปี พ.ศ.2540 – 2546

ได้มีนโยบายส่งเสริมและอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรการท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับสิ่งแวดล้อม ช่วยทำนุบำรุงทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงคุณภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ส่งเสริมให้รัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นให้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาและร่วมกันแก้ไขหรือป้องกันปัญหาในการท่องเที่ยว ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ ตลอดจนสนับสนุนให้บุคลากรชาวไทยได้มีงานทำในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

4.1.4 การศึกษาข้อมูลทางด้านนโยบายการรถไฟแห่งประเทศไทย

- แผนโครงการพัฒนาการรถไฟแห่งประเทศไทย

การรถไฟแห่งประเทศไทย มีนโยบายในการพัฒนาปรับปรุง สถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) อยู่บริเวณฝั่งตะวันออกของสะพานอรุณอมรินทร์ ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองบางกอกน้อย มีโครงการปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยมีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาในเชิงอนุรักษ์และสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว โดยพัฒนาให้เป็นท่าเทียบเรือแห่งใหม่บริเวณริมคลองบางกอกน้อยและปรับปรุงพื้นที่ว่างให้เป็นสวนสาธารณะพักผ่อนหย่อนใจ ทั้งนี้ปรับปรุงเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

4.1.5 การศึกษาทางด้านนโยบายของกรุงเทพมหานคร

- แผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 1 – 4 (พ.ศ.2520 – 2539)

ในระยะเริ่มต้นกรุงเทพมหานครได้มีนโยบายในการปรับปรุงการใช้ประโยชน์ของที่ดินให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผังเมืองรวมและแก้ไขปัญหาด้านสังคมที่เกิดขึ้น รวมไปถึงการปรับปรุงสภาวะแวดล้อมที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของประชากรในกรุงเทพมหานคร

- แผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 5 (พ.ศ.2540 – 2544)

ในช่วงระยะนี้ได้มีการดำเนินงานต่างๆ เช่น การทำให้สภาวะแวดล้อมและภูมิทัศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของเมืองน่าอยู่ยิ่งขึ้น ด้วยการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและการลดปัญหามลพิษต่าง ๆ มีการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินและการพัฒนาเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จากการประเมินผลการดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักที่กำหนดไว้ ถึงแม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำก็ตาม

- แผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545 – 2549)

วิสัยทัศน์การพัฒนากรุงเทพมหานคร กำหนดได้ดังนี้ " กรุงเทพมหานครเป็นเมืองน่าอยู่ ด้วยการจัดการบริหารที่ดีและมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม โดยชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบคลุมมีความอบอุ่นและสงบสุข " เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์การพัฒนากรุงเทพมหานคร จึงได้กำหนดพันธกิจหลักการพัฒนาไว้ 7 ประการ ดังนี้

- การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการวางแผนพัฒนา การตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารและการปกครอง
- การสร้างความเข้มแข็งด้านการเงิน การคลัง โดยปรับปรุงการบริหารการเงิน การคลัง ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และภารกิจ ที่มีอยู่เดิมและที่ได้รับโอนจากการกระจายอำนาจจากรัฐสู่ท้องถิ่น
- การพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้
- การสร้างระบบคมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่มีประสิทธิภาพและสนับสนุนแนวทางการพัฒนาเมือง
- การเพิ่มศักยภาพของผังเมือง ให้เป็นเครื่องมือชั้นนำและสนับสนุนการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาด้านอื่น ๆ
- การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อม ให้เกิดสภาวะแวดล้อมที่ดีของเมืองอย่างยั่งยืน
- การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการบริหารและการบริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อสนับสนุนการบริการจัดการที่ดี

4.1.6 การศึกษาผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร

การวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร ได้จัดทำขึ้นโดย สำนักผังเมืองกระทรวงมหาดไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและดำรงรักษาบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมขนส่ง การสาธารณูปโภค บริการสาธารณะและสภาพแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 1,568.73 ตารางกิโลเมตร ตามขอบเขตการบริหารราชการของกรุงเทพมหานครได้กำหนดให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ นโยบาย เป้าหมายและมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิใช่เพื่อเผยแพร่หรือใช้เพื่อการพาณิชย์
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วิสัยทัศน์ที่ 1 มหานครที่มีความโดดเด่นในด้านศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

นโยบาย ดำรงรักษาและบูรณะสถานที่ ที่มีคุณค่าในทางด้านศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์และโบราณคดี เพื่อส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของกรุงเทพมหานครและของชาติ

เป้าหมาย การอนุรักษ์บริเวณ กรุงรัตนโกสินทร์และธนบุรี ย่านและชุมชนดั้งเดิมที่มีเอกลักษณ์ในด้านประเพณีและวัฒนธรรม

มาตรการ

- 1 อนุรักษ์ บูรณะและปฏิสังขรณ์โบราณสถานและโบราณวัตถุที่มีคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์และโบราณคดี
- 2 ปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนดั้งเดิมที่มีเอกลักษณ์ในด้านประเพณีและวัฒนธรรม
- 3 พัฒนาและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของย่านสำคัญทางประวัติศาสตร์และบริเวณชุมชนดั้งเดิม
- 4 กำหนดมาตรการ การใช้ประโยชน์ที่ดิน และการควบคุมรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของอาคารโดยรอบโบราณสถานและศาสนสถาน
- 5 ส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

วิสัยทัศน์ที่ 2 มหานครที่มีความน่าอยู่ และ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วยการรักษาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรทางธรรมชาติ

นโยบาย ฝอมคลายความแออัด โดยการกระจาย การพัฒนา และยกระดับของคุณภาพชีวิตของประชากร ด้วยสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ที่มีความพอเพียงและมีมาตรฐาน

เป้าหมาย การพัฒนาย่านที่อยู่อาศัย ในเขตชั้นใน และ เขตต่อเมืองของกรุงเทพมหานคร การฟื้นฟูบริเวณที่มีคุณค่าและความงามทางธรรมชาติ

มาตรการ

- 1 พัฒนาย่านที่อยู่อาศัย ปรับปรุง ฟื้นฟูชุมชนแออัดและแหล่งเสื่อมโทรม
- 2 ปรับปรุงฟื้นฟูแม่น้ำคูคลองพื้นที่เกษตรกรรมและชายฝั่งทะเล

ให้คงไว้เพื่อความอุดมสมบูรณ์และสภาพทางธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3 พัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ให้มีปริมาณที่พอเพียง ตามความต้องการและมีคุณภาพที่ได้มาตรฐาน

4 กำหนดมาตรฐานการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อแก้ไขและป้องกันปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการเกิดอุบัติเหตุ

5 กำหนดมาตรการควบคุมคุณภาพการพัฒนาเมือง ให้มีความสัมพันธ์กับแผนงานการขยายโครงข่ายการให้บริการทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

- วิสัยทัศน์ที่ 3 มหานครที่เป็นศูนย์กลาง ทางเศรษฐกิจวิทยการของประเทศและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นโยบาย พัฒนาย่านธุรกิจพาณิชยกรรม ที่มีความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับที่สามารถแข่งขันได้กับมหานครอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เป้าหมาย การพัฒนาย่านพาณิชยกรรมศูนย์กลางเมือง และย่านพาณิชยกรรมในระดับต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

มาตรการ

1 พัฒนาย่านพาณิชยกรรมศูนย์กลางเมืองและ ในระดับต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

2 สร้างเสริมประสิทธิภาพในการให้บริการ ด้านสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

3 กำหนดมาตรฐานการควบคุม การใช้ประโยชน์ที่ดินและข้อกำหนดการออกแบบสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรม

4 พัฒนาและปรับปรุง สภาพภูมิทัศน์ของพื้นที่สาธารณะ และสร้างเสริมเอกลักษณ์ของย่านพาณิชยกรรม

5 กำหนดมาตรการ ปรับปรุงและฟื้นฟูอาคารร้าง หรือ หยุดการก่อสร้างและที่ดินที่ปราศจากการใช้ประโยชน์ในย่านพาณิชยกรรม

- วิสัยทัศน์ที่ 4 มหานครที่เป็นศูนย์กลางการบริหาร สถาบันทางสังคมที่สำคัญและองค์กระหว่างประเทศ

นโยบาย สร้างเสริมความสง่างามของบริเวณย่านสถาบันทางสังคมและการบริหารปกครองของประเทศและกรุงเทพมหานคร

เป้าหมาย การพัฒนาย่านศูนย์กลางการบริหารของ ประเทศ

และกรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรการ

- สถาบัน
- 1 พัฒนาและปรับปรุง อาคารและสภาพภูมิทัศน์ ของบริเวณ
 - 2 กำหนดมาตรการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน การควบคุมรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของอาคารในบริเวณโดยรอบของสถาบันราชการ
 - 3 ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และปรับปรุงพื้นที่พุ่มชนในบริเวณโดยรอบสถาบันราชการ

- วิสัยทัศน์ที่ 5 มหานครที่มีความคล่องตัวและความสะดวกสบายด้วยโครงข่ายการคมนาคมและขนส่งที่เป็นระบบที่สมบูรณ์

นโยบาย ส่งเสริมการเดินทางโดยระบบขนส่งมวลชนและเสริมโครงข่ายการคมนาคมและขนส่งให้สามารถเชื่อมโยงกับอย่างเป็นระบบที่สมบูรณ์

เป้าหมาย การพัฒนาโครงข่ายการเชื่อมโยงกับระบบขนส่งมวลชนและการเชื่อมโยงกับสนามบินสุวรรณภูมิ

มาตรการ

- 1 สร้างเสริมความสมดุลของที่อยู่อาศัย และ แหล่งงาน เพื่อลดความจำเป็นของการเดินทาง
- 2 พัฒนาโครงข่ายการเชื่อมโยงระหว่างสนามบินสุวรรณภูมิ กับโครงข่ายการคมนาคม และ ขนส่งของกรุงเทพมหานคร ซึ่งรวมไปถึง ระบบขนส่งมวลชน กับการคมนาคมทางรถยนต์และระบบขนส่งสาธารณะ
- 3 ควบคุมปริมาณการจราจร โดยรถยนต์ในย่านพาณิชยกรรม ศูนย์กลางเมืองและย่านการอนุรักษ์ทางประวัติศาสตร์และสร้างเสริมความสะดวก โดยการให้ทางเดินเท้า

4 กระจายการให้บริการทางสังคม ให้มีคุณภาพและปริมาณที่พอเพียงต่อความต้องการของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชานเมือง

แผนพัฒนา นโยบายและวิสัยทัศน์ต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว ส่งผลให้พื้นที่ศึกษามีบทบาทสำคัญในด้าน ที่อยู่อาศัย การท่องเที่ยว ความสำคัญทางประวัติศาสตร์และการคมนาคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พื้นที่ศึกษาเกิดการพัฒนาและควรค่าแก่การอนุรักษ์ต่อไปในอนาคต

4.1.7 โครงการพัฒนาของภาครัฐและเอกชน

นอกจากแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องแล้ว โครงการพัฒนาของทางภาครัฐและเอกชน ก็

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยังมีส่วนช่วยในการส่งเสริมบทบาทของชุมชนวัดสุวรรณาราม ให้มีบทบาทและความสำคัญมากยิ่งขึ้น

4.1.7.1 โครงการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่สถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย)

การรถไฟแห่งประเทศไทย มีนโยบายในการพัฒนาปรับปรุงสถานีรถไฟธนบุรี ให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาค โดยการย้ายตลาดศาลาน้ำร้อนมาอยู่ในบริเวณนิคมรถไฟธนบุรี รวมทั้งเพื่อแก้ไขความแออัดของโรงพยาบาลศิริราช ตามนโยบายของกระทรวงคมนาคม โดยจะมอบที่ดินนิคมรถไฟธนบุรีบางส่วนให้โรงพยาบาลศิริราช เพื่อใช้ในการก่อสร้างศูนย์อุบัติเหตุ โดยสถานีรถไฟธนบุรีได้มีโครงการปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย มีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาในเชิงอนุรักษ์ เช่นปรับปรุงสถานีรถไฟในเชิงอนุรักษ์ และสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวโดยมีโครงการสนับสนุนกิจกรรมการค้าภายในสถานีรถไฟลักษณะ " Station Trading " พร้อมทั้งจัดสร้างท่าเทียบเรือแห่งใหม่ ในบริเวณริมคลองบางกอกน้อยและสถานีจอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว

4.1.7.2 โครงการป้องกันน้ำท่วม

โครงการป้องกันน้ำท่วมกรุงเทพมหานคร ทั้งพื้นที่ฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตกแบ่งออกได้ 3 ลักษณะคือ

- การป้องกันน้ำท่วมในเขตพื้นที่ชั้นในภายในคันกันน้ำ โดยใช้คันกันน้ำและประตูระบายน้ำตามคลองสำคัญต่าง ๆ
- การป้องกันน้ำท่วมโดยใช้คลองธรรมชาติกักเก็บน้ำและระบายน้ำ
- ป้องกันน้ำท่วมตามพระราชดำริโดยใช้พื้นที่รับน้ำ (โครงการแก้มลิง)

4.1.7.3 โครงการไฮโปเวลล์

โครงการประกอบด้วยทางยกระดับ ชั้นล่างเป็นการพัฒนาย่านธุรกิจที่ควบคู่กับแนวถนนสายใหม่ภายในโครงสร้างเดียวกันกับโครงสร้างหลักระดับบนส่วนชั้น 2 จะเป็นรถไฟ ของการรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นรถไฟฟ้า ตามโครงการจะพัฒนาให้เป็นลักษณะของรถไฟฟ้าชุมชน และจะมีการพัฒนาเป็นทางด่วน 6 ช่วงจราจร 2 ทิศทางในส่วนชั้นบนสุด

4.2 การวิเคราะห์แนวโน้มการขยายตัวของชุมชนวัดสุวรรณาราม

4.2.1 การขยายตัวของชุมชนวัดสุวรรณาราม

จากการศึกษาถึงแนวโน้มการขยายตัวตั้งแต่ อดีต ปัจจุบันจนถึงในอนาคต ของ

ชุมชนวัดสุวรรณาราม กล่าวคือในอดีตชุมชนวัดสุวรรณาราม เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของชาวไทยที่ย้ายถิ่นฐานมาจากกรุงศรีอยุธยา ได้มีการแบ่งชุมชนเป็น 2 ฝั่ง คือ บ้านบนและบ้านล่าง โดยมีวัดสุวรรณาราม (วัดทอง) เป็นพระอารามหลวงชั้นโท ชนิดราชวรวิหาร เป็นศูนย์กลางของชุมชน ซึ่งประชากรมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายบริเวณริมฝั่งคลองบางกอกน้อย ซึ่งต่อมากการขยายตัวของเมืองและเศรษฐกิจ ส่งผลให้การต้องการที่อยู่อาศัยมีมากขึ้น พื้นที่ในชุมชนมีความต้องการมากขึ้นเกิดการเช่าที่และบุกรุกพื้นที่ ความเป็นอยู่ขาดสุขลักษณะที่ดี มีน้ำท่วมขังอยู่ในชุมชนเมื่อเกิดฝนตกชุก เกิดไฟไหม้หลายครั้งเนื่องจากการเป็นอยู่อาศัยที่แออัด การเปลี่ยนแปลงการคมนาคมทางน้ำเป็นหลัก มาเป็นการคมนาคมทางบก เพราะเนื่องจากมีความสะดวกมากกว่า ประกอบกับความเสื่อมโทรมของชุมชนขาดสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ดี ส่งผลให้การพัฒนาเป็นไปอย่างล่าช้าและประชากรมีการย้ายถิ่นฐานออกไปอยู่ที่ที่ดีกว่า

ปัจจุบันการขยายตัวของชุมชนเกิดการชะลอตัว เพราะอุปสรรคในการขยายตัวคือพื้นที่ชุมชนมีคลองบางกอกน้อยฝั่งใต้ขนานไปกับพื้นที่ ส่วนด้านใต้และด้านตะวันออกของชุมชนมีสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) ตั้งอยู่ ทางด้านตะวันตกจะติดกับชุมชนเมืองและมีถนนจรัญสนิทวงศ์ ซึ่งเป็นถนนสายหลักในพื้นที่นี้ จึงยากแก่การที่จะขยายพื้นที่ในชุมชนให้กว้างขึ้น

4.2.2 การขยายตัวของกิจกรรม

จากการศึกษาและการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา ทางด้านต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศ ระดับจังหวัด ระดับเขตและในระดับพื้นที่ศึกษา อีกทั้งการศึกษาและวิเคราะห์แผนพัฒนาและโครงการที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ลักษณะเด่นและลักษณะด้อย ที่เป็นปัญหาทางกายภาพของพื้นที่ ทำให้สามารถวิเคราะห์แนวโน้มและการขยายตัวของกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนการวิเคราะห์ลักษณะแนวโน้มของทิศทาง เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการสรุปบทบาทหน้าที่ของพื้นที่ศึกษา

โดยทำการวิเคราะห์และแยกตามลักษณะ ของกลุ่มกิจกรรมที่มีอยู่ในปัจจุบัน ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.2.1 กิจกรรมประเภทที่อยู่อาศัย

กิจกรรมหลักของชุมชนนี้คือพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการอยู่อาศัย โดยที่การขยายตัวของชุมชนและกิจกรรมของชุมชนนั้น ทำให้บ้านเรือนที่อยู่ในชุมชนเกิดความแออัดกันขึ้นขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งในอนาคตหากยังไม่มีการปรับปรุงชุมชน คาดว่าความเป็นอยู่ของชุมชนคงมีศักยภาพลดลงและเกิดปัญหาเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันอาคารบ้านเรือนในชุมชนมีความเก่าและทรุดโทรม ขาดการซ่อมแซมที่ถูกต้องคนในชุมชนขาดการดูแลเอาใจใส่ในชุมชนของตนเอง

พื้นที่ในการอยู่อาศัยมีการรुक้าพื้นที่สาธารณะในชุมชน โดยเฉพาะถนน ทางเดิน ในชุมชนซึ่งเกิดความคับแคบมากขึ้น บางพื้นที่ถูกปล่อยทิ้งร้างขาดการพัฒนาและไม่เกิดการขยายตัวของกิจกรรมเนื่องจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งเป็นของเอกชนขาดการดูแลพื้นที่และไม่ได้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่นั้น ๆ พื้นที่ดังกล่าวหากได้รับการพัฒนาและปรับปรุงก็จะสามารถขยายกิจกรรมในชุมชนได้มากขึ้น

4.2.2.2 กิจกรรมประเภทพาณิชย์กรรมทั่วไป

เป็นกิจกรรมที่รองรับเพียงคนในชุมชนและบริเวณใกล้เคียงเท่านั้น โดยมีตลาดวัดทอง เป็นศูนย์กลางของการค้าขายและมีร้านค้าอยู่ในบริเวณนั้น โดยรวมการค้าขายก็เป็นเพียงรายย่อยทั่วไป แต่เนื่องจากตลาดมีความเก่าแก่ ทั้งในพื้นที่และโครงสร้างของตัวอาคารที่มีเอกลักษณ์ จึงมีแนวโน้มที่สามารถจะพัฒนาให้เป็นตลาดที่มีศักยภาพสูงขึ้นได้ในอนาคต สามารถให้บริการในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรองรับการขยายตัวของชุมชนรวมถึงนักท่องเที่ยวและตอบรับกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต

4.2.2.3 กิจกรรมประเภทสถาบันราชการและวัด

สถาบันราชการที่อยู่ในชุมชนคือสำนักงานเขตบางกอกน้อย ตั้งอยู่บริเวณริมคลองบางกอกน้อย ซึ่งเป็นการบริหารราชการระดับเขต การคมนาคมสามารถใช้ได้ทั้งทางบกและทางน้ำ เนื่องจากทางด้านหน้าสำนักงานเขตมีท่าเรือสำหรับกาวลัญจรทางน้ำและมีถนนเข้าถึงสำนักงานเขต สำหรับวัดนั้นคือวัดสุวรรณารามตั้งอยู่ใจกลางชุมชน เป็นวัดที่เก่าแก่และมีกิจกรรมสถาปัตยกรรมที่สวยงามควรค่าแก่การอนุรักษ์อย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังมีสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) , โรงซ่อมรถพ่วงธนบุรี , โรงซ่อมรถจักรยานบุรี ซึ่งอยู่ติดกับพื้นที่ของชุมชนและมีอุปสรรคทางด้านการขยายตัวของชุมชน

4.2.2.4 กิจกรรมประเภทสถานศึกษา

สถานศึกษาในชุมชนมีโรงเรียน 2 แห่ง คือ โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม โรงเรียนวัดสุวรรณาราม เป็นโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ตั้งอยู่บริเวณด้านหน้าของชุมชน ซึ่งรองรับเด็กนักเรียนในชุมชนและในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง ในอนาคตการศึกษามีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น นักเรียนมีอัตราเพิ่มมากขึ้นและพื้นที่ของสถานศึกษายังมีพื้นที่เพียงพอที่จะสามารถรองรับการขยายตัวของชุมชนได้ในอนาคต

4.2.2.5 กิจกรรมประเภทอุตสาหกรรม

กิจกรรมประเภทนี้ปัจจุบันเหลืออยู่เพียงแห่งเดียวในประเทศไทย คือ การทำชันลงหิน เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ซึ่งปัจจุบันโรงงานในชุมชนเหลืออยู่เพียง 2 แห่ง แต่มีโรงงานแห่งหนึ่ง ที่เริ่มเปลี่ยนแปลงจากการใช้ของม้าล้อมมาเป็นสแตนเลสแทน แต่ก็ยังคงเป็นการทำ

เพราะในการทำชันลงหินแต่ละครั้งมีความยากต้องอยู่กับไฟเป็นระยะเวลาไม่นานไม่คุ้มกับค่าแรงที่ได้มา แต่ปัจจุบันศิลปะทางด้านนี้เหลือลดน้อยลง จึงได้มีการส่งเสริมและอนุรักษ์ในงานศิลปะโดยมีการส่งเสริม ให้คนในชุมชนเกิดการฝึกฝนและสนใจในอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เพื่อให้มรดกของบรรพบุรุษยังคงอยู่ต่อไป

4.2.2.6 กิจกรรมประเภทการท่องเที่ยว

ปัจจุบันนโยบายของรัฐบาลได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบเชิงอนุรักษ์มากขึ้น ชุมชนวัดสุวรรณารามเป็นหนึ่งในชุมชนที่มีความน่าสนใจในด้านสถาปัตยกรรมของอาคารจิตรกรรมของผนังวัดสุวรรณาราม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ริมคลองบางกอกน้อยและอาชีพที่สืบทอดกันมายาวนาน ดังนั้นการพัฒนากิจกรรมนี้ในอนาคต จึงสามารถตอบสนองต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมในบทบาททางด้านเศรษฐกิจให้มีการพัฒนาในชุมชน ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

สรุปได้ว่ากิจกรรมในชุมชนในด้านต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะขยายตัวในอนาคต เพราะผลจากแนวนโยบายของภาครัฐ ตลอดจนศักยภาพและความเหมาะสมของชุมชนเอง จะช่วยส่งเสริมให้บทบาทของชุมชนดีขึ้น แต่ควรมีการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ กิจกรรมในพื้นที่ เพื่อที่จะสามารถเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กันระหว่างกิจกรรมให้มากขึ้น ในรูปแบบของการวางผังและออกแบบชุมชน โดยให้เหมาะสมและพอเพียงต่อชุมชน

4.3 การวิเคราะห์ข้อได้เปรียบและศักยภาพในการพัฒนาของพื้นที่ศึกษา

ในบริเวณพื้นที่ศึกษานั้นมีปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุน ให้เป็นข้อได้เปรียบและศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ เพื่อเป็นชุมชนเมืองน่าอยู่วัดสุวรรณาราม เขตบางกอกน้อย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1 ข้อได้เปรียบทางด้านทำเลที่ตั้ง แยกตามลำดับได้ดังนี้

- บริเวณพื้นที่ศึกษาตั้งอยู่ในที่มีความเจริญเข้าถึง อยู่ในเมืองที่มีสาธารณูปโภคค่อนข้างครบครัน การคมนาคมสะดวกต่อการเข้าถึงชุมชนและสะดวกต่อการเดินทางไปยังที่อื่น ๆ ในชุมชนมีพื้นที่โล่งว่างอยู่บางส่วนที่เหมาะสมแก่การพัฒนาให้เป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชน

- ลักษณะสภาพแวดล้อมที่สวยงามและทำเลที่ตั้งที่ดีของชุมชน สามารถพัฒนาพื้นที่ริมคลองบางกอกน้อย ซึ่งอยู่ติดกับพื้นที่ศึกษา ให้เป็นบริเวณของส่วนที่เป็นสาธารณะหรือกันพื้นที่ไว้สำหรับการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนเมืองน่าอยู่ ให้สภาพแวดล้อมในบริเวณริมคลองบางกอกน้อยนั้นยังคงสวยงามต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ในพื้นที่ศึกษามีโบราณสถานเก่าแก่คือวัดสุวรรณาราม (วัดทอง) ซึ่งเป็นศูนย์รวมของคนในชุมชน และเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวและผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมจิตรกรรมที่สนใจศิลปะในสมัยกรุงศรีอยุธยา

4.3.2 ลักษณะเด่นทางด้านกิจกรรมรอบพื้นที่ศึกษา

โดยรอบของพื้นที่ศึกษา ล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อชุมชนและต่อกรุงเทพมหานคร กล่าวคือ ทางด้านทิศเหนือของพื้นที่ศึกษาติดกับคลองบางกอกน้อย ที่มีความสำคัญต่อพื้นที่ศึกษาและชุมชนใกล้เคียง มีบทบาทที่สำคัญคือเป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำมานาน เป็นเส้นทางที่ใช้ในการท่องเที่ยวทางน้ำและมีท่าเรือขึ้นฝั่งหลายท่าด้วยกัน ซึ่งในอนาคตคาดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำจะมีบทบาทต่อพื้นที่ศึกษาเป็นอย่างมาก ส่วนทางด้านทิศใต้และด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาติดกับสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) เป็นเส้นทางคมนาคมทางบกโดยรถไฟ มีความสำคัญต่อพื้นที่ศึกษาและชุมชนใกล้เคียงเช่นกัน ซึ่งในพื้นที่ของรถไฟยังมีพื้นที่โล่งว่างเพียงพอต่อการขยายตัวของกิจกรรม ดังเช่น โรงพยาบาลศิริราชที่อยู่ทางด้านหลังของสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) ที่มีนโยบายในการก่อสร้างศูนย์อุบัติเหตุ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมอบให้กระทรวงคมนาคมเป็นผู้ดำเนินการกรณีขยายโรงพยาบาลศิริราชโดยขอที่ดินบางส่วนจากการรถไฟแห่งประเทศไทย ส่วนทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษาติดกับถนนจรัญสนิทวงศ์ 32 ซึ่งเป็นถนนสายหลัก การจราจรค่อนข้างติดขัด ที่มีความเจริญกระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ สามารถเข้าถึงชุมชนได้โดยสะดวก

โอกาสการพัฒนาของพื้นที่ศึกษามีความเป็นไปได้ เพราะกิจกรรมรอบพื้นที่ศึกษาจะช่วยส่งเสริมบทบาทความสำคัญให้กับพื้นที่ศึกษาได้อย่างสมบูรณ์

4.3.3 ลักษณะเด่นของกิจกรรมในพื้นที่ศึกษา

ลักษณะของกิจกรรมพื้นที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นการอยู่อาศัย ซึ่งมีทั้งการเช่าที่อยู่และมีที่ดินเป็นของตนเอง ด้วยเอกลักษณ์ของชุมชนทำให้พื้นที่ศึกษามีความน่าสนใจที่จะอนุรักษ์และพัฒนาไปควบคู่กัน เพื่อให้พื้นที่ศึกษาสามารถพัฒนาเป็นชุมชนเมืองน่าอยู่ได้ โดยที่ให้มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับกิจกรรมอื่น ๆ ในชุมชน เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์, กิจกรรมประเภทอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ที่มีความโดดเด่นไม่ด้อยกว่ากิจกรรมประเภทที่อยู่อาศัย

4.3.4 ลักษณะเด่นด้านการคมนาคมขนส่ง

บริเวณพื้นที่ศึกษา ตั้งอยู่บริเวณถนนจรัญสนิทวงศ์ 32 ซึ่งปัจจุบันเป็นทางเข้าหลักของชุมชนรองจากการคมนาคมทางน้ำด้วยเรือ โดยใช้คลองบางกอกน้อยเป็นเส้นทางคมนาคมสู่คลองหรือแม่น้ำสายอื่น ๆ และยังมีคมนาคมทางบกด้วยรถไฟ โดยสถานีรถไฟตั้งอยู่ด้านหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของชุมชน ด้วยลักษณะเด่นของการคมนาคมจึงทำให้บริเวณพื้นที่ศึกษาสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย และมีศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ในอนาคต

4.4 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาของพื้นที่ศึกษา

บริเวณพื้นที่ศึกษานอกจากจะมีข้อดีและข้อได้เปรียบต่าง ๆ แล้วบริเวณพื้นที่ศึกษา ยังมีปัญหาและข้อจำกัดที่มีผลต่อการพัฒนาของพื้นที่อยู่หลายประการ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.4.1 ปัญหาด้านการคมนาคมและการเข้าถึงพื้นที่ศึกษา

ถนนจรัญสนิทวงศ์ ซึ่งเป็นถนนสายหลักของพื้นที่ในบริเวณนั้น นอกจากจะเป็นสิ่ง ที่ส่งเสริมบทบาทของพื้นที่แล้ว ยังเป็นถนนที่เชื่อมต่อกับชุมชนหรือกิจกรรมรอบพื้นที่ศึกษาได้ ถึงแม้ว่าการคมนาคมโดยถนนสายหลัก จะมีความเจริญและความสะดวก ส่วนถนนสายรองก็ยังมี ความสัมพันธ์กับถนนสายหลักอยู่และไม่มี ความแตกต่างกันมากนัก แต่ถนนสายย่อยที่เข้ามาในชุมชนตลอดจนถนนทางเดินในชุมชนเองนั้น ก็ยังไม่มีความสะดวกต่อการสัญจรเท่าที่ควร ถนนแคบ และเล็ก ทางเดินเท้าและทางรถจักรยานยนต์ใช้ทางเดียวกัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ที่ผ่านไปมาได้ ส่วนการคมนาคมทางน้ำในอดีตเคยมีความสำคัญต่อชุมชนเป็นการคมนาคมทางหลักแต่ ปัจจุบันก็ยังมีการโดยสารด้วยเรืออยู่แต่เป็นกิจกรรมรองจากทางบก สามารถเข้าถึงตัวชุมชนได้ง่าย กว่าแต่ไม่ค่อยมีความสะดวกในการไปยังพื้นที่อื่นๆ มากนัก โดยเฉพาะที่ที่ไม่มีท่าเทียบเรือ ส่วนการคมนาคมทางรถไฟซึ่งสามารถเข้าสู่ตัวชุมชนได้เช่นกัน แต่ระยะทางระหว่างสถานีรถไฟถึงชุมชนมี ระยะทางค่อนข้างไกลสำหรับคนเดิน เส้นทางนี้จึงมีการใช้ประโยชน์น้อยกว่าเส้นทางอื่น

4.4.2 ปัญหาและข้อจำกัดในด้านการขยายตัวของพื้นที่

ปัญหาและข้อจำกัดในด้านการขยายตัวของพื้นที่ในพื้นที่ศึกษานี้ เกิดจากการใช้ที่ดินรอบ ๆ บริเวณพื้นที่ศึกษาเพราะบริเวณพื้นที่ศึกษาโดยรอบทางด้านทิศเหนือ เป็นคลองบางกอกน้อย ซึ่งมีผลทั้งข้อดีและข้อเสียสำหรับการพัฒนาพื้นที่ศึกษา ให้เป็นชุมชนเมืองน่าอยู่ กล่าวคือ คลองบางกอกน้อยเป็นข้อจำกัดที่สำคัญสำหรับการขยายตัวของพื้นที่ในอนาคตแต่ข้อดีคือสามารถใช้ลักษณะทางธรรมชาติของคลองบางกอกน้อยให้เกิดประโยชน์ได้ ทั้งทางด้านการคมนาคมทางน้ำและใช้พื้นที่ริมน้ำเป็นสวนสาธารณะหรือเป็นพื้นที่สำหรับรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้กับพื้นที่ศึกษาและพื้นที่ใกล้เคียง นอกจากนี้แล้ว ทางด้านทิศใต้และทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษาคือสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) โรงซ่อมรถฟ่วงธนบุรีและโรงซ่อมรถจักรธนบุรี ที่เป็นตัวกั้นการขยายตัวของพื้นที่ศึกษา ส่วนทางด้านตะวันตกเป็นถนนจรัญสนิทวงศ์ ที่เป็นเส้นแบ่งเขตของชุมชนใกล้เคียง

เคียงที่มีความเจริญอยู่แล้ว จึงยากต่อการที่ขยายตัวของพื้นที่ ดังนั้นพื้นที่ศึกษาจึงมีข้อจำกัดในการพัฒนาหลาย ๆ ด้าน

4.4.3 ปัญหาสภาพแวดล้อมริมคลองบางกอกน้อย

ในการใช้ประโยชน์ของที่ดินบริเวณริมคลองบางกอกน้อยในปัจจุบัน โดยส่วนใหญ่เป็นการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย ลักษณะบ้านเรือนเป็นบ้านไม้ชั้นเดียวถึงสองชั้นมีความเสื่อมโทรมตามกาลเวลา ผ่านการซ่อมแซมมาหลายครั้ง ซึ่งเป็นสภาพของชุมชนดั้งเดิมอีกทั้งยังมีการรुकล้ำพื้นที่บริเวณริมคลองบางกอกน้อย ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทำให้พื้นที่ศึกษามีมุมมองของทัศนียภาพที่ไม่สวยงามและส่งผลถึงสิ่งแวดล้อมของคลองบางกอกน้อยและชุมชนวัดสุวรรณาราม

4.4.4 ปัญหาด้านอาชีพและรายได้ของคนในชุมชน

ประชากรในชุมชนมีการประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้างต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่และมีรายได้จากการประกอบอาชีพค่อนข้างน้อย โดยรายได้ส่วนใหญ่มีการนำไปใช้กับการดำรงชีวิตประจำวัน มากกว่าที่จะนำมาปรับปรุงและพัฒนาบ้านเรือนหรือบริเวณพื้นที่ของตนเอง ดังนั้นการที่จะพัฒนาพื้นที่ศึกษาได้ จะต้องส่งเสริมให้คนในชุมชนมีอาชีพและรายได้ที่ดีเสียก่อน เช่น การส่งเสริมอาชีพ การส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น

4.4.5 ปัญหาด้านกรรมสิทธิ์ที่ดิน

กรรมสิทธิ์ที่ดินของพื้นที่ศึกษามีทั้งของเอกชนและของวัด โดยกรรมสิทธิ์ที่ดินนั้นมีทั้งเช่าที่ของวัดอยู่และมีทั้งบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง รวมถึงการเช่าบ้านอยู่ แต่เนื่องจากคนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง จึงไม่มีกรรมสิทธิ์เต็มพื้นที่ที่จะพัฒนาพื้นที่ของตน ส่วนพื้นที่ที่เป็นที่โล่งว่างของชุมชน อันเป็นทั้งสาธารณะสมบัติของแผ่นดินและบางส่วนเป็นที่ดินของเอกชนนั้น ยังขาดการดูแลและการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่ศึกษาให้เป็นชุมชนเมืองน่าอยู่ ดังนั้นจึงต้องศึกษาและวางมาตรการต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

4.5 การวิเคราะห์จินตภาพของพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ศึกษา

การศึกษาและวิเคราะห์จินตภาพของพื้นที่ชุมชนนี้ เพื่อดูการศึกษาและวิเคราะห์ ถึงการเชื่อมต่อของจินตภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถพัฒนาพื้นที่ศึกษา ให้เป็นชุมชนเมืองน่าอยู่ โดยมีการเชื่อมโยงกับพื้นที่ชุมชนเมืองในด้านจินตภาพได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากจินตภาพเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแต่ละชุมชนและของแต่ละพื้นที่ ที่สามารถสร้างความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประทับใจ ความสะดวกต่อการจดจำแก่ผู้ที่เดินทางผ่านไปมา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นสำหรับการศึกษาและวิเคราะห์จินตภาพของชุมชนวัดสุวรรณาราม วิเคราะห์ถึงข้อดีและและปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาหาแนวทางการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของจินตภาพในอนาคต สำหรับการศึกษในเรื่องจินตภาพของชุมชนในครั้งนี้ ได้อาศัยทฤษฎีจินตภาพชุมชนของ เควิน ลินช์ (Kevin Lynch) มาเป็นหลักเกณฑ์ในการศึกษาและวิเคราะห์ โดยใช้องค์ประกอบ 5 ประการที่สำคัญ มีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบหลักที่ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์จินตภาพของชุมชนวัดสุวรรณาราม

1) เส้นทาง (Path)

ได้แบ่งเส้นทางสัญจรออกเป็นทางบกและทางน้ำ โดยที่ทางบกได้แก่ทางถนน จรัญสนิทวงศ์ 32 , แต่ถนนภายในชุมชนยังขาดความต่อเนื่องของโครงข่ายที่ดี ทางรถไฟคือสถานี บางกอกน้อย ส่วนเส้นทางสัญจรทางน้ำคือคลองบางกอกน้อย ซึ่งจะมีบทบาทเพิ่มขึ้นในอนาคต จากการพัฒนาพื้นที่ศึกษาและบริเวณใกล้เคียง

2) ขอบเขต (Edge)

องค์ประกอบที่เป็นส่วนกำหนดขอบเขตของกิจกรรมและการใช้ที่ดิน ที่แตกต่างกัน ขอบเขตที่ชัดเจนได้แก่ คลองบางกอกน้อย ที่อยู่ทางด้านทิศเหนือ, ถนนจรัญสนิทวงศ์ อยู่ทางด้านทิศตะวันตก, สถานีรถไฟบางกอกน้อย อยู่ทางด้านใต้และทางทิศตะวันออก

3) ย่าน (District)

เป็นลักษณะของกลุ่มอาคารหรือกลุ่มของกิจกรรม ที่มีการใช้สอยหรือการใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะเดียวกัน ที่เห็นได้ชัดเจนคือ ย่านที่พักอาศัยของชุมชน ที่มีการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมขนาดเล็กอยู่ในชุมชน

4) ศูนย์รวมกิจกรรม (Node)

เป็นบริเวณที่มีกิจกรรมหนาแน่นหรือมีผู้คนรวมตัวกันเป็นจำนวนมากภายในพื้นที่ ได้แก่ บริเวณลานกีฬาต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งที่อยู่ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน, โรงเรียนระดับประถมศึกษา 2 แห่ง, วัดสุวรรณารามที่มีการมาร่วมกิจกรรมกันในวันสำคัญต่าง ๆ และยังมีศาลาประชาคม ที่เป็นศูนย์รวมของคนในชุมชนหรือที่ประชุมของคนในชุมชน เพื่อปรึกษาหารือปัญหาต่าง ๆ และยังเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจจากสาธารณสุขมาให้กับคนในชุมชน

5) จุดหมายตา (Landmark)

จุดหมายตาในพื้นที่ ที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนในระยะไกล มีความเด่นชัดเป็นพิเศษ สามารถใช้เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการอ้างอิงและบอกทิศทางสำหรับพื้นที่นั้น ๆ

ภูมิสัญลักษณ์ ที่สำคัญได้แก่ อโบสถ์วัดสุวรรณาราม เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6) ประตู (Gate way)

ประตูทางเข้าออกของพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่ทางเข้าออกของพื้นที่ทางบก จะมีขนาดเล็ก เหมาะสำหรับการเดินเท้ามากกว่าการใช้นยานพาหนะ ทางเข้าของพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ทางด้านหน้าของชุมชนจะเข้าจากถนนจรดวิถีถวัติไปยังถนนในชุมชน , ทางเข้าด้านหลังชุมชนจะเข้าจากทางด้านสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) และทางด้านที่ติดกับฝั่งคลองบางกอกน้อยจะมีท่าเรือ 3 ท่าด้วยกัน ได้แก่ ท่าเรือวัดสุวรรณาราม , ท่าเรือสำนักงานเขตบางกอกน้อย , ท่าเรือตลาดวัดทอง ซึ่งทุกทางสามารถเข้ามาถึงพื้นที่ของชุมชนได้

จากการศึกษาและวิเคราะห์จินตภาพของชุมชน แล้วการศึกษานี้จะทำการปรับปรุงและเสนอแนะสำหรับพื้นที่ศึกษา โดยเน้นการศึกษาในบริเวณพื้นที่ศึกษาเท่านั้น เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และสามารถเชื่อมโยงในส่วนของแต่ละองค์ประกอบได้อย่างเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้ทั้งพื้นที่ศึกษามีจินตภาพที่ดีมีประสิทธิภาพ

โดยการวิเคราะห์ในแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

1) เส้นทาง (Path)

สภาพปัจจุบัน - เส้นทางหลักได้แก่ ถนนจรดวิถีถวัติ
- เส้นทางรอง ได้แก่ คลองบางกอกน้อย , สถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย)

ผลการวิเคราะห์ - ลักษณะของเส้นทางหลัก เดิมมีความเด่นชัดอยู่แล้ว ส่วนเส้นทางย่อยในชุมชน ยังขาดความต่อเนื่องกับเส้นทางหลักที่ดี

2) ขอบเขต (Edge)

สภาพปัจจุบัน - ขอบเขตหลักได้แก่ ถนนจรดวิถีถวัติ , ชุมชนใกล้เคียง , คลองบางกอกน้อย , สถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) , โรงซ่อมรถจักรและโรงซ่อมรถพ่วงธนบุรี

ผลการวิเคราะห์ - เส้นขอบเขตของชุมชนมีความเด่นชัดมาก โดยเฉพาะเส้นที่เกิดจากคลองบางกอกน้อย

3) ย่าน (District)

สภาพปัจจุบัน - โดยทั่วไปเป็นย่านที่อยู่อาศัยปะปนกันกับสถานที่ราชการ รวมไปถึงพื้นที่พาณิชยกรรมบางส่วน ที่กระจายตัวกันอยู่ภายในชุมชน

ผลการวิเคราะห์ - ชุมชนนี้มีย่านที่อยู่อาศัยเป็นหลัก โดยมีศาสนสถาน

, สถานที่ราชการ , โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก , ตลาด เป็นกิจกรรมรอง ซึ่งต่อไปในอนาคตคาดว่าจะส่งเสริมให้เป็นกิจกรรมที่มีบทบาทในชุมชนมากขึ้น

4) ศูนย์รวมกิจกรรม (Node)

สภาพปัจจุบัน

- ศูนย์รวมกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ บริเวณลานกีฬาในชุมชน , วัดสุวรรณาราม , ศาลาประชาคมของชุมชน

ผลการวิเคราะห์

- ควรมีการพัฒนาศูนย์รวมกิจกรรมให้ดีขึ้น เช่นบริเวณริมคลองบางกอกน้อย ให้เกิดเป็นศูนย์รวมกิจกรรมที่สำคัญขึ้น โดยคำนึงถึงผลกระทบในด้านกายภาพ , สังคม , เศรษฐกิจและความเหมาะสม ในด้านสภาพแวดล้อมเป็นสำคัญ

5) ภูมิสัญลักษณ์ (Landmark)

สภาพปัจจุบัน

- ภายในพื้นที่ชุมชนมีภูมิสัญลักษณ์ที่สำคัญคืออุโบสถวัดสุวรรณาราม เมื่อเดินทางเข้ามาในชุมชนสามารถรับรู้ได้ว่าเข้ามาอยู่ในชุมชนแล้ว

ผลการวิเคราะห์

- อุโบสถวัดสุวรรณารามจะเห็นเป็นภูมิสัญลักษณ์ บางส่วนเนื่องจากพื้นที่ศึกษามีระยะทางพื้นที่ที่ยาว ทำให้พื้นที่บางส่วนไม่สามารถมองเห็นได้ ดังนั้นจึงควรเพิ่มภูมิสัญลักษณ์ที่มีความสอดคล้องกับชุมชน เพื่อที่จะได้มองเห็นหรือรับรู้ได้เมื่ออยู่ในชุมชน

6) ประตู (Gate way)

สภาพปัจจุบัน

- ประตูหลักได้แก่ ด้านหน้าของชุมชน ถนนจรัญสนิทวงศ์และแยกเข้ามายังพื้นที่ในชุมชนและยังมีด้านข้างของชุมชนเป็นท่าเรือ ที่เป็นทางเข้าที่สำคัญอีกเช่นกัน ในการเข้ามาในชุมชน โดยมีท่าเรือ 3 ท่าด้วยกัน

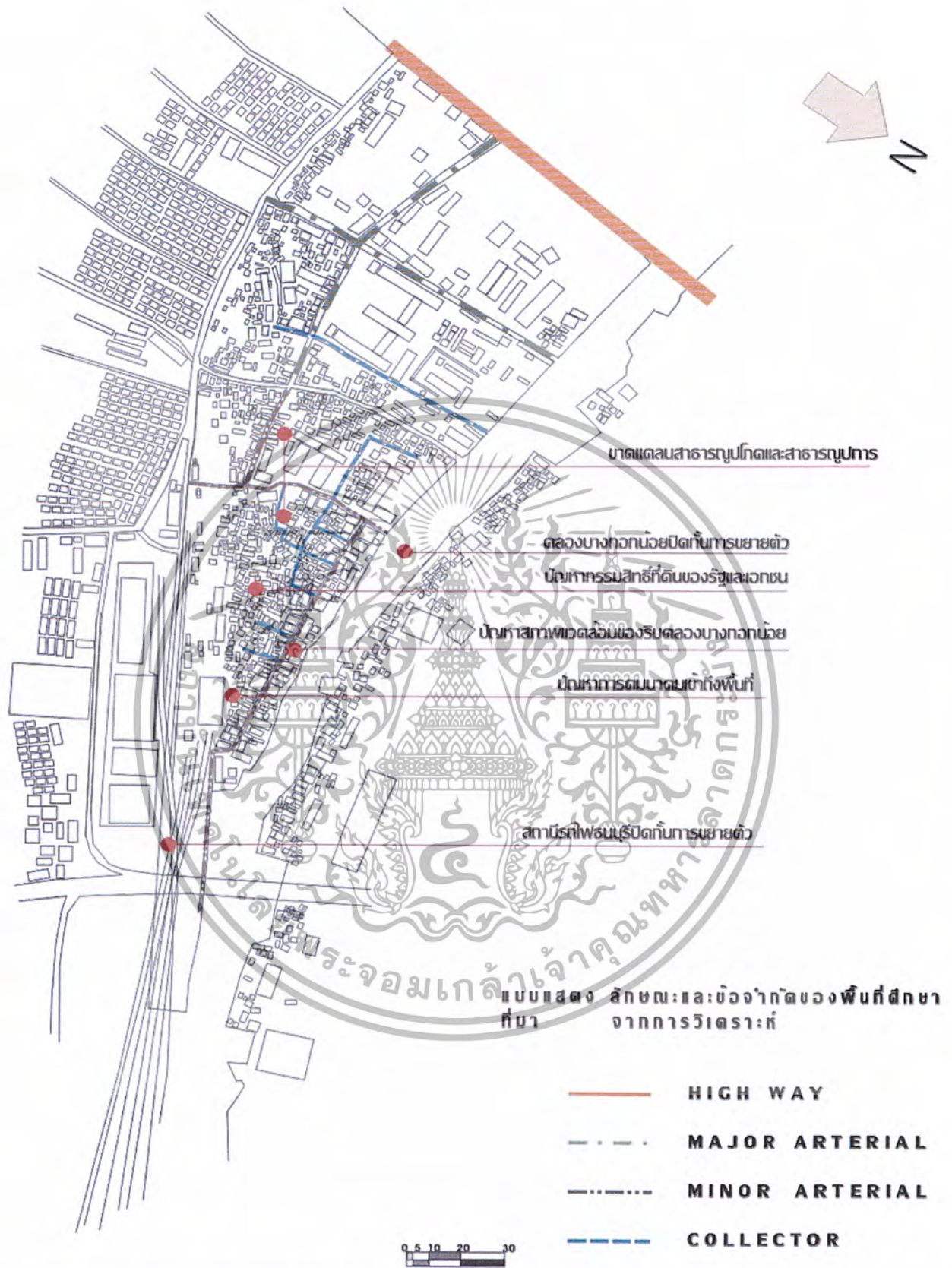
- ประตูรองได้แก่ ทางด้านหลังของชุมชนเป็นสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย)

ผลการวิเคราะห์

- ประตูทุกด้านควรมีการพัฒนาให้สำคัญเท่า ๆ กัน ทุกด้าน เพื่อความสะดวกของผู้เดินทางเข้าไปในชุมชน

และลดอันตรายที่เกิดขึ้นให้น้อยลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

04-01
 THESIS 2003

04-01
 โครงการพัฒนาและจัดทำผังแนวความคิดการพัฒนาชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ)
 Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community
 ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI
 MISS PEANKAN WONGYANICHZIN 45035021
 FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
 KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ภาพที่ 4.1 แสดงลักษณะและขอบจำกัดของพื้นที่ศึกษา

04-02
 THESIS 2003

โครงการพัฒนาและจัดทำผังเขตความดีการพัฒนารวมเมืองท่าอยู่ เขตบึงฉลวย (บ้านบุ)
Urban Redevelopment and Conceptual Plan for WATT SUWANNARAM < BAANBU >

ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI
 MISS PEANKAN WONGYANICHZIN 45035021
 INDUSTRIAL EDUCATION ARCHITECTURE
 KING MONCKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ภายใต้กฎหมายคุ้มครองสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ภาพที่ 4.2 แสดงจินตภาพของพื้นที่ศึกษา

4.6 การวิเคราะห์เพื่อหาศักยภาพในการพัฒนา

การศึกษาวิเคราะห์เพื่อหาพื้นที่ที่มีศักยภาพและเหมาะสมต่อการพัฒนา ให้เป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัยที่ดีเป็นชุมชนเมืองนำอยู่ในชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ) โดยใช้วิธีการที่เรียกว่า Potential Surface Analysis เพื่อพิจารณาถึงความพร้อมของพื้นที่ในการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นแนวทางในการเลือกทำเลที่ตั้งของกิจกรรมการใช้ที่ดิน ในพื้นที่ศึกษาตามลำดับความสำคัญ โดยการกำหนดปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งหมายถึง สาเหตุหรือส่วนสำคัญที่เป็นตัวกำหนดประเภทในการใช้ที่ดิน อันมีผลต่อการเลือกทำเลที่ตั้ง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

- 1) กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายต่าง ๆ ในการวิเคราะห์
- 2) กำหนดปัจจัยต่าง ๆ และค่าน้ำหนักของปัจจัย
- 3) กำหนดตัวชี้และเกณฑ์ในการวัด
- 4) กำหนดขอบเขตและหน่วยพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาในระบบตาราง
- 5) กำหนดค่าคะแนนของศักยภาพในระดับต่าง ๆ
- 6) รวบรวมคะแนนและแสดงผลการวิเคราะห์

ในแต่ละขั้นตอนของการวิเคราะห์มีรายละเอียดตามขั้นตอนดังนี้

4.6.1 การกำหนดความมุ่งหมายในการวิเคราะห์

เพื่อวิเคราะห์หาศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ศึกษา ให้เป็นชุมชนเมืองนำอยู่ โดยพิจารณาความเหมาะสมต่อการพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นย่านที่พักอาศัยใหม่ในอนาคต และมีบทบาทที่สำคัญต่อพื้นที่บริเวณใกล้เคียง การวิเคราะห์พื้นที่โดยเน้นการหาลำดับศักยภาพของความเหมาะสมและความพร้อมในการพัฒนาพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ภายในบริเวณชุมชนวัดสุวรรณาราม

4.6.2 การกำหนดปัจจัยและค่าน้ำหนักของปัจจัย

4.6.2.1 การกำหนดปัจจัยต่าง ๆ

ซึ่งปัจจัยในที่นี้ หมายถึง สาเหตุหรือส่วนสำคัญที่เป็นตัวกำหนดประเภทของการใช้ที่ดินที่มีผลต่อการกำหนดที่ตั้งในระดับที่แตกต่างกัน จากการกำหนดความมุ่งหมายในการวิเคราะห์ ที่เน้นความเป็นชุมชนเมืองนำอยู่ของชุมชนวัดสุวรรณาราม ดังนั้นปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์จึงมุ่งเน้นประเด็นที่เกี่ยวกับลักษณะและความพร้อมของพื้นที่ส่วนต่าง ๆ โดยมีปัจจัยทางด้านกายภาพ (ความพร้อมทางด้านต่าง ๆ ของพื้นที่) และด้านเศรษฐกิจ (แรงดึงดูดทางเศรษฐกิจ) เป็นปัจจัยหลัก ส่วนปัจจัยทางด้านสังคมนั้นจะวิเคราะห์ว่าบริเวณพื้นที่ชุมชนนั้นมีความเท่าเทียม

กันในการได้รับการบริการทางสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6.2.2 การกำหนดค่าน้ำหนักของปัจจัย

ความหมายของค่าน้ำหนักของปัจจัย (Weighting of factors) คือ สิ่งที่จะอธิบายถึงค่าความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ทั้งปัจจัยหลักและปัจจัยรองเพื่อรวบรวมเป็นค่าคะแนนของศักยภาพในระดับต่างๆ

ค่าน้ำหนักของปัจจัย กำหนดขึ้นตามลักษณะของปัจจัย โดยแสดงค่าออกมาเป็นตัวเลข (โดยทั่วไปแล้วจะกำหนดให้มีค่าประมาณ 2 – 3 เท่า ตามลักษณะของศักยภาพในระดับต่างๆ คือ ศักยภาพสูง , ศักยภาพปานกลาง , ศักยภาพต่ำ)

ปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักสูงที่สุด คือ ปัจจัยทางด้านกายภาพ มีค่าน้ำหนักของปัจจัย 2 เท่า และ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ มีค่าน้ำหนัก 1 เท่า

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะและค่าน้ำหนักของปัจจัย

ลักษณะของปัจจัย	ปัจจัย	ค่าน้ำหนัก
1.ด้านกายภาพ	- ระบบการเข้าถึง	3
	- ลักษณะความหนาแน่น	2
	- ลักษณะของพื้นที่	2
ด้านเศรษฐกิจ	- ราคาที่ดิน	1

4.6.3 การกำหนดตัวชี้และเกณฑ์ในการวัด

จากปัจจัยด้านต่างๆ นำมากำหนดตัวชี้และเกณฑ์ในการวัดตามลักษณะของปัจจัยที่แตกต่างกันออกไป รวมทั้งกำหนดเพื่อนำไปรวมเป็นค่าคะแนนรวมในขั้นตอนสุดท้าย ดังนี้

4.6.3.1 ระบบการเข้าถึง

เป็นปัจจัยทางด้านกายภาพ ที่มีความสำคัญมากต่อการหาศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ศึกษา เนื่องจากเกณฑ์ในการพิจารณาบริเวณที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่ศึกษาประการหนึ่งคือ ต้องเป็นบริเวณที่สะดวกต่อเดินทางการเข้าถึงในชุมชนทุกรูปแบบ

โดยพิจารณาว่าความสะดวกในการเข้าถึง หรือตำแหน่งที่มีความสามารถในการเข้าถึงได้ดี จะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับตำแหน่ง หรือ บริเวณที่มีโครงข่ายของถนนและลำคลองพาดผ่าน ดังนั้นพื้นที่ที่อยู่ริมถนนหรือพื้นที่รอบนอกจะมีความเหมาะสมในการพัฒนาสูงกว่าพื้นที่ในบริเวณที่อยู่ด้านในลึกเข้าไป ฉะนั้นจึงพิจารณาจากระยะห่างที่สามารถเดินทางจากพื้นที่นั้น ๆ สู่อถนนสายหลัก สายรองและสายย่อย ตามลำดับ มีค่าคะแนนดิบดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าคะแนนดิบของระบบการเข้าถึง

ระยะห่างจากถนน (เมตร)	ค่าคะแนนดิบ	คะแนนจริง (คูณ 3)
ถนนสายหลัก	3	9
ถนนสายรอง	2	6
ถนนสายย่อย	1	3

4.6.3.2 ลักษณะความหนาแน่น

เกณฑ์ในการพิจารณาบริเวณที่เหมาะสมสำหรับย่านที่อยู่อาศัย ก็คือที่บริเวณดังกล่าวต้องมีที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เพื่อความเหมาะสมของชุมชน เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การอนุรักษ์และปรับปรุงให้พัฒนาต่อไป

โดยพิจารณาว่า ลักษณะหรือรูปแบบพื้นที่ที่มีที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อยจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความเหมาะสมในการพัฒนาสูงกว่าพื้นที่ที่มีที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ดังนั้นจึงได้พิจารณาจากความหนาแน่นน้อยของอาคารบ้านเรือน ว่าจะมีศักยภาพในการพัฒนามากกว่าพื้นที่ที่มีความหนาแน่นมาก โดยแบ่งลักษณะของความหนาแน่นออกเป็น 4 ระดับมีค่าคะแนนดิบดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าคะแนนดิบของระดับความหนาแน่นของที่อยู่อาศัย

ระดับความหนาแน่น (ร้อยละ)	ค่าคะแนนดิบ	คะแนนจริง (คูณ 2)
0 - 25	4	8
26 - 50	3	6
51 - 75	2	4
76 - 100	1	2

4.6.3.3 ลักษณะของพื้นที่

ลักษณะของพื้นที่ (Land Form) เป็นปัจจัยที่สำคัญทางด้านกายภาพอีกประการหนึ่ง มีเกณฑ์ในการพิจารณาที่คล้ายคลึงกับปัจจัยด้านลักษณะของพื้นที่ คือ บริเวณที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงนั้น บริเวณนั้นต้องเป็นบริเวณที่มีพื้นที่ราบ (Plane) เป็นส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างของระดับพื้นที่มากนักและพื้นที่ในบริเวณนั้นต้องไม่มีปัญหาน้ำท่วมขัง

โดยพิจารณาว่าลักษณะของพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ราบน้ำท่วมไม่ถึง จะมีความเหมาะสมหรือความพร้อมในการพัฒนามากกว่าบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมขัง จึงกำหนดตัวชี้วัดจากลักษณะของพื้นที่ออกเป็น 3 ระดับดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าคะแนนดิบของลักษณะของพื้นที่

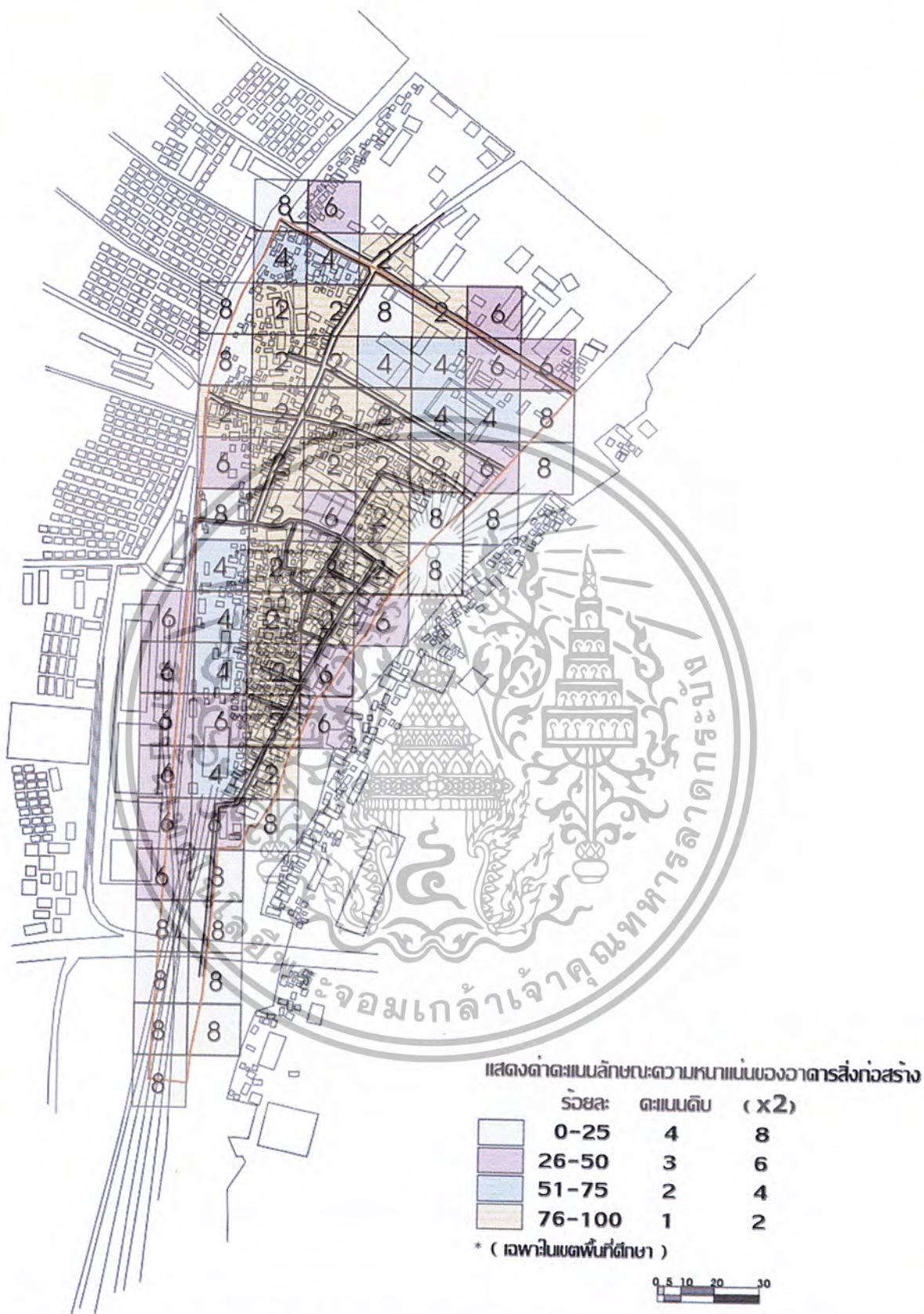
ลักษณะของพื้นที่	ค่าคะแนนดิบ	คะแนนจริง (คูณ 2)
พื้นที่ที่มีน้ำท่วมขัง	1	2
พื้นที่ลุ่มน้ำเคยมีน้ำท่วมถึง	2	4
พื้นที่ราบน้ำท่วมไม่ถึง	3	6

4.6.3.4 ราคาที่ดิน

ราคาที่ดิน (Land Cost) เป็นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่รองลงมาโดยพิจารณาจากหลักการที่ว่า บริเวณที่มีราคาของที่ดินสูงจะเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนและการพัฒนามากกว่าบริเวณที่มีราคาที่ดินต่ำ กำหนดตัวชี้วัดจากราคาที่ดินของกรมที่ดิน ในช่วง พศ . 2543 – 2546 แบ่งเป็นช่วงราคาและค่าคะแนนดิบดังนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าคะแนนดิบของราคาที่ดิน

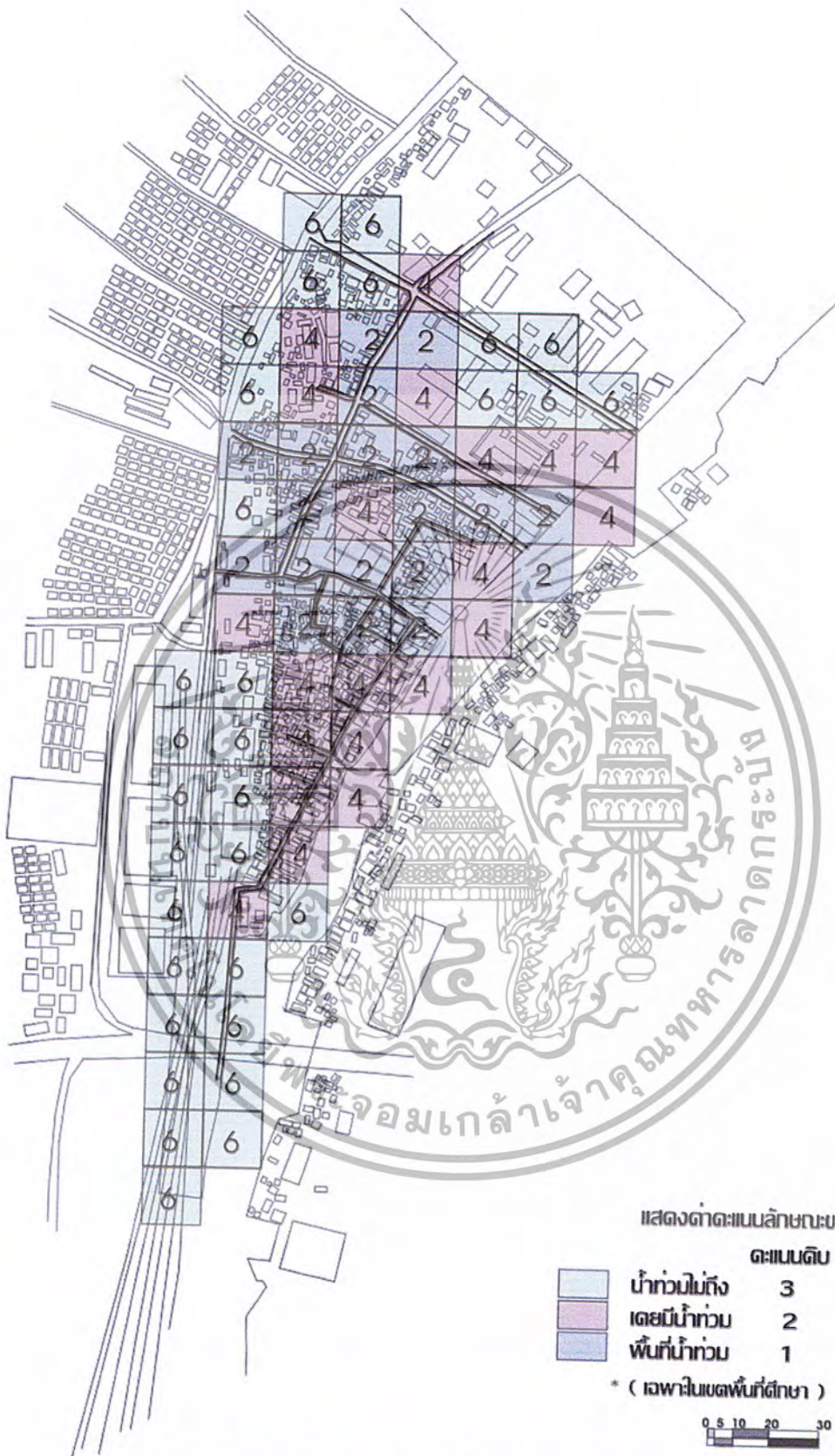
ราคาที่ดิน (บาทต่อไร่)	ค่าคะแนนดิบ	คะแนนจริง (คูณ 1)
ต่ำกว่า 8,000,000	4	4
8,000,000 – 16,000,000	3	3
16,000,000 – 30,000,000	2	2
ตั้งแต่ 30,000,000 ขึ้นไป	1	1

04-03
THESIS 2003

โครงการพัฒนาและจัดทำผังแม่บทการพัฒนาชุมชนเมืองท่าอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ)
Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community
ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI
MISS PEANKAN WONGVANICHZIN 45035021
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่...
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น...
 ภาพที่ 4.3 แสดงค่าคะแนนลักษณะความหนาแน่นของอาคารสิ่งก่อสร้าง

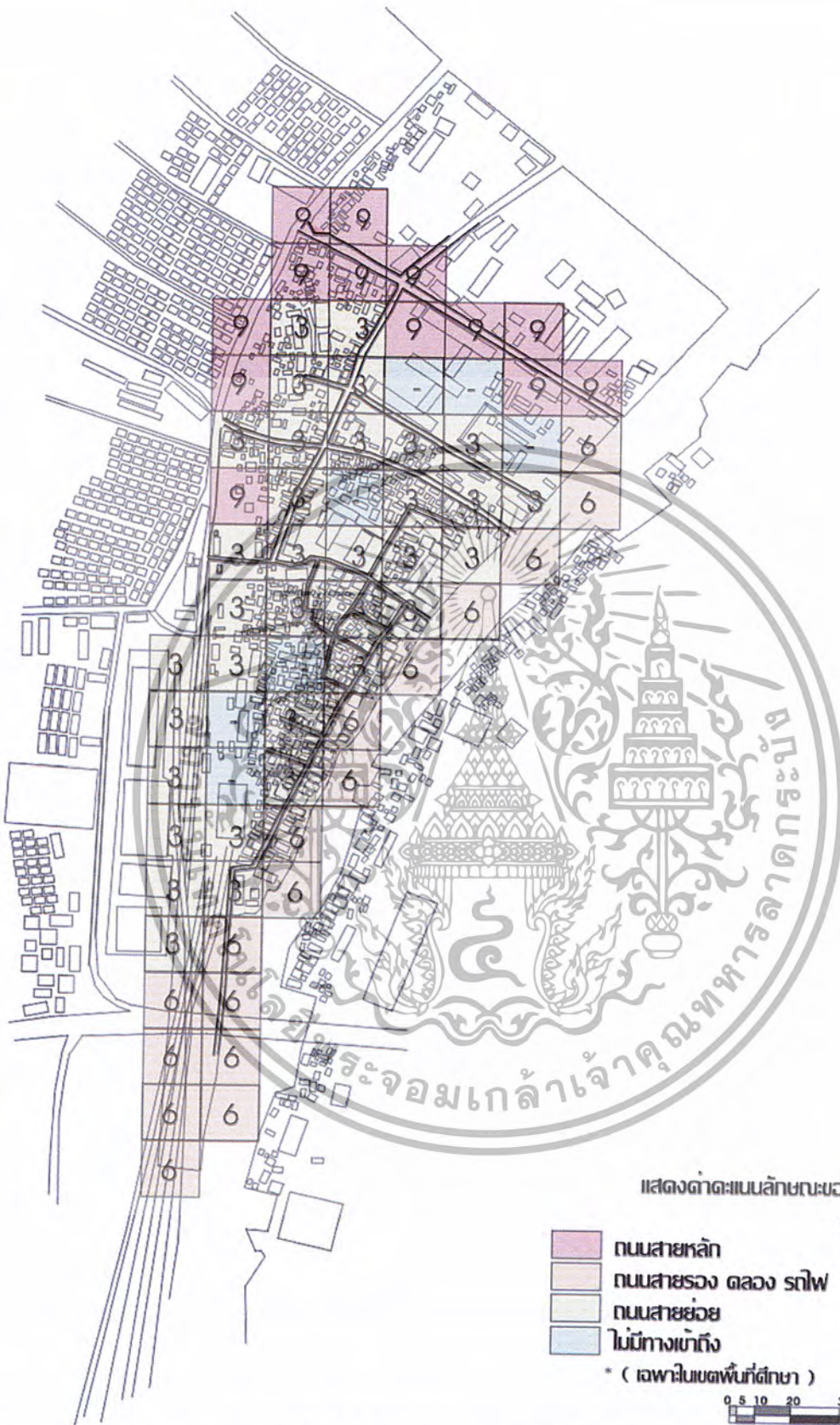

04-04
THESIS 2003
SIEVE ANALYSIS

โครงการพัฒนาและจัดทำผังแนวความคิดการพัฒนาชุมชนเมืองน้ำอู่ ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านอู่)
Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community
ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI
MISS PEANKAN WONGVANICHZIN 45035021
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการวิจัยและพัฒนาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งหากมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงที่มาของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

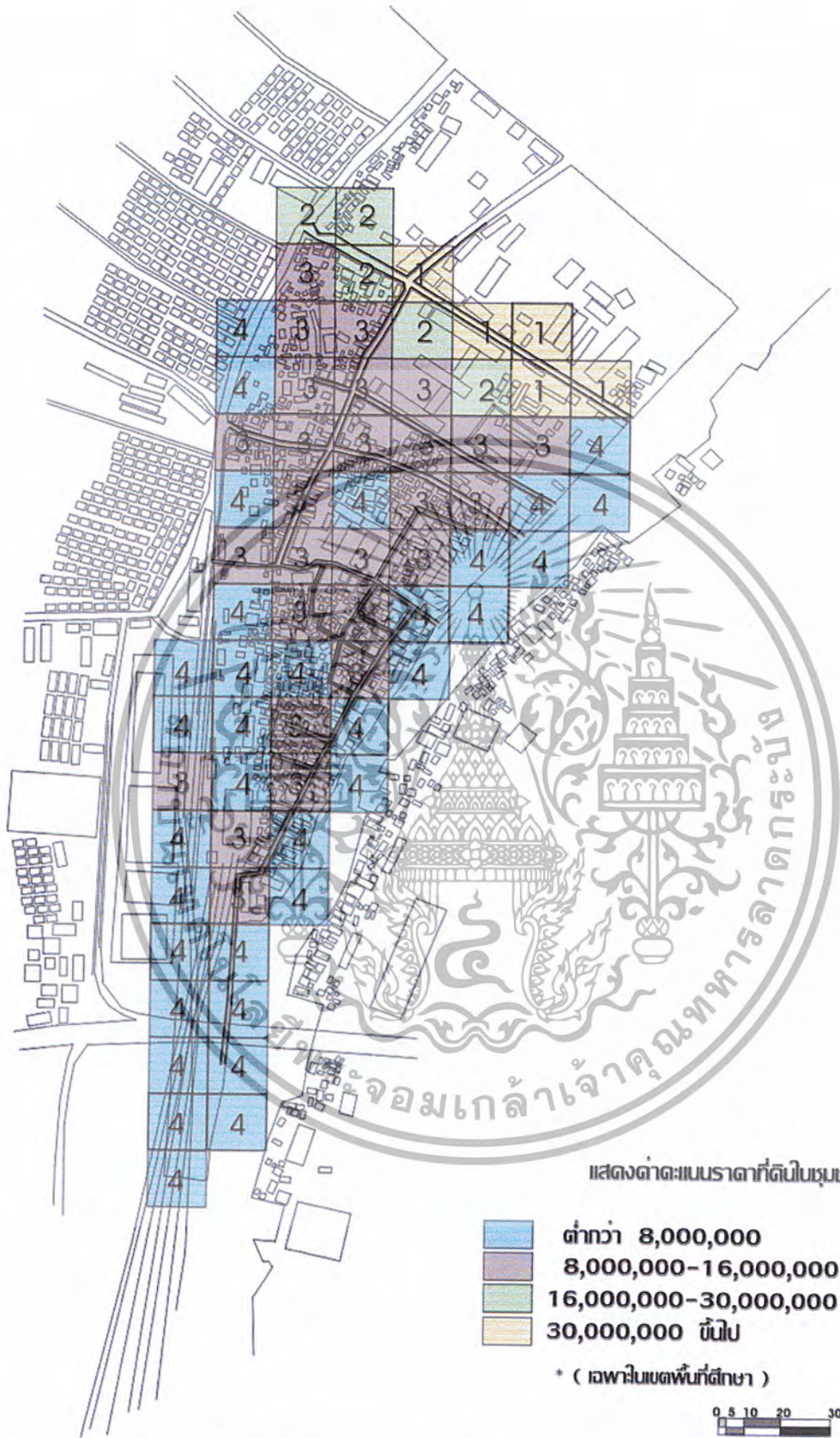
ภาพที่ 4.4 แสดงค่าคะแนนลักษณะของพื้นที่

04-05
THESIS 2003
SIEVE ANALYSIS

โครงการพัฒนาและจัดทำผังแนวความดีการพัฒนชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ)
Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community
ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI
MISS PEANKAN WONGYANICHZIN 45035021
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

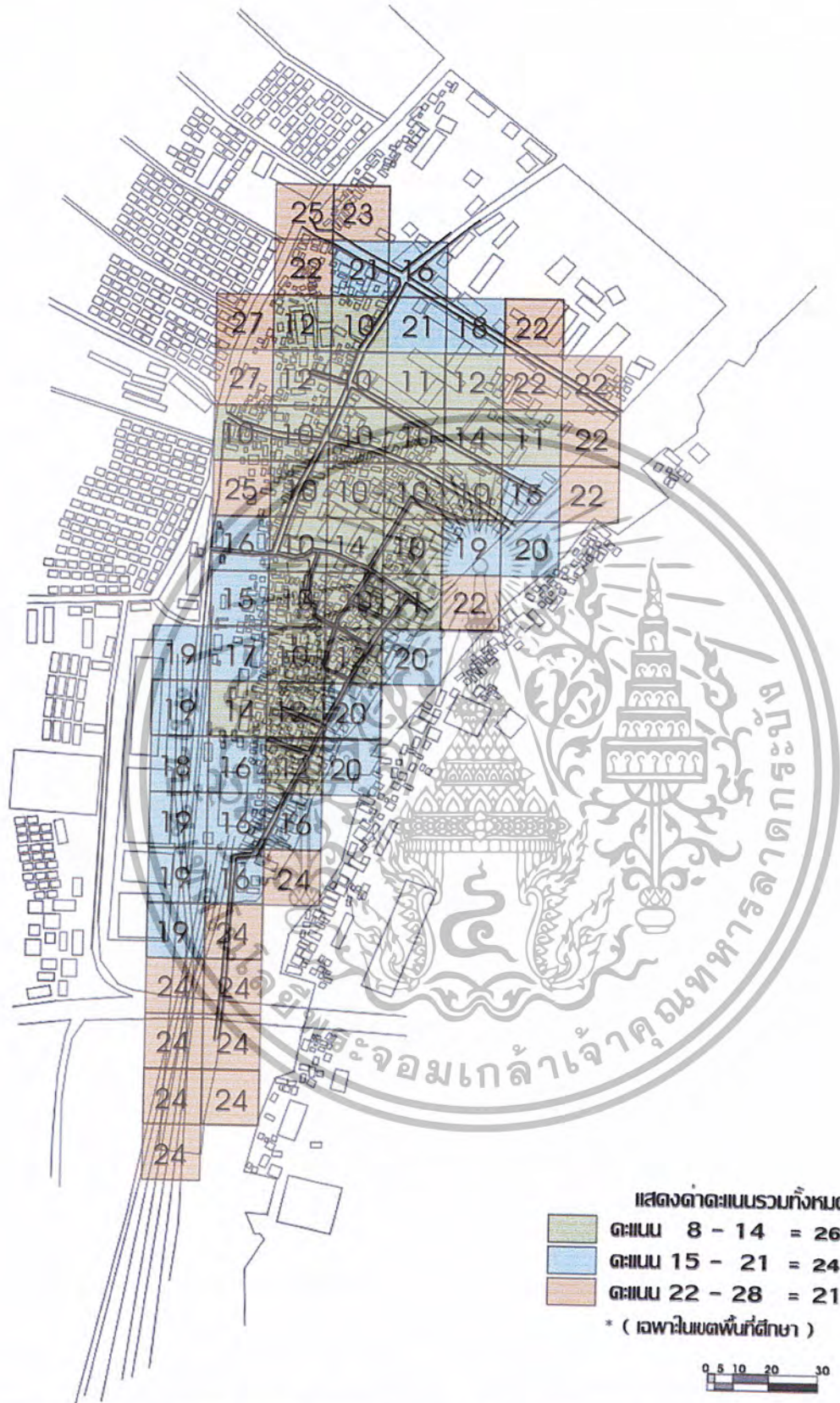
เอกสารเป็นเอกสารที่...
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งหากมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และตงกลางจึงถึงจากขอเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ภาพที่ 4.5 แสดงค่าคะแนนลักษณะของระบบการเข้าถึง

04-06
 MISS PEANKAN WONGYAN CHZIN 45 03 502-1
 FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
 KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

โครงการพัฒนาและจัดทำผังแม่บทการพัฒนาชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ)
 Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community
 ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ การรณรงค์เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่วารณิตใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ภาพที่ 4.6 แสดงค่าคะแนนราคาที่ดินในชุมชน

แสดงค่าคะแนนรวมทั้งหมด

	คะแนน 8 - 14 = 26	ช่อง
	คะแนน 15 - 21 = 24	ช่อง
	คะแนน 22 - 28 = 21	ช่อง

* (เฉพาะในเขตพื้นที่ศึกษา)

04-07
THE UNIVERSITY OF MAHACHULALONGKORN
THESIS 2003
SIEVE ANALYSIS

โครงการพัฒนาและจัดทำผังเขตความดีการพัฒนชุมชนเมืองนำอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ)
Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community
ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI
MISS PEANKAN WONGVANICHZIN 45035021
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

ไม่วารณิตใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ลอกแบบผลงาน และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.7 แสดงค่าคะแนนรวมทั้งหมด

4.6.4 การกำหนดขอบเขตและหน่วยพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา

4.6.4.1 แนวความคิด

บริเวณชุมชนวัดสุวรรณารามและพื้นที่ศึกษาทั้งหมดเป็นพื้นที่ที่มีแนวเส้นแบ่งขอบเขตค่อนข้างชัดเจนในรูปของถนนและคลอง ดังนั้นการกำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์จึงกำหนดขึ้นจากบริเวณพื้นที่ศึกษา ที่ถูกล้อมรอบจากแนวเขตถนนต่าง ๆ และลำคลอง

4.6.4.2 ขอบเขตของหน่วยพื้นที่

กำหนดให้พื้นที่ประมาณ 63.5 ไร่ อยู่ในพื้นที่ในชุมชนวัดสุวรรณารามจนถึงพื้นที่ของการทางรถไฟบางสวนและพื้นที่ด้านหน้าของชุมชนวัดสุวรรณารามบางส่วน โดยแบ่งหน่วยพื้นที่การวิเคราะห์ในระบบตารางออกเป็นพื้นที่ย่อยรูปสามเหลี่ยมจตุรัส จำนวน 71 ช่อง โดยพื้นที่แต่ละช่องจะมีพื้นที่ประมาณ 1.56 ไร่ หรือ ช่องละ 50 x 50 เมตร

4.6.5 การรวบรวมคะแนนและจัดลำดับชั้น

เมื่อใส่ค่าคะแนนจริง (โดยนำค่าน้ำหนักคูณกับคะแนน) ของปัจจัยต่าง ๆ ลงในแผนที่ในแต่ละปัจจัย แล้วจะได้ค่าคะแนนในแต่ละช่องที่แตกต่างไป จึงนำเอาค่าคะแนนที่ได้จากแผนที่ย่อยทั้ง 4 ปัจจัย มารวมในแผนที่ตารางรวมคะแนนทั้งหมด ผลของการรวมคะแนนสรุปได้ว่าช่องที่ได้ค่าคะแนนสูงที่สุดมีค่าคะแนนเท่ากับ 27 คะแนน ส่วนช่องที่ได้คะแนนต่ำสุดมีค่าคะแนนเท่ากับ 10 คะแนน โดยมีผลต่างของค่าคะแนนต่ำสุดสูงสุดเท่ากับ 17 คะแนน

เมื่อจัดลำดับชั้นความเหมาะสมของศักยภาพในระดับต่าง ๆ สามารถแบ่งออกได้ 3 ระดับ (พิจารณาจากเกณฑ์ที่ว่าผลต่างของค่าน้ำหนักของปัจจัย) โดยมีช่วงห่างของค่าคะแนนในแต่ละระดับ ตามเกณฑ์ที่ว่าผลต่างของค่าคะแนนสูงสุดและคะแนนต่ำสุดจากที่กำหนดหารด้วยจำนวนระดับชั้น (3 ระดับ) จะได้ความแตกต่างระดับชั้นเท่ากับ 7 คะแนน

4.6.6 สรุปผลการวิเคราะห์

- 1) พื้นที่มีศักยภาพเหมาะแก่การพัฒนาต่ำ (ค่าคะแนน 8 – 14) มีจำนวน 26 ช่อง คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 40.56 ไร่ หรือร้อยละ 63.87
- 2) พื้นที่มีศักยภาพเหมาะแก่การพัฒนาปานกลาง (ค่าคะแนน 15 – 24) มีจำนวน 24 ช่อง คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 11.63 ไร่ หรือร้อยละ 18.32
- 3) พื้นที่มีศักยภาพเหมาะแก่การพัฒนาสูง (ค่าคะแนน 22 – 28) มีจำนวน 21 ช่อง คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 11.31 ไร่ หรือร้อยละ 17.81

จากการวิเคราะห์เพื่อหาคักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนา รวมทั้งแนวโน้มในการพัฒนาพื้นที่ที่มีความพร้อม โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณา สรุปได้ว่า บริเวณที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงคือ บริเวณที่เป็นศูนย์กลางชุมชนแต่เดิม ส่วนบริเวณที่มีศักยภาพในการพัฒนาปานกลางคือ บริเวณที่อยู่รอบนอกถัดจากศูนย์กลางชุมชน สำหรับพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาต่ำจะอยู่บริเวณ ด้านหลังของชุมชนและบริเวณที่ติดกับริมคลองบางกอกน้อยบางส่วน ซึ่งในพื้นที่ที่มีศักยภาพต่ำนั้น เหมาะแก่การพัฒนาพื้นที่อย่างยิ่ง เพื่อให้พื้นที่เกิดการใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึงและเหมาะสมต่อศักยภาพของพื้นที่นั้น ๆ โดยจะนำผลการวิเคราะห์นี้ไปพิจารณา เพื่อประกอบในการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมและพิจารณาถึงลำดับขั้นในการพัฒนาซึ่งอยู่ในขั้นตอนการออกแบบและการวางผังต่อไป

4.7 การวิเคราะห์บทบาทของพื้นที่ศึกษาในอนาคต

ในการศึกษาสภาพปัจจุบันของชุมชนวัดสุวรรณารามและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อที่จะสามารถสรุปบทบาทในปัจจุบันและคาดการณ์บทบาทของพื้นที่ในอนาคตโดยดูจากแนวโน้ม ศักยภาพและความเหมาะสมของพื้นที่ ในด้านนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพตลอดจนโครงการทั้งทางภาครัฐและทางภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ที่มีส่วนส่งเสริมบทบาทและความสำคัญในพื้นที่ศึกษาในอนาคต โดยมีบทบาทที่สำคัญดังนี้

4.7.1 วิเคราะห์จากนโยบายและแผนพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งได้แก่การศึกษาจาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-9 , แผนพัฒนากระทรวงมหาดไทยฉบับที่ 1-7 , แผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , แผนโครงการพัฒนาการรถไฟแห่งประเทศไทย , แผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 1-6 , ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร , แผนพัฒนาของสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร , แผนพัฒนาชุมชนวัดสุวรรณารามของสำนักงานเขตบางกอกน้อย สามารถสรุปเป็นบทบาทจาก อดีต ปัจจุบันและอนาคตได้ดังนี้

4.7.1.1 ด้านเศรษฐกิจ

อดีต

- เป็นชุมชนที่มีบทบาททางการค้า , อุตสาหกรรมขนาดเล็ก (ชั่นลงหิน)

ปัจจุบัน

- บทบาททางการค้าขาย มีความสำคัญลดน้อยลง
- งานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก คือการทำชั่นลงหิน ที่เป็นงานประณีตลดลง

อนาคต

- จะมีความสำคัญในด้านการค้า ทั้งภายในชุมชนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ในสื่อต่าง ๆ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และบริเวณใกล้เคียง

- จะอนุรักษ์และส่งเสริมให้งานชั้นลงหินของชุมชนบ้าน
บุกกลับมาที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของชุมชนอีกครั้ง

4.7.1.2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- อดีต
- เป็นชุมชนที่มีความเก่าแก่ ทั้งทางด้านตัวชุมชนและ
สถานที่ที่มีความสำคัญในชุมชน
 - เป็นพื้นที่ที่มีการคมนาคมขนส่งที่สะดวก
 - เป็นชุมชนที่มีความเป็นอยู่ที่ดี

- ปัจจุบัน
- เป็นชุมชนที่มีความแออัด ทั้งทางด้านที่อยู่อาศัยและ
ประชากรที่อยู่อาศัย

- ขาดสุขลักษณะที่ดีภายในชุมชน
- ขาดการให้ความสำคัญ แก่พื้นที่ในชุมชนและสถานที่
สำคัญในชุมชน

- อนาคต
- จะเป็นชุมชนตามแนวความคิดชุมชนเมืองน่าอยู่ ของ
กรุงเทพมหานคร

- จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และ สถานที่พักผ่อน
หย่อนใจสำหรับนักท่องเที่ยว

- จะเป็นพื้นที่ที่มีการคมนาคมขนส่งที่สะดวกมากยิ่งขึ้น

4.7.1.3 ด้านการบริการทางสังคม

- อดีต
- เป็นศูนย์กลางทางด้านประวัติศาสตร์ของพื้นที่

- เป็นศูนย์กลางการบริหารราชการระดับเขต

- ปัจจุบัน
- เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา ในชุมชนและพื้นที่
ใกล้เคียง

- เป็นศูนย์กลางการบริหารราชการระดับเขต

- เป็นศูนย์กลางทางด้านประวัติศาสตร์ที่สำคัญ

- อนาคต
- จะเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการแบบครบครัน

- ทางด้านประวัติศาสตร์จะมีความสำคัญต่อประเทศ

- การศึกษามีการพัฒนาไปในอีกระดับหนึ่ง

4.7.2 วิเคราะห์จากบทบาทในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากบทบาทในปัจจุบันและนโยบายแผนพัฒนา ตลอดจนศักยภาพต่าง ๆ ของชุมชนวัดสุวรรณาราม เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมสภาพการพัฒนาของชุมชนให้ดีขึ้น แต่ในสภาพปัจจุบันการพัฒนาเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายดังกล่าว ถูกข้อจำกัดในด้านกายภาพของพื้นที่ ทำให้การพัฒนาสำหรับบทบาทต่างๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีอุปสรรคและข้อจำกัดไม่สามารถที่จะพัฒนาพื้นที่ เพื่อตอบสนองต่อบทบาทที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์บทบาทสรุปได้ว่า ควรมีการส่งเสริมศักยภาพที่มีอยู่เดิมของพื้นที่ศึกษา คือพื้นที่บริเวณทางด้านหลังของชุมชน (บ้านบุลา) ให้สามารถตอบสนองต่อนโยบายได้มากที่สุด โดยคำนึงถึงศักยภาพในด้านต่าง ๆ ให้มากที่สุดและพัฒนาพื้นที่ศึกษา เพื่อให้สามารถรองรับกิจกรรมและบทบาทของพื้นที่ศึกษาในด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

4.7.3 สรุปบทบาทและหน้าที่ของพื้นที่ศึกษา

จากการวิเคราะห์ถึงแนวโน้มการขยายตัวของพื้นที่ศึกษาแนวโน้มการขยายตัวของกิจกรรม บทบาทที่สำคัญจากอดีต ปัจจุบันและบทบาทที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถสรุปบทบาทและหน้าที่ของชุมชนเมืองน่าอยู่ ได้ดังนี้

4.7.3.1 บทบาทของชุมชนเดิม

เป็นชุมชนที่มีกิจกรรมหลักเป็นที่อยู่อาศัยโดยกิจกรรมรองที่มีความสำคัญรองลงมา ได้แก่ การค้าขายภายในชุมชนและพื้นที่บริเวณใกล้เคียง , การคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำเป็นสำคัญ รวมทั้งยังมีโบราณสถานที่เป็นศูนย์กลางของชุมชน

4.7.3.2 บทบาทของชุมชนเมืองน่าอยู่

ในอนาคตบทบาทของพื้นที่จะมีการพัฒนาให้เป็นชุมชนเมืองน่าอยู่ ตามนโยบายของแผนพัฒนาต่าง ๆ โดยชุมชนจะมีการพัฒนาในด้านของที่อยู่อาศัย , สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ , การใช้ประโยชน์ของพื้นที่สาธารณะและที่โล่งว่าง , ให้ความสำคัญต่อโบราณสถานและสถานที่สำคัญในชุมชน , ช่วยกันรักษาสีเขียวและชุมชนของตนเอง , รวมไปถึงด้านความปลอดภัย การศึกษาและแก้ไขปัญหาทางด้านยาเสพติดและด้านต่าง ๆ

บทที่ 5

การกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนา

5.1 การกำหนดนโยบายของการวางแผนพัฒนา

การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาและอนุรักษ์พื้นที่ศึกษา ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ) และบริเวณใกล้เคียง เป็นการศึกษาเพื่อวางแผนการพัฒนาในด้านกายภาพเป็นหลัก โดยคำนึงถึงด้านนโยบายและแผนพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง , ความต้องการของชุมชน , สภาพปัญหาในชุมชน โดยมีศักยภาพในการพัฒนาของพื้นที่มาเป็นตัวกำหนด ความมุ่งหมาย (Goal) วัตถุประสงค์ (Objective) และเป้าหมาย (Target) เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาและอนุรักษ์ที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการในอนาคตได้อย่างถูกต้อง

5.1.1 ความมุ่งหมายของการพัฒนา (Goal)

ความมุ่งหมายของโครงการในการพัฒนาชุมชนเมืองนำอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาราม เขตบางกอกน้อย จากผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่หลักของชุมชนเมืองนำอยู่ มีรายละเอียดดังนี้

5.1.1.1 พัฒนาบริเวณที่เหมาะสมในพื้นที่ศึกษา ให้เป็นพื้นที่กิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชน , ส่งเสริมอาชีพที่เก่าแก่ที่มีมานาน , เป็นศูนย์กลางด้านการค้าในชุมชน โดยสามารถเชื่อมต่อกิจกรรมเข้ากับที่พักอาศัยเดิมได้

5.1.1.2 พัฒนาบริเวณที่อยู่อาศัยเดิม ให้เป็นย่านที่อยู่อาศัยที่สาธารณูปโภคและสาธารณูปการครบครัน ความเป็นอยู่ที่ถูกสุขลักษณะ

5.1.1.3 พัฒนาบริเวณพื้นที่ศึกษาที่เป็นพื้นที่โล่งหรือพื้นที่สาธารณะ ให้เสริมสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับชุมชน

5.1.2 วัตถุประสงค์ของการพัฒนา (Objective) แยกวัตถุประสงค์ตามความมุ่งหมายได้ดังนี้

5.1.2.1 วัตถุประสงค์ตามความมุ่งหมาย ก.

1) กำหนดที่ตั้งและจัดรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องและพอ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพียงต่อความต้องการในอนาคต

- 2) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มกิจกรรมภายในชุมชน ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้ใช้และให้มีความต่อเนื่องกับย่านที่พักอาศัย
- 3) ส่งเสริมให้มีกิจกรรมในชุมชน ที่สามารถดึงดูดให้ผู้ที่สนใจ หรือนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนเอง ให้สามารถพึ่งตนเองได้
- 4) จัดเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของกิจกรรมในพื้นที่ศึกษา
- 5) จัดวางรูปแบบโครงข่ายการคมนาคมเพื่อให้สอดคล้องและเกิดความสะดวกต่อการเข้าถึงกิจกรรมในชุมชนและสามารถเชื่อมโยงโครงข่ายเข้ากับกิจกรรมในพื้นที่ได้

5.1.2.2 วัตถุประสงค์ตามความมุ่งหมาย ข.

- 1) ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินของกิจกรรมในพื้นที่ศึกษา
- 2) จัดวางโครงข่ายคมนาคมเพื่อให้เกิดความสะดวกสำหรับการส่งเสริมกิจกรรมในชุมชนและสามารถเชื่อมโยงกับโครงข่ายคมนาคมภายนอกได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

5.1.2.3 วัตถุประสงค์ตามความมุ่งหมาย ค.

- 1) จัดระบบการคมนาคมขนส่งให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- 2) ควบคุมการใช้พื้นที่ของกิจกรรมและอาคารสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ
- 3) สร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและกิจกรรมสันทนาการต่าง ๆ ในชุมชน
- 4) จัดรูปแบบขององค์ประกอบในการออกแบบระบบภูมิทัศน์ของชุมชน โดยเน้นการจัดรูปแบบด้านจิตภาพของชุมชน

5.1.3 เป้าหมายของการพัฒนา (Target)

5.1.3.1 เป้าหมายตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ ก.

- 1) กำหนดกิจกรรมในชุมชนทางด้านความเป็นอยู่และกิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทั้งทางโบราณสถานและทางกายภาพ , การค้าขายในตลาดของชุมชน และการอนุรักษ์การประกอบอาชีพทำชั้นลงหิน
- 2) วางผังการใช้ประโยชน์ที่ดินและออกแบบพื้นที่ภายในชุมชน ให้สอดคล้องกับกิจกรรมของพื้นที่ศึกษา

3) กำหนดระบบการสัญจรภายในด้วยทางเท้าและยานพาหนะ พร้อมระบบการสัญจรที่เหมาะสม อีกทั้งสร้างความปลอดภัยให้แก่คนในชุมชน เพื่อส่งเสริมการเป็นชุมชนเมืองน่าอยู่

4) กำหนดรูปแบบการขยายตัวและพื้นที่เพื่อการขยายตัวให้ต่อเนื่องกับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้เพียงพอ

5.1.3.2 เป้าหมายตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ ข.

1) ปรับปรุงและควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ศึกษา

2) กำหนดระบบการสัญจรให้เหมาะสมสอดคล้องและเชื่อมโยงกับโครงข่ายกิจกรรมของชุมชนและภายนอกชุมชน

5.1.3.3 เป้าหมายตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ ค.

1) ปรับปรุงและอนุรักษ์จินตภาพของชุมชนที่มีอยู่เดิม และพัฒนาองค์ประกอบใหม่ที่สามารถรองรับและส่งเสริมภูมิทัศน์ของชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

2) ส่งเสริมและปรับปรุงการใช้ทางเท้า สำหรับเชื่อมโยงการสัญจรของแต่ละกิจกรรมให้ปลอดภัยและสวยงาม

3) ปรับปรุงและเตรียมพื้นที่ริมคลองบางกอกน้อย เพื่อการพักผ่อนและนันทนาการ รวมไปถึงการสัญจรและท่องเที่ยว โดยสอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทพื้นที่โล่งว่าง , สาธารณะ

4) วางผังกลุ่มกิจกรรมและกลุ่มอาคารที่พักอาศัยให้เหมาะสม ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชน

5.2 การคาดการณ์จำนวนผู้ใช้พื้นที่ศึกษาในอนาคต

จากการศึกษาพบว่า บริเวณพื้นที่ศึกษาจะมีบทบาทที่สำคัญคือ เป็นที่อยู่อาศัยของคนในชุมชน เป็นที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สำหรับนักท่องเที่ยวและเป็นทางสัญจรสำหรับคนในพื้นที่และในบริเวณใกล้เคียง ดังนั้นการคาดการณ์จำนวนผู้ใช้พื้นที่ศึกษาในอนาคต จึงแบ่งประเภทผู้ใช้ออกเป็น 3 ประเภท

- ประชากรในพื้นที่ศึกษา
- ประชากรในเขตอิทธิพล
- นักท่องเที่ยว

การคาดการณ์ผู้ใช้พื้นที่โครงการ จากผู้ใช้ 3 ประเภท มีรายละเอียดดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับเป็นสัญญาใด ๆ ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.1 ประชากรในพื้นที่ศึกษา

เนื่องจากชุมชนวัดสุวรรณารามและบริเวณพื้นที่ศึกษา เป็นอีกชุมชนหนึ่งที่มีความสำคัญ โดยหลักพื้นที่ศึกษานั้นใช้เป็นที่อยู่อาศัย จึงไม่ค่อยมีกิจกรรมที่หลากหลายมากนัก ซึ่งภายหลังจากการพัฒนาแล้วคาดว่าประชากรในชุมชนจะมีอัตราที่เพิ่มขึ้น การคาดการณ์ประชากรในส่วนของชุมชนในอนาคตจะใช้วิธี Rate of Population Growth เพื่อคาดการณ์ประชากรของชุมชนในอนาคต

โดยมีข้อสมมติที่ว่าสภาวะทางด้านเศรษฐกิจและสภาพสังคมของชุมชนในอนาคตช่วง 20 ปีข้างหน้า มีสภาพเหมือนในปัจจุบัน จะได้จำนวนประชากรในอนาคตดังนี้

สูตร Rate of Population Growth

$$R = \sqrt[n]{\frac{pt}{Po}} - 1$$

R = อัตราเพิ่ม

n = จำนวนปีจากปีปัจจุบันถึงปีสุดท้าย

pt = ประชากรในปีปัจจุบัน

po = ประชากรปีต้น

สูตร หาจำนวนประชากรที่คาดการณ์ในอนาคต

$$pn = (pt \times R)^n + pt$$

pn = จำนวนประชากรของปีที่คาดการณ์

pt = จำนวนประชากรในปัจจุบัน (ปีฐาน)

R = อัตราเพิ่มของประชากร

จากการคาดการณ์จำนวนประชากรโดยใช้สูตร Rate of Population Growth จะได้ผลสรุปจำนวนประชากรในอนาคตได้ดังนี้

$$R = \sqrt[20]{\frac{2,060}{1,960}} - 1$$

$$R = 1.12 \%$$

ตารางที่ 5.1 แสดงข้อมูลจำนวนประชากรในชุมชนวัดสุวรรณาราม ปีพ.ศ. 2542 - 2546

ปีพ.ศ.	2542	2543	2544	2545	2546
จำนวนประชากร	1,960	2,000	2,000	2,050	2,060

ที่มา : ข้อมูลจากสถิติของสำนักงานเขตบางกอกน้อย

ตารางที่ 5.2 แสดงการคาดการณ์จำนวนประชากรในชุมชนวัดสุวรรณาราม

การคาดการณ์จำนวนประชากรในชุมชนวัดสุวรรณาราม		
ปีพ.ศ.	อัตราเพิ่ม	จำนวนประชากรที่คาดการณ์
2545	1.12	2,050
2546	1.12	2,060
2547	1.12	2,083
2548	1.12	2,106
2549	1.12	2,129
2550	1.12	2,153
2551	1.12	2,177
2552	1.12	2,201
2553	1.12	2,225
2554	1.12	2,249
2555	1.12	2,274
2556	1.12	2,299
2557	1.12	2,324
2558	1.12	2,350
2559	1.12	2,376
2560	1.12	2,402
2561	1.12	2,429
2562	1.12	2,456
2563	1.12	2,483
2564	1.12	2,510
2565	1.12	2,538

ที่มา : จากการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการคาดการณ์ประชากรในอนาคตปี พ.ศ.2565 พบว่าชุมชนวัดสุวรรณาราม มีแนวโน้มในการขยายตัวของประชากรในชุมชนไม่มากนักโดยมีอัตราการเพิ่มของจำนวนประชากรประมาณ 1.12 % ต่อปีดังนั้นในปี พ.ศ. 2565 จะมีประชากรตามที่คาดการณ์ประมาณ 2,538 คน ดังนั้นการขยายตัวของประชากรที่ไม่มากนัก ส่งผลให้สามารถชะลอความแออัดของชุมชนได้และเหมาะสมแก่การพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น

5.2.2 ประชากรในเขตอิทธิพล

การคาดการณ์ประชากรในเขตอิทธิพลของพื้นที่ศึกษา จะใช้การคาดการณ์โดยใช้ Rate of Population Growth เช่นเดียวกันกับการคาดการณ์ประชากรในชุมชนวัดสุวรรณาราม แต่จำนวนประชากรในเขตอิทธิพลที่จะเข้ามาใช้บริการในพื้นที่โครงการนั้น จะมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ซึ่งอยู่กับระยะทางในการเดินทาง แรงจูงใจต่าง ๆ การคำนวณหาจำนวนประชากรในเขตอิทธิพลที่จะเข้ามาใช้ในพื้นที่โครงการ จะใช้สูตรแรงจูงใจของ Reilly ซึ่งเป็น Gravity Model ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

$$R_j = \frac{P_j}{d_{ij}^2}$$

R_j = แรงดึงดูดใจในการใช้บริการ
 $Prob$ = ความเป็นไปได้ที่ประชากรในเขตอิทธิพลจะเข้ามาใช้พื้นที่โครงการ
 P_j = จำนวนประชากรในเขตอิทธิพล
 d_{ij} = ระยะทางระหว่างเขต i และเขต j

ตารางที่ 5.3 แสดงข้อมูลจำนวนประชากรในเขตบางกอกน้อย ปีพ.ศ. 2542 - 2546

ปีพ.ศ.	2540	2541	2542	2543	2544
แขวงอรุณอมรินทร์	23,891	23,640	23,525	23,348	23,293
แขวงศิริราช	41,215	40,743	38,154	37,133	36,040
แขวงบ้านช่างหล่อ	49,191	48,392	46,879	46,089	44,903
แขวงบางขุนศรี	43,565	43,029	42,725	42,388	41,970
แขวงบางขุนนนท์	11,516	11,367	11,219	11,077	8,954
รวมทั้งสิ้น	169,378	167,171	162,502	160,035	155,165

ที่มา : ข้อมูลจากสถิติของสำนักงานเขตบางกอกน้อย * โดยค่าเฉลี่ยของอัตราประชากรลดลง - 0.85 %

ตารางที่ 5.4 แสดงการคาดการณ์จำนวนประชากรในเขตอิทธิพล

ปีพ.ศ.	จำนวนประชากรเขตบางกอกน้อยแยกตามรายแขวง									
	ลด %	อรุณอมรินทร์	ลด %	ศิริราช	ลด %	บ้านช่างหล่อ	ลด %	บางขุนศรี	ลด %	บางขุนนนท์
2545	0.85	23,100	0.85	35,733	0.85	44,521	0.85	41,613	0.85	8,878
2546	0.85	22,903	0.85	35,429	0.85	44,142	0.85	41,259	0.85	8,802
2547	0.85	22,708	0.85	35,127	0.85	43,766	0.85	40,908	0.85	8,727
2548	0.85	22,514	0.85	34,828	0.85	43,393	0.85	40,560	0.85	8,652
2549	0.85	22,322	0.85	34,531	0.85	43,024	0.85	40,215	0.85	8,578
2550	0.85	22,132	0.85	34,237	0.85	42,658	0.85	39,873	0.85	8,505
2551	0.85	21,943	0.85	33,945	0.85	42,295	0.85	39,534	0.85	8,432
2552	0.85	21,756	0.85	33,656	0.85	41,935	0.85	39,197	0.85	8,360
2553	0.85	21,571	0.85	33,369	0.85	41,578	0.85	38,863	0.85	8,288
2554	0.85	21,387	0.85	33,085	0.85	41,224	0.85	38,532	0.85	8,217
2555	0.85	21,205	0.85	32,803	0.85	40,873	0.85	38,204	0.85	8,147
2556	0.85	21,024	0.85	32,524	0.85	40,525	0.85	37,879	0.85	8,077
2557	0.85	20,845	0.85	32,247	0.85	40,180	0.85	37,557	0.85	8,008
2558	0.85	20,667	0.85	31,972	0.85	39,838	0.85	37,237	0.85	7,939
2559	0.85	20,491	0.85	31,700	0.85	39,499	0.85	36,920	0.85	7,871
2560	0.85	20,316	0.85	31,430	0.85	39,163	0.85	36,606	0.85	7,804
2561	0.85	20,143	0.85	31,162	0.85	38,830	0.85	36,294	0.85	7,737
2562	0.85	19,971	0.85	30,897	0.85	38,499	0.85	35,985	0.85	7,671
2563	0.85	19,801	0.85	30,634	0.85	38,171	0.85	35,679	0.85	7,605
2564	0.85	19,632	0.85	30,373	0.85	37,846	0.85	35,375	0.85	7,540
2565	0.85	19,465	0.85	30,114	0.85	37,524	0.85	35,074	0.85	7,475

ที่มา : จากการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 5.5 แสดงการคาดการณ์ประชากรในเขตอิทธิพลที่เข้ามาในพื้นที่ศึกษา ในปีพ.ศ. 2555 และ พ.ศ. 2565

ประชากร แยกตามรายแขวง	จำนวนประชากรในแต่ละปีพ.ศ.											ระยะทาง (กม.)	แรงดึงดูดใจ	ความเป็นไปได้	ประชากรในเขตอิทธิพลที่เข้ามาในพื้นที่
	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555				
อรุณอมรินทร์	23,100	22,903	22,708	22,514	22,322	22,132	21,943	21,756	21,571	21,387	21,205	1.50	14.13	0.197	4,177
ศิริราช	35,733	35,429	35,127	34,828	34,531	34,237	33,945	33,656	33,369	33,085	32,803	1.50	21.86	0.304	9,972
บ้านช่างหล่อ	44,521	44,142	43,766	43,393	43,024	42,658	42,295	41,935	41,578	41,224	40,873	2.50	16.34	0.227	9,278
บางขุนศรี	41,613	41,259	40,908	40,560	40,215	39,873	39,534	39,197	38,863	38,532	38,204	2.50	15.28	0.213	8,137
บางขุนนนท์	8,878	8,802	8,727	8,652	8,578	8,505	8,432	8,360	8,288	8,217	8,147	2.00	4.07	0.056	456
รวม	153,845	152,535	151,236	149,947	148,670	147,405	146,149	144,904	143,669	142,445	141,232	10.00	71.68	0.997	140,808
ต่อ	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	-	ตัวอย่างการคาดการณ์ของปีพ.ศ. 2565			
อรุณอมรินทร์	21,024	20,845	20,667	20,491	20,316	20,143	19,971	19,801	19,632	19,465	-	1.50	12.97	0.197	3,834
ศิริราช	32,524	32,247	31,972	31,700	31,430	31,162	30,897	30,634	30,373	30,114	-	1.50	20.07	0.304	9,154
บ้านช่างหล่อ	40,525	40,180	39,838	39,499	39,163	38,830	38,499	38,171	37,846	37,524	-	2.50	15.01	0.228	8,555
บางขุนศรี	37,879	37,557	37,237	36,920	36,606	36,294	35,985	35,679	35,375	35,074	-	2.50	14.03	0.213	7,470
บางขุนนนท์	8,077	8,008	7,939	7,871	7,804	7,737	7,671	7,605	7,540	7,475	-	2.00	3.73	0.056	418
รวม	140,029	138,837	137,653	136,481	135,319	134,166	133,023	131,890	130,766	129,652	-	10.00	65.81	0.998	129,392

ที่มา : จากการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.3 นักท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวเป็นผู้ใช้อีกประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับโครงการ จากข้อมูลและการวิเคราะห์ สามารถคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 5.6 แสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศใน กทม.

ปีพ.ศ.	อัตรา การเพิ่ม	นักท่องเที่ยวชาวไทย (คน)	อัตรา การเพิ่ม	นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (คน)
2544	4.22	10,061,950	5.70	7,952,000
2545	4.22	10,799,067	5.76	8,423,234
2546	4.22	11,254,787	5.81	8,927,532
2547	4.22	11,729,739	5.87	9,467,525
2548	4.22	12,224,734	5.93	10,046,078
2549	4.22	12,740,617	5.99	10,666,311
2550	4.22	13,278,271	6.05	11,331,623
2551	4.22	13,838,614	6.11	12,045,721
2552	4.22	14,422,603	6.17	12,812,647
2553	4.22	15,031,236	6.23	13,636,816
2554	4.22	15,665,554	6.30	14,523,050
2555	4.22	16,326,640	6.36	15,476,621
2556	4.22	17,033,583	3.42	16,503,295
2557	4.22	17,752,400	6.49	17,609,381
2558	4.22	18,501,551	6.55	18,801,794
2559	4.22	19,282,316	6.62	20,088,107
2560	4.22	20,096,029	6.68	21,476,630
2561	4.22	20,944,081	6.75	22,976,482
2562	4.22	21,827,921	6.82	24,597,678
2563	4.22	22,749,059	6.89	26,351,223
2564	4.22	23,709,069	6.89	28,229,778
2565	4.22	24,709,591	6.90	30,177,632

ที่มา : นักท่องเที่ยวชาวไทย จากการวิเคราะห์ข้อมูล

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ข้อมูลจากสำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์จำนวนผู้ใช้บริการของพื้นที่ศึกษา จากประชากร 3 ประเภทคือ ประชากรในชุมชนวัดสุวรรณาราม , ประชากรในเขตอิทธิพล , นักท่องเที่ยว ได้ผลสรุปดังนี้

1) ประชากรในชุมชนวัดสุวรรณาราม	2,538	คน
2) ประชากรในเขตอิทธิพล	129,652	คน
3) นักท่องเที่ยว (คิดต่อวัน)	150,375	คน
รวมผู้ใช้พื้นที่ศึกษาทั้งหมด	282,565	คน

5.3 การวิเคราะห์ลักษณะและพฤติกรรมของประชากรที่เข้ามาในพื้นที่ศึกษา

จากการศึกษาและวิเคราะห์การคาดการณ์จำนวนประชากร ที่เข้ามาใช้พื้นที่ศึกษานั้นเป็นภาพรวมเท่านั้น การศึกษาในส่วนของลักษณะและพฤติกรรมของประชากรที่เข้ามาใช้พื้นที่ศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดลักษณะและประเภทของกิจกรรม ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะและพฤติกรรมของประชากรตามความเป็นจริงได้มากขึ้น

5.3.1 ลักษณะประชากร แบ่งออกเป็นลักษณะดังนี้

5.3.1.1 ประชากรในเขตอิทธิพล

ประชากรในเขตอิทธิพลนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นประชากรที่อยู่อาศัยในบริเวณเขตบางกอกน้อยในแขวงต่าง ๆ ได้แก่ แขวงอรุณอมรินทร์ , แขวงศิริราช , แขวงบ้านช่างหล่อ , แขวงบางขุนศรีและแขวงบางขุนนนท์ โดยเขตบางกอกน้อยมีเศรษฐกิจพื้นฐานในภาคบริการ , ภาคอุตสาหกรรม , ภาคเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยพึ่งพิงและวัยทำงาน ช่วงอายุระหว่าง 5 – 49 ปีเป็นส่วนใหญ่ และยังมีประชากรในเขตอิทธิพลอีกส่วนหนึ่ง คือเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตต่าง ๆ ที่ติดกับเขตบางกอกน้อย

5.3.1.2 ประชากรนักท่องเที่ยว

โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครน้อยกว่าชาวต่างประเทศ

5.3.2 พฤติกรรมของกลุ่มประชากร

5.3.2.1 ประชากรในเขตอิทธิพล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษานี้เท่านั้น เมื่อผู้จัดทำเอกสารได้ดำเนินการแล้ว ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขตอื่น ๆ ที่ติดกับเขตบางกอกน้อย จะมีพฤติกรรมไปในทิศทางเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากในพื้นที่นั้น ๆ ชุมชนส่วนใหญ่เป็นย่านที่พักอาศัย , เกษตรกรรม , พื้นที่โล่งว่างและย่านพาณิชยกรรมบางส่วน ซึ่งลักษณะพฤติกรรมใกล้เคียงกันกับในชุมชน โดยที่ในพื้นที่ศึกษานั้นส่วนใหญ่เป็นย่านที่พักอาศัยและพื้นที่โล่งว่างเช่นกันและมีพื้นที่พาณิชยกรรมบางส่วน ได้แก่ บริเวณศูนย์กลางชุมชน คือ ตลาดวัดทอง เป็นตลาดสดและบริเวณนั้นมีร้านค้าย่อย บทบาทของตลาดสดและร้านค้าย่อยจะยังคงมีความสำคัญต่อผู้ที่มีรายได้น้อยของชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงต่อไป

สำหรับประชากรในเขตอิทธิพลซึ่งอยู่ในบริเวณเขตบางกอกน้อยส่วนใหญ่ จะเข้ามาใช้บริการในเขตพื้นที่ศึกษา เพื่อจุดมุ่งหมายดังนี้

- เพื่อติดต่อกับหน่วยงานราชการ ที่สำนักงานเขตบางกอกน้อย
- เพื่อการคมนาคมทางรถไฟ ที่สถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย)

5.3.2.2 ประชากรนักท่องเที่ยว

นอกจากที่นักท่องเที่ยวจะแบ่งออกเป็น นักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศแล้ว ในอนาคตพื้นที่ศึกษาสามารถแบ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ดังนี้

1) กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- แหล่งประวัติศาสตร์โบราณสถาน วัดสุวรรณาราม (วัดทอง)
- อนุรักษ์การประกอบอาชีพช่างบุ ช่างลงหินหรือช่างบุสถานที่พักผ่อน พื้นที่สีเขียวริมคลองบางกอกน้อย
- ตลาดวัดทอง
- พื้นที่นันทนาการของชุมชน ได้แก่ ลานกีฬาอเนกประสงค์ , สนามเด็กเล่น เป็นต้น

5.4 การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพในอนาคต

5.4.1 การวิเคราะห์เกณฑ์และข้อจำกัดทางกายภาพของพื้นที่

เป็นการวิเคราะห์เพื่อสะท้อนภาพของพื้นที่ศึกษาในปัจจุบัน ที่ครอบคลุมประเด็นศักยภาพ , ประเด็นปัญหาและข้อจำกัด ในทุกบริบทที่ได้จากการศึกษา โดยใช้หลักการของการวิเคราะห์แบบบูรณาการ (Integrated Analysis) ของการวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์ที่อาศัยหลักการและแนวทฤษฎี และการวิเคราะห์ในเชิงตรรกวิทยาที่ว่าด้วยเหตุและผลที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความเป็นจริง ซึ่งเกณฑ์และข้อจำกัดทางกายภาพของพื้นที่มีดังนี้

5.4.1.1 ข้อจำกัดของที่ตั้งในเชิงภูมิศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่งที่ตั้งในเชิงภูมิศาสตร์ของพื้นที่ศึกษา ที่ติดริมคลองบางกอกน้อย ซึ่งแยกย่อยมาจากแม่น้ำเจ้าพระยา โดยที่ชุมชนตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เป็นทางน้ำที่ใกล้กับปากทางแยกของแม่น้ำเจ้าพระยา โดยที่ขนานไปกับคลองบางกอกน้อยและฝั่งตรงข้ามของชุมชนเป็นที่ตั้งของชุมชนสันติชนสงเคราะห์ ซึ่งทั้งสองชุมชนเป็นชุมชนแออัดเช่นกัน จึงทำให้ปัจจุบันที่ตั้งทั้งสองฝั่งมีข้อจำกัดทางด้านสุนทรียภาพของทัศนียภาพ ขาดความสวยงามและความน่าอยู่ของพื้นที่นั้น ๆ

5.4.1.2 ข้อจำกัดทางอุทกศาสตร์

เนื่องจากมีปริมาณน้ำฝนที่ค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นศักยภาพที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมและนำความชุ่มฉ่ำมาสู่พื้นที่ ในช่วงภาวะที่ฝนตกหนักขีดความสามารถในการระบายน้ำต่ำลง ส่งผลให้พื้นที่เกิดเป็นพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมและบางส่วนเกิดน้ำท่วมบ่อยครั้ง

5.4.1.3 ข้อจำกัดทางด้านการใช้ที่ดินและการใช้อาคารในระดับพื้นที่ย่อย

ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานครที่ประกาศบังคับใช้ในปัจจุบัน เป็นเพียงการวางแผนการใช้ที่ดินโดยภาพรวม เพื่อสนองวัตถุประสงค์หลายด้าน (Comprehensive Plan) ที่ยังขาดในรายละเอียดของมาตรการและข้อกำหนด ในการใช้ที่ดินและการใช้อาคาร ในระดับพื้นที่ย่อยที่สอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับทางกายภาพ โครงสร้างพื้นฐานและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ดังจะเห็นได้ว่า การกำหนดประเภทที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยหนาแน่นมาก ยังคงกระจุกกระจายไปด้วยที่อยู่อาศัยหนาแน่นมากในรูปของชุมชนแออัด ที่มีทั้งความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่, ความหนาแน่นมากของอาคารต่อพื้นที่และมีแนวโน้มที่เชื่อว่าชุมชนแออัดจะขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และภาพลักษณ์ของการใช้ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทยในอนาคต

5.4.2 การกำหนดพื้นที่กิจกรรมในอนาคต

เกณฑ์ในการพิจารณา เพื่อคาดการณ์พื้นที่ของกิจกรรมต่าง ๆ ในอนาคตจะพิจารณาจากสัดส่วนของปริมาณพื้นที่กิจกรรมแต่ละประเภทในปัจจุบันต่อจำนวนประชากร เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ศึกษาให้มากที่สุด โดยมีกิจกรรมเสนอแนะบางอย่างเพื่อส่งเสริมทางด้านชุมชนเมืองน่าอยู่ให้กับพื้นที่ศึกษา โดยมีรายละเอียดของกิจกรรมแยกแต่ละประเภทดังนี้

จากการศึกษาอัตราส่วนประเภทกิจกรรมของพื้นที่ศึกษาพบว่า

- กิจกรรมประเภทที่อยู่อาศัยมีอัตราส่วนเท่ากับ 48.03 %

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- กิจกรรมประเภทพื้นที่โล่งว่างสาธารณะมีอัตราส่วนเท่ากับ	35.54 %
- กิจกรรมประเภทสถานศึกษามีอัตราส่วนเท่ากับ	5.52 %
- กิจกรรมประเภทสถาบันศาสนามีอัตราส่วนเท่ากับ	4.10 %
- กิจกรรมประเภทพาณิชยกรรมมีอัตราส่วนเท่ากับ	3.32 %
- กิจกรรมประเภทสถานที่ราชการมีอัตราส่วนเท่ากับ	3.02 %
- กิจกรรมประเภทอุตสาหกรรมมีอัตราส่วนเท่ากับ	0.47 %
รวม	100 %

จากผลการสำรวจและการวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับสัดส่วนพื้นที่ที่อยู่อาศัย พบว่าสัดส่วนพื้นที่ที่อยู่อาศัยมีค่าเฉลี่ยประมาณ 24.4 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คนและพื้นที่โล่งว่างสาธารณะมีค่าเฉลี่ยประมาณ 18.05 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน จากจำนวนประชากรที่เข้ามาใช้พื้นที่ของชุมชนทั้งจากประชากรในเขตพื้นที่ศึกษา ประชากรในเขตอิทธิพลและนักท่องเที่ยว ดังนั้นพื้นที่ศึกษาจะมีพื้นที่ทั้งสิ้น 101,600 ตารางเมตรหรือ 63.5 ไร่

โดยมีรายละเอียดของพื้นที่ดังนี้

- พื้นที่ที่อยู่อาศัย	48,800 ตร.ม.หรือ	30.50 ไร่
- พื้นที่โล่งว่างสาธารณะ	36,112 ตร.ม.หรือ	22.57 ไร่
- พื้นที่สถานศึกษา	5,600 ตร.ม.หรือ	3.50 ไร่
- พื้นที่สถาบันศาสนา	4,160 ตร.ม.หรือ	2.60 ไร่
- พื้นที่พาณิชยกรรม	3,376 ตร.ม.หรือ	2.11 ไร่
- พื้นที่สถานที่ราชการ	3,072 ตร.ม.หรือ	1.92 ไร่
- พื้นที่ประเภทอุตสาหกรรม	480 ตร.ม.หรือ	0.30 ไร่

5.4.3 สรุปพื้นที่ศึกษาในอนาคต

จากการวิเคราะห์การใช้พื้นที่ พบว่า พื้นที่ของกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ศึกษา คือ ชุมชนวัดสุวรรณารามและพื้นที่ใกล้เคียงมีพื้นที่โดยประมาณ 101,600 ตารางเมตร หรือ ประมาณ 63.50 ไร่

บทที่ 6

การเสนอแนะแนวทางการพัฒนาชุมชนวัดสุวรรณาราม

6.1 แนวทางการวางแผนพัฒนาพื้นที่ศึกษา

แนวทางในการวางแผนเพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนวัดสุวรรณารามในอนาคตได้นำผลของการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันซึ่งรวมทั้งนโยบาย เป้าหมายในการพัฒนาและความต้องการของพื้นที่กิจกรรมต่าง ๆ มาสรุปรวมเป็นแนวความคิดเพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยตามนโยบาย เป้าหมายรวมทั้งการออกแบบและวางผังพื้นที่ศึกษา ที่คำนึงถึงความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์ของชุมชน โดยคำนึงถึงระบบภูมิทัศน์ชุมชนที่ที่เหมาะสมตามหลักการออกแบบชุมชนและมาตรการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การนำแผนและผังไปปฏิบัติให้โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้วางไว้

การนำเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

6.1.1 ส่วนอาคาร

เป็นการนำเสนอแนวทางการปรับปรุงอาคารที่มีสภาพเก่าแก่ รวมไปถึงการรื้อถอนให้มีมาตรฐานสำหรับชุมชน, และนำเสนอแนวทางการจัดพื้นที่เหมาะสมสำหรับที่พักอาศัย คือ นำแนวคิดการจัดรูป การจัดสรรและการเวนคืนที่ดิน โดยบ้านที่สร้างใหม่สำหรับผู้ที่ต้องย้ายที่นั้น ทางรัฐจะเข้ามาจัดการกับพื้นที่นั้น ๆ แต่ไม่ได้จ่ายค่าทดแทนเป็นเงิน เพียงแต่นำแนวความคิดการจัดสรรที่ดินมาประกอบ คือ เข้ามาพัฒนาที่ดินของเอกชน โดยรวมพื้นที่ให้ได้ตามต้องการแล้วแบ่งพื้นที่ใหม่และจัดพื้นที่ให้ใหม่ โดยมีสาธารณูปโภคเข้าถึงพื้นที่, ปรับปรุงตลาดวัดทองของชุมชนให้ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งจัดวางผังพื้นที่ที่แออัด ให้เป็นระเบียบเพื่อการอยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะ

6.1.2 ส่วนพื้นที่สาธารณะ

นำเสนอการปรับปรุงการจัดระบบทางเท้าภายในชุมชน รวมทั้งการปรับปรุงพื้นที่บริเวณริมคลองบางกอกน้อยที่อยู่ในเขตพื้นที่ศึกษาและปรับปรุงบริเวณพื้นที่ที่ติดต่อกับสถานีรถไฟธนบุรี ส่วนพื้นที่โล่งจะจัดทำสวนสาธารณะ สนามเด็กเล่นและพื้นที่นันทนาการลานอเนกประสงค์ในชุมชน เพื่อเป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจของคนในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 แนวทางในการพัฒนาด้านกายภาพ

ในการพัฒนาทางด้านกายภาพของชุมชนได้กำหนดแนวทางเพื่อใช้ในการพัฒนาด้านกายภาพที่สำคัญ ดังนี้

- 1) คำนึงถึงการจัดระบบโครงข่ายคมนาคมในพื้นที่อย่างมีระบบ มีการจัดลำดับศักยภาพที่ดีสามารถเชื่อมโยงกับระบบโครงข่ายคมนาคมอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความปลอดภัยในด้านการสัญจรรวมทั้งมีโครงข่ายที่สามารถเข้าถึงในส่วนต่าง ๆ ของพื้นที่ได้โดยสะดวก
- 2) คำนึงถึงการกำหนดที่ตั้งของกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มกิจกรรมในพื้นที่ศึกษาและบริเวณรอบพื้นที่ศึกษา โดยให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ วางกิจกรรมที่มีแรงดึงดูดให้อยู่ในพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะแก่การพัฒนา
- 3) คำนึงถึงระบบทางเดินเท้า ซึ่งเป็นระบบที่มีความสำคัญสามารถเชื่อมโยงกับระบบอื่นตลอดจนใช้เป็นตัวเชื่อมต่อกันของทุก ๆ กิจกรรมภายในพื้นที่โครงการ ที่มีความปลอดภัย
- 4) คำนึงถึงรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของอาคาร ที่สามารถส่งเสริมสภาพแวดล้อมสอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศและเอกลักษณ์ของพื้นที่และเอกลักษณ์ของกิจกรรม แต่ละประเภท
- 5) คำนึงถึงการออกแบบและวางผัง ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน เนื่องจากบริเวณพื้นที่ศึกษาเป็นกรวยใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยเช่นกัน รวมทั้งยังเป็นพื้นที่คลองบางกอกน้อยและพื้นที่ของสถานีรถไฟธนบุรี

ดังนั้นการออกแบบทางด้านกายภาพนั้น จะนำเสนอการออกแบบเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 เป็นการนำเสนอแนวความคิด ในการจัดระบบโครงข่ายคมนาคมของพื้นที่เพื่อให้เกิดภาพรวม ระหว่างการใช้ประโยชน์ที่ดินกับระบบโครงข่ายคมนาคมให้มีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับบทบาท วัตถุประสงค์ เป้าหมายที่จะพัฒนาพื้นที่โครงการให้เป็นย่านที่อยู่อาศัย การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอนาคต
- ขั้นตอนที่ 2 เป็นการนำเสนอแนวความคิดในการกำหนดกลุ่มกิจกรรมภายในพื้นที่ศึกษา
- ขั้นตอนที่ 3 เป็นการนำเสนอแนวความคิด ในการออกแบบวางผังพื้นที่ศึกษาชุมชนวัดสุวรรณาราม

โดยขั้นตอนที่ 1 นำเสนอแนวความคิดในการจัดระบบโครงข่ายคมนาคม ของ

พื้นที่ศึกษาและระบบโครงข่ายคมนาคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.1 แนวความคิดในการจัดระบบโครงข่ายพื้นที่

การจัดระบบโครงข่ายคมนาคมของพื้นที่ศึกษาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของการพัฒนาพื้นที่ในอนาคต อีกทั้งช่วยส่งเสริมบทบาทที่สำคัญของพื้นที่ศึกษาให้มีความสำคัญมากยิ่งขึ้น จึงเสนอแนวความคิดในการจัดระบบโครงข่ายของพื้นที่ขึ้น

จากข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมกรุงเทพมหานครโดยเฉพาะในบริเวณพื้นที่ศึกษานั้น ในข้อกำหนดให้เป็นพื้นที่สีน้ำตาล คือ ประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมากเป็นส่วนใหญ่ ศักยภาพของพื้นที่เหมาะแก่การอยู่อาศัยและการท่องเที่ยวสูง หากพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และชุมชนเมืองน่าอยู่ โดยให้บริเวณพื้นที่ศึกษาสามารถเชื่อมต่อทั้งทางด้านโครงข่ายคมนาคมและเชื่อมต่อกับกิจกรรมในพื้นที่ศึกษาได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ดังกล่าว จึงเสนอให้เปลี่ยนแปลงบริเวณพื้นที่ศึกษาคือชุมชนวัดสุวรรณารามและพื้นที่ใกล้เคียง โดยพัฒนาให้เป็นชุมชนเมืองน่าอยู่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้ผังเมืองรวมสามารถควบคุมและแก้ไขการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นได้ต่อไปในอนาคต อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมเอกลักษณ์ของชุมชนให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6.2.2 แนวความคิดในการจัดระบบโครงข่ายการคมนาคม

สำหรับการจัดระบบโครงข่ายการคมนาคมในพื้นที่ศึกษา เพื่อให้มีความสัมพันธ์กับระบบการใช้ที่ดิน มีโครงข่ายที่เป็นระบบและมีความสัมพันธ์กับโครงข่ายของชุมชนและโครงข่ายของพื้นที่ใกล้เคียง สามารถเชื่อมโยงกับกิจกรรมต่างๆ ระหว่างพื้นที่ โดยมีแนวความคิดของการจัดระบบเส้นทางคมนาคมดังนี้

ก) เส้นทางเดิมที่ยังคงสภาพไว้ มีระบบโครงข่ายที่ดีและมีขนาดของผิวจราจรตามข้อกำหนดของผังเมืองรวม

ข) เส้นทางเดิมที่กำหนดให้มีการขยายผิวจราจร

ค) เส้นทางเสนอแนะ เพื่อสามารถเชื่อมโยงให้โครงข่ายเป็นระบบและเกิดความต่อเนื่องที่ดี สอดคล้องกับการประโยชน์ที่ดินในปัจจุบันและอนาคต

จากการวิเคราะห์ในด้านของโครงข่ายคมนาคมในสภาพปัจจุบันของพื้นที่ ทำให้ทราบว่าในพื้นที่ศึกษาสามารถเป็นศูนย์กลางการคมนาคมระดับชุมชน ในบริเวณพื้นที่ศึกษาและพื้นที่ใกล้เคียงได้ เพราะมีถนนสายหลักที่ใช้เป็นเส้นเชื่อมต่อการคมนาคมในกรุงเทพมหานคร คือ ถนนจรัญสนิทวงศ์ ซึ่งแสดงถึงโครงข่ายคมนาคมที่สำคัญในบริเวณพื้นที่ศึกษา นอกจากนี้ยังมีถนนสายรองคือ ถนนจรัญสนิทวงศ์ ซอย 32 ซึ่งเป็นถนนที่สามารถเชื่อมโยงติดต่อไปยังพื้นที่ศึกษา

และบริเวณใกล้เคียงของพื้นที่ศึกษาและถนนสายย่อยในชุมชน คือ ซอยบ้านบุ 1-6 และซอยที่ไม่มีชื่อที่สามารถติดต่อในชุมชนได้ คลองบางกอกน้อยที่เป็นทางคมนาคม ที่สำคัญอีกทางหนึ่ง และสถานีรถไฟธนบุรีโดยในอนาคตจากแผนพัฒนาและโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มุ่งส่งเสริมบทบาทของพื้นที่ศึกษาให้มีความสำคัญมากยิ่งขึ้น และจากการวิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาพื้นที่ทำให้ทราบว่า ถนนสายย่อยในชุมชนยังมีปัญหาด้านถนนมีผิวจราจรค่อนข้างแคบ โครงข่ายการคมนาคมไม่เป็นระบบ ขาดเครื่องประดับถนน (Street Furniture) ที่เหมาะสม

ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว ควรที่จะมีการปรับปรุงและการวางแผนออกแบบ เพื่อให้เกิดโครงข่ายการคมนาคมที่เป็นระบบ มีความสมบูรณ์ถูกต้องตามลำดับศักยภาพของถนนที่ดี สำหรับรายละเอียดการปรับปรุงและการเสนอแนะการจัดระบบโครงข่ายคมนาคมในพื้นที่ศึกษา มีดังนี้

1) ปรับปรุงซอยบ้านบุ 1-6 และ ถนนในชุมชนที่ไม่มีชื่อ โดยให้มีผิวจราจรขนาด 5.00 เมตร โดยแบ่งทางสัญจรเป็น 2 ช่อง เป็นทางเดินเท้า 2.50 เมตรและทางรถจักรยานยนต์ 2.50 เมตร ตามพระราชบัญญัติของผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร

2) ตัดถนนเพิ่มเติมเพื่อใช้เชื่อมต่อระหว่างถนนภายในพื้นที่ศึกษา โดยแบ่งทางสัญจรเป็น 2 ช่อง เป็นทางเดินเท้า 2.50 เมตร และทางรถจักรยานยนต์ 2.50 เมตร เช่นกัน เพื่อให้มีการคมนาคมอย่างทั่วถึง

3) เนื่องจากพื้นที่บางส่วนของใช้ในการตัดถนนเพิ่มเติม นั้น มีไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงใช้แนวความคิดการจัดรูปที่ดินภายในชุมชน เข้ามาใช้ในการจัดระหว่างโครงข่ายคมนาคมและที่พักอาศัย โดยให้เจ้าของที่ดินที่อยู่ในบริเวณผังโครงข่ายคมนาคมในอนาคต ได้เสียสละโดยแบ่งพื้นที่ในส่วนของตนเอง ให้เป็นของสาธารณะประโยชน์ เพื่อที่ในพื้นที่ของตนนั้นจะได้มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เข้าถึงในอนาคต ซึ่งวิธีดังกล่าวใช้ระยะเวลาในการทำงานที่นาน เนื่องจากการจัดรูปที่ดินต้องได้รับการยินยอมจากเจ้าของที่ดินทุกราย

4) ปรับปรุงเครื่องประดับถนน (Street furniture) ตามพื้นที่ที่ยังขาดแคลนอยู่ เช่น พื้นที่ตามทางเดินเท้าและทางรถจักรยานยนต์ พื้นที่ของสวนสาธารณะ พื้นที่ของบริเวณศูนย์กลางชุมชนต่าง ๆ

5) ปรับปรุงทางเดินเท้า ที่อยู่ติดริมคลองบางกอกน้อย ที่มีความกว้าง 6.00 เมตร ให้บริเวณริมคลองบางกอกน้อยมีทัศนียภาพที่สวยงามขึ้นและเป็นที่พักผ่อนของชุมชน

โดยขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวความคิด ในการกำหนดกลุ่มกิจกรรมภายในพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษา

6.2.3 แนวความคิดในการจัดวางกลุ่มกิจกรรม

การวางผังของกลุ่มกิจกรรมนี้ ข้อควรคำนึงที่สำคัญคือ ความเหมาะสมของกิจกรรมแต่ละประเภทที่จะจัดวางลงในพื้นที่ ความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับกิจกรรมของชุมชน ความสะดวกในการเข้าถึงกิจกรรม ความสัมพันธ์กับโครงข่ายคมนาคมของชุมชนและการจัดวางกลุ่มกิจกรรม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน เพื่อให้การจัดวางกลุ่มกิจกรรมในพื้นที่ศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงเสนอแนวทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ 3 แนวทาง เพื่อวิเคราะห์ข้อดี – ข้อเสียและสรุปแนวทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในการออกแบบต่อไป โดยกำหนดแนวความคิดการวางกลุ่มกิจกรรม ออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

- 1) กลุ่มที่อยู่อาศัย
- 2) กลุ่มพาณิชยกรรม
- 3) กลุ่มการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์
- 4) กลุ่มอุตสาหกรรม
- 5) กลุ่มสถาบันราชการ
- 6) กลุ่มพื้นที่สาธารณะ

จากกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ทั้ง 6 กลุ่ม จะนำมากำหนดความสัมพันธ์ของแต่ละกลุ่มกิจกรรม โดยความสัมพันธ์ของกลุ่มกิจกรรมประกอบด้วย

- กลุ่มที่อยู่อาศัย

เป็นกลุ่มกิจกรรมที่รองรับประชากรในชุมชน ที่มีลักษณะเป็นชุมชนแออัด ซึ่งมีสภาพความเป็นอยู่ที่ขาดสุขลักษณะ จึงต้องมีการปรับปรุงสภาพของชุมชนให้ดีขึ้น ให้สามารถเชื่อมโยงกับกลุ่มกิจกรรมอื่น ๆ ได้

- กลุ่มพาณิชยกรรม

เป็นกลุ่มที่รองรับทางด้านการค้าขายในพื้นที่ศึกษาและพัฒนาให้กิจกรรมนี้สามารถรองรับคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวได้ โดยที่เชื่อมกิจกรรมอื่นได้เช่นกัน

- กลุ่มการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์

เป็นกลุ่มกิจกรรมที่ให้บริการประชากรและสร้างรายได้ ทั้งจากชุมชนเองและจากคนภายนอก โดยที่สามารถเชื่อมโยงกับการคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำได้โดยสะดวก รวมทั้งสามารถติดต่อกับกิจกรรมอื่น ๆ ได้สะดวก

- กลุ่มอุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้ให้กับชุมชน ซึ่งต้องมีการส่งเสริม และอนุรักษ์ไว้ต่อไป จึงเสนอในนโยบายของการพัฒนาให้มีการเปิดเข้าชมการทำขนม เพื่อให้เป็น แหล่งความรู้และแหล่งงานในชุมชน

- กลุ่มสถาบันราชการ

เป็นกิจกรรมที่ให้บริการแก่ประชากรในชุมชนและประชากรใน เขตอิทธิพล ซึ่งมีการคมนาคมเข้าถึงที่สะดวก โดยมีทั้งทางบกและทางน้ำ

- กลุ่มพื้นที่สาธารณะ

เป็นกลุ่มกิจกรรมประเภท Urban space และ Open space ลักษณะของ Urban space เป็นกลุ่มกิจกรรมที่เกิดจากการล้อมรอบที่ว่างของอาคาร ส่วน Open space เป็นที่โล่งตามธรรมชาติ เนื่องจากพื้นที่ศึกษานั้นอยู่ในเมือง ดังนั้นในกลุ่มกิจกรรมนี้จะเป็น Urban space เพื่อช่วยในพื้นที่ศึกษามีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น สามารถใช้เป็นที่พักผ่อนหรือที่รวม กิจกรรมของคนในชุมชนเองและของนักท่องเที่ยว

เมื่อได้ทราบถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มกิจกรรมกับผู้ให้บริการ การกำหนดที่ตั้งของแต่ละกิจกรรมในพื้นที่ จะกำหนดเป็นแนวทางเลือก 3 แนวทางเพื่อวิเคราะห์ถึงข้อดี - ข้อเสีย และสรุปเป็นแนวทางเลือกที่เหมาะสม โดยมีแนวความคิดของแต่ละทางเลือกดังนี้

6.2.3.1 แนวทางเลือกที่ 1

กำหนดให้ชุมชนกลุ่มที่อยู่อาศัย มีพื้นที่อยู่ในใจกลางของพื้นที่ โดยที่กลุ่มกิจกรรมและการใช้ประโยชน์ที่ดินอื่น ๆ จะอยู่บริเวณรอบ ๆ กลุ่มที่อยู่อาศัย ซึ่งกลุ่มของ กิจกรรมสามารถแบ่งพื้นที่ แบ่งขอบเขตได้ชัดเจน แต่ยังคงกิจกรรมเดิมและพื้นที่เดิมไว้ ส่วนพื้นที่ สีเขียวจะกำหนดให้อยู่ในพื้นที่โล่งว่างและริมคลองทั้งหมด และมีการตัดถนน ทางเดินเท้าเพิ่มเติม ซึ่งจะแบ่งทางเดินเท้าและถนนรถจักรยานแยกออกจากกันแต่เส้นทางจะคู่ขนานกันไป โดยจะเชื่อม กิจกรรมของที่อยู่เก่าและที่อยู่ใหม่ แนวทางเลือกที่ 1 สามารถสรุปข้อดี - ข้อเสียได้ดังนี้

ข้อดี

- กลุ่มที่อยู่อาศัย จะสามารถติดต่อกับกิจกรรมอื่น ๆ ได้ โดยสะดวก มีการเชื่อมโยงกลุ่มกิจกรรมได้ดี
- พื้นที่สีเขียวที่กำหนด จะช่วยให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น และสามารถป้องกันการขยายของกลุ่มกิจกรรมได้ดี
- ถนนที่ตัดเพิ่มเติมจะสามารถเชื่อมต่อกิจกรรมให้เป็นระบบขึ้นกว่าเดิม ซึ่งการแยกทางเดินเท้าและทางรถออกจากกัน เพื่อ

ช่วยป้องกันและลดอุบัติเหตุให้น้อยลง

ข้อเสีย

- การขยายตัวของกลุ่มที่อยู่อาศัยจะมีโอกาสเป็นไปได้น้อย
- พื้นที่บางส่วนจะถูกเวนคืนและจัดสรรที่ดิน รวมทั้งการจัดรูปที่ดินด้วย ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาที่นานในการพัฒนาและปรับปรุง
- แนวทางการเลือกนี้ เป็นการเปิดพื้นที่ศึกษาในการท่องเที่ยวด้วย ซึ่งถ้าหากไม่มีการควบคุมคุณภาพที่ดี อาจจะทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมตามมา

6.2.3.2 แนวทางเลือกที่ 2

กำหนดให้ที่อยู่อาศัยกระจายตัวอยู่ทั่วพื้นที่ตามเดิม ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับกิจกรรมอื่น ๆ ได้ทั่วไป ทางเดินเท้าและถนนในชุมชนยังคงเดิมไว้ ส่วนพื้นที่สีเขียวจะกระจายตามจุดต่าง ๆ ของชุมชนที่เป็นที่โล่ง ยังคงให้บ้านเรือนอยู่ติดริมคลอง เพื่อให้มีพื้นที่สีเขียวหรือพื้นที่สาธารณะอยู่ติดกับที่อยู่อาศัย และการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอื่น ๆ มีการเปลี่ยนแปลงโดยให้พื้นที่พาณิชย์กรรมอยู่ใจกลางชุมชน แนวทางเลือกที่ 2 สามารถสรุปข้อดี - ข้อเสียได้ดังนี้

ข้อดี

- กลุ่มที่อยู่อาศัยที่กระจายตัว สามารถติดต่อกับกิจกรรมอื่น ๆ ได้สะดวก
- พื้นที่สีเขียวที่อยู่บริเวณที่ว่างต่าง ๆ จะช่วยให้ชุมชนน่าอยู่ขึ้น
- หากการพัฒนาตามแนวทางเลือกนี้ การใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีการเปลี่ยนแปลงนี้ อาจจะทำให้กิจกรรมเป็นสัดส่วนขึ้น

ข้อเสีย

- ถนนเดิมในชุมชนยังถูกรุกล้ำและยังไม่เป็นระบบที่ดีหากยังคงทางสัญจรเดิมอยู่จะทำให้เกิดความแออัดและเกิดอันตราย
- เนื่องจากการกระจายตัวของกลุ่มกิจกรรมที่ไม่เป็นระบบ จะทำให้การควบคุมเป็นไปได้ยาก
- พื้นที่พาณิชย์กรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง อาจจะทำให้ชุมชนนั้นแออัดยิ่งขึ้น เนื่องจากมีผู้ใช้พื้นที่กลางชุมชน ที่มีความเจริญมากยิ่งขึ้น
- บ้านเรือนที่อยู่ริมคลองเดิม จะทำให้ทัศนียภาพและสภาพแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ล้อมของชุมชนไม่น่ามอง

6.2.3.3 แนวทางเลือกที่ 3

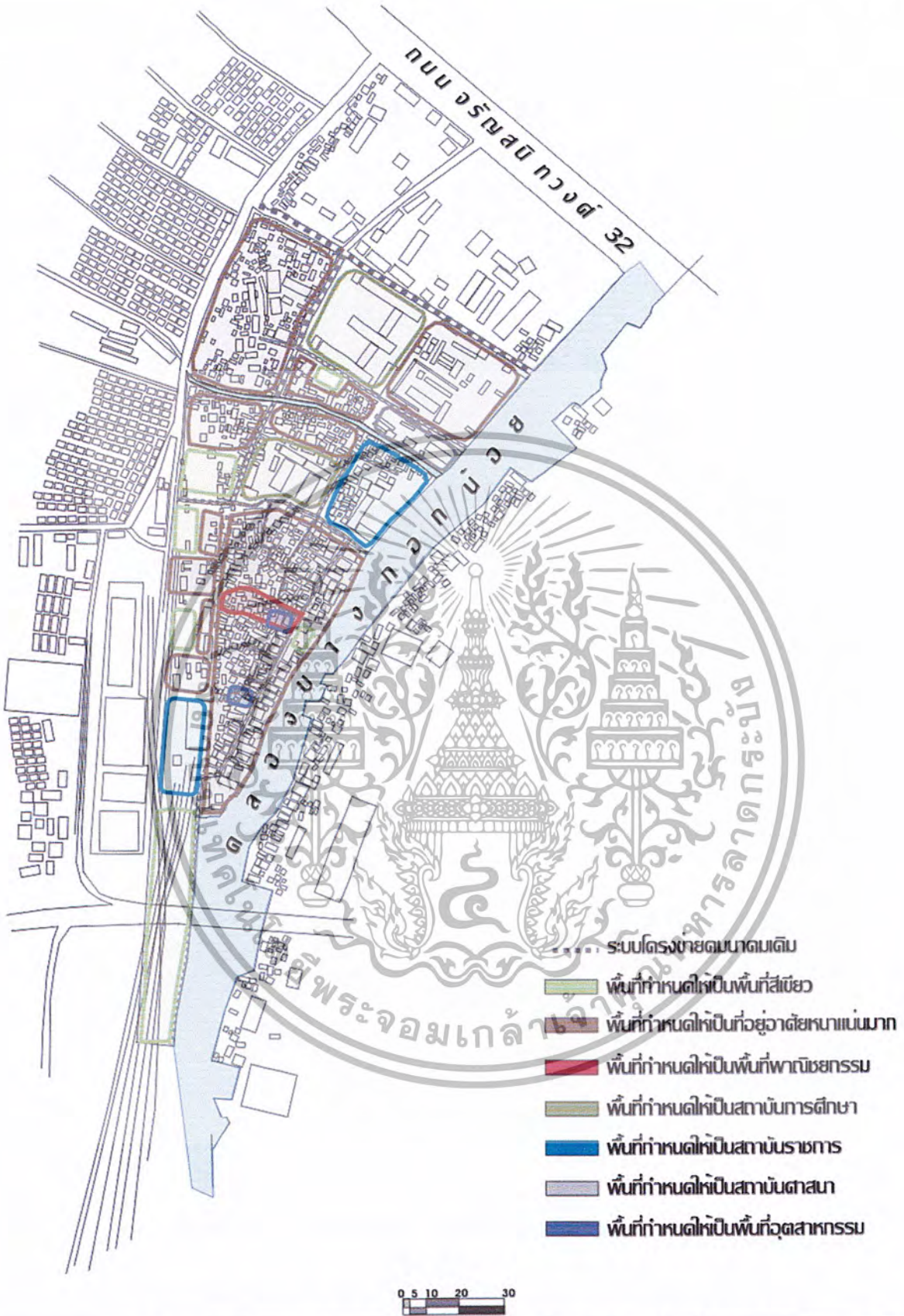
กำหนดให้กลุ่มที่อยู่อาศัยอยู่ติดกับกิจกรรม เป็นส่วน ๆ แยกออกจากกันชัดเจน มี Open space ระหว่างกิจกรรม มีการตัดถนนเพิ่มใหม่โดยการพัฒนาทางเดินเท้าและทางถนนให้แยกออกจากกันคนละเส้นทางอย่างชัดเจน ส่วนพื้นที่โล่งว่างของชุมชนนั้น จะพัฒนาให้เป็นที่อยู่อาศัย เพื่อให้กระจายความแออัดของบ้านเรือนในชุมชนให้เบาบางลง ซึ่งแนวทางเลือกที่ 3 สามารถสรุปข้อดี - ข้อเสียได้ดังนี้

ข้อดี

- พื้นที่ Open space จะสามารถช่วยลดความแออัดของพื้นที่ให้ลดลงได้
- ทางเดินใหม่จะช่วยแยกการเดินเท้าและถนนได้ชัดเจน
- แนวทางเลือกนี้ จะสามารถกำหนดให้กิจกรรมต่าง ๆ แยกออกจากกันได้

ข้อเสีย

- ทางเดินเท้าและทางถนน เมื่อแยกออกจากกันจะทำให้ต้องใช้พื้นที่ทางสัญจรมากขึ้นและทำให้เกิดความคับสน
- พื้นที่ที่อยู่อาศัยที่กระจายตัว อาจจะควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินได้ยาก
- เมื่อพื้นที่โล่งถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัย อาจจะทำให้การควบคุมพื้นที่ไม่ทั่วถึงและทำให้เกิดปัญหาตามมา

06-02
 THESIS 2003
 แฉภาพเลือกที่ 2

**โครงการพัฒนาและจัดทำผังแนวความคิดการพัฒนาชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ)
 Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community**

ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI
 MISS PEANKAN WONGYANICHZIN 45 03 50 2 1
 FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
 KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของโรงเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งภาพที่ 6.2 แสดงกักรูวิเคราะห์แนวทางเลือกที่ 2 ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6.1 แสดงเกณฑ์ในการคัดเลือกเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาที่เหมาะสม

ปัจจัย	แนวทางการเลือก		
	1	2	3
1. ความสัมพันธ์กับกลุ่มกิจกรรมเดิม	A	A	A
2. ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มกิจกรรม	A	A	C
3. ความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในการพัฒนา	B	B	B
4. ไม่ก่อให้เกิดปัญหาการจราจร	A	D	A
5. ความสัมพันธ์กับโครงข่ายคมนาคม	A	C	A
6. สร้างโอกาสในการพัฒนาพื้นที่	C	B	C
7. ส่งเสริมและไม่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม	A	A	D
รวม	25	21	20

โดยที่ให้คะแนน A = 4 คะแนน

C = 2 คะแนน

B = 3 คะแนน

D = 1 คะแนน

จากตารางเปรียบเทียบเกณฑ์ในการคัดเลือก สรุปผลได้ว่า แนวทางเลือกที่ 1 มีความเหมาะสมที่สุด ในการนำไปวางผังและออกแบบในรายละเอียดต่อไป

โดยขั้นตอนที่ 3 นำเสนอแนวความคิด ในการออกแบบและวางผังพื้นที่ศึกษา ชุมชนวัดสุวรรณาราม

ก่อนที่จะถึงขั้นตอนการวางผังสำหรับโครงการพัฒนาชุมชนเมืองน่าอยู่ ได้กำหนดแนวความคิดบางประการที่จะนำไปใช้ในการออกแบบและวางผังพื้นที่ศึกษา ในรายละเอียดตามแนวความคิดมีดังนี้

6.2.3 แนวความคิดในการกำหนดพื้นที่เปิดโล่ง

พื้นที่เปิดโล่ง Space แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ Urban Space และ Open Space ซึ่งสามารถที่จะนำมาใช้เป็นแนวคิดในการออกแบบชุมชนเมืองน่าอยู่ดังนี้

1) พื้นที่เปิดโล่งภายในชุมชน Urban Space เป็นลักษณะของที่ว่างที่ถูกปิดล้อมด้วยอาคารหรือแนวของต้นไม้ มีรายละเอียดดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- กำหนดให้ในพื้นที่บางช่วงของถนนเป็นพื้นที่เปิดโล่งเพื่อลดความหนาแน่นของแต่ละช่วงอาคาร

- กำหนดให้เปิดโล่งพื้นที่ ประเภท Corridor Space ตามถนนสายต่าง ๆ ภายในพื้นที่โครงการ

- การเชื่อมต่อระหว่าง Corridor Space และ Urban Space ในพื้นที่ของช่วงอาคารแต่ละช่วงเพื่อเปิดโอกาสสำหรับการเชื่อมโยงของแต่ละกิจกรรมอย่างเป็นระบบ

2) พื้นที่เปิดโล่ง Open Space คือลักษณะที่เปิดโล่งตามธรรมชาติโดยทั่วไป ซึ่งมีรายละเอียดในการพัฒนาดังนี้

- กำหนดให้พื้นที่ริมคลองบางกอกน้อยเป็นพื้นที่เปิดโล่ง ซึ่งจัดทำเป็นส่วนสาธารณะระดับชุมชน (Community Parks) โดยเป็นพื้นที่สีเขียว เพื่อป้องกันการขยายตัวของกิจกรรมสู่พื้นที่ริมน้ำ อีกทั้งยังสร้างสภาพแวดล้อมและทัศนียภาพที่ดีให้กับพื้นที่ศึกษา

- กำหนดให้มีพื้นที่เปิดโล่งบริเวณศูนย์กลางของพื้นที่ศึกษา 2 แห่ง เพื่อส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมในพื้นที่

6.2.4 แนวความคิดในการกำหนดทางเดินเท้าและทางรถจักรยานยนต์

แนวความคิดในการกำหนดทางเดินเท้า กำหนดให้มีระบบทางเดินเท้าที่สามารถใช้เชื่อมต่อระหว่างแต่ละกิจกรรม ซึ่งทางเดินเท้าที่สามารถเข้าถึงชุมชนได้จากถนนจรดสนิทวงศ์ ซอย 32 ซึ่งเป็นถนนสายหลักของพื้นที่ จากท่าเรือขึ้นสู่ทางเดินเท้าและจากสถานีรถไฟฟ้าบีทีเอสเข้าสู่พื้นที่ศึกษา กำหนดให้ระบบโครงข่ายทางเดินเท้าสามารถเชื่อมโยงไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ของพื้นที่ศึกษาที่กำหนดไว้ นอกจากระบบทางเดินเท้าที่กำหนดไว้ ยังสามารถเดินเท้าไปตามทางเดินริมถนนในพื้นที่ของโครงการได้สะดวกอีกด้วย ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเดินถนนด้วยเท้าในระบบของ Pedestrian Mall ซึ่งสามารถเสริมสร้างบรรยากาศในการเดินเท้าได้ด้วย

6.2.5 แนวความคิดในการกำหนดจินตภาพของพื้นที่

จากการวิเคราะห์จินตภาพของพื้นที่ศึกษาทั้ง 5 องค์ประกอบ ของจินตภาพบางส่วนที่ยังไม่ชัดเจนและสมบูรณ์ ดังนั้นแนวความคิดในการกำหนดจินตภาพของพื้นที่ศึกษาจึงควรพิจารณาแก้ไขและปรับปรุงจินตภาพให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยพิจารณาองค์ประกอบดังนี้

1) เส้นทาง (Path) กำหนดเส้นทางในระดับต่าง ๆ ดังนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เส้นทางหลัก ได้แก่ ถนนจรูญสถินทวงศ์ ที่เข้าสู่ชุมชน
- เส้นทางรอง ได้แก่ ถนนเข้าสู่ชุมชน , คลองบางกอกน้อย , สถานีรถไฟธนบุรี
- เส้นทางย่อย ได้แก่ ทางเดินเท้า , ทางรถจักรยานยนต์ ที่ใช้เชื่อมต่อระหว่างเส้นทางรองต่าง ๆ โดยเฉพาะใช้ทางเดินเท้า เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างกิจกรรมและพื้นที่เปิดโล่ง (พื้นที่สีเขียว) เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กันกับกลุ่มกิจกรรม

2) ขอบเขต (Edge)

กำหนดให้แนวขอบเขตของพื้นที่ศึกษา คือ ทางทิศตะวันตกเป็นแนวของซอยกาญจนะโหติ ภายในซอยจรูญสถินทวงศ์ 32 , ทิศเหนือ ติดต่อกับคลองบางกอกน้อย ซึ่งเป็นขอบเขตที่ชัดเจนและสำคัญ , ทิศใต้ ติดต่อกับสถานีรถไฟธนบุรีและแขวงบ้านช่างหล่อ , ทิศตะวันออกเป็นสถานีรถไฟธนบุรี

3) ย่าน (District)

การกำหนดย่านตามระบบจินตภาพของพื้นที่ศึกษา ที่มีความสอดคล้องกับการกำหนดกลุ่มกิจกรรมอยู่แล้ว โดยได้กำหนดให้เป็นย่านของกิจกรรมหลัก ๆ ในพื้นที่อยู่ 4 บริเวณได้แก่ย่านที่อยู่อาศัย , ย่านพาณิชยกรรม , ย่านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ , ย่านอุตสาหกรรม

4) ศูนย์รวมกิจกรรม (Node)

มีลักษณะคล้ายกับย่าน โดยมีข้อแตกต่างในการเป็นที่รอบกิจกรรม ได้แก่ สวนสาธารณะ , ลานกีฬา , วัดสุวรรณาราม , โรงเรียน , ศาลาประชาคม

5) จุดหมายตา (Landmark)

เนื่องจากบริเวณพื้นที่ศึกษานั้น เป็นที่อยู่อาศัยโดยส่วนใหญ่และในอนาคตจะพัฒนาให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยว การกำหนดภูมิสัญลักษณ์จึงต้องกำหนดให้สอดคล้องกับกลุ่มกิจกรรม โดยมีแนวความคิดดังนี้

กำหนดให้มีจุดหมายตา (Landmark) ที่สำคัญของพื้นที่จะอยู่บริเวณที่เป็นสวนสาธารณะของพื้นที่ศึกษาซึ่งเป็นที่เปิดโล่ง สามารถใช้เป็นจุดหมายตาได้จากบริเวณ 4 แห่ง ดังนี้ ฝั่งคลองบางกอกน้อย , เขิงสะพานอรุณอมรินทร์ , พื้นที่ของชุมชนเองและพื้นที่ใกล้เคียงเช่น โรงพยาบาลศิริราช , สถานีรถไฟธนบุรี ฯลฯ

นอกจากจะเป็นจุดหมายตาหลักแล้ว ยังเป็นประตูทางเข้า (Gate way) ของชุมชนอีกเช่นกัน ซึ่งอยู่ทางด้านหลังที่เป็นสวนสาธารณะของพื้นที่ศึกษา

6.2.6 แนวความคิดในการออกแบบระบบการเข้าถึง

ในการออกแบบระบบการเข้าถึงของพื้นที่โครงการ จะแบ่งได้ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การเข้าถึงจากภายนอกพื้นที่และการเข้าถึงจากภายในพื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

6.2.6.1 การเข้าถึงจากภายนอกพื้นที่

กำหนดให้มีจุดทางเข้าหลักจากภายนอกของพื้นที่ 3 ทางหลักคือ บริเวณทางเข้าถนนจรัญสนิทวงศ์ 32 โดยเริ่มจากซอยกาญจนะโหติ ที่อยู่ในซอยจรัญสนิทวงศ์ 32 บริเวณทางเข้าจากสถานีรถไฟธนบุรี และทางเข้าจากท่าเรือขึ้นฝั่งคลองบางกอกน้อย ซึ่งสามารถเชื่อมโยงระบบโครงข่ายคมนาคมเข้ากันได้ด้วยดี

6.2.6.2 การเข้าถึงภายในพื้นที่

จะแบ่งการเข้าถึงพื้นที่ด้วย 2 ระบบ คือกำหนดให้แบ่งเป็นทางเดินเท้าและทางรถจักรยาน โดยแยกการใช้สอยออกจากกัน แต่ทางก็ยังคงขนานไปด้วยกันเพื่อความสะดวกและตัดถนนใหม่เพิ่ม เพื่อสามารถเชื่อมโยงกิจกรรมและคนในชุมชนให้เข้าถึงกันได้ดี

6.2.7 แนวความคิดในการจัดรูปที่ดิน, การเวนคืนที่ดิน, การจัดสรรที่ดินของชุมชนบางส่วน

เนื่องจากที่ดินในชุมชนมีการใช้ประโยชน์ที่ดิน ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพบางส่วน ดังนั้นจึงได้นำแนวทางทฤษฎีการจัดรูป การเวนคืนและการจัดสรรที่ดินมาใช้ในการพัฒนาที่ดินของชุมชน โดยมีพื้นที่ที่ต้องปรับปรุงดังนี้

6.2.7.1 พื้นที่บริเวณริมคลองบางกอกน้อย ที่เป็นบ้านเรือนของคนในชุมชน ซึ่งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยนั้นมีการรुक้าพื้นที่สาธารณะ คือ ริมคลองบางกอกน้อย ดังนั้นในการพัฒนาและปรับปรุงจึงได้นำแนวความคิดในการจัดรูปที่ดินมาใช้ โดยมีแนวทางการจัดรูปคือให้พื้นที่บ้านที่อยู่ริมคลองได้แบ่งพื้นที่บางส่วนเพื่อให้เป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์แก่ชุมชน คือให้เป็นพื้นที่สีเขียวและทางเดินเท้า เพื่อให้ชุมชนการสัญจรที่สะดวกมีทัศนียภาพที่สวยงามขึ้นและป้องกันการขยายตัวของชุมชนในอนาคต ซึ่งวิธีที่กล่าวมานั้นมีระยะเวลาค่อนข้างนานในการปฏิบัติงาน เพราะการจัดรูปที่ดินต้องได้รับการยินยอมจากเจ้าของที่ดิน

6.2.7.2 พื้นที่บริเวณที่จะเป็นพื้นที่สาธารณะ เช่น ศูนย์รวมกิจกรรมหรือถนนที่ตัดเพิ่มใหม่ ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของคนในชุมชนอีกเช่นกัน ดังนั้นในการพัฒนาปรับปรุง จึงได้นำแนวความคิดในการเวนคืนที่ดินและการจัดสรรที่ดินมาใช้ร่วมกันดังนี้ บ้านที่พักอาศัยที่อยู่ในเขต

ที่จะตัดถนนใหม่หรือเป็นพื้นที่สาธารณะจะถูกเวนคืนที่ดินโดยภาครัฐ ซึ่งภาครัฐจะเข้ามาจัดการกับพื้นที่นั้น ๆ แต่ไม่ได้จ่ายค่าทดแทนเป็นเงิน เพียงแต่นำแนวความคิดการจัดสรรที่ดินมาประกอบคือ รัฐจะเข้ามาพัฒนาที่ดินของเอกชน โดยรวมพื้นที่ให้ได้ตามที่กำหนดแล้วแบ่งพื้นที่และจัดพื้นที่ให้ใหม่ โดยที่ให้มีสาธารณูปโภคเข้าถึงเช่นกัน

6.2.8 แนวความคิดในการออกแบบรูปลักษณะของอาคารภายนอก

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดลักษณะอาคารบ้านเรือน ที่จะปรับปรุงใหม่ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะของชุมชนรวมทั้งกิจกรรมของชุมชน จึงได้มีการกำหนดลักษณะอาคารอย่างคร่าว ๆ คือ อาคารมีลักษณะเป็นอาคารหลังเดี่ยว มีความสูงประมาณ 2 ชั้น รูปแบบสถาปัตยกรรมเป็นแบบไทยประยุกต์ ที่ยังคงเอกลักษณ์บ้านไทยเอาไว้

6.2.9 แนวความคิดชุมชนเมืองน่าอยู่

ปัจจุบันสภาพปัญหาความอ่อนแอของระบบนิเวศ ของเมืองต่าง ๆ ในประเทศ ซึ่งเป็นผลพวงด้านหนึ่งจากการเติบโตของเมืองที่ไร้ระเบียบอีกด้านหนึ่งเกิดจากการพัฒนาเศรษฐกิจในอดีต ที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดหาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติในกระบวนการผลิตและรูปแบบของการบริโภคที่ไม่เหมาะสม ทำให้ทรัพยากรอันจำกัดของประเทศและสิ่งแวดล้อมถูกใช้สอยและทำลายเสื่อมสภาพทั้งปริมาณและคุณภาพจนเกือบหมดศักยภาพที่จะฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ ในศตวรรษที่ 21 ประเทศไทย (เช่นเดียวกับหลาย ๆ ประเทศ) เริ่มให้ความสำคัญกับแนวทางการพัฒนาเมืองแนวใหม่ คือ การพัฒนาเมืองใหม่ให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน อันเป็นแนวนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาพื้นที่เมือง เพราะการพัฒนาในแนวทางนี้จะต้องมีการดำเนินงานที่ประสานและสนับสนุนสอดคล้องซึ่งกันและกัน ในหลาย ๆ ด้านและหลายสาขาพร้อม ๆ กันอย่างมีระบบเป็นเชิงองค์รวม (Holistic Approach) คือกระบวนการพัฒนาที่มีการวางกรอบวิสัยทัศน์และแนวทางพัฒนาที่สอดคล้องต้องกัน ทั้งในด้านประชากรทรัพยากร สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ทางกายภาพที่สร้างขึ้น (Built Environment) ทรัพยากรด้านศิลปวัฒนธรรม ความรู้และวิทยาการสมัยใหม่ โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนกระบวนการฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรที่สร้างทดแทนใหม่ได้ และมีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เสริมสร้างจิตวิญญาณและคุณค่าของเมือง ด้วยการให้ความสำคัญต่อการดำรงรักษาพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมที่ตั้งงามเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนา เพื่อยกระดับศักยภาพของตนเองและเป็นภูมิคุ้มกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แรงกดดันของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เป็นผลของการจัดระเบียบใหม่ของโลกการค้าและเทคโนโลยี โดยมีกรอบกลยุทธ์เพื่อไปสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนสำหรับประเทศไทย

กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานราชการแรก ที่มีบทบาทในเรื่องเมืองน่าอยู่ เนื่องจากกระทรวงสาธารณสุข ได้นำแนวความคิดเรื่องการส่งเสริมสุขภาพประชากรรวมเข้ากับเมืองแห่งสุขภาพตามข้อเสนอแนะขององค์การอนามัยโลกภาคพื้นยุโรป ในระยะเวลาต่อมา รัฐบาลมอบหมายให้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นผู้ประสานงาน หน่วยงานทั้งหลายที่ทำเรื่องเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนไม่ว่าจะเป็นชุมชนในเมืองหรือชุมชนในชนบทให้สามารถอาศัยอยู่ได้อย่างเท่าเทียมกัน มีความสะดวกสบาย สะอาดถูกสุขลักษณะ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และอย่างเกื้อกูลกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีศิลปวัฒนธรรมที่ดีงาม

ลักษณะสำคัญของเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่นั้น จะถูกผสมผสานอยู่ในเรื่องราวต่าง ๆ 5 ด้าน ด้วยกันกล่าวคือ

1) ด้านสังคม เมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ควรมีสังคมดังนี้

- ประชาชนได้รับการศึกษา รู้เท่าทันข่าวสาร
- มีบริการด้านสุขภาพและบริการที่จำเป็นอย่างพอเพียงและสะดวก
- มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- มีคดีอาชญากรรม ยาเสพติดจำนวนน้อย
- ทุกคน ทุกฝ่ายในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง
- สิทธิของประชาชนได้รับการคุ้มครอง

2) ด้านสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมของเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ควรมี

ลักษณะดังนี้

- สามารถควบคุมของเสียในดิน น้ำและในอากาศได้ และต้องไม่มีมลพิษทางเสียงที่ส่งผลกระทบต่อประชากรในพื้นที่
- เป็นเมืองที่ประชาชนมีจิตสำนึกและความภูมิใจในประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น
- ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานและราคาไม่แพง

ลักษณะดังนี้

3) ด้านเศรษฐกิจ ภายในเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ควรมีเศรษฐกิจ

- บรรยากาศที่ดีสำหรับการทำมาค้าขายและการลงทุน
- ค่าครองชีพไม่แพงและประชาชนมีงานทำ

ในลักษณะดังนี้

4) ด้านกายภาพ เมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ควรมีสภาพด้านกายภาพ

- เป็นเมืองที่มีระเบียบ มีการจัดสรรการใช้ที่ดินที่เหมาะสม
- มีบริการของภาครัฐ เช่น น้ำ ไฟ ถนน โทรศัพท์ อย่างเพียงพอต่อความต้องการ
- มีการเดินทางขนส่งที่สะดวก ปลอดภัย และไม่สิ้นเปลือง
- มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- มีระบบบำบัดน้ำเสียและการกำจัดขยะอย่างเหมาะสม

5) ด้านการบริหารจัดการ เมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ควร

- มีความโปร่งใสและยุติธรรม
- มีประสิทธิภาพและยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก
- ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุก ๆ ขั้นตอนการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืน

ภายหลังเมื่อรัฐบาลได้มอบหมายให้สภาพัฒน์ฯ รวบรวมหน่วยงานที่ดำเนินกรนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเมืองน่าอยู่ดังกล่าวมาแล้วนั้นได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่อที่จะกำหนดกรอบและแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาให้เกิดเมืองน่าอยู่ขึ้นในประเทศ

โดยกรอบดังกล่าวกำหนดแนวทางไว้ 4 ประการ ได้แก่

ประการที่ 1 ประชาชนต้องอยู่ในเมืองนั้นด้วยความผาสุก

ประการที่ 2 เมืองจะต้องมีบริการพื้นฐาน ที่สะดวกสบาย พอ

เพียงและทันต่อเวลา

ประการที่ 3 ประชาชนต้องมีสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจ

ประการที่ 4 มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.10 แนวความคิดในการจัดสวนสาธารณะ

โดยใช้แนวความคิดการจัดสวนสาธารณะ แบบ Small Park Design ซึ่งเป็นสวนสาธารณะ ที่มีพื้นที่ขนาดเล็กหรือมีพื้นที่น้อย มีลักษณะเป็นสวนหย่อม ที่เน้นการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพสำหรับคนในชุมชนเข้ามาใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน

องค์ประกอบของสวน มีดังนี้

- 1 สนามเด็กเล่น
- 2 สระน้ำ
- 3 พื้นที่ปิกนิก
- 4 พื้นที่สวนหย่อม
- 5 พื้นที่ใช้อุปกรณ์ช่วยออกกำลังกาย

โดยแบ่งอุปกรณ์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ช่วงล่าง
 - ส่วนข้อเท้า
 - ส่วนหัวเข่า
 - ส่วนต้นขา
2. ช่วงบน
 - ส่วนสะโพก
 - ส่วนเอว
 - ส่วนหน้าท้อง
 - ส่วนช่วงอก
 - ส่วนไหล่
 - ส่วนแขน

โดยจะมีพื้นที่เพื่อนั่งพักระหว่างทางด้วย และปัจจุบันสนับสนุนให้มีสวนผักของชุมชน โดยจะให้มีการปลูกพืชผักสวนครัวไว้หน้าบ้านของตนเองและให้แต่ละบ้านมีส่วนร่วมช่วยกันในการดูแลรักษา

6.3 สรุปภาพรวมการออกแบบ

จากการกำหนดแนวความคิดในการออกแบบกลุ่มกิจกรรมและพื้นที่องค์ประกอบการออกแบบ

ด้านต่าง ๆ นำมาวมเป็นความคิดรวบยอด เพื่อจัดทำผังออกแบบในลักษณะ 3 มิติ ให้พื้นที่
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษามีความเป็นไปได้ที่จะตอบสนองต่อนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ โดยมีความเหมาะสม ตามหลักการออกแบบและวางผังชุมชน

6.3.1 ภาพรวมการออกแบบตามความมุ่งหมายของโครงการ

การพัฒนาพื้นที่ศึกษาให้เป็นชุมชนเมืองน่าอยู่มีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถอยู่อย่างวิถีชีวิตเดิมได้ ซึ่งมีการกำหนดกิจกรรมเพื่อตอบสนองบทบาทดังกล่าว ได้แก่ ศูนย์รวมกิจกรรมในชุมชนที่เป็นลานธรรมะ , ลานกลางชุมชน , ตลาดวัดทอง , วัดสุวรรณาราม , อุตสาหกรรรมทำชันบุ สวนสาธารณะ ที่ส่งเสริมสภาพแวดล้อมและมีพื้นที่นันทนาการในชุมชน รวมทั้งพัฒนาปรับปรุงอาคารบ้านเรือนในชุมชนที่มีสภาพเสื่อมโทรมและเก่าแก่ ซึ่งมีการอนุรักษ์ รื้อถอนและย้าย ตามความเหมาะสม อีกทั้งยังปรับปรุงทางสัญจรทั้งทางเดินเท้าและทางรถจักรยานยนต์ ให้มีความสะดวกและมีทัศนียภาพที่สวยงามขึ้น สามารถติดต่อระหว่างพื้นที่ภายในและพื้นที่ส่วนต่อเนื่องได้สะดวก

6.3.2 ภาพรวมทั่วไปของการออกแบบ

บริเวณพื้นที่ศึกษาชุมชนวัดสุวรรณาราม มีพื้นที่รวมประมาณ 68.5 ไร่ มีถนนเจริญสนิทวงศ์ ซอย 32 ที่ใช้เป็นทางหลักสามารถเข้าสู่ชุมชนได้ โดยมีทางข้ามคลองจักรทองที่ออกแบบมาให้เป็นตัวนำเข้าสู่ชุมชนได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งถนนในชุมชนจะมีการปรับใหม่โดยแบ่งทางเดินเท้าและทางรถจักรยานยนต์ออกจากกันเพื่อความปลอดภัย ทางเดินในชุมชนที่ปรับปรุงแล้วจะสามารถเชื่อมต่อกับกลุ่มกิจกรรมในชุมชนได้อย่างทั่วถึง เช่นกลุ่มพณิชยกรรม , ที่อยู่อาศัย , โรงเรียน , วัด, สวนสาธารณะ , สำนักงานเขตบางกอกน้อย , อุตสาหกรรรมชันบุ , ศาลาประชาคมและลานกิจกรรมต่าง ๆ เช่นลานธรรมะ , ลานกลางชุมชน , Landmark เป็นต้น ส่วนทางด้านอาคารที่พักอาศัยได้มีการออกแบบรูปลักษณะอาคารที่สร้างใหม่ให้เหมาะสมกับชุมชน ซึ่งอยู่ในส่วนของพื้นที่ที่ถูกจัดรูปที่ดิน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะถูกกำหนดให้ต่อเนื่องกันกับพื้นที่เดิม โดยมีถนนภายในชุมชนเป็นตัวกำหนดและเชื่อมต่อกับกิจกรรมทั้งหมด ตั้งแต่ทางเข้าจากต้นชุมชนจนถึงท้ายชุมชนได้เป็นอย่างดี

6.4 แนวทางการดำเนินการตามแผนและผัง

การนำแผนและผังไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่สำคัญส่วนสุดท้ายของกระบวนการวางผังออกแบบชุมชนเมือง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ มีความต่อเนื่องและให้ผลตอบแทนที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งทางภาครัฐและเอกชน แนวความคิดดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้กรอบของการออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบเพื่อสาธารณะประโยชน์ คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็โครงการของทางภาครัฐ เอกชนหรือชุมชน โดยให้สอดคล้องกับนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพ

ในส่วนของการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนเมืองนำอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณารามนี้ได้กำหนดแนวความคิดนำเสนอกลยุทธการนำแผนและนำไปปฏิบัติไว้ 3 องค์ประกอบดังนี้

6.4.1 วาระในการพัฒนา

จากการกำหนดเป้าหมายด้านระยะเวลาในการพัฒนา ตามโครงการที่วางผังและออกแบบไว้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับช่วงเวลาในการพัฒนา โดยกำหนดช่วงเวลาในการพัฒนาออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

6.4.1.1 การพัฒนาช่วงที่ 1

การพัฒนาจะเริ่มจากการกำหนดพื้นที่ในส่วนที่ต้องมีการปรับปรุง และพัฒนาโดยคำนึงถึงพื้นที่ที่ต้องรื้อถอนจากพื้นที่ในชุมชนบางส่วน เช่น บ้านเรือนที่มีการรูกล้าถนน และพื้นที่ในส่วนที่เป็นพื้นที่สาธารณะ ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติ คือ จัดสรรพื้นที่ของทางการรถไฟ โดยแลกกับพื้นที่บางส่วนของทางภาคเอกชน โดยสร้างอาคารที่พักอาศัยขึ้นใหม่เพื่อรองรับประชากรที่จะย้ายเข้ามาอยู่ในพื้นที่บริเวณนี้ และในส่วนที่เป็นบริเวณอาคารริมทางเดินที่มีการรูกล้าพื้นที่จะมีการรื้อถอนหรือเสียดสละพื้นที่ของตนบางส่วน เพื่อให้พื้นที่ของถนนทางเดินมีเพิ่มขึ้น ส่วนผู้ที่ย้ายที่อยู่ก็จะมีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ครบครันมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยแลกเปลี่ยนกับส่วนที่เสียไป

6.4.1.2 การพัฒนาช่วงที่ 2

การพัฒนาในลำดับต่อไปคือทำการรื้อย้ายอาคารที่มีการรูกล้าถนน และพื้นที่สาธารณะ เพื่อทำการปรับระดับและสร้างโครงข่ายการคมนาคมในชุมชนใหม่ และทำการปรับปรุงกลุ่มกิจกรรมในชุมชน เริ่มจากจัดทำศูนย์รวมกิจกรรมทั้งลานธรรมะ ปรับปรุงศาลาทำเวือหน้าวัดสุวรรณาราม , ปรับปรุงอาคารของตลาดวัดทองที่มีความเก่าแก่และบริเวณพื้นที่นั้นให้เป็นพื้นที่พาณิชย์กรรม , จัดพื้นที่ส่วนกลางให้เป็นลานกิจกรรมกลางชุมชน

6.4.1.3 การพัฒนาช่วงที่ 3

หลังจากที่ทำการปรับพื้นที่ว่าง ด้านหลังของชุมชนและอาคารที่รูกล้าพื้นที่แล้ว ก็จะพัฒนาพื้นที่ส่วนที่เป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจเป็นสวนสาธารณะที่เชื่อมต่อกับสถานีรถไฟธนบุรี โดยแบ่งงานออกเป็นสวนย่อยๆ เช่น สวนออกกำลังกาย , สวนหย่อม , สนามเด็กเล่น , พื้นที่ริมคลองบางกอกน้อยตลอดแนวลำคลองในพื้นที่ศึกษา

6.4.2 มาตรการในการพัฒนา

การออกแบบและวางผังชุมชนเมืองในกรุงเทพมหานคร จำเป็นจะต้องมีเครื่องมือหรือมาตรการต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบในการนำผังไปปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยมีพระราชบัญญัติผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 (ปรับปรุงครั้งที่ 1) สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร เป็นเครื่องมือหลักในการนำผังไปปฏิบัติโดยมีกฎหมายหรือพระราชบัญญัติอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบ มาตรการและข้อกำหนดในการพัฒนาย่านที่อยู่อาศัย ชุมชนวัดสุวรรณาราม มีองค์ประกอบที่สำคัญแบ่งได้ดังนี้

6.4.2.1 กฎหมายเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและการวางแผนในระดับชาติ ประกอบด้วย

- พระราชบัญญัติพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2521
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

6.4.2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย

- ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497
- พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518
- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติจัดสรรที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติการจัดรูปที่ดิน

6.4.2.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติและแหล่งโบราณคดี ประกอบด้วย

- พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

6.4.2.4 การร่างข้อกำหนดเกี่ยวกับการควบคุมเขตการใช้ที่ดินตามกรอบของข้อกำหนดการใช้ที่ดินที่เสนอแนะ โดยนำกรอบของข้อกำหนดที่เสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน เพื่อออกข้อกำหนดในการใช้ที่ดินและการใช้อาคาร ที่ควรจัดทำในรายละเอียด ได้แก่

- อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดิน (Floor Area Ratio : FAR.) ของเขตการใช้ที่ดินต่าง ๆ
- อัตราส่วนพื้นที่โล่ง (Open Space Ratio : OSR.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

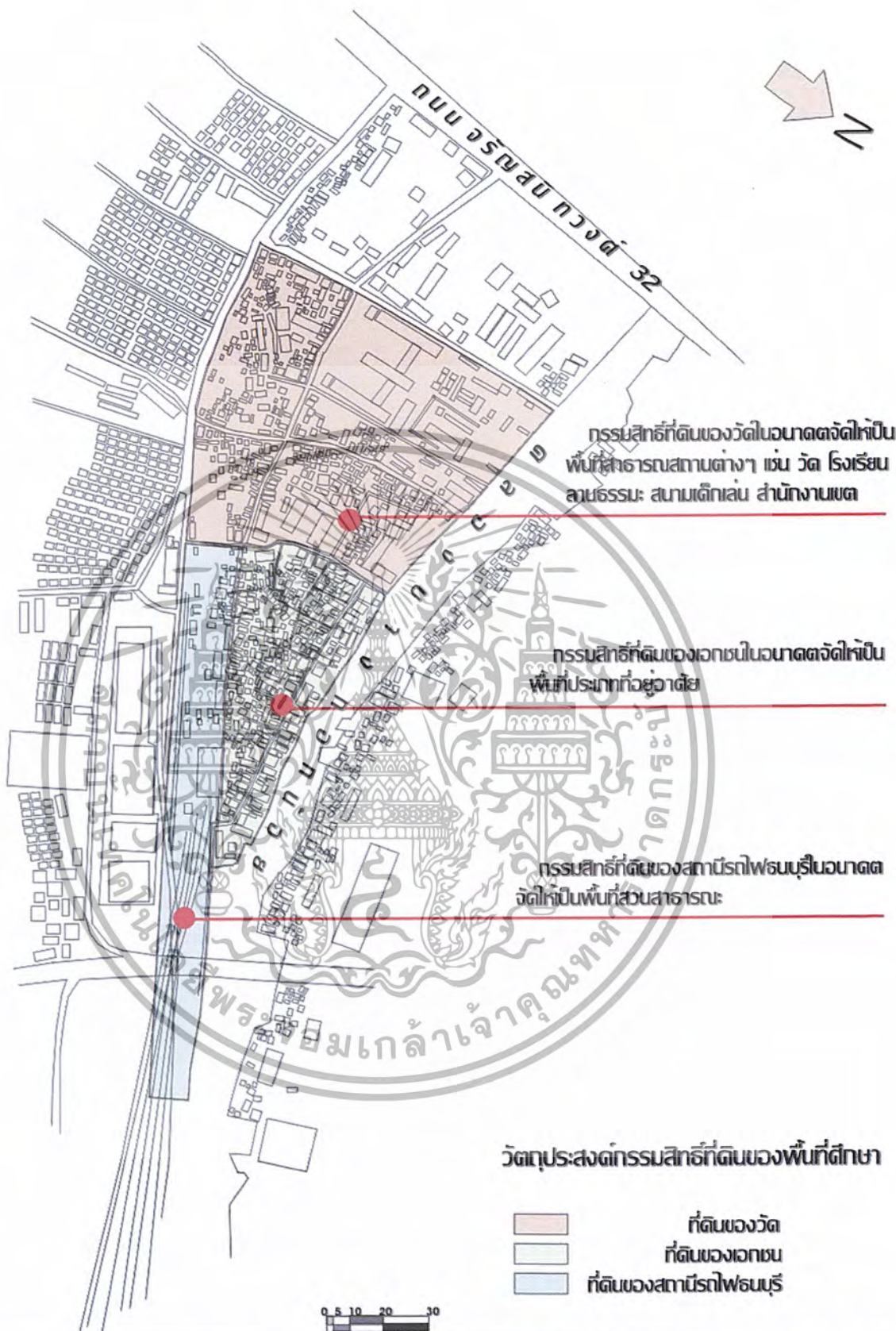
- การกำหนดเขตถอยร่น (Restriction Zone) ที่เหมาะสมจากริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา คลองบางกอกน้อย คลองชักพระและคลองมอญ

- การกำหนดขนาดอาคารและความสูงของอาคาร

6.4.3 องค์การบริหารในการพัฒนา

ในการนำแผนและผังไปปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ส่วนที่สำคัญอีกส่วนหนึ่ง คือ องค์กรในการพัฒนา โดยทั่ว ๆ ไป แล้วชุมชนเมืองต่าง ๆ จะมีหน่วยงานของท้องถิ่นที่เป็นองค์กรของทางภาครัฐซึ่งได้แก่ สำนักงานเขตบางกอกน้อย สำนักผังเมือง เป็นองค์ประกอบในการจัดการหรือควบคุมให้เป็นไปตามผังเมืองรวม กรุงเทพมหานคร

06-04
RESEARCH REPORT FOR THESIS 1 & 2
 THESIS 2003

โครงการพัฒนาและจัดทำผังเขตความดีการพัฒนชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ)

Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community

ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI

MISS PEANKAN WONGYANICHZIN 45035021

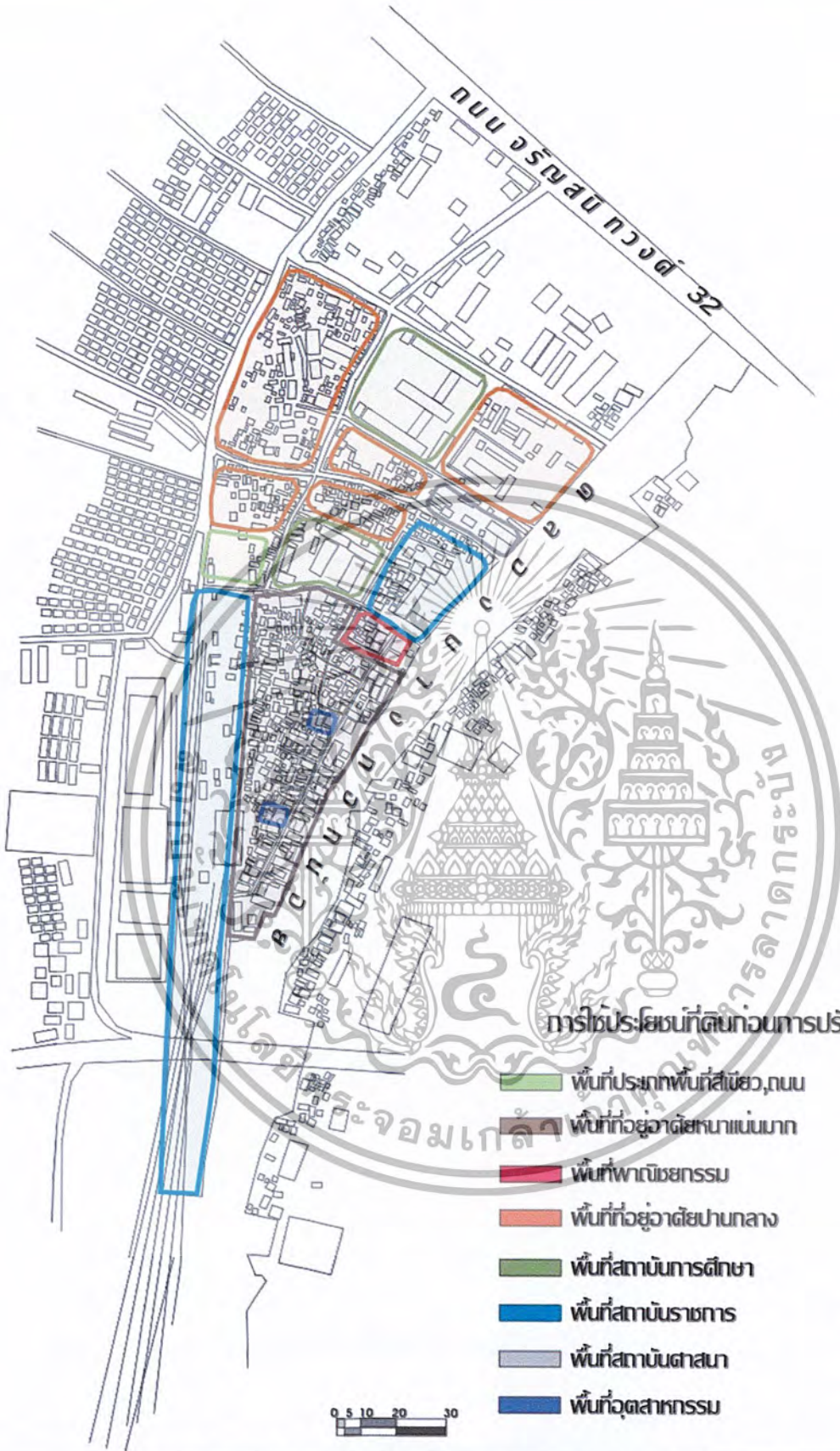
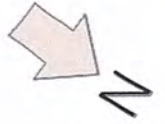
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

กรรมสิทธิ์ที่ดินของพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในการศึกษานี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งภาพที่ 6.4 วัตถุประสงค์กรรมสิทธิ์ที่ดินของพื้นที่ศึกษา เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนการปรับปรุง

	พื้นที่ประเภทพื้นที่สีเขียว, ถนน	4.69 ไร่
	พื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก	11.71 ไร่
	พื้นที่พาณิชย์กรรม	0.49 ไร่
	พื้นที่ที่อยู่อาศัยปานกลาง	18.79 ไร่
	พื้นที่สถานับการศึกษา	3.50 ไร่
	พื้นที่สถานับราชการ	18.42 ไร่
	พื้นที่สถานับศาสนา	2.60 ไร่
	พื้นที่อุตสาหกรรม	0.30 ไร่

06-05
THESIS 2003

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

โครงการพัฒนาและจัดทำผังเมืองความดีการพัฒนชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ)
Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community

ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI

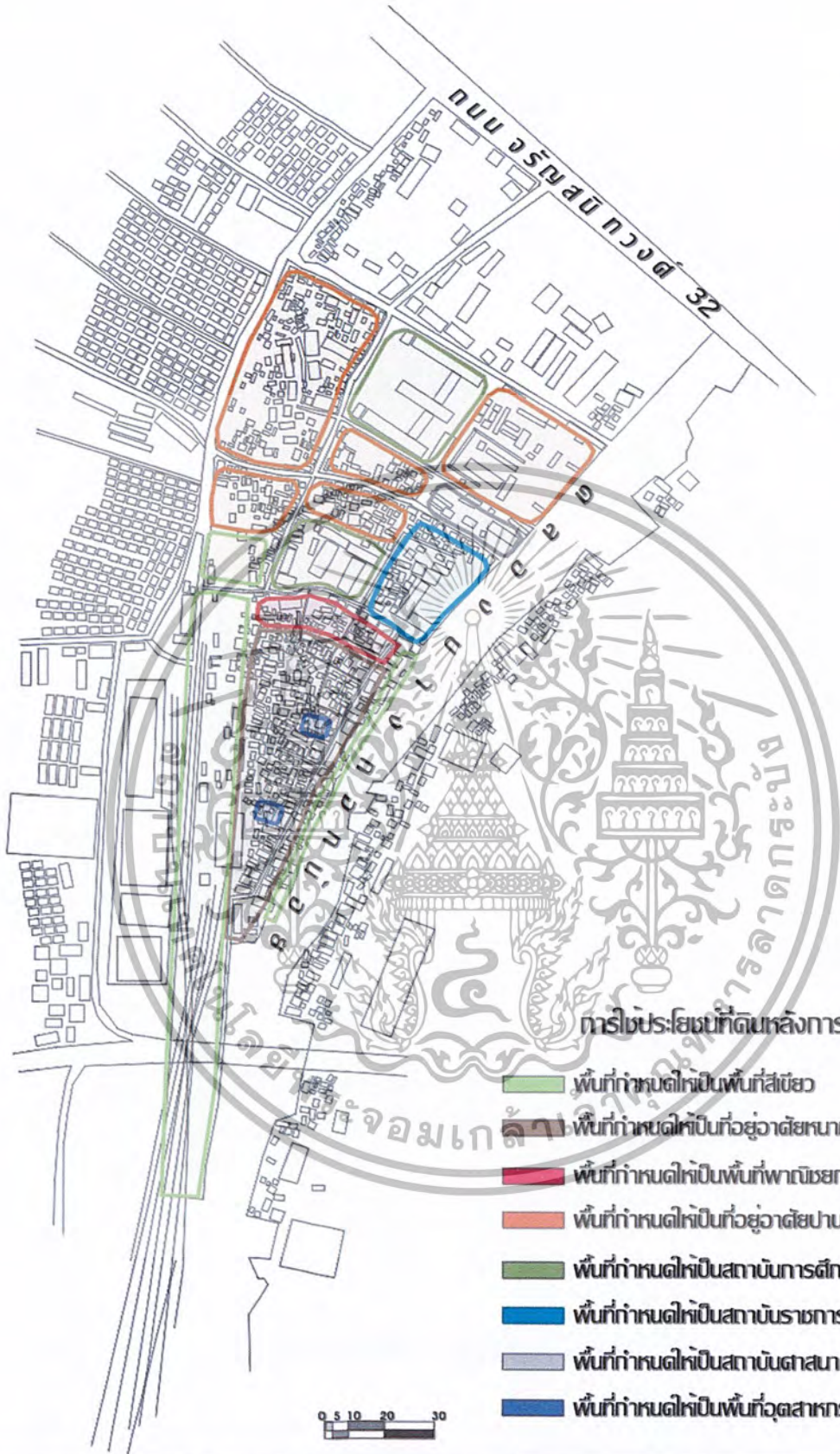
MISS PEANKAN WONGYANICHZIN 45035021

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ขอสงวนสิทธิ์ในการนำข้อมูลไปใช้โดยไม่แจ้งขอขานการคัดค้าน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งภาพที่ 6.5 การใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนการปรับปรุงของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ประโยชน์ที่ดินหลังการปรับปรุง

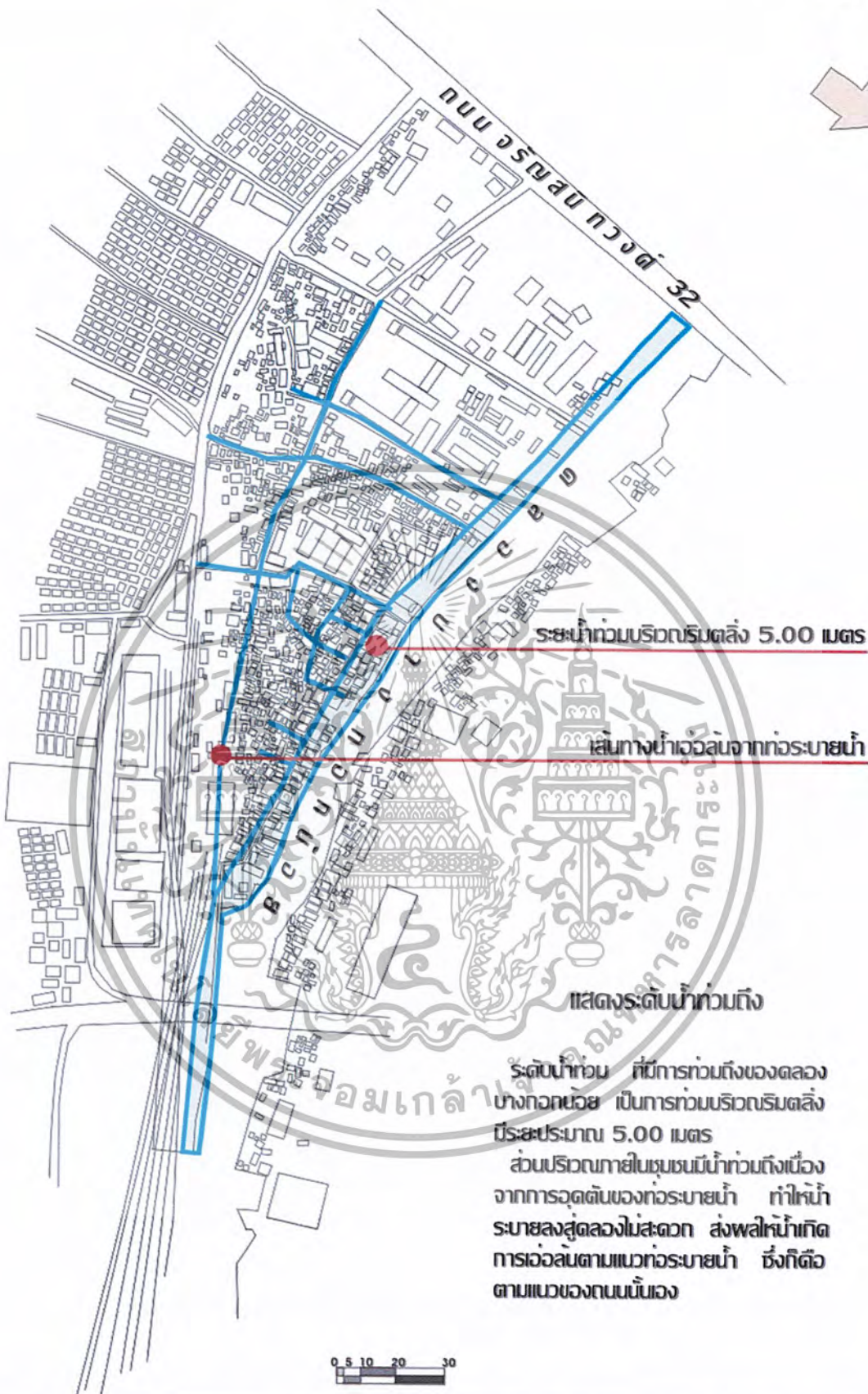
	พื้นที่กำหนดให้เป็นพื้นที่สีเขียว	22.57 ไร่
	พื้นที่กำหนดให้เป็นที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก	11.71 ไร่
	พื้นที่กำหนดให้เป็นพื้นที่พาณิชยกรรม	2.11 ไร่
	พื้นที่กำหนดให้เป็นที่อยู่อาศัยปานกลาง	18.79 ไร่
	พื้นที่กำหนดให้เป็นสถาบันการศึกษา	3.50 ไร่
	พื้นที่กำหนดให้เป็นสถาบันราชการ	1.92 ไร่
	พื้นที่กำหนดให้เป็นสถาบันศาสนา	2.60 ไร่
	พื้นที่กำหนดให้เป็นพื้นที่อุตสาหกรรม	0.30 ไร่

06-06
 THESIS 2003
การใช้ประโยชน์ที่ดิน

โครงการพัฒนาและจัดทำผังแม่บทการพัฒนาชุมชนเมืองนำอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ)
 Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community
 ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI
 MISS PEANKAN WONGYANICHZIN 45035021
 FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
 KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงหรือทำซ้ำของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

06-07
THESIS 2003
แสดงระดับน้ำท่วมถึง

โครงการพัฒนาและจัดทำผังเมืองตามหลักการพัฒนาชุมชนเมืองน้ำอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ) Community
Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community
ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI
MISS PEANKAN WONGYANICHZIN 45035021
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

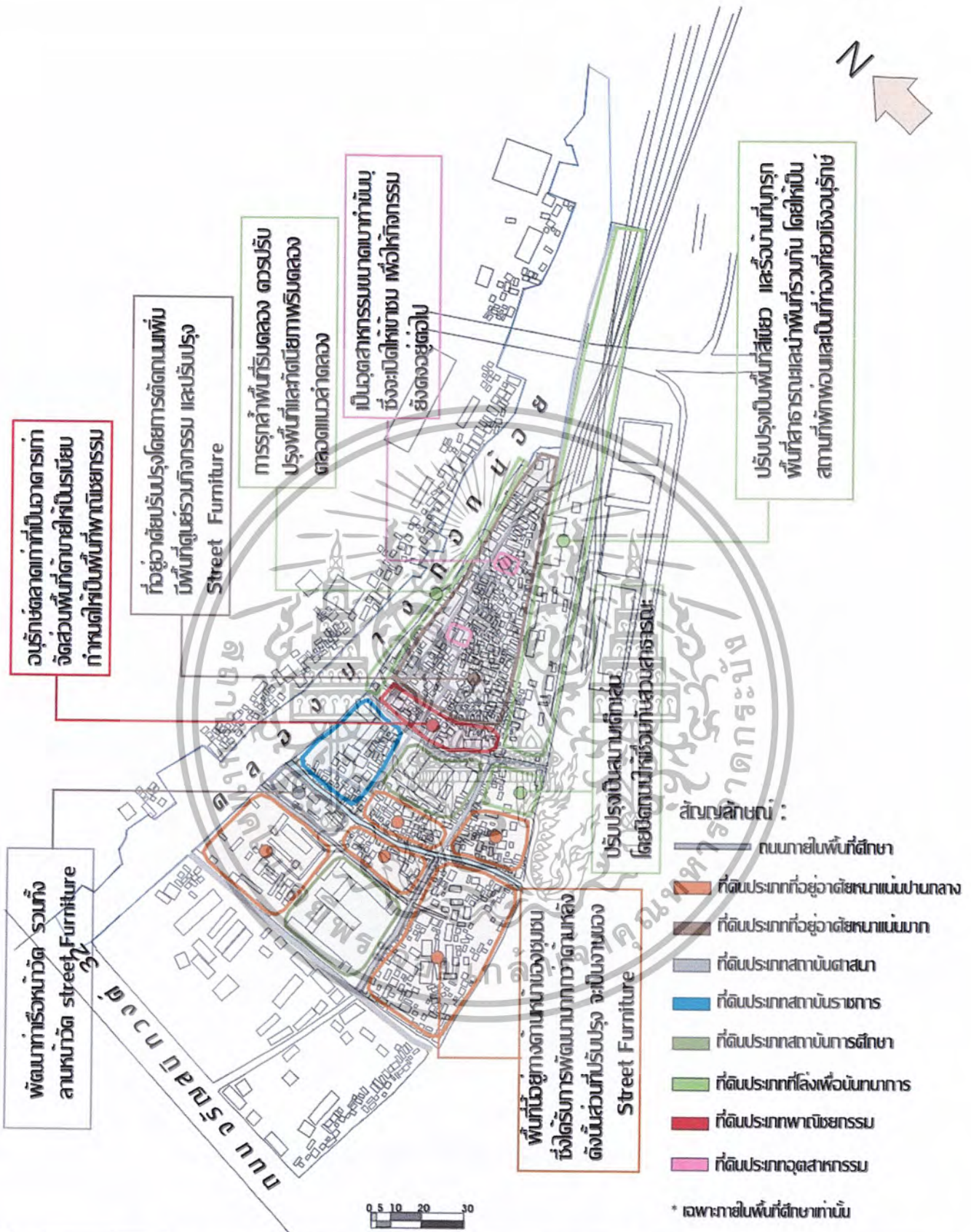
06-08
THESIS 2003

การจัดรูปที่ดิน

โครงการพัฒนาและจัดทำผังแม่บทแผนพัฒนาชุมชนเมืองท่าอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ)
Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community

ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI
 MISS PEANKAN WONGVANICHZIN 45035021
 FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
 KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

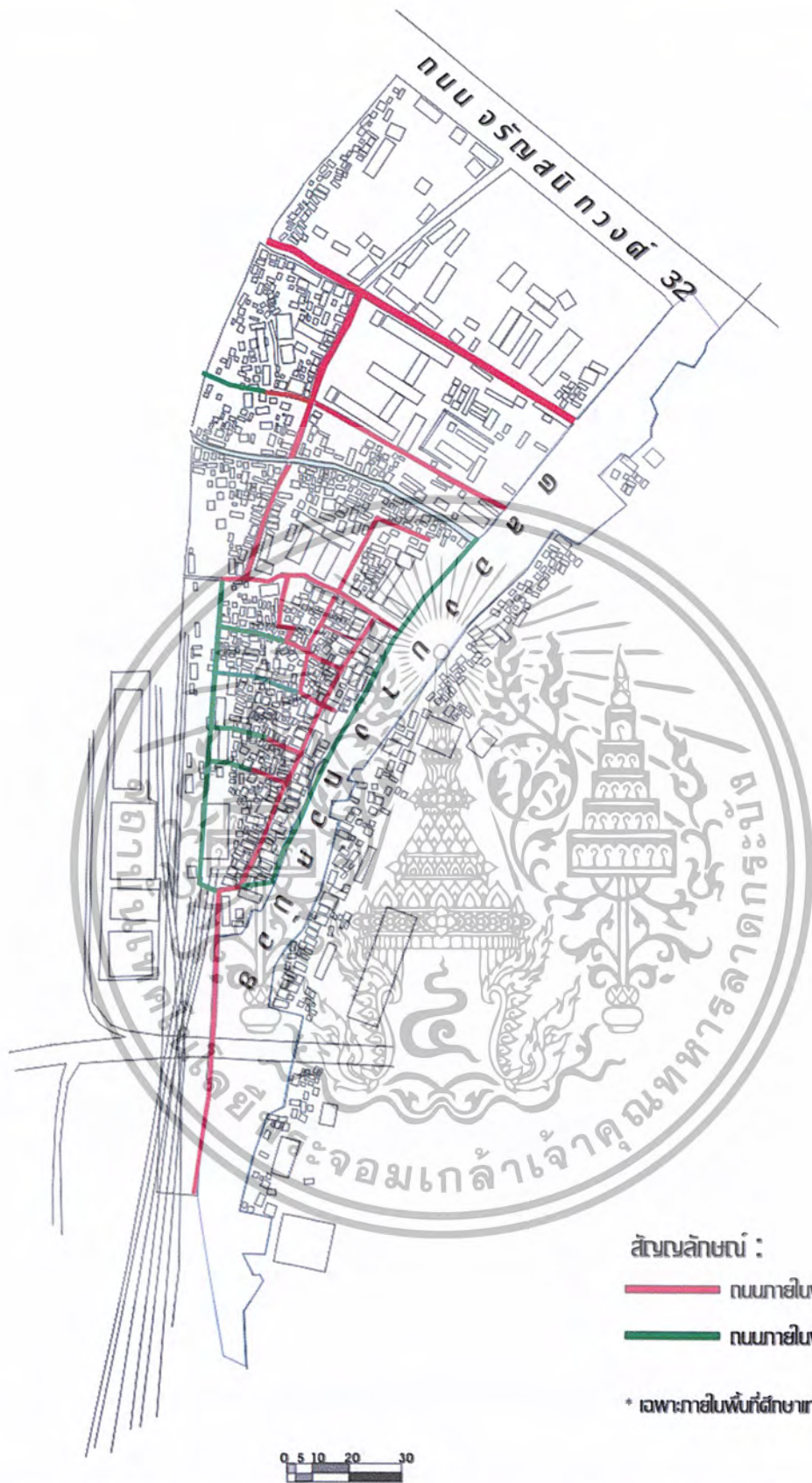
เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่อนุญาตให้นำไปใช้
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามทำซ้ำ 6.8 แสดงการเวนคืน จัดสรร และจัดรูปที่ดิน เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

06-11
 THESIS 2003
 แนวทางการปรับปรุง

โครงการพัฒนาและจัดทำผังเมืองตามมติการพัฒนาชุมชนเมืองน่าอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ)
 Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community
 ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI
 MISS PEANKAN WONGYANICHZIN 45035021
 FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
 KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งหากมีให้คิดเปลี่ยนแปลงเนื้อหา หรือข้อมูลของเอกสารนี้ เจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัญลักษณ์ :

- ถนนภายในพื้นที่ศึกษาเดิม
- ถนนภายในพื้นที่ศึกษาใหม่

* เฉพาะภายในพื้นที่ศึกษาเท่านั้น

06-12

THESIS 2003

แสดงระบุมารดขนาดม

โครงการพัฒนาและจัดทำผังแมตความติดการพัฒนชุมชนเมืองนำอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ)

Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community

ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI

MISS PEANKAN WONGYANICHZIN 4 5 0 3 5 0 2 1

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

ภาพที่ 6.12 แสดงระบบการคมนาคมในชุมชน

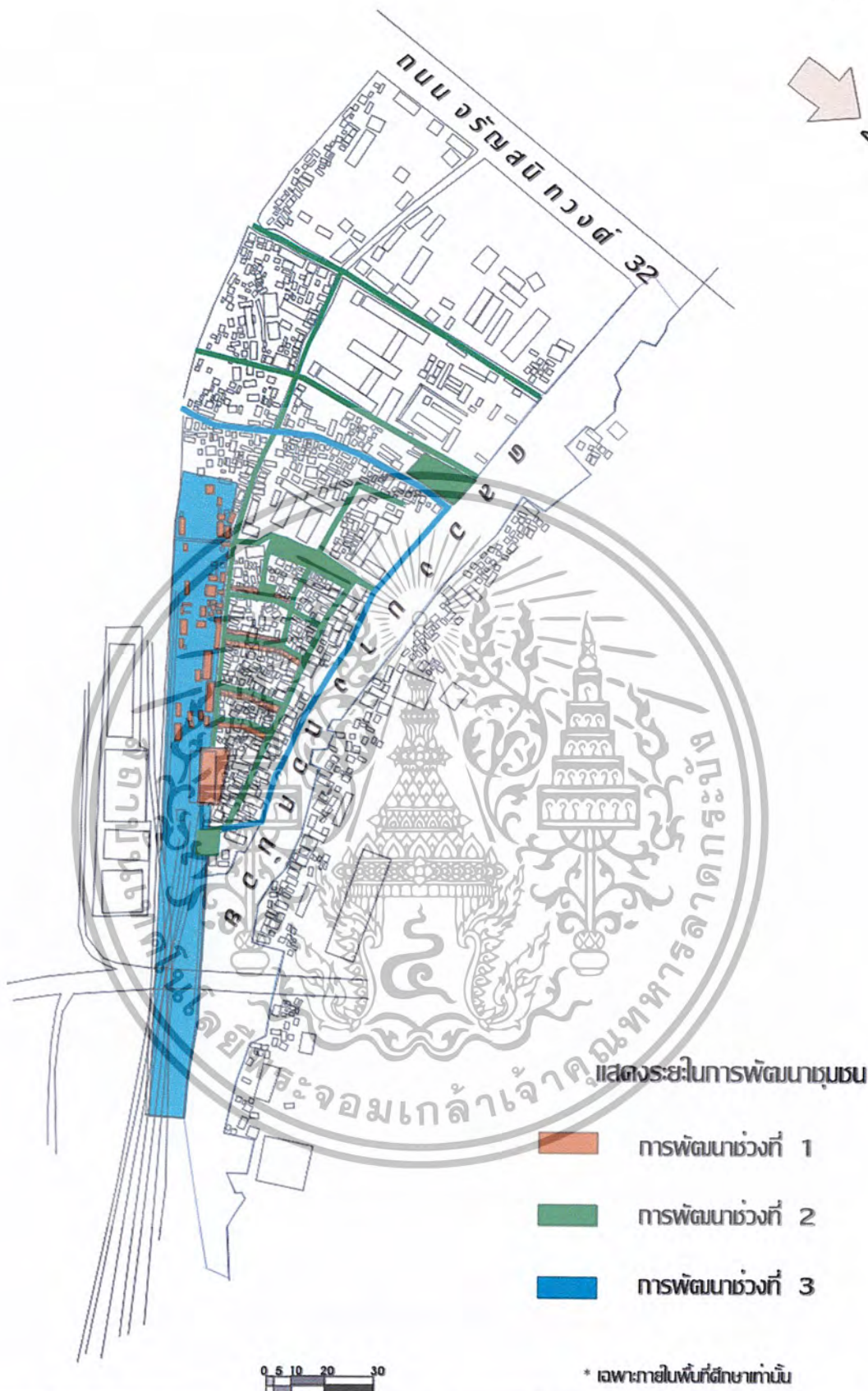
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อพิมพ์ให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาหรือข้อมูลของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

06-13
THESIS 2003
บริเวณการปรับปรุง

โครงการพัฒนาและจัดทำผังเบาะแสาการพัฒนาชุมชนเมืองนำอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)
Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community
ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI
MISS PEANKAN WONGYANICHZIN 45035021
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ที่สงวนไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ในเชิงพาณิชย์
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือเผยแพร่ข้อมูลของงานวิจัยนี้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

06-14
THESIS 2003

โครงการพัฒนาและจัดทำผังแม่บทการพัฒนาชุมชนเมืองท่าอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ) Urban Redevelopment and Conceptual Plan for Watt Suwannaram (Banbu) Community

ADVISOR MISS BENJAWAN UBONSRI
MISS PEANKAN WONGVANICHZIN 45035021
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

แสดงระยะในการพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่เอื้ออำนวยให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้ตัดแปะลงเน็ตฯ และต้องขอยกย่องถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

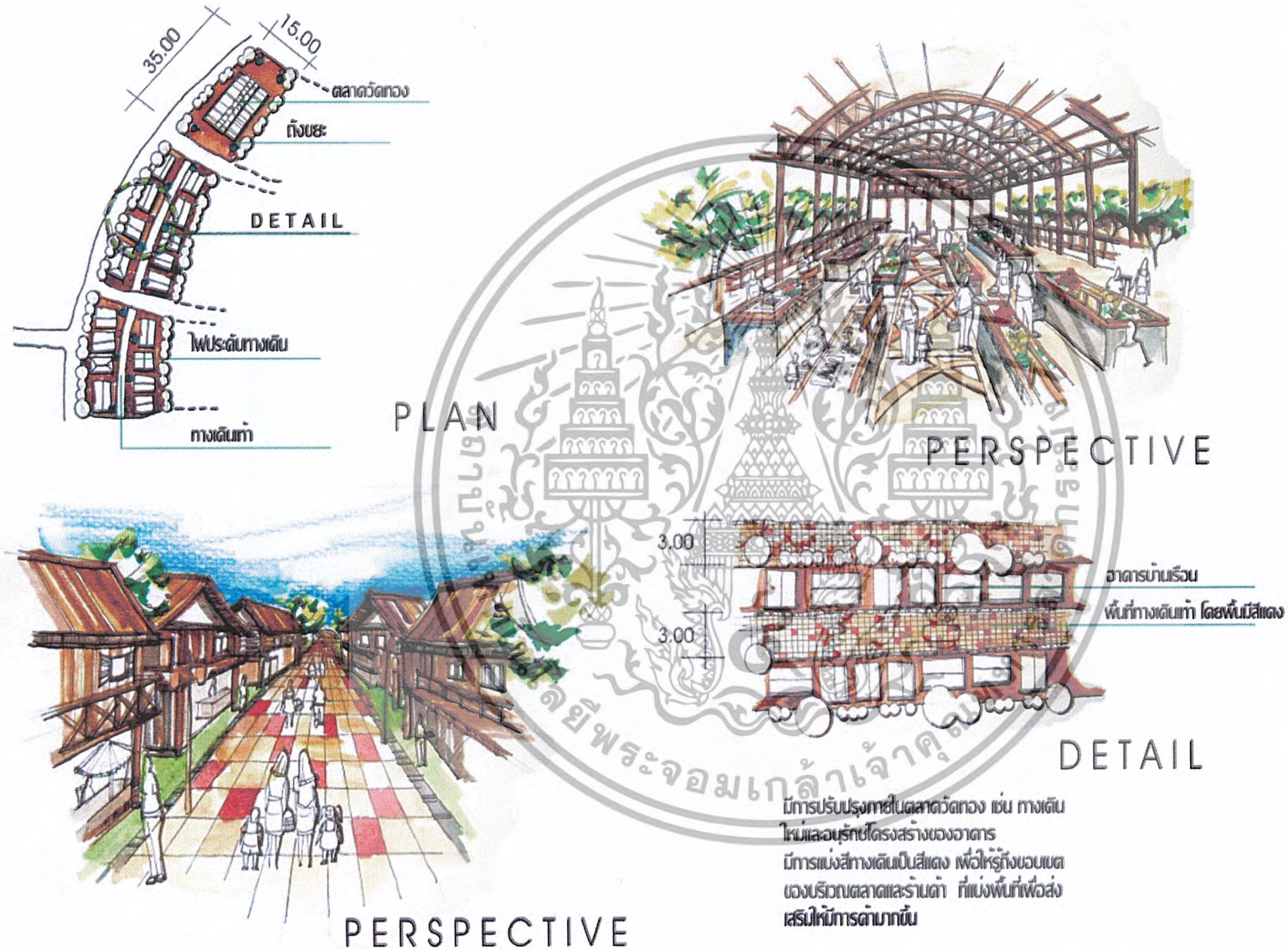
ปรับปรุงทางเดินเท้าและทางจักรยานยนต์

โครงการ พัฒนาและจัดทำผังเมืองความถี่ การพัฒนาชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)	
แผนที่แสดง : ปรับปรุงทางเดินเท้าและทางจักรยานยนต์	
ลักษณะลักษณะ :	
* เฉพาะภายในพื้นที่ศึกษาเท่านั้น	
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เนตรจรรยา อุบลรัตน์ นำเสนอโดย นางสาวเพ็ชรภรณ์ วงศ์วานิชย์ศิลป์ 45035021	
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาสถาปัตย์กรรม สถาปัตยกรรม	
แผนภาพที่ 1	N ↑

ภาพที่ 6.15 แสดงการปรับปรุงทางเดินเท้าและทางจักรยานยนต์

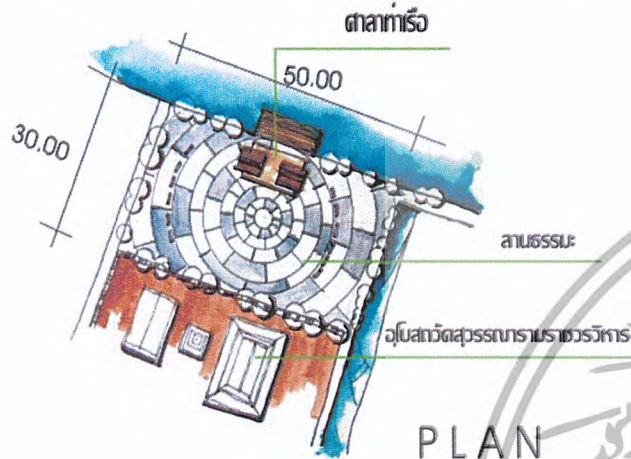
ปรับปรุงพื้นที่พาณิชยกรรม ตลาดและร้านค้า

<p>โครงการ พัฒนาเสด็จทำผังแนวความคิด การพัฒนาชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)</p>	
<p>แผนที่แสดง : ปรับปรุงพื้นที่พาณิชยกรรม ตลาดและร้านค้า</p>	
<p>สัญลักษณ์ :</p>	
<p>* เฉพาะภายในพื้นที่ศึกษาก่อน</p>	
<p>อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เนงจวรรณ อุบลศรี นำเสนอโดย นางสาวพัชรกานต์ วงศ์วานิชย์ศิลป์ 45035021</p>	
<p>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรม</p>	
<p>แผนภาพที่ 2</p>	<p>N ↑</p>

ภาพที่ 6.16 แสดงการปรับปรุงพื้นที่พาณิชยกรรม ตลาดและร้านค้า

ปรับปรุงท่าเรือและภูมิทัศน์บริเวณวัดสุวรรณารามราชวรวิหาร

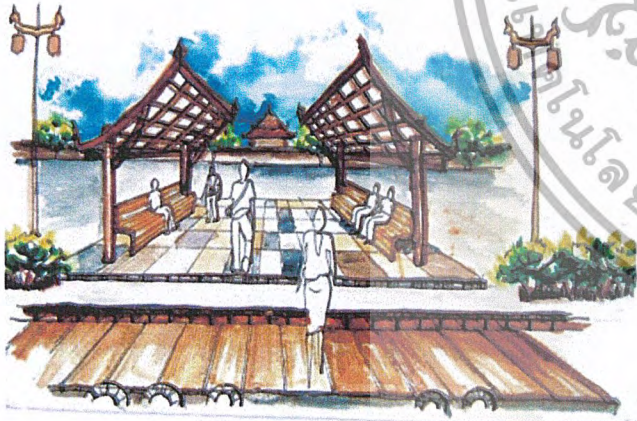
ตลิ่งท่าเรือ มีการนำรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยเข้ามาประยุกต์ใช้กับปัจจุบัน เช่น โถงต้นของวัดสุ ซึ่งตัวตลิ่งจะแยกออกจากกัน 2 บัง เพื่อเปิดมุมมองและเป็นจุดนำสายตาให้เข้าสู่ตัวอุโบสถของวัด

PLAN

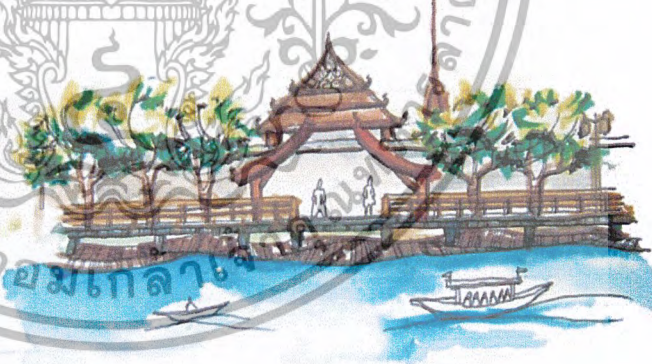

PERSPECTIVE

ลานสงฆ์วัด จะส่งเสริมการเปลี่ยนทัศนียภาพบริเวณกิจกรรม (Node) คือเป็นลานธรรมะ ซึ่งแยกกิจกรรมของวัดโดยกิจกรรมนี้จะเป็นกิจกรรมทางศาสนา เช่น การนั่งสมาธิ- วาจาพิธี จะมีการฟังเทศน์ ฟังธรรม ซึ่งบรรยากาศของวัดจะเกิดนิยามที่อบอุ่น ๆ อาจทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น

PERSPECTIVE

ELEVATION

<p>โครงการ พัฒนาและจัดทำผังแนวความตติ การพัฒนาชุมชนเมืองเก่าอยู่ เขตวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)</p>	
<p>แผนที่แสดง : ปรับปรุงท่าเรือและภูมิทัศน์บริเวณ วัดสุวรรณารามราชวรวิหาร</p>	
<p>ลักษณะลักษณะ :</p>	
<p>* เฉพาะภายในพื้นที่ศึกษาเท่านั้น</p>	
<p>อาจารย์ปรึกษา อาจารย์เนจวรรณ อุบลศรี นำเสนอโดย นางสาวเพ็ญกานต์ วงศ์วานิชย์ศิลป์ 45035021</p>	
<p>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรม</p>	
<p>แผนภาพที่ 3</p>	<p>N ↑</p>

ภาพที่ 6.17 แสดงการปรับปรุงท่าเรือและภูมิทัศน์บริเวณวัดสุวรรณารามราชวรวิหาร

ปรับปรุงทัศนียภาพพื้นที่ริมคลองบางกอกน้อย (บริเวณที่พิกาศัย)

ปรับปรุงทัศนียภาพริมคลอง ซึ่งปรับปรุงให้ทางเดินเท้า โดยใช้แนวคิดการจัดรูปที่ดินเข้ามาใช้ คือ ให้อำนาจของกินแต่ ละห้องนสัยพื้นที่ของตนเองบางส่วนให้กับรัฐ เพื่อสาธารณ ประโยชน์ของชุมชนและของตนเองมากขึ้น

<p>โครงการ พัฒนาและจัดทำผังแนวความคืด การพัฒนาชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุรรณการาม (บ้านบุ)</p>	
<p>แผนที่แสดง : ปรับปรุงทัศนียภาพริมคลองบางกอกน้อย (บริเวณที่พิกาศัย)</p>	
<p>สัญลักษณ์ :</p>	
<p>* เฉพาะภาพพื้นที่สีน้ำตาลเท่านั้น</p>	
<p>อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เนงวรรณ อนุสรณ์ นำเสนอโดย นางสาวเพ็ญกานต์ วงศ์วานิชย์ชัย 45035021</p>	
<p>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรม</p>	
<p>แผนภาพที่ 4</p>	<p>N ↑</p>

ภาพที่ 6.18 แสดงการปรับปรุงทัศนียภาพพื้นที่ริมคลองบางกอกน้อย (บริเวณที่พิกาศัย)

ปรับปรุงรูปลักษณ์ใหม่ของอาคาร

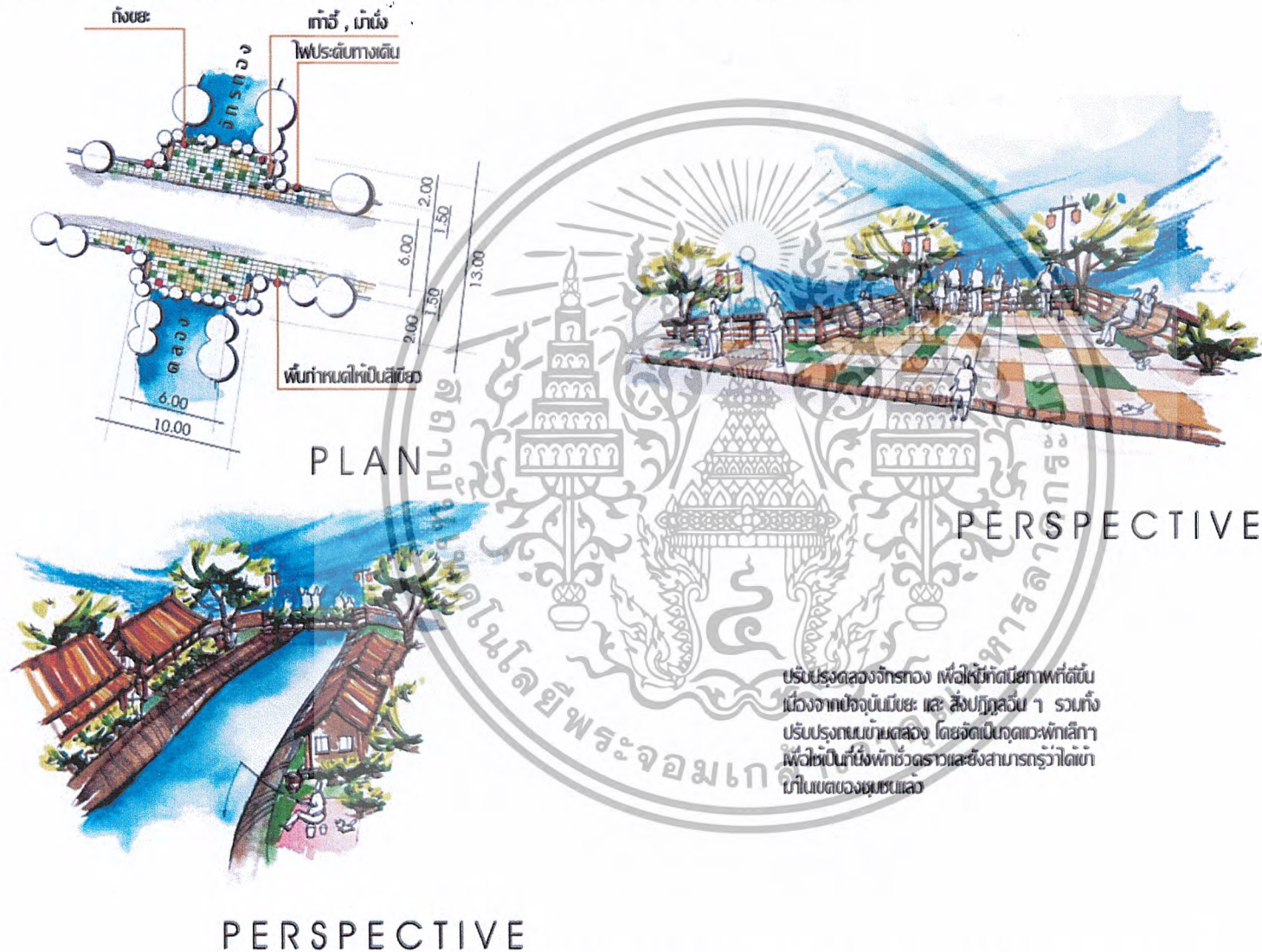

บ้านที่สร้างใหม่ เพื่อให้ผู้ที่ต้องโยกย้ายที่ โดยการนำแนวความคิดของการเวนคืนที่ดิน คือ รัฐเข้ามาจัดการกับพื้นที่นั้น ๆ แต่จะไม่จ่ายค่าทดแทนเป็นเงิน เพียงแต่เอาแนวความคิดการจัดสรรที่ดินมาประกอบ โดยรัฐจะเข้ามาพัฒนาที่ดินของเอกชน โดยรวมพื้นที่ให้ติดตามที่ต้องการแล้วทำการแบ่งพื้นที่ใหม่ และจัดสรรพื้นที่ใหม่ โดยมีสาธารณูปโภคเข้าถึงยังพื้นที่

ภาพที่ 6.19 แสดงการปรับปรุงรูปลักษณ์ใหม่ของอาคาร

<p>โครงการ พัฒนาและจัดทำผังแนวความคิด การพัฒนาชุมชนเมืองมั่งคั่ง ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ)</p>	
<p>แผนที่แสดง : ปรับปรุงรูปลักษณ์ใหม่ของอาคาร</p>	
<p>สัญลักษณ์ :</p>	
<p>* เฉพาะภายในพื้นที่ศึกษากำหนด</p>	
<p>อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เนตรจรรยา วนาสรี นำเสนอโดย นางสาวพีรภรณ์ ตัง วรธานีโชติศิลป์ 45035021</p>	
<p>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรม</p>	
<p>แผนภาพที่ 5</p>	<p>N ↑</p>

ปรับปรุงทัศนียภาพคลองจักรทองและถนนข้ามคลอง

PLAN

PERSPECTIVE

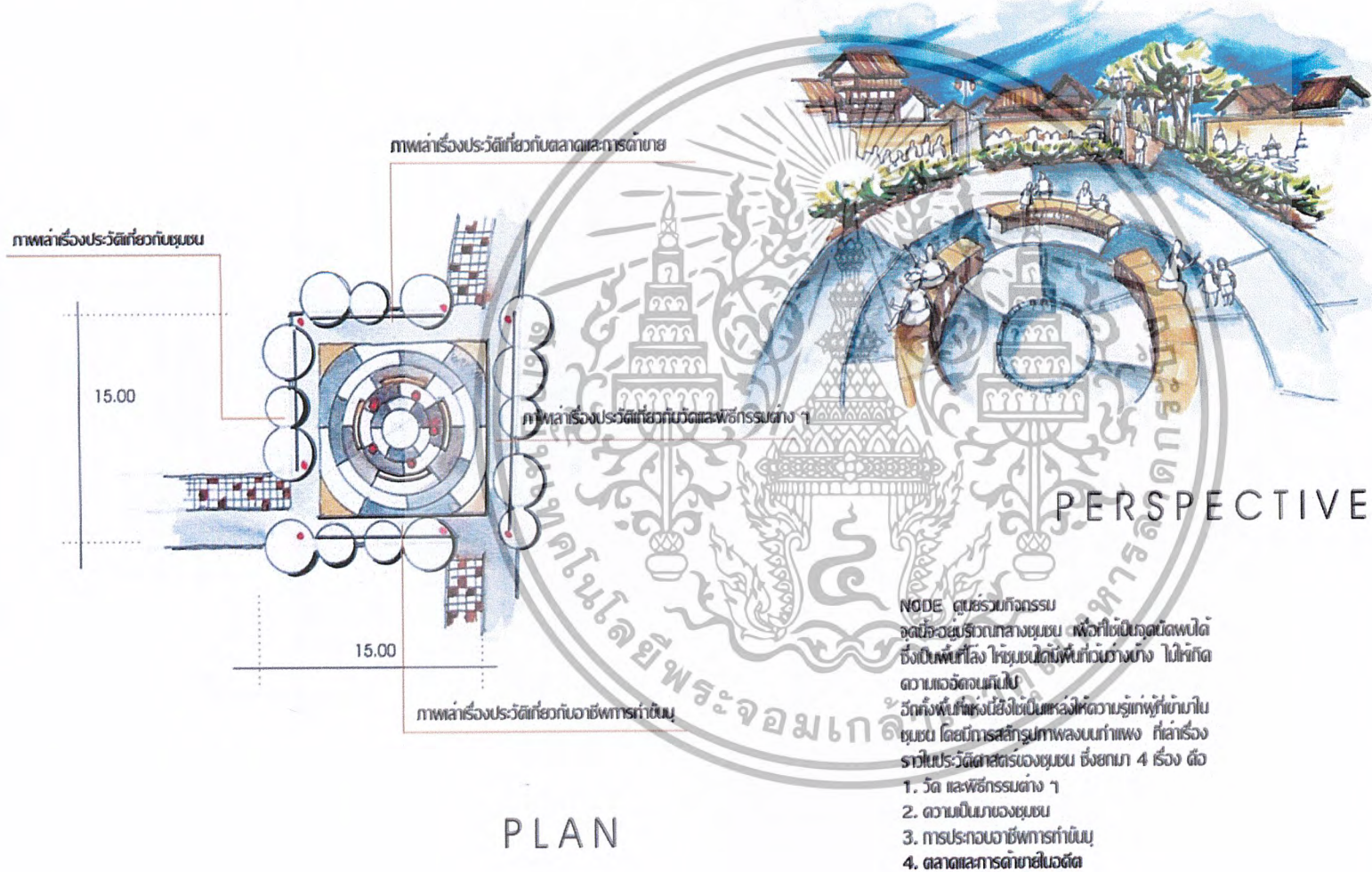
PERSPECTIVE

ปรับปรุงคลองจักรทอง เพื่อคืนทัศนียภาพที่ต้น
เนื่องจากปัจจุบันมีขยะ และ สิ่งปฏิกูลอื่น ๆ รวมทั้ง
ปรับปรุงถนนข้ามคลอง โดยจัดเป็นจุดแวะพักเสีงา
เพื่อใช้เป็นที่นั่งพักชั่วคราวและยังสามารถรู้ได้ว่าเข้า
บ้านในเขตของชุมชนแล้ว

ภาพที่ 6.20 แสดงการปรับปรุงทัศนียภาพคลองจักรทองและถนนข้ามคลอง

<p>โครงการ พัฒนาและจัดทำผังแม่บทความดี การพัฒนาชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านม)</p>	
<p>แผนที่แสดง : ปรับปรุงทัศนียภาพคลองจักรทอง และถนนข้ามคลอง</p>	
<p>สัญลักษณ์ :</p>	
<p>* เฉพาะภายในพื้นที่ศึกษาเท่านั้น</p>	
<p>อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เนจวรรณ อุบลศรี นำเสนอโดย นางสาวเพ็ชรกานต์ วงศ์วานิชย์ศิลป์ 45035021</p>	
<p>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรม สถาปัตย์ยกรรม</p>	
<p>แผนภาพที่ 6</p>	<p>N ↑</p>

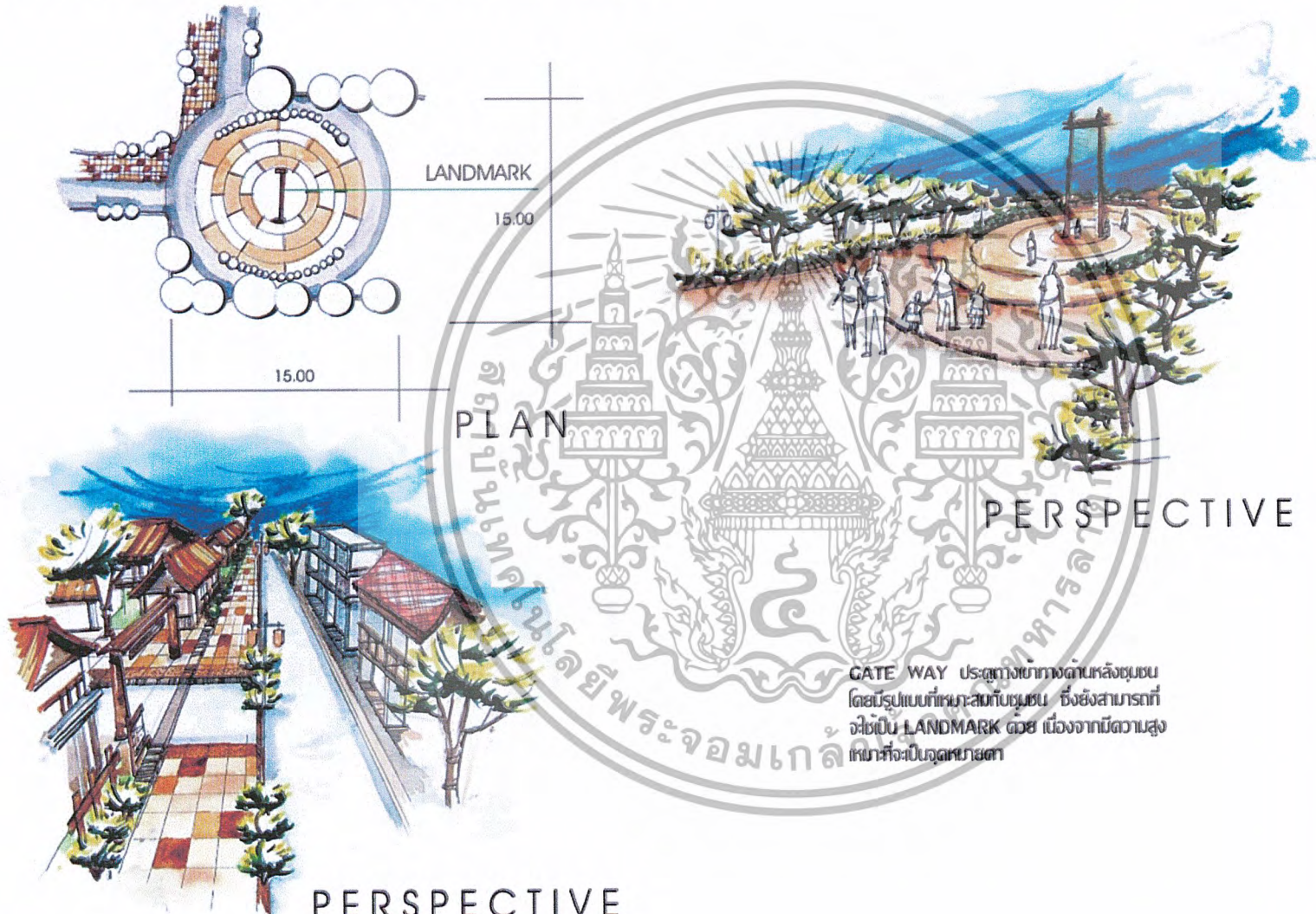
ปรับปรุงบริเวณกลางชุมชนให้เป็นศูนย์กลางกิจกรรม

ภาพที่ 6.21 แสดงการปรับปรุงบริเวณกลางชุมชนให้เป็นศูนย์กลางกิจกรรม

<p>โครงการ พัฒนาและจัดทำผังแนวความติดต่อ การพัฒนาชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุญ)</p>	
<p>แผนที่แสดง : ปรับปรุงบริเวณกลางชุมชนให้เป็น ศูนย์กลางกิจกรรม</p>	
<p>สัญลักษณ์ :</p>	
<p>* เฉพาะภายในพื้นที่ศึกษาเท่านั้น</p>	
<p>อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เกษมจรรยา อุลลสิทธิ์ นำเสนอโดย นางสาวเพชรภรณ์ วงศ์วณิชย์ศิลป์ 45035021</p>	
<p>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรม</p>	
<p>แผนภาพที่ 7</p>	<p>N ↑</p>

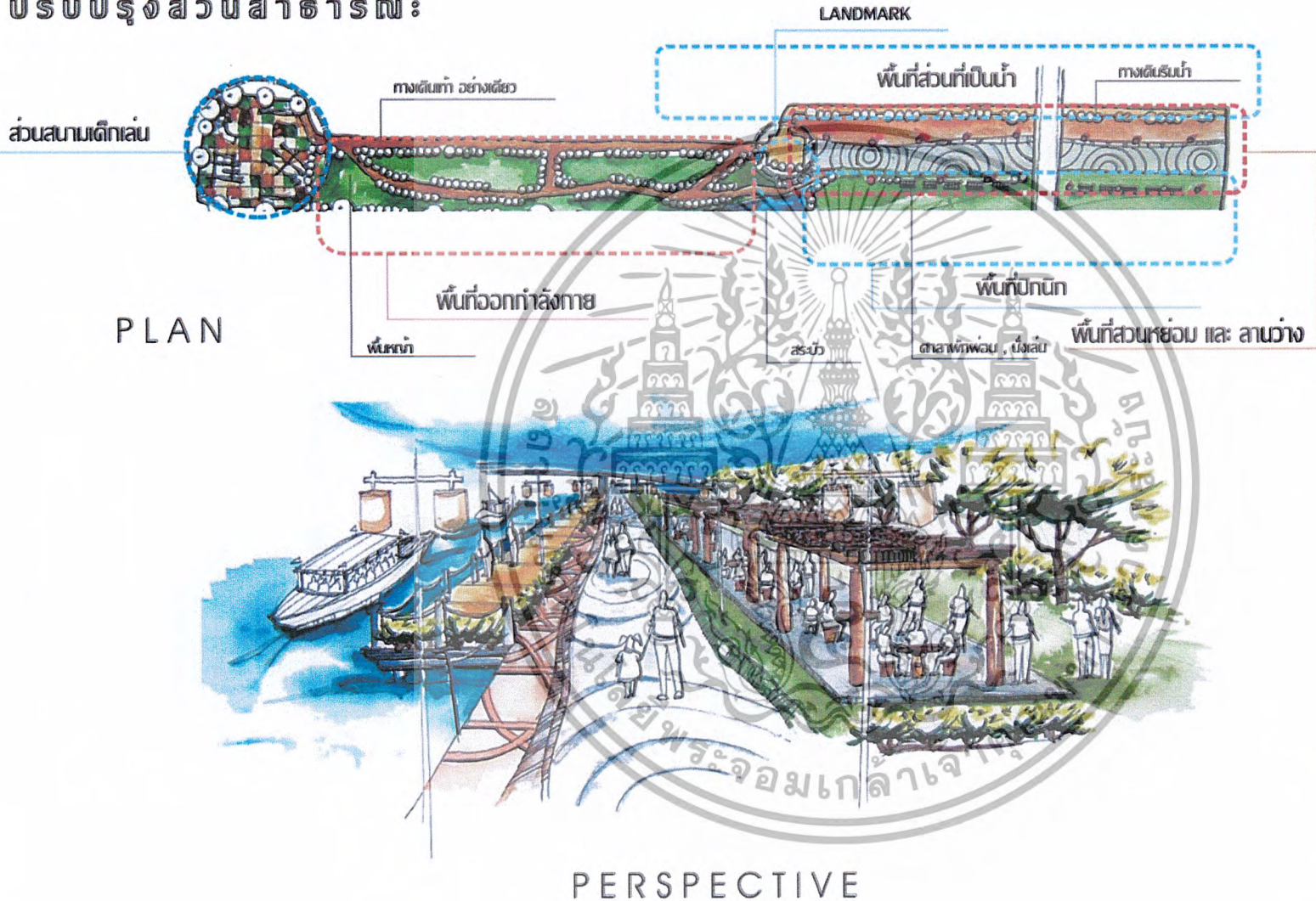
ปรับปรุงLANDMARK ๒๓: GATE WAY

<p>โครงการ พัฒนาและจัดทำผังเมืองความถี่ การพัฒนาชุมชนเมืองนำอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)</p>	
<p>แผนที่แสดง : ปรับปรุงLANDMARK จุดหมายตา GATE WAY ทางเข้า</p>	
<p>สัญลักษณ์ :</p>	
<p>* เฉพาะภายในพื้นที่ศึกษาเท่านั้น</p>	
<p>อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เบญจวรรณ อุบลศรี นำเสนอโดย นางสาวพัชรภานต์ วงศ์วานิชย์ศิษฐ์ 45035021</p>	
<p>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรม</p>	
<p>แผนภาพที่ 8</p>	<p>N ↑</p>

ภาพที่ 6.22 แสดงการปรับปรุง Landmark และ Gate way

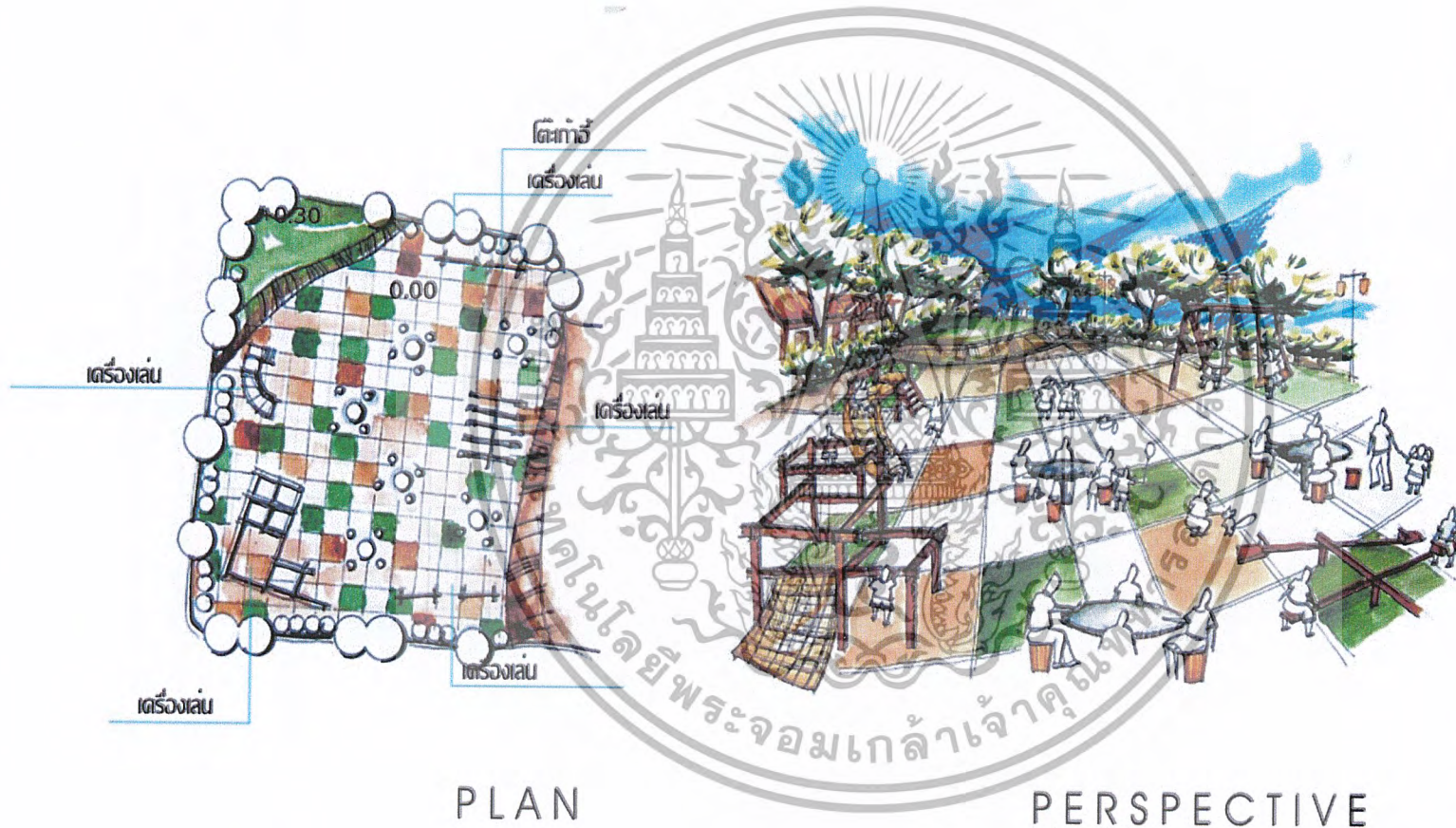
ปรับปรุงสวนสาธารณะ:

<p>โครงการ พัฒนาและจัดทำผังแนวความคิด การพัฒนาชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาภิรมย์ (บ้านมยุ)</p>	
<p>แผนที่แสดง : ปรับปรุงสวนสาธารณะ</p>	
<p>สัญลักษณ์ :</p>	
<p>* เฉพาะภายในพื้นที่ศึกษานี้</p>	
<p>อาจารย์ปรึกษา อาจารย์อเนกวรรณ อุบลศรี นำเสนอโดย นางสาวเพียรภาณี วงศ์วานิชย์ศิลป์ 45035021</p>	
<p>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาสถาปัตย์กรรม สาขาสถาปัตยกรรม</p>	
<p>แผนที่</p>	<p>N ↑</p>

ภาพที่ 6.23 แสดงการปรับปรุงสวนสาธารณะ

ปรับปรุงสนามเด็กเล่น

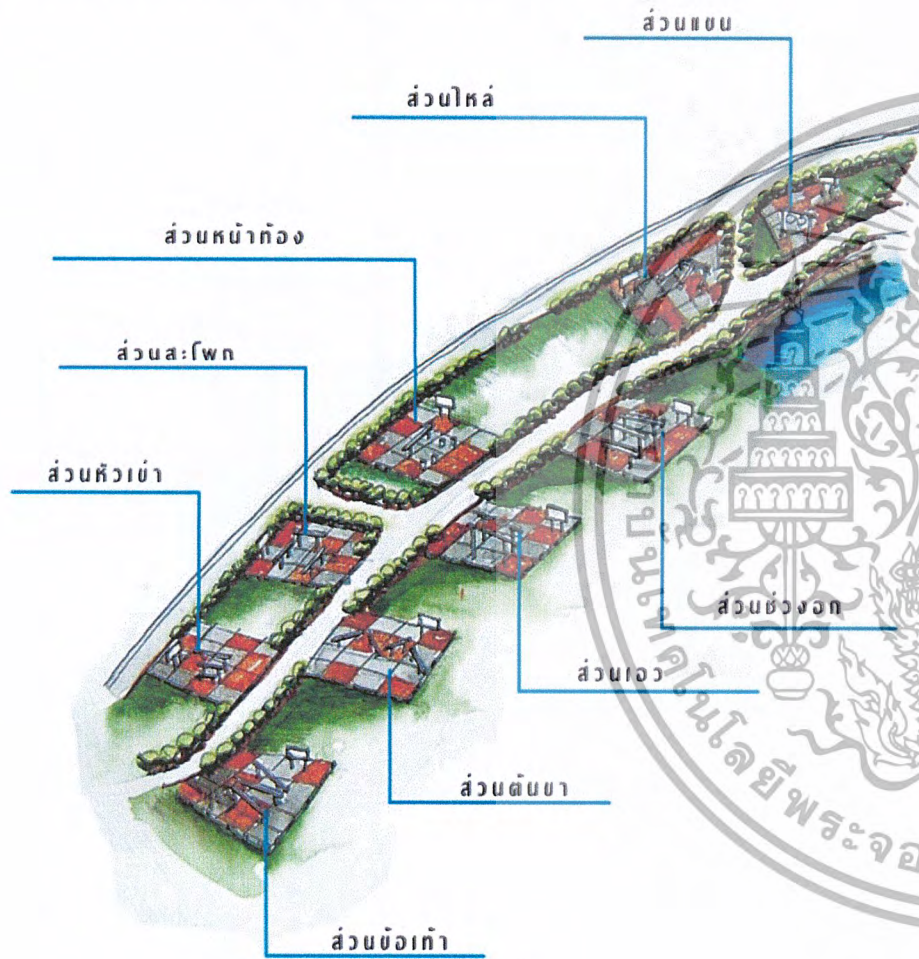
PLAN

PERSPECTIVE

ภาพที่ 6.24 แสดงการปรับปรุงสนามเด็กเล่น

<p>โครงการ พัฒนาและจัดทำผังแนวความคิด การพัฒนาชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุรธรรม (บ้านบุ)</p>	
<p>แผนที่แสดง : ปรับปรุงสนามเด็กเล่น</p>	
<p>สัญลักษณ์ :</p>	
<p>* เฉพาะภายในพื้นที่ศึกษาเท่านั้น</p>	
<p>อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์भवจวรรณ วุฒิสรี นำเสนอโดย นางสาวพัชรกานต์ วงศ์วานิชย์ศิลป์ 45035021</p>	
<p>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรม</p>	
<p>แผนภาพที่ 10</p>	<p>N ↑</p>

ปรับปรุงส่วนออกกกำลังกาย

PERSPECTIVE

แนวความคิด SMALL PARK DESIGN
 คือ สวนสาธารณะ ที่พื้นที่ขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นส่วนย่อย
 เพื่อสุขภาพสำหรับคนเป็นชุมชนเข้ามาใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรม
 ต่าง ๆ รวมกัน
 องค์ประกอบของสวน มีดังนี้

- สนามเด็กเล่น
- สระน้ำ
- พื้นที่ปิกนิก
- พื้นที่สวนหย่อม
- พื้นที่ออกกำลังกายออกกำลังกาย

โดยแบ่งอุปกรณ์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ช่วงกลาง

- ส่วนข่วงท่า
- ส่วนห้วยน้ำ
- ส่วนต้นไม้

2. ช่วงบน

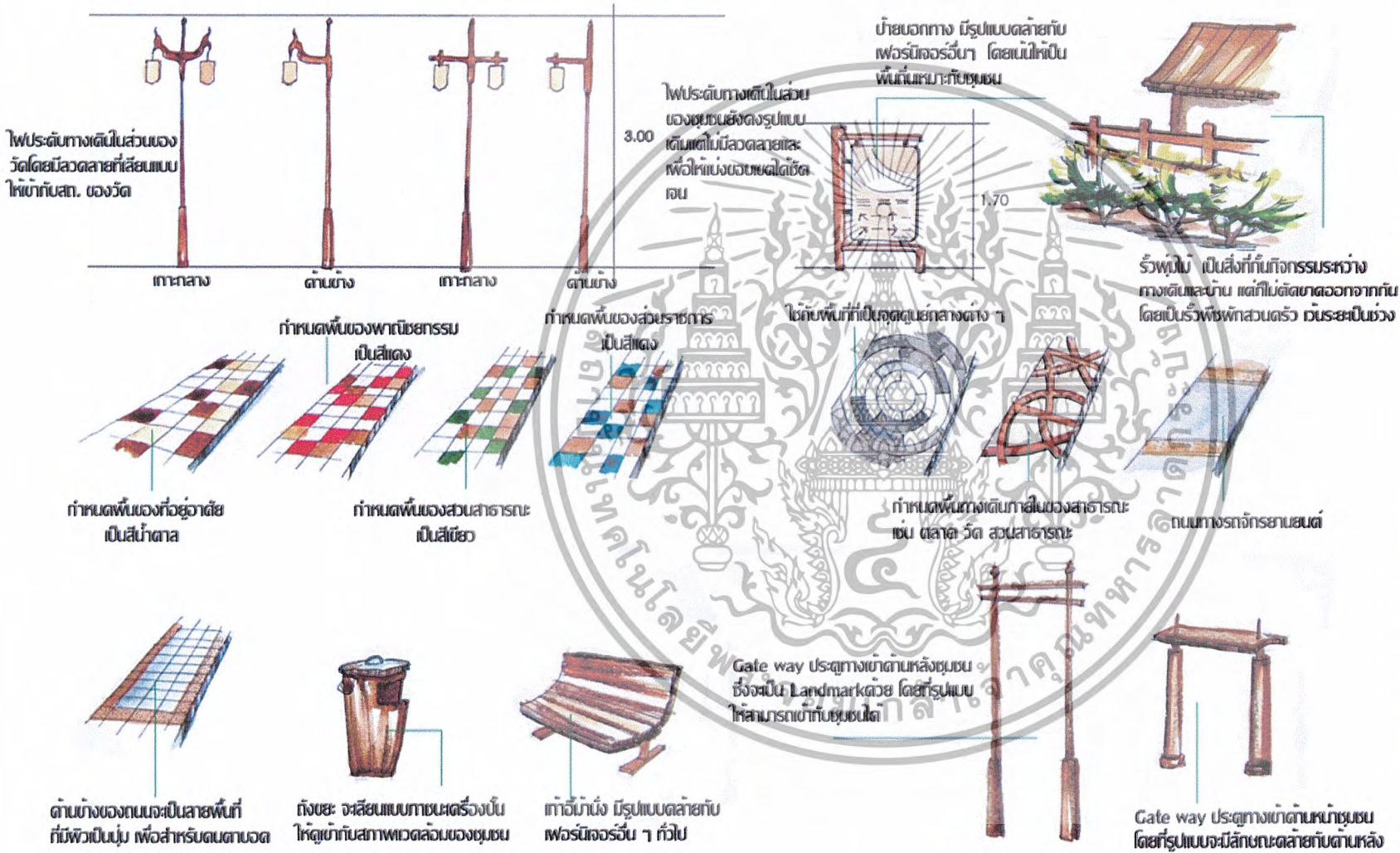
- สโพล
- เสา
- หันก้อง
- ข่วงอก
- โหล
- แขน

โดยจะมีพื้นที่พ่วงนั่งพักระหว่างทางด้วย
 ปัจจุบันสวนแห่งนี้มีส่วนพักของชุมชน
 โดยจะมีการปลูกพืชผักสวนครัวไว้หน้า
 บ้านของตัวเอง

ภาพที่ 6.25 แสดงการปรับปรุงส่วนออกกำลังกาย

<p>โครงการ พัฒนาและจัดทำผังแนวความคิด การพัฒนาชุมชนเมืองน่าอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)</p>	
<p>แผนที่แสดง : ปรับปรุงส่วนออกกำลังกาย</p>	
<p>สัญลักษณ์ :</p>	
<p>* หมายเหตุในพื้นที่ศึกษาเท่านั้น</p>	
<p>อาจารย์ปรึกษา อาจารย์เบญจวรรณ อุบลศรี นำเสนอโดย นางสาวพริษาณต์ วงศ์วานิชย์ศิลป์ 45035021</p>	
<p>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาสถาปัตยกรรม สถาปัตย์มัธยมศึกษา</p>	
<p>แผนภาพที่ 11</p>	

ปรับปรุงเครื่องประดับถนนและทางเดิน STREET FURNITURE

ภาพที่ 6.26 แสดงการปรับปรุงเครื่องประดับถนนและทางเดิน Street Furniture

โครงการพัฒนาและจัดทำผังแนวตามติดการพัฒนาชุมชนเมืองท่าอยู่ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบ)	
แผนที่แสดง : ปรับปรุงเครื่องประดับถนนและทางเดิน STREET FURNITURE	
สัญลักษณ์ :	
* เฉพาะในพื้นที่ศึกษาเท่านั้น	
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ณัฏฐพร อนุสรณ์ นำเสนอโดย นางสาวเพ็ชรภรณ์ วงศ์วานิชย์ศิลป์ 45035021	
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรม	
แผนภาพที่ 12	N ↑

ทัศนียภาพโดยรวมของพื้นที่ศึกษา

PERSPECTIVE

ภาพที่ 6.27 แสดงทัศนียภาพโดยรวมของพื้นที่ศึกษา

<p>โครงการ พัฒนาและจัดทำผังแมตความติด การพัฒนาชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ)</p>	
<p>แผนที่แสดง : ทัศนียภาพโดยรวมของพื้นที่ศึกษา และพื้นที่ใกล้เคียง</p>	
<p>สัญลักษณ์ :</p>	
<p>* เฉพาะภายในพื้นที่ศึกษาเท่านั้น</p>	
<p>อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เนนจวรรณ อนุสรณ์ นำเสนอโดย นางสาวเพ็ชรกานต์ วงศ์วานิชย์ศิลป์ 45035021</p>	
<p>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง คณะวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชาสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรม</p>	
<p>แผนภาพที่ 13</p>	<p>N ↑</p>

ทัศนียภาพโดยรวมของพื้นที่ใกล้เคียง

ภาพที่ 6.28 แสดงทัศนียภาพโดยรวมพื้นที่ใกล้เคียง

PERSPECTIVE

<p>โครงการ พัฒนาและจัดทำผังแมวมความติด การพัฒนาชุมชนเมืองเก่าอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาภิรม (บ้านบุ)</p>	
<p>แผนที่แสดง : ทัศนียภาพโดยรวมของพื้นที่ศึกษา และพื้นที่ใกล้เคียง</p>	
<p>สัญลักษณ์ :</p>	
<p>* เฉพาะภายในพื้นที่ศึกษากำหนด</p>	
<p>อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เนตรจรรยา อุบลศรี นำเสนอโดย นางสาวพิชญานต์ วงศ์วานิชย์ศิลป์ 45035021</p>	
<p>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรม</p>	
<p>แผนภาพที่ 14</p>	<p> N</p>

ภาพที่ 6.29 แสดงหุ่นจำลองของชุมชนวัดสุวรรณาราม

ภาพที่ 6.30 แสดงหุ่นจำลองของชุมชนวัดสุวรรณาราม (2)

บทที่ 7

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปสาระสำคัญของการศึกษา

การศึกษาโครงการพัฒนาและจัดทำผังแนวความคิดการพัฒนาชุมชนเมืองนำอยู่ ชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ) สามารถสรุปสาระสำคัญตามกระบวนการศึกษา ซึ่งแบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ได้ดังนี้ การศึกษาข้อมูลทั่วไประดับประเทศ, ระดับจังหวัดกรุงเทพมหานคร, ระดับเขตบางกอกน้อย และระดับชุมชนวัดสุวรรณาราม ซึ่งการศึกษาในแต่ละส่วนจะศึกษาในด้านของ เศรษฐกิจ สังคม กายภาพ รวมทั้งนโยบายการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งของทางภาครัฐและเอกชน ที่มีผลต่อการพัฒนาพื้นที่ศึกษาในอนาคต การศึกษาถึงศักยภาพตลอดจนข้อจำกัดของสภาพพื้นที่ วิเคราะห์และนำมาสรุปบทบาทที่สำคัญ เพื่อการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาพร้อมเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ วิเคราะห์และดำเนินการออกแบบวางผังรวมถึงการนำเสนอกลยุทธ์ในการนำแผนและผังไปปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีประชากรอาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่น พร้อมด้วยระบบโครงข่ายคมนาคมที่มีความสะดวกสามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ต่าง ๆ ให้เข้าถึงได้โดยสะดวก เศรษฐกิจที่ส่งเสริมให้กรุงเทพมหานครมีประชากรอพยพเข้าสู่ตัวเมืองมากที่สุด ส่งผลให้เกิดความแออัดในเมืองที่มีความเจริญแล้ว ชุมชนแออัดมีอัตราเพิ่มขึ้นและประสบปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นทางภาครัฐได้มีนโยบายการพัฒนาชุมชนในเมืองหลวงให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยส่งเสริมให้เป็นชุมชนเมืองนำอยู่ ตามนโยบายของกรุงเทพมหานครและสำนักผังเมือง กทม. ที่เน้นให้ประชากรในเมืองมีความเป็นอยู่ที่ถูกสุขลักษณะ สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่สร้างปัญหาให้กับพื้นที่ของตน

เขตบางกอกน้อยเป็นเขตที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมากเป็นส่วนใหญ่ โดยมีชุมชนแออัดถึง 32 ชุมชน ที่ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ไม่มากก็น้อย ดังเช่น ปัญหาที่อยู่อาศัยที่เป็นปัญหาหลักของชุมชน การคมนาคมเข้าถึงชุมชน การก่ออาชญากรรมและปัญหายาเสพติด ซึ่งชุมชนวัดสุวรรณาราม (บ้านบุ) ก็เป็นอีกชุมชนหนึ่งที่มีศักยภาพในตัวชุมชนเองแต่ขาด

การส่งเสริมและพัฒนาให้เจริญขึ้น จึงส่งผลให้ชุมชนเกิดความเสื่อมโทรม ขาดการดูแลเอาใจใส่ที่ดี บทบาทและศักยภาพของชุมชนลดน้อยลง ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงและพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น ให้เป็นชุมชนตามแนวความคิดชุมชนเมืองน่าอยู่ พัฒนาตามศักยภาพของตัวชุมชนเอง โดยเน้นทางด้านการอนุรักษ์ปรับปรุงฟื้นฟูแหล่งประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ของชุมชน รวมถึงสภาพธรรมชาติของพื้นที่ริมคลองบางกอกน้อยที่มีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งการปรับปรุงและพัฒนาจะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัดได้ ดังเช่น แนวความคิดการจัดรูปที่ดิน การแบ่งปันที่ดินเพื่อสาธารณประโยชน์ การจัดสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ในที่ดินเดิม การปรับปรุงด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนให้เกิดรายได้ภายในชุมชนขึ้น พื้นที่ศึกษามีพื้นที่ประมาณ 63.5 ไร่ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยมากที่สุด ซึ่งเป็นปัจจัยหลักของชุมชน รองลงมาเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทนันทนาการ ที่ได้กำหนดให้พื้นที่โล่งว่างของพื้นที่ศึกษาที่ยังไม่มีการพัฒนา โดยสามารถพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง อีกทั้งการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม และการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม ที่ช่วยส่งเสริมให้สภาพเศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น ประชากรมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันราชการ ที่ในอนาคตคาดว่าจะเป็นศูนย์กลางของการปกครองในระดับเขตและบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง

จากการศึกษาบทบาทของพื้นที่ได้นำมากำหนดกิจกรรมของพื้นที่ศึกษาโดยมีกลุ่มกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มที่อยู่อาศัย กลุ่มศูนย์รวมกิจกรรมในชุมชน เช่น ตลาด วัด สวนสาธารณะ โรงเรียน สำนักงานเขตบางกอกน้อย อุตสาหกรรมชั้นบุและลานกิจกรรมต่าง ๆ

ในการวางแนวทางการพัฒนา โดยได้นำผลการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน นโยบายและเป้าหมายของการพัฒนา รวมทั้งความต้องการพื้นที่ของกิจกรรมต่าง ๆ นำมาสรุปรวมกับแนวความคิดในการออกแบบและการวางผัง โดยได้แนวความคิดในการพัฒนา ประกอบด้วย แนวความคิดชุมชนเมืองน่าอยู่ , แนวความคิดในการกำหนดพื้นที่เปิดโล่ง , แนวความคิดในการกำหนดทางเดินเท้าและทางรถจักรยานยนต์ , แนวความคิดในการกำหนดจินตภาพของพื้นที่ , แนวความคิดในการออกแบบระบบการเข้าถึง , แนวความคิดในการจัดรูปที่ดิน , การเวนคืนที่ดิน , การจัดสรรที่ดินของชุมชนบางส่วน , แนวความคิดในการออกแบบรูปลักษณะของอาคารภายนอก และ แนวความคิดในการจัดสวนสาธารณะ โดยนำแนวความคิดต่าง ๆ มาประกอบเพื่อสรุปเป็นผลของการออกแบบวางผังชุมชนวัดสุวรรณาราม โดยผลการออกแบบและการวางผังจะถูกแบ่งการปฏิบัติงานออกเป็น 3 วาระการพัฒนา โดยการพัฒนาทั้งหมดจะมีมาตรการและข้อบังคับต่าง ๆ ในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนา โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างทางภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแนวความคิดชุมชนเมืองน่าอยู่

7.2 ข้อเสนอแนะ

สำหรับการศึกษาโครงการพัฒนาและจัดทำผัง แนวความคิดการพัฒนาชุมชนเมืองน่าอยู่ ชุมชนวัดสุพรรณาราม (บ้านบุ) ผู้ศึกษาได้ศึกษาทั้งในส่วนของทางด้านข้อมูลและการออกแบบ ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติ แต่บางส่วนของด้านการศึกษาข้อมูลที่ไม่ได้เป็นส่วนสำคัญของโครงการมากนัก จึงเป็นการศึกษาและนำเสนอเพียงขั้นต้นเท่านั้น ดังนั้นหากมีการศึกษาถึงรายละเอียดเพิ่มเติมในเรื่องของข้อมูลให้ลงลึกถึงรายละเอียดต่าง ๆ ก็จะทำให้โครงการมีความสมบูรณ์ในภาคข้อมูลมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะนำไปสู่แนวความคิดและทฤษฎีใหม่ในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

ผุสดี ทิพทัส. บ้านในกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 – 3พ.ศ. 2325 - 2394. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532 .

สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. ร่างสาระสำคัญของผังเมืองรวม กรุงเทพมหานคร (ปรับปรุงครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ. สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. 2546. (เอกสารอัดสำเนา)

ฝ่ายวางผังปรับปรุงฟื้นฟูเมือง กองจัดรูปที่ดินและปรับปรุงฟื้นฟูเมือง สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. โครงการวางผังปรับปรุงฟื้นฟูบริเวณและสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าในเขตกรุงรัตนโกสินทร์และบริเวณต่อเนื่อง. กรุงเทพฯ. สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. 2544.

บริษัท โมดัส คอนซัลแทนส์ จำกัด. โครงการจัดทำแผนผังพัฒนาเขตกรุงเทพมหานคร : เขตบางกอกน้อย. กรุงเทพฯ. สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. 2545.

ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตบางกอกน้อย. สรุปผลงาน ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตบางกอกน้อย ประจำปีงบประมาณ 2546.

วีระ รุ่งแสง. ประธานชุมชนวัดสุวรรณาราม. ประวัติของชุมชนบ้านบุ 29 มิถุนายน 2546.

ชุมพล เอี่ยมขันทอง. กรรมการชุมชนวัดสุวรรณาราม. นโยบาย,ความเป็นอยู่และปัญหาของชุมชนในปัจจุบัน. 18 พฤษภาคม 2546.

สมพล ดำรงเสถียร. “โครงการพัฒนาศูนย์กลางธุรกิจพาณิชยกรรม ชุมชนเมืองนครสวรรค์ ” วิทยานิพนธ์ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมืองบัณฑิตวิทยาลัย. สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง. มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2533

สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. สรุปผลการดำเนินโครงการกรุงเทพฯเมืองน่าอยู่. กรุงเทพฯ. 2544.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักนโยบายและแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร. 365 วัน สมัคร สุนทรเวช ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร.
มหานคร. กรุงเทพฯ. บริษัท ภัครรรศ จำกัด. 2544 (เอกสารอัดสำเนา)

ส่วนมาตรฐานผังเมือง สำนักพัฒนามาตรฐานผังเมือง กรมการผังเมือง. เกณฑ์และมาตรฐานการ
วางและจัดทำผังเมืองรวม ฉบับปรับปรุงพ.ศ.2544. กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย.
(เอกสารอัดสำเนา)

<http://www.bma.go.th>

<http://www.dtcp.ac.th>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราคาประเมินค่าก่อสร้างส่วนสาธารณะ

ราคาประเมินค่าก่อสร้างส่วนสาธารณะ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท

1. Hardscape ที่มีโครงสร้าง ตรม. ละ 3,000 บาท
2. Hardscape ที่ไม่มีโครงสร้าง ตรม. ละ 1,000 บาท
3. Softscape ตรม. ละ 500 บาท

ประกอบด้วยพื้นที่ดังนี้

- พื้นที่ส่วนที่เป็นตลาดวัดทอง
 - พื้นที่ทางเดิน
 - พื้นที่รวมกิจกรรม
 - พื้นที่สาธารณะ
1. พื้นที่ตลาดวัดทองและพื้นที่โดยรอบตลาด เป็นพื้นที่แบบ Hardscape ที่มีโครงสร้าง ตรม. ละ 3,000 บาท มีพื้นที่ประมาณ 525 ตรม. = 1,575,000 บาท
 2. พื้นที่ทางเดินภายในพื้นที่ศึกษาทั้งหมด เป็นพื้นที่แบบ Softscape ตรม. ละ 500 บาท ทางเดินในชุมชนกว้าง 5.00 เมตร พื้นที่ทางเดินในพื้นที่ศึกษารวมทั้งหมด = 2,520 เมตร = 12,600 ตรม. = 6,300,000 บาท จำแนกถนนได้ดังนี้
 - จากบริเวณหน้าวัดเรียบติดคลองบางกอกน้อย - ทางเข้าสวนสาธารณะ ยาว 430 เมตร = 2,150 ตรม. = 1,075,000 บาท
 - ซอยกาญจนะโหดิ (เฉพาะภายในพื้นที่ศึกษา) ยาว 320 เมตร = 1,600 ตรม. = 800,000 บาท
 - ทางเข้าชุมชน - บริเวณที่มีการจัดรูปที่ดินใหม่ ยาว 550 เมตร = 2,750 ตรม. = 1,375,000 บาท
 - ถนนข้างตลาด - สนามเด็กเล่น ยาว 200 เมตร = 1,000 ตรม. = 500,000 บาท
 - ถนนข้างวัด - พื้นที่ข้างเคียง ยาว 300 เมตร = 1,500 ตรม. = 750,000 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ทางเดินในซอยที่พักอาศัยหนาแน่น

ยาว 720 เมตร = 3,600 ตรม. = 1,800,000 บาท

3. พื้นที่รวมกิจกรรม

รวมพื้นที่ประมาณ 1,950 ตรม. = 1,537,500 บาท

จำแนกได้ดังนี้

- ลานธรรมะหน้าวัดและท่าเรือ

เป็นพื้นที่แบบ Softscape ตรม. ละ 500 บาท

มีพื้นที่ประมาณ 1,500 ตรม. = 750,000 บาท

- LANDMARK

เป็นพื้นที่แบบ Softscape ตรม. ละ 500 บาท

มีพื้นที่ประมาณ 225 ตรม. = 112,500 บาท

- ลานกลางชุมชน

เป็นพื้นที่แบบ Hardscape ที่มีโครงสร้าง ตรม. ละ 3,000 บาท

มีพื้นที่ประมาณ 225 ตรม. = 675,000 บาท

4. พื้นที่สวนสาธารณะ

รวมพื้นที่ประมาณ 27,900 ตรม. = 24,200,000 บาท

จำแนกได้ดังนี้

- พื้นที่สวนออกกำลังกาย

เป็นพื้นที่แบบ Hardscape ที่ไม่มีโครงสร้าง ตรม. ละ 1,000 บาท

พื้นที่ประมาณ (270 x 50) = 13,500 ตรม. = 13,500,000 บาท

- สนามเด็กเล่น

เป็นพื้นที่แบบ Hardscape ที่มีโครงสร้าง ตรม. ละ 3,000 บาท

พื้นที่ประมาณ (40 x 35) = 1,400 ตรม. = 4,200,000 บาท

- พื้นที่ปิกนิกและสวนหย่อม

เป็นพื้นที่แบบ Softscape ตรม. ละ 500 บาท

พื้นที่ประมาณ (260 x 50) = 13,000 ตรม. = 6,500,000 บาท

พื้นที่	พท. (ตรม.)	ราคาค่าก่อสร้าง (บาท)
1. พื้นที่ตลาดวัดทอง	525	1,575,000
2. ทางเดินในพื้นที่ศึกษา	12,600	6,300,000
3. พื้นที่รวมกิจกรรม	1,950	1,537,500
4. พื้นที่สวนสาธารณะ	27,900	24,200,000
รวม	42,975 (26.85ไร่)	33,612,500

รวมประมาณค่าก่อสร้าง $33,612,500 + 20\% = 40,335,000$ บาท

ที่มา : สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร และจากกาวิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติโดยย่อของวัดสุวรรณาราม ราชวรวิหาร

วัดสุวรรณารามเดิมชื่อว่า " วัดทอง " เป็นพระอารามหลวงชั้นโท ชนิดราชวรวิหาร ตั้งอยู่ริมคลองบางกอกน้อยฝั่งตะวันตก เขตบางกอกน้อย วัดสุวรรณารามเป็นวัดโบราณที่มีมาตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา ครั้นถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาจักรีบรมนาถ พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โปรดให้รื้อและสถาปนาใหม่ทั่วทั้งพระอาราม และทรงสร้างพระอุโบสถ , วิหาร , กำแพงแก้ว , เก๋ง พร้อมทั้งเสนาสนะขึ้น และ พระราชทานนามใหม่ว่า " วัดสุวรรณาราม " ต่อมาพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาเจษฎาบดินทร์ พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปฏิสังขรณ์เพิ่มเติมวัดสุวรรณารามนี้แต่เดิมมีเมรุหลวงที่เป็นการสร้างเมรุปูนแห่งแรกขึ้น ซึ่งสร้างนอกกำแพง สำหรับใช้ในการพระราชทานเพลิงศพเจ้านายและขุนนางผู้ใหญ่ ซึ่งตามประเพณีต้องนำไปทำการฌาปนกิจนอกกำแพงพระนครชั้นนอก เมรุหลวงนี้ใช้มาจนถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร

พระอุโบสถ

เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าเป็นอุโบสถทรงสำเภา มีระเบียงทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ติดช่อฟ้าใบระกาประดับกระจก หน้าบันจำหลักไม้ลายรูปเทพพนมและรูปนารายณ์ทรงครุฑปิดทอง บานประตูและหน้าต่างเขียนลายรดน้ำ ภายในพระอุโบสถมีภาพจิตรกรรมฝาผนังฝีมือของจิตรกร ที่มีชื่อเสียงในสมัยรัชกาลที่ 3 เช่น ครูคงแป๊ะ ครูทองอยู่และครูช่างที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้นเขียนประชันฝีมือกัน อันเป็นภาพที่ยกย่องกันว่างามยอดเยี่ยมของยุครัตนโกสินทร์ จิตรกรรมฝาผนังเหล่านี้เป็นภาพเทพชุมนุม ภาพเรื่องทศชาติ ภาพพุทธประวัติตอนมารผจญและตอนพระพุทธเจ้าโปรดพระมารดาที่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ซึ่งได้รับการเปรียบเปรยว่างดงามที่สุดในประเทศไทย พระประธานในพระอุโบสถเป็นพระพุทธรูปหล่อปางมารวิชัย ฝีมือช่างสมัยสุโขทัย มีพระนามว่า " พระศาสดา "

พระวิหาร

สร้างใหม่ในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร มีวิหารหลังใหญ่อยู่ตรงกลาง มีมุขขวาง 2 ข้าง ติดช่อฟ้าใบระกาประดับกระจก หน้าบันจำหลักลายเป็นรูปลายเทพพนม

หมู่กุฏิสงฆ์

เป็นเรือนไม้ฝาปกน เป็นของเก่าแก่และเป็นสถาปัตยกรรมที่งดงามมาก

กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียน วัดสุวรรณาราม เป็นโบราณสถานสำคัญของชาติ โดยได้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 66 ตอนที่ 64 วันที่ 22 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2492

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิอนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Watt Suwannaram Ratchworawihan

Watt Suwannaram is an ancient temple since Ayutthaya period and was initially called WATT THONG during the reign of king Taksin , this temple was dismantled and rebuilt during the restoration made in the reign of king Rama III , and the king renamed it "WATT SUWANNARAM" It was formerly the site of royal cremation ground for members of the royal family and high – ranking officers and was used for this purpose until the reign of king Rama V .

The ancient boat – style ubosot is the most famous site in this temple on the Pediments are gilded Theppanom (celestial being) and the figure of Narai mounting On the Garuda the was the very beautiful Ayutthaya art inside the chapel are murals by Master Thongyu and Master Kongpae ; the famous artists in king Rama III 's reign . There is also a principal buddha image from the Sukhothai period in the subduing . Mara posture and it's named " Phra Saadsada ."

ประวัติโดยย่อของตลาดวัดทอง

เดิมตลาดวัดทองตั้งอยู่ใกล้ศาลาโรงธรรม เป็นที่จับจ่ายสิ่งของที่จำเป็นและกับข้าว ที่ใช้ในงานศพผู้มีบรรดาศักดิ์ในสมัยก่อน ลักษณะเป็นตลาดมุงจาก เสาไม้ ผนังบริเวณที่เห็นในปัจจุบันคือ ขยับห่างจากริมน้ำ เข้ามาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้แต่ยังใช้ไม้ทำโครงเช่นเดิม เพียงแต่เปลี่ยนหลังคาเป็นสังกะสี และมีขนาดใหญ่กว่าเดิม พอหลังจากนั้น 2 ปี จึงสร้างห้องแถวไม้ใกล้ตลาด นับเป็นห้องแถวรุ่นแรกของชุมชน ช่วงนี้บรรยากาศของตลาดวัดทองคึกคักมาก เป็นจุดซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าทั้งจากทางบกและทางน้ำ เนื่องจากบ้านเรือนบริเวณใกล้เคียงยังเป็นสวน ชาวบ้านเก็บของจากสวนใส่เรือพายมาขายกันคับคั่ง ตลาดวายแล้วก็จะซื้อของใช้และกับข้าวที่จำเป็นกลับไปบ้าน สินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคไม่ขาดแคลน เพราะมีเรือทะเลหัวแหลม ของพ่อค้าจีนจากลำเพ็ญเข้ามาทางปากคลองบางกอกน้อย จนเมื่อสมัยรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม ประกาศรัฐธรรมนูญ ให้ยกเรือแพขึ้นบกให้หมด ตลาดวัดทองจึงพลอดขบเซาลงไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

The market of Watt Thong

Formerly situated close to Sala Rong Tham (the pavillion of Dharma) This was the market place where people come to buy groceries and all the important items which then need to used in a funeral for those with high social ranks . The market is in an open air with plam leaves roof top .

The market was burnt in 1924 . resulting in its change of location from the bank of the river towards southeast but the structure is made of wood . The new zinc roof is also used instead of wood. In terms of its size the new market is much bigger than the previous one , but after two years more constructions of shophouses were considered the first group of shophouses in the area . At the period , the Market was very busy . It was the center where people trade a different variety of products from the sea and land . There had never been shortage of consumer goods because there were many chinses ships from Sampeng coming through the Bangkok noi canal . At present , the market is not anymore lively since the Declaration of nationalism by field marshall P . Pibulsongkram